

การศึกษาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน
ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2545

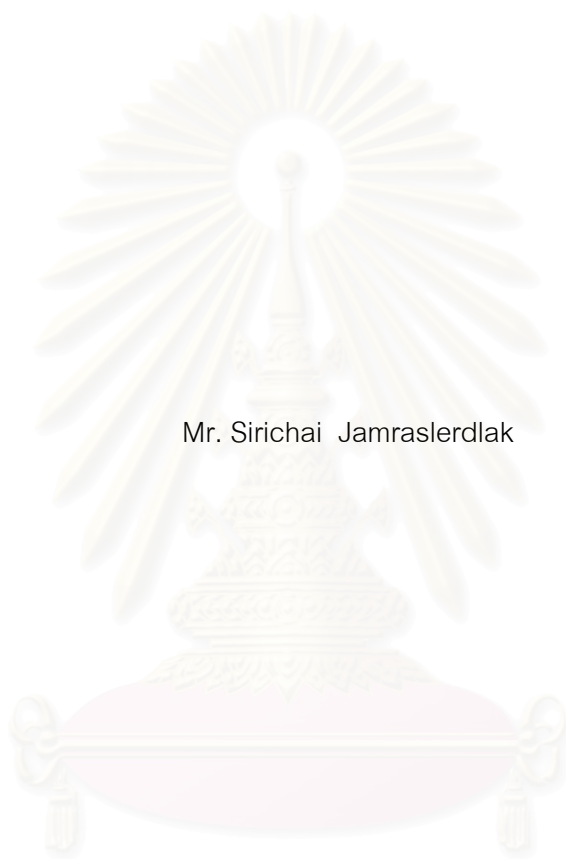
นายศิริชัย จำรัสเลิศลักษณ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2546

ISBN : 974 – 17 – 5687 – 9

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF THE OPERATION OF ACADEMIC TASKS
IN ROYAL AWARDED PRIVATE VOCATIONAL SCHOOLS,
THE ACADEMIC YEAR B.E. 2545

Mr. Sirichai Jamraslerdlak

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Supervision and Curriculum Development

Department of Educational Administration

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN : 974 – 17 – 5687 – 9

นายศิริชัย จำรัสเลิศลักษณ์ : การศึกษาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่ได้รับ
รางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2545 (A STUDY OF THE OPERATION OF ACADEMIC TASKS
IN ROYAL AWARDED PRIVATE VOCATIONAL SCHOOLS, THE ACADEMIC YEAR B.E.
2545) อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด, 241 หน้า. ISBN : 974-17-5687-9.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษา
เอกชนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2545 ประชากรคือ ผู้บริหาร หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้สอน
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง แบบสอบถาม และแบบศึกษาเอกสาร วิเคราะห์
ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการดำเนินงานวิชาการ ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตร มีการ
วิเคราะห์และวางแผนเปิดสอนรายวิชาโดยหัวหน้าแผนกวิชาร่วมกับครูและนำเสนอฝ่ายวิชาการ นิเทศ ติดตาม
และประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยการนิเทศการสอน และตรวจแผนการสอนและบันทึกการสอน และนำผล
การประเมินไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน 2) การพัฒนาการเรียนการสอน ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ
จริง มีการทำแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อำนาจทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน นำเนื้อหาสาระ
กิจกรรมของภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีงบประมาณจัดซื้อและผลิตสื่อ
การเรียนการสอน ประเมินคุณภาพการสอนโดยผู้เรียนประเมินครู และการนิเทศการสอน 3) การพัฒนาระบบ
การวัดและประเมินผลการเรียน ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับผู้เรียน และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง
มีการกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนโดยฝ่ายวิชาการ จัดทำเอกสารรายงานผลการเรียนต่อผู้เรียนและ
ผู้ปกครอง นำข้อมูลผลการเรียนไปใช้ปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอน 4) การพัฒนากิจการนักศึกษา
จัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หลากหลายตามความต้องการของผู้เรียน
จัดบริการให้คำปรึกษากับผู้เรียนโดยครูที่ปรึกษา มีการจัดสวัสดิการเพื่อส่งเสริมช่วยเหลือผู้เรียน 5) การพัฒนา
แหล่งการเรียนรู้ มีการจัดแหล่งสืบค้นข้อมูลที่ทันสมัยและมีปริมาณเพียงพอ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนไม่หา
ความรู้ มีห้องปฏิบัติการเพียงพอและตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จัดสถานที่พักผ่อนเพียงพอ สะอาด ร่มรื่น
6) การค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา มีการจัดทำแผนงานโครงการของ
แผนกวิชา โรงเรียนให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการอบรม นำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้
ในการจัดการเรียนการสอน

ปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนส่วนใหญ่ ได้แก่ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนา
หลักสูตรและการค้นคว้า วิจัย ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนน้อย เครื่องมือวัดและประเมินผลไม่มีคุณภาพ
ผู้เรียนไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม ใช้ประโยชน์จากแหล่งการเรียนรู้ไม่คุ้มค่า

ภาควิชา..... บริหารการศึกษา..... ลายมือชื่อนิติติ..... ศิริชัย จำรัสเลิศลักษณ์
สาขาวิชา..... นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... H. Dhanan
ปีการศึกษา 2546..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4583797827 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEY WORD : OPERATION / ACADEMIC TASKS / ROYAL AWARDED / PRIVATE VOCATIONAL SCHOOLS

SIRICHAJ JAMRASLREDLAK : A STUDY OF THE OPERATION OF ACADEMIC TASKS IN

ROYAL AWARDED PRIVATE VOCATIONAL SCHOOLS, THE ACADEMIC YEAR B.E. 2545.

THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. BOONMEE NENYOD, Ed. D. 241 pp. ISBN : 974-17-5687-9.

The purposes of this research were to study state and problems of the operation of academic tasks in Royal Awarded Private Vocational Schools, Academic year B.E. 2545. Populations were the school's administrators, department heads and teachers. The research instruments consisted of the semi-structured interview sheets, questionnaire, and documentary study form and data were analyzed by using content analysis, frequency and percentage.

Research findings were as follows:

Most schools had their academic operations as : 1) curriculum development ; department heads and teacher analyze and prepared courses offered prior to submitted to academic section. Instructional supervision and lesson plan submissions were used as supervisory methods, then they were utilized for instructional development. 2) instruction development ; they emphasized on actual performance, instructional plans were prepared, classroom research were emphasis. Local wisdom were also encouraged for application in teaching. Sufficient budget was provided for instruction. 3) evaluation system ; they used the method of individual differences, formative and summative evaluation. Academic section provided criteria for evaluation. The results of evaluation were reports to students and parents. Data were used for instructional development. 4) student activities ; both academic and personality development were emphasized in planning their activities which were responsible by activity advisor. Student welfare were also provided in most schools. 5) learning resources development ; sufficient amount were provided together with the up-to-date principles. Students were encouraged and they were provided with sufficient and relaxation atmosphere. 6) research, education technology and educational innovation ; department planning and project are prepared with the school's support in form of budget, equipment and tool, training and research result application for actual learning in classroom.

Regarding the problems of the operation of academic tasks by most of these schools were such as lack of teacher's understanding and knowledge for curriculum development, insufficient instructional media by teachers, lack of student's interesting and participation in the activities, and finally, inefficient learning source utilization.

Department	Educational Administration	Student's Signature	<i>S. Jamraslredlak</i>
Field of Study	Supervision and Curriculum Development	Advisor's Signature	<i>[Signature]</i>
Academic Year	2003	Co-advisor's Signature	.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วย ความกรุณาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของหลายฝ่าย ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณและขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด และ รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำแนะนำ คำปรึกษา ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องของการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยความเอาใจใส่ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาบริหารการศึกษาศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ และ อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา ที่ได้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ พร้อมทั้งให้คำแนะนำอันมีค่ายิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจเครื่องมือวิจัยและให้ข้อเสนอแนะในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้สอนของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2545 ที่กรุณาให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยเป็นอย่างดี ตลอดจนให้ความช่วยเหลือ ดูแล เอาใจใส่ตลอดเวลาที่ผู้วิจัยได้เดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ บาทหลวงอภิสิทธิ์ กฤษเจริญ ที่ได้ให้คำแนะนำ ความช่วยเหลือ และกำลังใจ ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ คุณเข้มชัย ไตรรัตน์ คุณสมพร ปิยะกุลดำรง และเจ้าหน้าที่ของภาควิชาบริหารการศึกษาศึกษาทุกท่าน ที่ได้ให้การช่วยเหลือ ประสานงานต่างๆ ให้การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณ คุณกนกกร ฉัตรวิญญูเลิศ ที่ได้ให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือ ข้อเสนอแนะ และความรู้สึกดีๆ แก่ผู้วิจัยตลอดมา และขอขอบคุณเพื่อนๆ นิเทศการศึกษาศึกษาและพัฒนาหลักสูตร รุ่นที่ 40 สำหรับประสบการณ์ต่างๆ ที่มอบให้ผู้วิจัยในขณะที่กำลังศึกษาอยู่

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้ความรัก ความห่วงใย และให้การสนับสนุนทุนการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในการทำวิทยานิพนธ์อย่างเต็มที่ รวมทั้งญาติพี่น้องของผู้วิจัย สำหรับการดูแลเอาใจใส่และความห่วงใยที่มีต่อผู้วิจัยตลอดมา และขอขอบคุณพี่สาวและน้องสาว ของผู้วิจัย ที่คอยให้กำลังใจ ให้ความรัก และความห่วงใยเสมอมา

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	7
2. ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
งานวิชาการ.....	9
ความหมายของงานวิชาการ.....	9
ความสำคัญของงานวิชาการ.....	9
ขอบเขตของงานวิชาการ.....	10
ขอบเขตการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน.....	12
การพัฒนาหลักสูตร.....	13
การพัฒนาการเรียนการสอน	19
พัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน.....	27
พัฒนากิจการนักศึกษา	36
พัฒนาแหล่งการเรียนรู้.....	42
การค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา.....	47
การประเมินสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน.....	51
ความเป็นมา.....	51
คุณสมบัติของสถานศึกษาที่เข้าข่ายสถานศึกษารางวัลพระราชทาน	53

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

การดำเนินการคัดเลือกสถานศึกษารางวัลพระราชทาน	54
ขอบเขตการประเมินสถานศึกษารางวัลพระราชทาน	55
เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน.....	57
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	58
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	63
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	63
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	65
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล	66
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล.....	68
ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน	74
ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน	133
ตอนที่ 4 ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการ ของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน	152
5. สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	159
สรุปผลการวิจัย.....	159
อภิปรายผลการวิจัย	172
ข้อเสนอแนะ	182
รายการอ้างอิง.....	183
ภาคผนวก.....	189
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	241

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สถิติจำนวนนักเรียนและสัดส่วนจำนวนนักเรียนประเภทอาชีวศึกษา	2
2	จำนวนครูผู้สอนที่ให้ข้อมูล จำแนกตามโรงเรียน	64
3	ข้อมูลสถานภาพของผู้บริหาร	69
4	ข้อมูลสถานภาพของหัวหน้าแผนกวิชา	71
5	ข้อมูลสถานภาพของครูผู้สอน.....	73
6	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน ด้านการพัฒนาหลักสูตร	75
7	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน ด้านการพัฒนาการเรียนการสอน.....	78
8	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน ด้านการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน	83
9	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน ด้านการพัฒนากิจการนักศึกษา.....	87
10	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้.....	92
11	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน ด้านการค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา	96
12	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์หัวหน้าแผนกวิชา เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน ด้านการพัฒนาหลักสูตร	98
13	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์หัวหน้าแผนกวิชา เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน ด้านการพัฒนาการเรียนการสอน.....	100
14	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์หัวหน้าแผนกวิชา เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน ด้านการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน	104
15	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์หัวหน้าแผนกวิชา เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน ด้านการพัฒนากิจการนักศึกษา.....	107
16	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์หัวหน้าแผนกวิชา เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้.....	110

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
17	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์หัวหน้าแผนกวิชา เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน ด้านการค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา 112
18	ข้อมูลจากแบบสอบถามครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน ด้านการพัฒนาหลักสูตร 115
19	ข้อมูลจากแบบสอบถามครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน ด้านการพัฒนาการเรียนการสอน 117
20	ข้อมูลจากแบบสอบถามครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน ด้านการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน 124
21	ข้อมูลจากแบบสอบถามครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน ด้านการพัฒนากิจการนักศึกษา 127
22	ข้อมูลจากแบบสอบถามครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 129
23	ข้อมูลจากแบบสอบถามครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน ด้านการค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา 132
24	ปัญหาการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหาร 134
25	ปัญหาการดำเนินงานวิชาการของหัวหน้าแผนกวิชา 139
26	ปัญหาการดำเนินงานวิชาการของครูผู้สอน 145
27	ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการ 153

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) ในแผนงานการพัฒนาสติปัญญา ทักษะฝีมือและการมีงานทำ มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาและเพิ่มศักยภาพของกำลังแรงงานให้มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งเปิดโอกาสและสนับสนุนให้บุคคลเข้ารับการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงาน ให้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ที่สูงขึ้น และต่อเนื่องถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ที่ยังคงกำหนดแนวทางพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดีอย่างต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 และได้เน้นยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและการคุ้มครองทางสังคม ที่มีเป้าหมายเพื่อให้คนไทยทุกคนได้รับการพัฒนาศักยภาพทุกด้านและยังคงให้ความสำคัญกับการผลิตกำลังคนและฝึกอบรมทักษะ ฝีมือแรงงาน ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานและเทคโนโลยีสมัยใหม่ จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่กล่าวมานี้ ต่างให้ความสำคัญในการผลิตกำลังคนให้มีศักยภาพในสาขาวิชาชีพ สอดคล้องกับตลาดแรงงานและเทคโนโลยี และผลผลิตบุคลากรด้านวิชาชีพที่เข้าสู่ตลาดแรงงานนั้น คือผลผลิตที่ได้จากการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาเป็นสำคัญ

สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่รับผิดชอบดูแลและส่งเสริมการจัดการศึกษาในส่วนของภาคเอกชน และเป็นหนึ่งในหน่วยงานทางการศึกษาที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2541) เพื่อผลิตกำลังคนในระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือและระดับเทคนิค ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสนองตอบความต้องการของตลาดแรงงาน และประกอบอาชีพอิสระ ในการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้จัดการเรียนการสอนในหลักสูตรระดับต่างๆ ได้แก่ หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และหลักสูตรระดับวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) โดยจัดการศึกษาใน 5 ประเภทวิชา คือ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม ประเภทวิชาเกษตรกรรม และประเภทวิชาเวชกรรม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2545) ซึ่งสัดส่วนของจำนวนนักเรียนระดับ

อาชีวศึกษา ในสัดส่วนระหว่างสถานศึกษาของรัฐและเอกชน ตั้งแต่ ปีการศึกษา 2540 – 2545 โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สถิติจำนวนนักเรียนและสัดส่วนจำนวนนักเรียน ประเภทอาชีวศึกษา

ปีการศึกษา	จำนวนนักเรียน		ร้อยละ	
	รัฐบาล	เอกชน	รัฐบาล	เอกชน
2540	622,426	466,455	57.2	42.8
2541	649,488	439,423	59.6	40.4
2542	677,067	422,325	61.6	38.4
2543	673,860	374,873	64.3	35.7
2544	658,268	353,363	65.1	34.9
2545	655,176	351,833	65.1	34.9

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สถิติการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2541 – 2545

จะเห็นได้ว่าจำนวนนักเรียนของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2540 มีจำนวนนักเรียนลดลง อีกทั้งสัดส่วนจำนวนนักเรียนระดับอาชีวศึกษา ระหว่างสถานศึกษาของรัฐและเอกชนนั้น พบว่า สัดส่วนนักเรียนอาชีวศึกษาในสถานศึกษาของรัฐเพิ่มขึ้น แต่สัดส่วนนักเรียนอาชีวศึกษาเอกชน มีสัดส่วนลดลง ทั้งนี้สาเหตุหนึ่งอาจเนื่องมาจาก ในปัจจุบัน กรมอาชีวศึกษาได้ขยายการจัดอาชีวศึกษาด้วยรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย สะดวกต่อการเข้าถึงบริการมากที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2546) โดยขยายการจัดการศึกษา ให้กระจายอยู่ในทุกพื้นที่ตามท้องถิ่นต่างๆ ทำให้มีสถานศึกษาประเภทอาชีวศึกษาเพิ่มมากขึ้นและผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกเรียนเพิ่มขึ้น จึงทำให้จำนวนนักเรียนในส่วนของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนลดลง และอีกสาเหตุหนึ่งซึ่งเป็นปัญหาสำคัญอันเนื่องมาจากโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนเอง คือ คุณภาพการจัดการศึกษาลดลงและมีมาตรฐานที่แตกต่างกัน ทำให้คุณภาพของผู้เรียนยังไม่สนองความต้องการของตลาดแรงงานและอุตสาหกรรม และไม่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2545) ส่งผลให้เกิดภาพลักษณ์ของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในทางลบ ทำให้จำนวนนักเรียนลดลง เมื่อเป็นเช่นนี้จึงส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานและความมั่นคงของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เพราะงบประมาณของโรงเรียนส่วนใหญ่ได้มาจากการจัดเก็บค่าเล่าเรียน ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการศึกษาเอกชนระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ที่กล่าวไว้ว่า ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพในการจัดการศึกษาของภาคเอกชน เป็นผลมา

จากสาเหตุหลายประการ กล่าวคือ การพัฒนาทางวิชาการทั้งในด้านการพัฒนาบุคลากรและการพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอน ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง การบริหารงานด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2538) จะเห็นได้ว่าสาเหตุดังกล่าวมาจากการดำเนินงานวิชาการที่ยังขาดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ อุทัย บุญประเสริฐ (2539) ที่กล่าวว่า โรงเรียนใดมีงานวิชาการที่ก้าวหน้า โรงเรียนนั้นมักจะมีชื่อเสียง เป็นที่นิยม เป็นที่ยอมรับกัน ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนให้มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน คือการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการของโรงเรียนนั่นเอง และในปัจจุบันกระแสการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาเข้มข้นขึ้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้มุ่งเน้นให้เกิดคุณภาพที่ผู้เรียนและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอย่างแท้จริง กรมวิชาการจึงได้มีการปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานการประเมินสถานศึกษา เพื่อรับรางวัลพระราชทาน ในปีการศึกษา 2545 เพื่อให้เกิดความเหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลง และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าจะศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2545 ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีมาตรฐานทางด้านงานวิชาการดีเด่น เหมาะสมและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยพิจารณาได้จากคุณสมบัติของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่มีสิทธิ์เข้ารับการประเมินและคัดเลือกเพื่อรับรางวัลพระราชทาน คือต้องเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับที่สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปัจจุบัน และอยู่ในความดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ ที่สามารถจัดการศึกษาได้มาตรฐานดีเด่นในด้าน ต่อไปนี้ (กรมวิชาการ, 2546)

- ด้านที่ 1 คุณภาพนักศึกษา
- ด้านที่ 2 การบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ
- ด้านที่ 3 การบริหารการจัดการ
- ด้านที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน
- ด้านที่ 5 บุคลากรและการบริหารงานบุคลากร
- ด้านที่ 6 ความดีเด่นของสถานศึกษา

จากมาตรฐานที่กำหนด จะเห็นว่าการคัดเลือกสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ให้ได้รับรางวัลพระราชทานนั้น ได้ให้ความสำคัญกับงานวิชาการ ซึ่งเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน และเป็นงานสำคัญที่บ่งบอกถึงมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา ดังจะเห็นได้จากเกณฑ์การประเมิน

มาตรฐานดีเด่นของงานที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ มี 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 คุณภาพของนักศึกษา ด้านที่ 2 การบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ และด้านที่ 6 ความดีเด่นของสถานศึกษา ซึ่งในด้านที่ 1 และด้านที่ 6 นั้น เป็นผลอันเนื่องมาจากการดำเนินงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นเกณฑ์การประเมินยังให้น้ำหนักคะแนนในด้านที่ 1 – 6 แต่ละด้านดังนี้ 3 : 2 : 2 : 2 : 1 : 2 โดยหากคิดเป็นสัดส่วนแล้ว จะได้น้ำหนักคะแนนที่เกี่ยวกับงานวิชาการ เท่ากับ 7 : 5 เมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่นๆ รวมกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่าการประเมินโรงเรียนเพื่อรับรางวัลพระราชทานนั้น ให้ความสำคัญกับงานวิชาการเป็นอย่างมาก ดังนั้นย่อมเป็นสิ่งบ่งชี้ได้ว่า โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่ผ่านการประเมินและได้รับรางวัลพระราชทานนั้น มีการดำเนินงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพและสามารถนำไปเป็นแนวทางให้กับโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนอื่นๆ ได้นำไปปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับที่กรมวิชาการ (2546) กล่าวว่า สถานศึกษาที่ผ่านการตัดสิน ต้องมีสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความยอดเยี่ยม ดีเด่น ได้อย่างชัดเจนและดีจริง

จากเหตุผลดังกล่าวมาแล้ว ประกอบกับวิสัยทัศน์ของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปและส่งเสริมการศึกษาเอกชน ว่าเป็นให้สถานศึกษาเอกชนเป็นทางเลือกที่มีมาตรฐานทางวิชาการและวิชาชีพ และได้กำหนดพันธกิจในการพัฒนาการบริหารจัดการทั้งด้านบุคลากรและด้านสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2545) ประกอบกับผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ต้องมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับงานวิชาการและการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ อีกทั้งผู้วิจัยได้ศึกษาในสาขาวิชานิติศาสตร์และการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ซึ่งการนิติศาสตร์และการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรเป็นงานที่ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ จึงได้เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2545 ซึ่งเชื่อว่าจะได้ข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวทางให้นักการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในการวางแผนและเป็นแนวปฏิบัติ เพื่อพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ให้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานวิชาการ ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2545
2. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานวิชาการ ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2545

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้สอน ที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2545 จำนวน 5 โรงเรียน

2. ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2545 โดยใช้กรอบแนวคิดการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ ตามขอบเขตการประเมินสถานศึกษารางวัลพระราชทาน ที่สำนักงานทดสอบทางการศึกษากรมวิชาการ เป็นผู้กำหนด ซึ่งแบ่งงานบริหารหลักสูตรและวิชาการ ออกเป็น 6 ด้าน (กรมวิชาการ, 2546) ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร

- การวิเคราะห์และวางแผนเปิดสอนรายวิชาต่างๆ ตามโครงสร้างหลักสูตร
- การนิเทศ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร
- การนำผลประเมินไปใช้ประโยชน์

2. การพัฒนาการเรียนการสอน

- การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- การส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
- การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการสอน
- การใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี
- การประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

3. การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน

- การใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียน
- การกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน
- การรายงานความก้าวหน้าทางการเรียน
- การนำข้อมูลจากผลการเรียนไปใช้ประโยชน์

4. การพัฒนากิจการนักศึกษา

- การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะทางวิชาการหรือวิชาชีพ
- การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษา
- การจัดบริการให้คำปรึกษาด้านสุขภาพจิต การเรียนและบุคลิกภาพ
- การจัดสวัสดิการต่างๆ เพื่อสนับสนุน ส่งเสริมและช่วยเหลือนักศึกษา

5. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

- การจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุดหรือศูนย์วิทยบริการ
- การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาใฝ่หาความรู้
- การจัดห้องปฏิบัติการต่างๆ
- การจัดสภาพแวดล้อมภายในบริเวณสถานศึกษา

6. การค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

- การจัดทำแผนงาน/โครงการส่งเสริมการวิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- การส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยหรือพัฒนาบุคลากรทางการวิจัย
- การนำผลการวิจัยหรือการพัฒนาเทคโนโลยีไปใช้ประโยชน์

คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน หมายถึง โรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2545

ผู้บริหาร หมายถึง ครูใหญ่หรืออาจารย์ใหญ่ และผู้ช่วยครูใหญ่หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ฝ่ายวิชาการ ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

หัวหน้าแผนกวิชา หมายถึง ครูที่เป็นหัวหน้าแผนกวิชาหรือหัวหน้าหมวดวิชา ในหมวดวิชาสามัญและหมวดวิชาชีพ และปฏิบัติการสอน ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

ครูผู้สอน หมายถึง ครูผู้ปฏิบัติการสอน หมวดวิชาสามัญและหมวดวิชาชีพ ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

การดำเนินงานวิชาการ หมายถึง วิธีการหรือกิจกรรมด้านวิชาการ ที่โรงเรียนอาชีวศึกษา เอกชน ได้จัดขึ้นและปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน การพัฒนากิจการนักศึกษา การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ และการค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลให้นักการศึกษา นักพัฒนาหลักสูตรและศึกษานิเทศก์ ของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ใช้เป็นแนวทางในการวางแผน เพื่อพัฒนางานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน
2. ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลให้ผู้บริหาร หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้สอน ของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนอื่นๆ ใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

ทฤษฎี หลักการ แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2545 เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ผู้วิจัยทำการศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับดังนี้

1. งานวิชาการ

1.1 ความหมายของงานวิชาการ

1.2 ความสำคัญของงานวิชาการ

1.3 ขอบเขตของงานวิชาการ

2. ขอบเขตการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

2.1 การพัฒนาหลักสูตร

2.2 การพัฒนาการเรียนการสอน

2.3 การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน

2.4 การพัฒนากิจการนักศึกษา

2.5 การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

2.6 การค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

3. การประเมินสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน

3.1 ความเป็นมา

3.2 คุณสมบัติของสถานศึกษาที่เข้าข่ายสถานศึกษารางวัลพระราชทาน

3.3 ขอบเขตการประเมินสถานศึกษารางวัลพระราชทาน

3.4 เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิชาการ

1.1 ความหมายของงานวิชาการ

จากการศึกษาความหมายของงานวิชาการ พบว่า มีนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงความหมายของงานวิชาการ ไว้ดังนี้

ภิญโญ สาร (2526) กล่าวว่า งานวิชาการ หมายถึง กิจกรรมทุกชนิดทั้งในสถานศึกษาหรือโรงเรียน เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุด เพราะหน้าที่ของสถานศึกษาหรือโรงเรียนทุกแห่งคือทำให้ความรู้ด้านวิชาการแก่ผู้เรียน

สุมิตร คุณานุกร (2523) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการในโรงเรียนว่า หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างภายในโรงเรียนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการศึกษาของเด็ก

เอกวิทย์ ณ ถลาง (2516) ได้กล่าวเกี่ยวกับงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวกับการควบคุมดูแลหลักสูตร การสอน อุปกรณ์การสอน การจัดแบบเรียน การเผยแพร่วิชาการ การวัดผลการศึกษา การวิจัยค้นคว้า และการประเมินมาตรฐานโรงเรียน

จากความหมายของงานวิชาการตามทฤษฎีของนักวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่า งานวิชาการ หมายถึง กิจกรรมทางการศึกษาที่จัดขึ้นและปฏิบัติ ภายในสถานศึกษาหรือโรงเรียน ที่เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ การวัดและประเมินผลการศึกษา หรือกิจกรรมอื่นๆ เพื่อการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุด

1.2 ความสำคัญของงานวิชาการ

งานวิชาการ เป็นหัวใจของการจัดการศึกษาในโรงเรียน เพราะเป็นสิ่งบ่งชี้ถึงคุณภาพของโรงเรียน ซึ่งมีนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการ ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543) ได้กล่าวไว้ว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะ

พิจารณาจากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากผลงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรม การศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา และเกี่ยวข้องกับผู้บริหาร สถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อมก็อยู่ที่ ลักษณะของงานนั้น

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2529) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักที่มีความสำคัญมากที่สุด ในการบริหารงานของโรงเรียน ทั้งนี้เพราะโรงเรียนต้องรับผิดชอบในการพัฒนาเด็กนักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะคติ ค่านิยมต่างๆ ให้เป็นไปตามแนวทางที่สังคมต้องการ

ฟิสก์ (Fisk, 1957) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นความรับผิดชอบของโรงเรียน ตั้งแต่การบ่งชี้ ถึงปรัชญาและจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของโรงเรียน โดยคำนึงถึงบุคคลในอาชีพต่างๆ ของชุมชน เป็นพื้นฐาน รวมถึงการประเมินผลโปรแกรมทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และกิจกรรมทุกอย่าง ที่เกี่ยวข้อง

มิลเลอร์ (Miller, 1965) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียนและที่สำคัญที่สุด ได้แก่ การจัดโปรแกรมการเรียนการสอนและการปฏิบัติตามโปรแกรมรวมทั้งการวัดผล เพื่อจะได้ ติดตามการเรียนการสอนทั้งครูและนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดบริการในการสอนเพื่อให้ การเรียนการสอนดำเนินไปได้ด้วยดีนั้น เป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่ไม่สามารถละเลยได้

สรุปได้ว่า งานวิชาการมีความสำคัญมากที่สุดในการบริหารงานโรงเรียน ซึ่งเป็นงานที่ บ่งบอกถึงคุณภาพและมาตรฐานในการจัดการศึกษา งานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิด ที่ดำเนินการเพื่อพัฒนาผู้เรียน และเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรทุกระดับในโรงเรียนหรือ สถานศึกษา

1.3 ขอบเขตของงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานที่มีขอบเขตกว้างขวางและมีความสำคัญมากต่อการจัดการศึกษา ของโรงเรียน งานวิชาการประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อการจัด การเรียนการสอน และการดำเนินงานวิชาการให้ประสบผลสำเร็จได้นั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องให้ ความสำคัญและเข้าใจขอบเขตของงานวิชาการ ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ขอบเขตของงาน วิชาการไว้ดังนี้

พิชัย เสริมยงจิตต์ (2542) ได้แบ่งขอบเขตของงานวิชาการ ดังนี้

1. การวางแผนงานวิชาการ
2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน
3. การบริการวิชาการ
4. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
5. การจัดระบบงานวิชาการ
6. การนิเทศงานวิชาการ
7. การวัดและประเมินผล
8. การพัฒนางานวิชาการ

เรื่อง เจริญชัย และ เสรี ลาซโรจน์ (2526) ได้นำเสนอขอบเขตของภารกิจงานวิชาการในโรงเรียน ดังนี้

1. งานสอนและงานกิจกรรมนักเรียน
2. งานวัดและประเมินผล
3. งานเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน
4. งานส่งเสริมงานวิชาการ

กรมอาชีวศึกษา (อ้างถึงใน เกสสิณี ชิวปรีชา, 2540) ได้แบ่งลักษณะงานวิชาการในสถานศึกษา ดังนี้

1. คณะวิชา แบ่งออกเป็น แผนกวิชา ให้สถานศึกษากำหนดให้มีคณะวิชาและแผนกวิชาตามที่ได้เปิดสอนอยู่ในสถานศึกษานั้น

2. งาน ประกอบด้วย

- งานหลักสูตรพิเศษ
- งานหลักสูตรและการสอน
- งานสื่อการเรียนการสอน
- งานวัดผลและประเมินผล
- งานห้องสมุด
- งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

เซอร์จิโอวานนีและคณะ (Sergiovannie and other, 1980) ได้กำหนดขอบเขตของงานวิชาการไว้ 5 ด้าน ดังนี้

1. การตั้งปรัชญาการศึกษาขึ้นมาและตั้งวัตถุประสงค์ในการบริหารงาน เพื่อให้บรรลุปรัชญาการศึกษานั้น
2. จัดทำโครงการเพื่อให้การบริหารงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ
3. จัดให้มีการประเมินผลหลักสูตรและการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ
4. สร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้พร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลง
5. จัดหาวัสดุเพื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอ

จากขอบเขตงานวิชาการของนักการศึกษาดังกล่าว จะเห็นได้ว่างานวิชาการเป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยตรง เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ ดังนั้นงานใดที่สัมพันธ์กับการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ถือได้ว่างานเหล่านั้นเป็นงานในขอบเขตหน้าที่ของผู้บริหารในด้านวิชาการทั้งสิ้น

2. ขอบเขตการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

ในทางปฏิบัติโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแต่ละแห่งอาจกำหนดขอบเขตการดำเนินงานวิชาการไว้แตกต่างกันตามความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียน แต่ในการพิจารณาคัดเลือกสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน ในระดับอุดมศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรีนั้น กรมวิชาการได้กำหนดเกณฑ์การประเมินเป็นมาตรฐานเดียวกัน ดังนั้นในการศึกษาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน จึงใช้ขอบเขตของการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ ตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน ประเภทสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา ซึ่งแบ่งงานบริหารหลักสูตรและงานวิชาการออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้ (กรมวิชาการ, 2546)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.1 การพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การวิเคราะห์และวางแผนเปิดสอนรายวิชาต่างๆ ตามโครงสร้างหลักสูตรได้อย่างหลากหลาย จัดกิจกรรมเรียนรู้ได้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษา การกำกับติดตามและประเมินการใช้หลักสูตร นำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงหลักสูตร ได้หลักสูตรที่มีความยืดหยุ่นหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาหรือมาตรฐานองค์วิชาชีพ (กรมวิชาการ, 2546)

หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษา ซึ่งผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้องต้องทำความเข้าใจให้ชัดเจน ก่อนที่จะนำไปใช้ในการจัดการศึกษาในระดับที่รับผิดชอบและจะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักการ จุดหมาย โครงสร้างและแนวดำเนินการตามที่หลักสูตรนั้นๆ ได้กำหนดไว้ และต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษา

มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ดังนี้

ทาบ (Taba, 1978) ระบุว่า หลักสูตรหมายถึงมวลงประสพการณ์ต่างๆ ที่โรงเรียนและครูผู้สอนจัดขึ้น เพื่อให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

กรมวิชาการ (อ้างถึงใน อุทัย บุญประเสริฐ, 2540) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หมายถึง ข้อกำหนดว่าด้วย จุดหมาย แนวทาง วิธีการและเนื้อหาสาระในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะคติและพฤติกรรม ตามที่กำหนดในจุดหมายของการศึกษา

หลักสูตร จึงเป็นสิ่งที่ผู้เรียนพึงได้รับและได้เรียนรู้จากการจัดมวลงประสพการณ์และแผนการเรียนการสอนที่จัดให้แก่ผู้เรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บรรลุก่อให้เกิดการเรียนรู้และการพัฒนา มุ่งฝึกฝน อบรมผู้เรียนให้เป็นไปตามที่เป้าหมายการศึกษาที่กำหนดไว้

จะเห็นได้ว่าหลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง และได้มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตร ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นหลักและหัวใจของการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการศึกษา ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตรและการเรียน

การสอน จะทำให้การจัดการศึกษาดำเนินไปด้วยดีทั้งแก่ตัวผู้เรียนเอง และช่วยให้ครูมีทิศทางและสิ่งกำหนดในการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ อุทัย บุญประเสริฐ (2540) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรเป็นธงชัยในการจัดการศึกษาของโรงเรียนหรือของสถานศึกษา เป็นแผนแม่บททำกับการทำงานทุกด้านของโรงเรียน

หลักสูตรเป็นสิ่งที่กำหนดคุณลักษณะกำลังคนที่พึงประสงค์และใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นหลักสูตรจึงมีความสำคัญและเกี่ยวข้องโดยตรงในการผลิตกำลังคนของสถานศึกษา หลักสูตรที่ใช้ในการศึกษาและฝึกอบรมในสถานศึกษาอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ใช้หลักสูตรที่ผสมผสานทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ รวมทั้งจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในการดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร การพิจารณาถึงการควบคุมคุณภาพหลักสูตรซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาโดยมีแนวปฏิบัติดังนี้ (พิชญ์ ฉายายนต์, 2539)

1. สถานศึกษาควรมีระเบียบ กำหนดขั้นตอน แนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการพัฒนาหลักสูตรทั้งหลักสูตรใหม่และหลักสูตรเก่า พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการปฏิบัติให้หน่วยงานภายในสถานศึกษา มีความเข้าใจชัดเจน มีองค์การรับผิดชอบและให้ความเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร

2. การพัฒนาหลักสูตรใหม่ การพิจารณาความเหมาะสมและควบคุมประเด็นสำคัญ ได้แก่ ความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐ ความสอดคล้องกับตลาดแรงงาน ความก้าวหน้าทางวิชาการที่สามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความพร้อมของผู้สอน อาคารสถานที่ ห้องสมุด ศูนย์แหล่งการเรียนรู้

3. การพัฒนาหลักสูตรอาชีวะและเทคนิคศึกษา ควรนำผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานภายนอก เช่น รัฐวิสาหกิจ องค์กรของรัฐ ตัวแทนภาคเอกชน สมาคมวิชาชีพ สมาคมวิชาการ ตัวแทนสถานประกอบการ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร

4. การปรับปรุงหลักสูตรในสถานศึกษา ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญกับหลักสูตรที่ดำเนินไปแล้ว เพื่อให้หลักสูตรมีคุณภาพและสามารถใช้เป็นกรอบแนวทางในการผลิตกำลังคนให้มีคุณภาพทั้งด้านวิชาชีพและความต้องการของตลาดแรงงาน

5. สถานศึกษาต้องจัดทำเอกสารเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรที่เปิดสอนไปยังผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยมีวิธีการและขั้นตอน จุดมุ่งหมาย กำหนดเนื้อหา การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตร

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542) ได้กล่าวถึง หลักในการจัดวางหลักสูตรอาชีวศึกษา ไว้ว่า ควรพิจารณาในสิ่งต่อไปนี้

1. การวางจุดประสงค์ของหลักสูตร เป็นแม่บทใหญ่ของการจัดหลักสูตร โดยเฉพาะจุดประสงค์ของการเรียนอาชีวศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ทักษะวิชาชีพอย่างไร จะต้องวางให้ชัดเจน รวมทั้งการจัดหลักสูตรทั้งทฤษฎีและปฏิบัติจะมีสัดส่วนอย่างไร จึงจะให้หลักสูตรได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์นั้น

2. การเลือกเนื้อหาวิชา การเลือกเนื้อหาวิชาของหลักสูตรอาชีวศึกษาต้องคำนึงถึงความจำเป็นในด้านความรู้ ทักษะของวิชานั้น ความต้องการของสังคมเศรษฐกิจ ความต้องการของผู้เรียน รวมทั้งประโยชน์ที่จะนำไปประยุกต์ใช้กับการประกอบอาชีพ

3. การกำหนดเนื้อหาวิชา การจัดการเรียนการสอนต้องกำหนดเนื้อหาของวิชาว่าจะมีเนื้อหาวิชาอย่างไรเพียงใด เพื่อให้เหมาะสมกับความรู้เดิมของผู้เรียน การลำดับของวิชา ก่อนหลัง เนื่องจากบางวิชาเป็นวิชาต่อเนื่อง ความทันสมัยของเนื้อหาวิชาต่างๆ ให้เหมาะสมกับวิทยาการและความก้าวหน้าในวิชาชีพนั้นๆ เป็นต้น

4. การจัดแบ่งเวลาให้กับวิชาการต่างๆ โดยการคำนึงถึงความมากน้อยของเนื้อหา ความยากง่าย การลำดับก่อนหลัง ตลอดจนความสนใจของผู้เรียน

นอกจากนี้ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542) ได้กล่าวถึงลักษณะของหลักสูตรอาชีวศึกษาที่ดี ไว้ว่า ลักษณะของหลักสูตรอาชีวศึกษาที่ดี ควรมีลักษณะดังนี้

1. ตรงตามความมุ่งหมายของวิชาชีพนั้น
2. ตรงตามลักษณะความถนัด ความสนใจของผู้เรียน
3. ตรงตามความต้องการทางด้านวิชาเรียน ในทุกสาขาวิชา
4. ตรงตามลักษณะของวิชาชีพนั้น
5. มีเนื้อหาของเรื่องที่สมบูรณ์เพียงพอที่จะสอน และทำให้ผู้เรียนเจริญงอกงามทางความคิด ทักษะและความพึงพอใจ
6. มีแนวทางสอนและวิธีสอนที่เหมาะสม
7. มีความยืดหยุ่น คล่องตัว เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกได้
8. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน
9. เพิ่มทักษะในการประกอบอาชีพและนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้
10. ให้ความรู้ที่ต่อเนื่องและให้วิธีการศึกษาหาความรู้และพัฒนาตนเองได้
11. มียุทธวิธีที่บอกถึงการประเมินผลเมื่อนำหลักสูตรไปใช้

หลักสูตรเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอน ถ้าผู้บริหารและครูมีความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตรเป็นอย่างดีแล้ว จะทำให้การจัดการศึกษาดำเนินไปด้วยดี ทั้งแก่ตัวผู้เรียนและช่วยให้ครูมีทิศทางที่แน่ชัดในการนำหลักสูตรไปใช้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสถานศึกษาจำเป็นต้องวิเคราะห์และวางแผนในการเปิดสอนรายวิชาต่างๆ ตามโครงสร้างของหลักสูตร และอีกสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญต่อหลักสูตรคือ การจัดแผนการเรียน

การจัดแผนการเรียนนั้น สถานศึกษาต้องจัดแผนการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกเรียนได้ตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถ แผนการเรียนเป็นการกำหนดรายวิชาให้เรียน มีวิชาบังคับ วิชาเลือก และวิชาเลือกเสรี อย่างมีจุดมุ่งหมาย เป็นหน้าที่ของฝ่ายวิชาการที่จะต้องศึกษาโครงสร้างของหลักสูตร รายวิชาต่างๆ ในหลักสูตร ให้เข้าใจโดยละเอียด

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543) ได้เสนอแนะไว้ว่า การจัดแผนการเรียนควรอาศัยข้อมูลต่อไปนี้

1. การสำรวจสภาพท้องถิ่น อุตสาหกรรม และความต้องการของผู้ปกครอง
2. การสำรวจความต้องการของนักเรียนนักศึกษา
3. การสำรวจความต้องการของสถานประกอบการอุตสาหกรรม
4. การสำรวจความพร้อมของสถานศึกษาในด้านต่างๆ เช่น วัสดุอุปกรณ์ เครื่องจักร เครื่องมือ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ เป็นต้น
5. การนำผลการสรุปมาวิเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การจัดแผนการเรียนของนักเรียนนักศึกษา
6. แผนการเรียนที่เปิดสอน จากการประชุมพิจารณาต้องปรับเปลี่ยนแผนการเรียนได้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน

การจัดแผนการเรียนนี้ สถานศึกษาแต่ละแห่งจะจัดแตกต่างกันไปตามสภาพความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนครูอาจารย์ สถานศึกษาขนาดใหญ่จะสามารถจัดแผนการเรียนได้มากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก

การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นกิจกรรมที่สำคัญที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จของหลักสูตร หลักสูตรจะได้รับการพัฒนาหรือสร้างขึ้นมาด้วยกระบวนการและวิธีการที่ดีเพียงใดก็ตาม แต่ถ้าการนำหลักสูตรไปใช้ไม่มีประสิทธิภาพและคุณภาพ การจัดการศึกษาก็จะไม่ประสบความสำเร็จตามที่คาดหวัง ซึ่งหัวใจของการใช้หลักสูตรอยู่ที่โรงเรียนหรือสถานศึกษา ทั้งนี้จะต้องสนับสนุน ส่งเสริมให้สถานศึกษา/โรงเรียน มีระบบจัดการการใช้หลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล การแนะแนว การผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอน การใช้ครูผู้สอน และให้มีระบบการควบคุมคุณภาพหรือการประกันคุณภาพในสถานศึกษา นอกจากนี้ต้องมีการนิเทศ ดูแล และให้ความช่วยเหลือทั้งเรื่องวิชาการ และเรื่องอื่นๆ รวมทั้งการเพิ่มขวัญ กำลังใจ แก่ผู้ปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนและผู้เกี่ยวข้องในทุกรูปแบบ (ศรีสมร พุ่มสะอาด, 2546)

ในระหว่างการนำหลักสูตรไปใช้นั้น จำเป็นต้องมีการ กำกับ ติดตาม ดูแล การใช้หลักสูตร ซึ่ง กมล ภูประเสริฐ (2544) ได้กล่าวถึง การวางแผนทางการกำกับติดตามการใช้หลักสูตร ไว้ว่า ในการดำเนินงานใดๆ ในองค์กรฝ่ายบริหารจะต้องมีการกำกับติดตามงาน โดยมีจุดมุ่งหมายอยู่ที่ การกระตุ้น เร่งเร้า สนับสนุน ช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และคอยแก้ปัญหาให้แก่ผู้ปฏิบัติ การกำกับติดตามมีเป้าหมายที่จะช่วยให้งานนั้นๆ สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ตามช่วงเวลาที่เหมาะสม ไม่ได้มุ่งที่การจับผิดหรือการตำหนิ เพราะวิธีการเช่นนั้นไม่สามารถทำให้งานสำเร็จได้ ในการติดตาม กำกับ ควรคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

- หลักสูตรเป็นแผนอย่างหนึ่ง คือเป็นแผนการพัฒนาผู้เรียน การติดตามกำกับจึงเป็นการติดตาม กำกับการใช้แผน ซึ่งมีการกำหนดแนวปฏิบัติ ระยะเวลา เกณฑ์ มาตรฐาน การปฏิบัติ จึงต้องส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติดำเนินงานตามแผน

- การใช้หลักสูตรมีองค์ประกอบหลายอย่างที่จะทำให้มีประสิทธิภาพ การใช้หลักสูตรโดยเฉพาะในระยะแรกจะมีปัญหาในทุกขั้นตอน การแก้ปัญหาจึงเป็นหน้าที่ของผู้ปฏิบัติ และฝ่ายบริหารร่วมกัน การวิเคราะห์ปัญหา การแก้ปัญหา จะต้องอาศัยการประชุมปรึกษาหารือกันอย่างสม่ำเสมอและแก้ปัญหาอยู่เสมอ

ในการนำหลักสูตรไปใช้นั้น อีกขั้นตอนที่มีความสำคัญควบคู่กับการกำกับ ติดตาม การใช้หลักสูตร คือ การประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่ง ศรีสมร พุ่มสะอาด (2546) ได้ให้ความหมายของการประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ไว้ว่า หมายถึงกระบวนการตรวจสอบ เพื่อตัดสินคุณค่าหรือคุณภาพของหลักสูตร ว่าสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีคุณภาพตามจุดหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใดในสถานการณ์จริง

กมล ภูประเสริฐ (2544) ได้กล่าวถึงการวางแผนทางการประเมินการใช้หลักสูตร ซึ่งจะมีการประเมินทั้งในเรื่องตัวหลักสูตร หรือประเมินแผน ประเมินการดำเนินการตามหลักสูตรและผลของการใช้หลักสูตร ซึ่งทั้งสามมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การประเมินเป็นไปเพื่อตอบคำถามดังต่อไปนี้

- หลักสูตร/แผนที่วางไว้ชัดเจนหรือไม่ เหมาะสมหรือไม่ ปฏิบัติได้เพียงใด มีอุปสรรคขัดข้องเพียงใด

- การใช้หลักสูตรมีการเตรียมการดีหรือไม่ มีความยุ่งยากในเรื่องใด ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นมีอะไรบ้าง ได้ดำเนินการแก้ไขอย่างไร สามารถปฏิบัติตามหลักสูตรได้หรือไม่ คำถามและคำตอบเหล่านี้อาจได้จากการกำกับดูแลการใช้หลักสูตรอยู่แล้ว

- ผลการใช้หลักสูตร สามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ได้หรือไม่ มาตรฐานที่วางไว้สูงเกินไปหรือต่ำเกินไป ควรปรับปรุงให้เหมาะสมอย่างไร

นอกจากนี้ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543) กล่าวถึง การประเมินการใช้หลักสูตรไว้ดังนี้

1. การประเมินระบบบริหารและการจัดการหลักสูตร สิ่งที่ประเมินได้แก่ การวางแผนการใช้หลักสูตร การเตรียมความพร้อมของบุคลากรก่อนการใช้หลักสูตร การฝึกอบรมบุคลากรเพิ่มเติมระหว่างการใช้หลักสูตร การกำหนดหรือการจัดหาทรัพยากร

2. การประเมินการจัดกระบวนการเรียนการสอน สิ่งที่ประเมิน ได้แก่ ความรู้ความสามารถของครูผู้สอน การจัดการในชั้นเรียน การปฏิบัติการสอนของครู ประสิทธิภาพของวิธีสอนที่นำมาใช้สอน การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนการสอน

3. การประเมินระบบการบริหารและวิธีการนิเทศ กำกับ ดูแลเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร สิ่งที่ประเมิน ได้แก่ ระบบการนิเทศเฝ้าต่อการใช้หลักสูตรอย่างน้อยเพียงใด การนิเทศจากภายนอกและภายในได้รับการยอมรับหรือไม่ วิธีการใดทำให้การนิเทศได้ผล

4. การประเมินผลผลิตของหลักสูตร สิ่งที่ประเมิน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ โดยประเมินตามระยะเวลาในแต่ละช่วงของการใช้หลักสูตร และการประเมินรวบยอดเพื่อดูผลในช่วงสุดท้าย เมื่อผู้เรียนทำกิจกรรมครบตามกระบวนการใช้หลักสูตร

เมื่อทำการประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ ข้อมูลที่ได้จากการประเมินนั้น สามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อปรับปรุงการจัดการศึกษา ดังที่ ศรีสมร พุ่มสะอาด (2546) ได้กล่าวว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสามารถใช้ผลการประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ได้ใน 2 ลักษณะ คือ

1. ใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตร ปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตร
2. ใช้ผลการประเมินไปพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู โรงเรียน หรือสถานศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า หลักสูตรเป็นหลักและหัวใจของการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการศึกษา เป็นสิ่งที่กำหนดขอบข่ายความรู้ ความสามารถและ มวลประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน ผลสำเร็จทางวิชาการเป็นผลสำเร็จของการดำเนินงาน ตามหลักสูตร ดังนั้นเพื่อให้การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จ หลักสูตรจึงต้องมีการปรับเปลี่ยน ให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

2.2 การพัฒนาการเรียนการสอน

การพัฒนาการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ คิดวิเคราะห์ สร้างความรู้ด้วยตนเองตามศักยภาพและความถนัด ให้ลงมือปฏิบัติจริงใน สถานประกอบการ การส่งเสริมการวิจัยเชิงลึกในสาขาวิชาที่เปิดสอน นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมา ประยุกต์ใช้หรือสอดแทรกในการสอน การใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมทั้งการประเมินเพื่อพัฒนาการสอนของผู้สอน (กรมวิชาการ, 2546)

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการพัฒนาการเรียน การสอน ไว้ว่า การสอนทุกศาสตร์จำเป็นต้องพัฒนาอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้เหมาะสมกับความเจริญ ก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่างๆ ถ้าไม่มีการพัฒนาการสอน ผลที่ตามมาที่สำคัญก็คือวิธีการสอน ก็จะไม่เปลี่ยนแปลง ไม่สนองต่อพระราชบัญญัติการศึกษาที่กำหนดไว้ ลักษณะของผู้เรียนก็ ไม่สามารถพัฒนาให้เป็นคนที่สมบูรณ์ สนใจใฝ่รู้ คิดเป็น สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ตามที่ กำหนดไว้เช่นเดียวกัน

ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์ (อ้างถึงใน อีรพงศ์ แก่นอินทร์, 2537) ได้กล่าวถึงความจำเป็นที่ผู้สอน จะต้องพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอยู่ตลอดเวลา ไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงของหลักสูตร
2. การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในวงการศึกษา
3. การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับผู้เรียนทั้งในด้านจำนวน ด้านพื้นฐานความรู้และ สภาพโดยทั่วไป

ในปัจจุบันการจัดการศึกษาได้ให้ความสำคัญต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ นั่น คือ การเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่ง วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คือ การเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการเรียน เลือกรูปแบบของการเรียน หาความรู้ด้วยตนเองจากเอกสาร เพื่อน แหล่งความรู้ สิ่งแวดล้อม โดยมีผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะ ในการเรียนนั้นผู้เรียนจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน มีกระบวนการคิด การแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล และมีหลักวิชาการรองรับ ผู้เรียนสามารถสังเคราะห์ วิเคราะห์ เรียบเรียง ประมวลและรายงานข้อค้นพบได้ โดยที่ผู้สอนมีส่วนร่วมในการจัดให้เกิดการเรียนรู้ ให้แหล่งข้อมูล เสนอแนะวิธีการให้ความช่วยเหลือผู้เรียน แก้ไขข้อเข้าใจผิด ติดตาม และประเมินผลผู้เรียนในรูปแบบหลากหลาย

แนวการจัดการศึกษา ผู้สอนจะต้องพัฒนาทัศนคติ กระบวนการสอน โดยคำนึงถึงองค์ประกอบที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติต่อไปนี้ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2544)

1. เข้าใจธรรมชาติของผู้เรียน ผู้สอนต้องพยายามเข้าใจผู้เรียน มองให้ลึกถึงปัญหา อุปสรรคที่ขัดขวางการเรียนรู้ และตั้งใจช่วยเหลือผู้ที่เรียนช้า หรือมีปัญหาทางพฤติกรรม

2. การจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียน เช่น มีเรื่องราวใหม่ๆ ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์มาให้ผู้เรียนดู มีเพลง มีวีดิทัศน์ หรือสื่ออื่นๆ มาประกอบการเรียน เชิญวิทยากรที่น่าสนใจ บุคคลตัวอย่างมาให้ผู้เรียนได้สัมผัส ให้ผู้เรียนได้คิดเอง และนำเสนอรูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสนใจ หรือพาไปสัมผัสชีวิตจริงในชุมชน เพื่อก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและซาบซึ้งในภูมิปัญญาไทยมากขึ้น

3. การสอนที่มุ่งเน้นทักษะการคิด แต่ละชั่วโมงที่สอนอาจารย์ควรจะต้องเตรียมแผนการสอนที่บรรจุกิจกรรม หรือกระบวนการที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิด

4. การฝึกปฏิบัติ การสอนต้องคิดรูปแบบเพิ่มเติมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติมากขึ้น ดังนั้นแนวการจัดการหลักสูตรในอดีตที่เน้นเนื้อหาสาระเป็นฐาน ปรับเปลี่ยนเป็นการเน้นประสบการณ์เป็นฐาน ในรายวิชาที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำทักษะและประสบการณ์ไปปฏิบัติ เมื่อสำเร็จการศึกษา โดยเฉพาะการเตรียมตัวด้านวิชาชีพควรมีการประสานงาน และความร่วมมืออย่างดีจากหน่วยงานที่จะรับนักศึกษาไปทำงาน

5. การบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม การปลูกฝังค่านิยม ความคิดและความประพฤติที่ถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในชีวิต การจัดการศึกษาต้องพยายามสร้างคนที่ดีที่สุดให้แก่สังคม เนื่องจากคนที่มีความรู้สูง แต่มีคุณธรรมต่ำต้อย มักใช้ปัญญา ความรู้ ทำในสิ่งที่เป็นการอันตรายต่อสังคมมากกว่าคนที่มีความรู้ต่ำ การจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องเน้นการอบรมฝึกฝนคนให้มีความดี

6. การค้นคว้าวิจัย ในการศึกษาแผนใหม่ อาจารย์และนักเรียนจะต้องพัฒนาทักษะ การค้นคว้าวิจัยเพิ่มขึ้น เนื่องจากวิทยาการทุกศาสตร์สาขาก้าวหน้าไปไกล และก้าวหน้าอย่างรวดเร็วมาก การคิดใหม่ในสิ่งต่างๆ มีเพิ่มขึ้นทุกวัน ดังนั้นในการเรียนการสอนจึงต้องส่งเสริมให้ ผู้สอนและนักเรียนต้องพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ การวิเคราะห์ การรวบรวมข้อมูล และการนำเสนอข้อค้นพบใหม่

ซึ่งองค์ประกอบที่กล่าวมานั้นสอดคล้องกับแนวความคิดของ กมล ภูประเสริฐ (2544) เกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด ที่กล่าวว่า การเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง มีสิ่งที่จะต้องคำนึงถึง ดังต่อไปนี้

1. สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน
2. ส่งเสริมความสามารถในกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้มีการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอด ชีวิต หรือการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้
3. ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของผู้เรียนแต่ละคน โดยคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียน เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นกระบวนการคิด การปฏิบัติจริง และนำไปใช้ประโยชน์ได้ หรือมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ให้มากที่สุด
5. ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันทั้งผู้เรียน ผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

ในการจัดการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทวิชานั้น ย่อมต้องเกิดปัญหาขึ้นจากสาเหตุ ต่างๆ หลายประการ ทั้งนี้เพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และพัฒนาการจัดการศึกษา ได้อย่างต่อเนื่องนั้น ต้องอาศัยกระบวนการวิจัยเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ดังที่ พิชญ์ ฉายายนต์ (2539) ได้กล่าวไว้ว่า การวิจัยเป็นภารกิจประการหนึ่งของครูอาจารย์ โดยมี จุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ โดยจะนำไปใช้ประโยชน์ในการสอนหรือพัฒนาวิชาการ ด้านวิชาชีพนั้นๆ สถานศึกษาอาชีวศึกษา ควรกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติภารกิจด้านการวิจัย 1 เรื่องต่อปีการศึกษา และผลงานวิจัยควรนำเสนอสู่สังคมโดยตรง โดยให้ครูอาจารย์ได้มีโอกาสปฏิบัติ หน้าที่บริการวิชาการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544) ได้กล่าวถึงวิถีชีวิตการปฏิบัติการใน ชั้นเรียนของครู จะปฏิบัติภารกิจหลัก 3 ประการ คือ การเรียนการสอน การวิจัย และการปรับปรุง และพัฒนา ที่บูรณาการสามสัมพันธ์ให้เป็นภารกิจในกระบวนการเดียวกัน

เมื่อพิจารณาเป้าหมายสุดท้ายของการปฏิรูปการเรียนรู้คือการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ดังนั้นทุกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจะเป็นสาระที่ควรทำการวิจัยได้ทั้งสิ้น โดยมีหลักการสำคัญว่าจัดทำวิจัยเพื่อแสวงหาวิธีการแก้ปัญหาการเรียนรู้อันเกิดขึ้นในขณะ การเรียนการสอนดำเนินการอยู่และจัดทำได้โดยไม่มีข้อจำกัดด้านเวลา ซึ่งพอจะสรุปสาระที่ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้ดังนี้

1. ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. นวัตกรรมการสอน
3. หลักสูตร หลักสูตรท้องถิ่น
4. สื่อการเรียนการสอน
5. การวัดและประเมินผล
6. ศูนย์การเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

การเรียนการสอน การวิจัย และการปรับปรุงการสอนเป็นงานที่ส่งเสริมกัน สำหรับ กิจกรรมที่ผู้บริหารจะสนับสนุนครูนักวิจัยได้ ประกอบด้วยกิจกรรมสนับสนุน ดังนี้

1. จัดสรรโอกาสเรื่องการอบรม การพัฒนาตนเองในแหล่งเรียนรู้ต่างๆ
2. ส่งเสริมให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเครือข่ายครูนักวิจัยทั้งในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษา
3. ส่งเสริมให้มีระบบนิเทศภายใน
4. จัดเตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็น

การจัดการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ ได้มุ่งให้สถานศึกษาเป็นสถานที่ บริการการศึกษาแก่ชุมชนหรือท้องถิ่น โรงเรียนจึงควรจัดการศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของ ท้องถิ่น ในขณะเดียวกันต้องพยายามนำแหล่งวิชาความรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ใน การจัดการเรียนการสอนมากที่สุด

กรมวิชาการ (2539) ได้จัดประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น ไว้ 4 ประเภท ดังนี้

1. คติความคิด ความเชื่อ หลักการ ที่เป็นพื้นฐานขององค์ความรู้ที่เกิดจากการ สัมผัสถ่ายทอดกันมา
2. ศิลปะ วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียม ประเพณี ที่เป็นแบบแผนของการดำเนิน ชีวิตที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา

3. การประกอบอาชีพในท้องถิ่นที่ยึดหลักการพึ่งตนเองและได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับกาลสมัย

4. แนวคิด หลักปฏิบัติ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ชาวบ้านนำมาดัดแปลงให้ชุมชนอย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่

แนวทางการจัดการเรียนการสอน

1. โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดการเรียนการสอน มีการมอบหมายงาน/กิจกรรมให้นักเรียนไปทำที่บ้าน ครูและชาวบ้านจะเป็นผู้ติดตามและประเมินผล

2. ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน โดยนำนักเรียนไปศึกษาจากแหล่งความรู้ในชุมชน

3. โรงเรียนและชุมชนประสานให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและชุมชน

การจัดการเรียนการสอนเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

1. ควรมีการวางแผนร่วมกันระหว่างครูผู้สอนและปราชญ์ท้องถิ่น

2. เน้นการศึกษา วิเคราะห์ ทำความเข้าใจวิถีคิดและความคิดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. นำกระบวนการหรือแนวคิด แนวปฏิบัติของภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดเป็นกระบวนการเรียนการสอน

4. เสริมสร้างกระบวนการคิดที่เป็นระบบ เป็นวิทยาศาสตร์

5. ฝึกให้ผู้เรียนคิดหลายด้านหลายมุม คิดอย่างอิสระและสรุปเป็นความรู้และประสบการณ์ที่จะนำไปใช้ในการดำรงชีวิต

6. ผสมผสานระหว่างความรู้สากลกับความรู้ท้องถิ่น

7. เน้นที่กระบวนการมากกว่าผลผลิต

8. ครูผู้สอนหรือปราชญ์ท้องถิ่นเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน

กรมวิชาการ (2539) ได้เสนอแนวทางการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. โรงเรียนเป็นผู้นำกิจกรรมหรือเนื้อหาสาระที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน ไปจัดการเรียนการสอนหรือพัฒนาหลักสูตรขึ้นในโรงเรียน ให้เด็กได้เรียนรู้โดยคัดเลือกเนื้อหาหรือกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

2. โรงเรียนเชิญเจ้าของภูมิปัญญา ได้แก่ ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปัญญาชนชาวบ้าน ช่างเทคนิคชาวบ้าน หรือช่างฝีมือชาวบ้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน

การนำภูมิปัญญาชาวบ้านไปใช้ ควรอยู่ในดุลยพินิจของโรงเรียน ในด้านความเหมาะสม ทั้งกิจกรรม เนื้อหาสาระ และวัยของผู้เรียน

การจัดการศึกษามุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ ทุกเวลา ทุกสถานที่ และเรียนรู้ได้จากสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ทุกประเภท ผู้สอนสามารถจัดทำแผนและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเองหรือนำสื่อต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัว และระบบสารสนเทศมาใช้ในการเรียนรู้ (วัฒนาพร กระจับทุกข์, 2545) สื่อการเรียนการสอนจึงมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์

กรมวิชาการ (2528) ได้ให้ความหมายของ สื่อการเรียนการสอนไว้ว่า หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ที่นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ในหลักสูตร การใช้สื่อการเรียนการสอนนับว่าเป็นการบริหารงานวิชาการอีกด้านหนึ่ง ซึ่งสัมพันธ์กับการเรียนการสอนอย่างใกล้ชิด

สื่อการสอนเป็นเครื่องช่วยในการศึกษาด้านอาชีวและเทคนิคศึกษา แต่ต้องมีมาตรฐาน สอดคล้องกับหลักสูตร หัวหน้าสถานศึกษาต้องมีความเข้าใจเห็นความสำคัญและประสานงานกับผู้สอนเพื่อจัดหาให้ครบถ้วน สถานศึกษาจำเป็นต้องมีศูนย์พัฒนาสื่อการเรียนการสอนหรือจัดซื้อโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของการศึกษา โดยเน้นให้ผู้สอนและนักศึกษาได้รู้จักและสัมผัสกับอุปกรณ์ที่ใช้งานจริง สถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบการใช้สื่อการสอนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนอย่างแท้จริง โดยการพัฒนาหน่วยงานด้านเทคนิคศึกษาให้สามารถปฏิบัติหน้าที่แนะนำปรึกษาในด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

พิชญ์ ฉายายนต์ (2539) ได้กล่าวถึงการจัดสื่อการเรียนการสอนในสถานศึกษาไว้ดังนี้ อุปกรณ์การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญนำมาเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ และให้ประสบการณ์จริงกับผู้เรียน อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการหรือเครื่องมือเครื่องใช้ประกอบการเรียนรู้ในสถานศึกษา จึงควรมีมาตรฐานดังนี้

1. จัดให้มีการสร้างระบบบริหาร การใช้อุปกรณ์การศึกษา โดยเน้นการให้มีการใช้อุปกรณ์การศึกษาอย่างคุ้มค่า การบำรุงรักษาและการจัดหาที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้
2. จัดให้มีการติดตามและประเมินผลการใช้อุปกรณ์การศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการประเมินประสิทธิภาพการใช้งานและการจัดหา

ประเภทของสื่อการเรียนการสอน จำแนกได้ 3 ประเภท คือ (กิติมา ปรีดีดีลิก, 2532)

1. สื่อประเภทเครื่องมือ หรืออุปกรณ์ (Hardware) สื่อประเภทหนัก ได้แก่ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องเล่นแผ่นเสียง เป็นต้น
2. สื่อประเภทวัสดุ (Software) สื่อประเภทเบา ได้แก่ फिल्मภาพยนตร์ ม้วนเทป หนังสือแบบเรียน ของจริง หุ่นจำลอง แผนที่ รูปภาพ ป้ายนิเทศ เป็นต้น
3. สื่อประเภทเทคนิค หรือวิธีการ (Technique or Method) ได้แก่ เทคนิคการเลียนแบบ การแสดง การละเล่น ละครหุ่น การสาธิต การศึกษานอกสถานที่ การจัดนิทรรศการ เป็นต้น

การใช้สื่อการสอนนับเป็นการบริหารงานวิชาการด้านหนึ่ง ซึ่งสัมพันธ์กับการเรียนการสอนอย่างใกล้ชิด สื่อการสอนมีประโยชน์สำหรับครูที่จะต้องเห็นความสำคัญ และรู้จักเลือกสื่อให้เหมาะสม เพื่อจะช่วยให้ครูสอนได้ดีขึ้น และสอนได้บรรลุเป้าหมายและได้ผลดี

เนื่องจากสื่อการสอนมีหลายประเภทและหลายชนิด การนำมาใช้จึงจำเป็นต้องเลือกซึ่งผู้มีความเชี่ยวชาญได้เสนอหลักเกณฑ์ไว้ดังต่อไปนี้ (ถาวร บัวศรี, 2542)

1. ต้องตอบสนองจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ต้องเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานประสบการณ์ของผู้เรียน
3. ต้องเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน
4. ต้องเหมาะสมทั้งในด้านค่าใช้จ่ายและการปฏิบัติ
5. ต้องหาได้ง่าย

ในการเลือกใช้สื่อการสอนในโรงเรียน ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ ส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการใช้สื่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งแนวทางในการจัดสื่อการสอนให้ได้ผลดีควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ (กิติมา ปรีดีดีลิก, 2532)

1. ควรจัดตั้งศูนย์บริการสื่อการสอน เพื่อช่วยในการจัดหา และให้ความสะดวกในการใช้งาน
2. จัดหาสื่อที่ทันสมัยและปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่แล้วให้ใช้งานได้

3. สำรวจ วิเคราะห์ความต้องการสื่อการสอนของรายวิชาต่างๆ
4. ฝึกอบรมครูให้มีความรู้ ทักษะ ในการใช้ รักษาและซ่อมแซม
5. กระตุ้นให้ครูและนักเรียนสนใจการใช้สื่อเพื่อการเรียนการสอน
6. ควรมีบุคลากร เพื่อรับผิดชอบในการจัดหาและบริการให้มีประสิทธิภาพ
7. จัดสอนครูให้รู้จักทำสื่อการสอนประเภทที่สามารถทำขึ้นเองได้

การจัดการเรียนการสอนนั้น หากดำเนินการไปโดยไม่มีประเมิน ผู้สอนจะไม่ทราบจุดดี และจุดด้อย ในการสอนของตนเอง ทำให้การสอนไม่เกิดการพัฒนา ดังนั้น เพื่อเป็นการพัฒนาการเรียนการสอน ควรจะได้มีการประเมินผลการสอนของผู้สอน

สำหรับความหมายของการประเมินผลการสอนนั้น อรุณศรี อนันตศิริชัย (2525) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินผลการสอนเป็นวิธีการตรวจสอบคุณภาพของกระบวนการเรียนการสอนว่ามีจุดเด่นจุดด้อยปานใด และวิธีการสอนขั้นตอนใดที่ควรปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

การประเมินผลการสอนนั้น นอกจากจะเพื่อการประเมินข้อดีและข้อด้อยของผู้สอนแล้วยังอาจจะใช้ประโยชน์อื่นๆ ได้อีกหลายประการ ดังต่อไปนี้ (ไพฑูรย์ สินลารัตน์ อ้างถึงใน พวงแก้ว ปุณยกนก, 2525)

1. การประเมินเพื่อปรับปรุงการสอน
  - 1.1 การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการสอนของอาจารย์เอง
  - 1.2 การประเมินผลเพื่อการปรับปรุงบริการด้านการสอน
2. การประเมินเพื่อประกอบการพิจารณาความดีความชอบ
  - 2.1 การประเมินเพื่อเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ
  - 2.2 การประเมินเพื่อเลื่อนเงินเดือนหรือความดีความชอบอื่นๆ
  - 2.3 การประเมินเพื่อจัดและคัดเลือกคนสอน
3. การประเมินผลเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจของผู้เรียน
4. การประเมินเพื่อการค้นคว้าและวิจัย

สำหรับแหล่งที่มาของข้อมูลและวิธีการได้มาซึ่งข้อมูลเพื่อการประเมินผลการเรียนการสอนนั้น มาจากหลายแหล่ง ได้แก่ (พวงแก้ว ปุณยกนก, 2525)

1. การให้นักเรียน/นักศึกษา เป็นผู้ประเมิน
2. ผู้บริหารเป็นผู้ประเมิน
3. เพื่อนร่วมงานเป็นผู้ประเมิน

4. อาจารย์ผู้สอนประเมินตนเอง
5. ใช้ข้อมูลจากผลการเรียนของนักเรียน/นักศึกษา

และวิธีการได้มาซึ่งข้อมูลนั้น มีด้วยกันหลายวิธี คือ (ไพฑูริย์ สีนลรัตน์ อ้างถึงใน พวงแก้ว ปุณยกนก, 2525)

1. การพูดคุย การสัมภาษณ์
2. การใช้เครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์
3. การใช้แบบสอบถาม

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียน ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพนั้น โรงเรียนจะต้องจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ และมีการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนโดยอาศัยกระบวนการทางทฤษฎี

2.3 การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน

การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน หมายถึง การใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนที่มีคุณภาพและหลากหลาย ครอบคลุมการประเมินพฤติกรรมผู้เรียนทุกด้าน การกำหนดเกณฑ์ตัดสินผลการเรียนที่ช่วยยกระดับคุณภาพผู้เรียน มีระบบการรายงานความก้าวหน้าทางการเรียนต่อผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน ที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งใช้ข้อมูลจากผลการเรียนไปพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการสอน และพัฒนาหลักสูตร (กรมวิชาการ, 2546)

การวัดและประเมินผลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะในกระบวนการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนจะต้องกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ และจึงจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หลังจากนั้นจึงทำการวัดและประเมินผลการเรียนว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ ผู้สอนจึงจำเป็นต้องเรียนรู้ให้เข้าใจในหลักการและกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนเพื่อให้อาจปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ได้ให้ความหมายของการวัดและประเมินผล ดังนี้

การวัดผล คือ กระบวนการกำหนดค่า ตีค่า คุณสมบัติของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือของบุคคลเป็นตัวเลข โดยใช้เครื่องมือเป็นหลักในการวัด

การประเมินผล คือ กระบวนการพิจารณาตัดสินคุณค่าของวัตถุประสงค์ สิ่งของ หรือ การดำเนินงาน กิจกรรม ว่าบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงใด โดยอาศัย ข้อมูลที่ได้จากการวัดเป็นหลัก

อุทุมพร จามรมาน (อ้างถึงใน พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2544) ได้กล่าวว่า

การวัด คือ การกำหนดตัวเลขให้กับลักษณะตามกฎที่กำหนด

การประเมินผล คือ การตัดสินคุณค่าของสิ่งที่วัดตามเกณฑ์ภายในและภายนอก

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (อ้างถึงใน พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2544) ได้กล่าวว่า

การวัด เป็นกระบวนการเชิงปริมาณในการกำหนดค่าเป็นตัวเลขหรือสัญลักษณ์ที่มีความหมายแทนคุณลักษณะของสิ่งที่วัดโดยอาศัยกฎเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

การประเมินผล เป็นกระบวนการในการตัดสินคุณค่าของสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างมีหลักเกณฑ์ เพื่อสรุปว่าสิ่งนั้น ดี เลว ปานใด

จากความหมายของการวัดผลและประเมินผลดังกล่าว สรุปได้ว่า

การวัดผล หมายถึง กระบวนการกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์ให้กับบุคคล สิ่งของ หรือเหตุการณ์อย่างมีกฎเกณฑ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แทนปริมาณหรือคุณภาพของสิ่งที่จะวัด

การประเมินผล หมายถึง การตัดสินคุณค่าหรือการตีราคาข้อมูลที่ได้จากการวัด โดยเปรียบเทียบกับข้อมูลอื่นๆ หรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้

พนัส หันนาคินทร์ (2529) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องทำการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนว่าได้รับผลแค่ไหน เพียงไร หรือต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการต่อเนื่องของการเรียนการสอน สามารถแบ่งได้เป็น 3 ชั้น ดังนี้

1. การประเมินผลก่อนเรียน เพื่อช่วยให้ครูได้ทราบความสามารถของนักเรียนแต่ละคน อันจะนำไปสู่การส่งเสริมหรือปรับปรุงให้ดีขึ้น

2. การประเมินผลระหว่างเรียน เพื่อจะได้ทราบพัฒนาการของผู้เรียนในขณะนั้นว่า ควรดำเนินการเรียนการสอนต่อไป หรือทบทวนให้ผู้เรียนเข้าใจยิ่งขึ้น

3. การประเมินผลหลังเรียน เป็นการประเมินผลครอบคลุมจุดประสงค์ต่างๆ หลายจุดประสงค์ เป็นการประเมินเพื่อตัดสินความสามารถว่าผู้เรียนมีความสามารถตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมต่างๆ มากน้อยเพียงใด

นอกจากนี้ สุทธิ ประจักษ์ศักดิ์ และ ศิริกุล ไทพิทักษ์ (2525) กล่าวว่า การประเมินผลวิชาอาชีวศึกษาภาคทฤษฎี ไม่แตกต่างจากการวัดและประเมินผลวิชาสามัญทั่วไป แต่ในด้านการปฏิบัติมีวิธีการที่แตกต่างกัน แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. การวัดวิธีการ กระบวนการและการปฏิบัติ เป็นการวัดกระบวนการในการทำงาน (Process)
2. การวัดหรือประเมินผลงานขั้นสุดท้าย เป็นการวัดผลผลิต (Product)
3. การวัดเจตคติ เป็นการวัดคุณภาพทางจิตใจของผู้เรียนที่มีต่อการทำงาน เช่น ความอดทน ความวิริยะอุตสาหะ ความเพียรพยายาม ระเบียบในการทำงาน

การเรียนการสอนวิชาชีวะและวิชาสามัญ ต่างต้องใช้วิธีการวัดและประเมินผลเพื่อการประเมินการเรียน และปรับปรุงการเรียน ครูจึงควรมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้เป็นอย่างดี เพื่อให้การวัดผลและการประเมินผลเป็นไปอย่างถูกต้องและยุติธรรม

จากกระบวนการและขั้นตอนเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน เป็นการรวบรวมข้อมูล เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางใด ควรได้รับการปรับปรุงหรือส่งเสริมด้านใดบ้าง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้

ในการดำเนินการด้านการวัดและประเมินผล ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการ ควรจะได้เข้าใจถึงลักษณะที่ดีของการวัดและประเมินผล วิธีการวัดและประเมินผล และประโยชน์ของการวัดและประเมินผล เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการให้บรรลุผลอย่างดีและมีประสิทธิภาพ

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ได้กล่าวถึง ลักษณะที่ดีของการวัดผลและประเมินผล การเรียน ไว้ดังนี้

ในการวัดและประเมินผล การเรียนของนักเรียน ครูผู้สอนต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามหลักการ การวัดและประเมินผล การเรียนที่ดีนั้น มีลักษณะดังนี้

1. การวัดและประเมินผลต้องยึดจุดประสงค์เป็นหลัก
2. การวัดผลการเรียนบางด้าน เช่น ด้านจิตพิสัย ด้านทักษะพิสัย ไม่ควรใช้เครื่องมือเพียงชนิดเดียว เช่น ข้อทดสอบ ควรใช้วิธีการวัดผลอื่นๆ ประกอบด้วยเพื่อให้ได้ข้อมูลเพียงพอสำหรับการประเมินผลการเรียน
3. การวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนควรดำเนินการบ่อยครั้ง อาจดำเนินการทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และภายหลังการเรียน
4. เครื่องมือที่ใช้วัดผลการเรียนของนักเรียนควรมีการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
5. นักเรียนคนใดมีข้อบกพร่องหรือจุดอ่อน ซึ่งทำให้ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ครูควรหาวิธีการแก้ไขข้อบกพร่องเหล่านั้น เช่น การสอนซ่อมเสริม เป็นต้น
6. ครูต้องนำผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการสอนของครูให้ดีขึ้น
7. ครูควรเตรียมหรือสร้างเครื่องมือวัดผลและตั้งเกณฑ์ไว้ล่วงหน้า และใช้เครื่องมือวัดผลอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
8. การวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนบางวิธี ควรใช้ภาษาหรือถ้อยคำ และเวลาให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะ และระดับชั้นของนักเรียน เช่น การสัมภาษณ์หรือการสอบปากเปล่า การใช้ข้อทดสอบ เป็นต้น

วิธีการวัดและประเมินผลมีด้วยกันหลากหลายรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผล และความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ซึ่งได้มีนักการศึกษาได้เสนอรูปแบบการวัดและประเมินผล ไว้ดังนี้ (เอมอร์ จังศิริพรภรณ์, 2546)

1. วิธีการประเมินผลด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล

- 1.1 การถามตอบในชั้นเรียน
- 1.2 การพบปะพูดคุยกับผู้เรียน
- 1.3 การอภิปรายในชั้นเรียน
- 1.4 การบันทึกเหตุการณ์ของผู้เรียน
- 1.5 การตรวจแบบฝึกหัด
- 1.6 การสอบปากเปล่า

2. วิธีการประเมินผลด้วยข้อสอบ

- 2.1 แบบสอบประเภทเขียนตอบ
- 2.2 แบบสอบประเภทเลือกตอบ

3. วิธีการประเมินผลจากการปฏิบัติ

- 3.1 การสังเกตและจดบันทึก
- 3.2 แบบตรวจสอบรายการ
- 3.3 การประเมินค่า

ผู้ทำหน้าที่วัดและประเมินผลจำเป็นจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับคะแนน วิธีการแปลความหมาย วิธีการให้ระดับคะแนน และข้อคำนึงในการให้ระดับคะแนน ดังรายละเอียดต่อไปนี้ (พิชิต ฤทธิจรรยา, 2544)

วิธีการแปลความหมายของคะแนนและระบบการให้คะแนน

1. วิธีการแปลความหมายของคะแนน

การแปลความหมายคะแนนดิบให้อยู่ในรูปคะแนนปรับเปลี่ยนสามารถแปลความหมายได้ 2 วิธี คือ

1.1 การแปลความหมายแบบอิงเกณฑ์ เป็นการแปลความหมายคะแนนโดยเทียบกับเกณฑ์ที่นิยมใช้โดยทั่วไปคือคะแนนเต็มโดยเปลี่ยนคะแนนดิบให้เป็นร้อยละของคะแนนเต็มเพื่อแสดงถึงความรอบรู้ในเนื้อหาที่สอนหรือตามวัตถุประสงค์ของการสอน การแปลความหมายแบบอิงเกณฑ์นี้เหมาะสำหรับการวัดผลแบบอิงเกณฑ์ที่มุ่งตรวจสอบการบรรลุหรือผ่านในแต่ละจุดประสงค์มากกว่าการประเมินสรุปผลที่จะตัดสินว่าใครควรสอบได้หรือสอบตก และสอบได้คะแนนเท่าใด รวมทั้งไม่นิยมใช้กับแบบทดสอบมาตรฐาน

1.2 การแปลความหมายแบบอิงกลุ่ม เป็นการแปลความหมายโดยเทียบกับบุคคลภายในกลุ่มที่สอบด้วยแบบทดสอบฉบับเดียวกัน เช่น การจัดอันดับผลการสอบของผู้เรียนว่าสอบได้ที่เท่าไรตามลำดับจากคะแนนสูงสุดไปยังต่ำสุด การแปลความหมายแบบอิงกลุ่มนี้เหมาะสำหรับการประเมินผลสรุปที่จะตัดสินว่าใครควรสอบได้และสอบได้ระดับคะแนนเท่าใด และนิยมใช้กับแบบทดสอบมาตรฐาน

2. ระบบการให้คะแนน

ระบบการให้คะแนนมีหลายระบบขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ดังนี้

2.1 ระบบสมบูรณ์ (Absolute System) เป็นการให้คะแนนที่เปรียบเทียบกับเกณฑ์สมบูรณ์ที่เป็นมาตรฐาน (Absolute Standard) การให้คะแนนด้วยระบบสมบูรณ์ได้แก่คะแนนร้อยละ การให้ระดับคะแนนโดยตรง และการให้ระดับคะแนนโดยเทียบจากคะแนนร้อยละ

2.2 ระบบสัมพัทธ์ (Relative System) เป็นการให้คะแนนที่เปรียบเทียบกับตนเองกับบุคคลภายในกลุ่มที่สอบด้วยแบบทดสอบฉบับเดียวกัน การให้คะแนนด้วยระบบสัมพัทธ์

ได้แก่ คะแนนมาตรฐานเชิงเส้นตรง (Linear Standard Score) เช่น Z-score, T-score เป็นต้น การให้คะแนนเป็นเป็นตำแหน่งหรืออันดับที่ เช่น เปอร์เซ็นไทล์ เดไซล์ การให้คะแนนเป็นระดับคะแนนโดยใช้โค้งปกติและคะแนนมาตรฐานในรูปแบบต่างๆ

วิธีการให้ระดับคะแนนหรือวิธีการตัดเกรดมีหลายวิธี ผู้ตัดสินจะต้องคิดให้รอบคอบและเลือกวิธีที่เหมาะสมที่สุด ยุติธรรมที่สุด และให้ผู้เรียนมีกำลังใจในการเรียน วิธีที่ใช้ในการให้ระดับคะแนนมีดังนี้

1. การให้ระดับคะแนนโดยตรง
2. การให้ระดับคะแนนโดยใช้คะแนนร้อยละ
3. การให้ระดับคะแนนโดยใช้อันดับที่
4. การให้ระดับคะแนนโดยใช้การวัดการกระจาย
5. การให้ระดับคะแนนโดยใช้คะแนนมาตรฐาน
6. การให้ระดับคะแนนโดยใช้วิธีอิงเกณฑ์และอิงกลุ่มผสมกัน

การให้ระดับคะแนนที่ยุติธรรม ชัดเจนและมีความเป็นมาตรฐาน มีข้อควรคำนึงดังนี้

1. ต้องแจ้งให้ผู้เรียนทราบล่วงหน้าถึงกระบวนการในการให้ระดับคะแนนตั้งแต่วิธีเรียน ว่ามีวิธีการให้ระดับคะแนนอย่างไร
2. พื้นฐานของระดับคะแนนควรตั้งอยู่บนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน อันเนื่องมาจากกระบวนการเรียนรู้เพียงอย่างเดียวเท่านั้นไม่มีองค์ประกอบอื่นเข้ามาแทรกซ้อน
3. การให้ระดับคะแนนควรอยู่บนพื้นฐานของการประเมินที่หลากหลายและกระบวนการวัดที่เชื่อถือได้
4. การรวมคะแนนเพื่อกำหนดระดับคะแนนในกรณีคะแนนมีหลายชุด ควรใช้เทคนิคการกำหนดน้ำหนักคะแนน
5. ควรเลือกระบบการให้ระดับคะแนนให้เหมาะสมกับลักษณะการจัดการเรียนการสอน
6. ในกรณีเกิดความสงสัยเกี่ยวกับความยุติธรรมในการให้ระดับคะแนนควรทบทวนจุดตัดของแต่ละระดับคะแนนและทบทวนตรวจสอบหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทั้งหมด
7. ผู้ให้ระดับคะแนนต้องใช้คุณธรรมในการพิจารณาเหตุผลและความเหมาะสมอื่นๆ ประกอบการตัดสินใจ

8. ในกรณีการให้ระดับคะแนนไม่ถึง 5 ระดับ สิ่งที่ต้องพิจารณาคือระดับคะแนนสูงสุดหรือต่ำสุด ควรเป็นระดับอะไร ผู้ให้ระดับคะแนนอาจต้องพิจารณาคะแนนสูงสุดและคะแนนต่ำสุดของนักเรียนกลุ่มนั้น ตามความเหมาะสม

9. ครูผู้สอนควรเป็นผู้ให้ระดับคะแนนเอง เพราะรู้จักผู้เรียนได้ดีว่ามีความสามารถระดับใด การให้ระดับคะแนนจึงจะมีความเที่ยงตรงและยุติธรรม

การรายงานความก้าวหน้าทางการเรียนแก่ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน มีความสำคัญอย่างมาก โดยเฉพาะผู้ปกครองเป็นบุคคลที่สำคัญที่โรงเรียนมีโอกาสจะสูญเสียได้ในการจัดการศึกษา เนื่องจากผู้ปกครองและโรงเรียนต่างมีความปรารถนาที่เห็นเด็กเจริญก้าวหน้าตามวิถีทางการศึกษาด้วยกัน ทั้งยังสามารถสร้างบทบาทเสริมซึ่งกันและกันได้ ดังนั้นผู้ปกครองจึงเป็นกลุ่มบุคคลเป้าหมายหลักที่โรงเรียนจะต้องรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนได้รับทราบและให้ความร่วมมือเพื่อการศึกษาร่วมกันของเด็กในปกครอง

ใจจริง บุญเรืองรอด (2540) กล่าวไว้ว่า ลักษณะการรายงานความก้าวหน้าทางการเรียนมี 2 ลักษณะ คือการรายงานเป็นลายลักษณ์อักษร กับกรรายงานด้วยวาจา

1. การรายงานเป็นลายลักษณ์อักษร เป็นแบบที่ใช้แพร่หลายกันมาก เพราะสามารถส่งสื่อสารกับผู้ปกครองได้ง่าย เนื้อหาสาระของรายงานมีหลายแบบ ซึ่งแบบที่นิยมคือรายงานผลการเรียนเป็นระบบตัวอักษร หรือตัวเลข ซึ่งแต่ละตัวอักษรหรือตัวเลข ในแต่ละตัวใช้แทนค่าของระดับคะแนน นอกจากนี้การรายงานผลเป็นคำบรรยายที่บอกลักษณะหรือระดับของการพัฒนาการในตัวเด็ก ซึ่งนับว่าเป็นการรายงานที่มีความจำเป็นยิ่งสำหรับแบบรายงานผลการเรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบัน

2. การรายงานด้วยวาจา เป็นการรายงานที่อาศัยการประชุม ซึ่งมี 3 ระดับ คือการประชุมระหว่างครูและผู้ปกครองเด็กในชั้นทั้งหมดพร้อมกัน การประชุมระหว่างครูกับผู้ปกครองเด็กบางกลุ่ม และการประชุมระหว่างครูกับผู้ปกครองเด็กคนเดียว

หลักการและแนวทางการรายงาน

1. กรณีรายงานเป็นลายลักษณ์อักษร จะต้องอาศัยข้อมูลจากการประเมินหลายๆวิธีหลายแหล่งที่เชื่อถือได้ ใช้สื่อภาษาที่ชัดเจน ภาษาที่ใช้ควรเป็นทางบวกไม่มีลักษณะรุนแรงวิพากษ์วิจารณ์ ส่วนที่จะให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมบันทึกข้อมูลมีส่วนร่วมบันทึกข้อมูลเพื่อสื่อสารแบบสองทางควรอธิบายให้ชัดเจน มีตัวอย่างด้วยจะช่วยให้ผู้ปกครองปฏิบัติได้ง่ายขึ้น

2. กรณีรายงานด้วยวาจา ซึ่งดำเนินการด้วยการประชุม นั้น จะต้องมีการเตรียมการอย่างรอบคอบ สามารถสร้างความเป็นกันเอง สนับสนุน มีระยะเวลาแน่นอน มีความเอาใจใส่ คำติชมจากผู้ปกครอง สนับสนุนโดยให้ผู้ปกครองพูด ครูตั้งใจฟัง สร้างทัศนะร่วม ก่อนการให้ข้อเสนอแนะเรื่องอะไรต้องพิจารณาอย่างถี่ถ้วน พยายามให้ผู้ปกครองเป็นฝ่ายแนะนำ มีการทำข้อสรุปการประชุมที่ดี มีแผนการประชุมต่อไป

อนึ่งไม่ว่าจะเป็นการรายงานแบบใด ควรมีการสื่อความให้ผู้ปกครองทราบในเรื่องต่อไปนี้อย่างชัดเจน

1. ปรัชญาการศึกษาและความมุ่งหวังที่ต้องการให้เกิด
2. ความมุ่งหวังในนักเรียนแต่ละคน
3. ระดับความสำเร็จหรือความมุ่งหวังที่ตั้งไว้เพื่อที่ผู้ปกครองจะได้ทราบว่าเด็กในความปกครองก้าวหน้าถึงระดับความมุ่งหวังเพียงไร
4. ความหมายของคะแนนและสัญลักษณ์ต่างๆ
5. ปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขให้ดีขึ้น
6. ความสำเร็จทั้งหลายของนักเรียนและโรงเรียน
7. เรื่องอื่นๆ ที่สถานศึกษาเห็นควรว่าจะช่วยให้ความร่วมมือของผู้ปกครองในการศึกษาของเด็กดีขึ้น

สิ่งที่ผู้เกี่ยวข้องจะต้องตระหนักนอกจากที่กล่าวมาแล้วมีหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ แบบรายงานประเภทต่างๆ ที่กำหนดขึ้น ไม่ควรถือเป็นเรื่องตายตัว ควรเปิดโอกาสให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ทั้งรูปแบบและเนื้อหาสาระ ขณะเดียวกันการรายงานสามารถทำได้ง่ายและกระชับ รวมทั้งการรายงานต้องนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาตัวของนักเรียนมากกว่าการแข่งขันชิงดีชิงเด่นกับเพื่อน

การวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียนมีประโยชน์อย่างมาก ทั้งแก่ผู้เรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ซึ่งสรุปได้ดังนี้ (ไพศาล หวังพานิช, 2526)

1. ด้านการเรียนการสอน
  - 1.1 ประโยชน์ต่อเด็ก ทำให้รู้ ระดับความสามารถในแต่ละด้านของตน รู้สิ่งบกพร่องที่ต้องรีบแก้ไข ช่วยในการเลือกโปรแกรมวิชาเรียน รู้ระดับความงอกงามในการเรียนของตน รู้ระดับความสามารถของตนเอง ทำให้ตื่นตัวในการเรียน และได้รับการซ่อมเสริมข้อบกพร่องต่างๆ

1.2 ประโยชน์ต่อครูผู้สอน ช่วยให้รู้พื้นความรู้ของเด็ก ช่วยกำหนดจุดเริ่มต้นของการสอน ทำให้ทราบความก้าวหน้าของผลการเรียน ทราบความเด่นด้อยของผู้เรียน ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องของเด็กได้ตรงจุด ทำให้เลือกวิธีสอนและกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม ช่วยในการจัดกลุ่มนักเรียน เพื่อกิจกรรมและการสอน ทำให้ทราบคุณภาพการสอนของตน และช่วยในการรายงานผลการเรียนแก่ผู้ปกครอง

2. ด้านการแนะแนว

ช่วยวินิจฉัยความสามารถของเด็กแต่ละคน ช่วยให้รู้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวเด็ก อันจะเป็นประโยชน์ต่อการให้คำแนะนำ ระบุปัญหาและข้อบกพร่องของเด็ก รู้สาเหตุต่างๆ ของปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการปรับตัว ช่วยในการสำรวจความถนัดและความสนใจของเด็ก ช่วยในการแนะแนวทั้งด้านการเรียนและอาชีพ ช่วยให้ผู้ปกครองเข้าใจเด็กของตนอย่างแท้จริง ช่วยส่งเสริมให้เด็กสามารถเอาชนะอุปสรรค และใช้ปมเด่นได้อย่างถูกต้อง ช่วยให้มีรายละเอียดต่างๆ เพื่อใช้เป็นระเบียบสะสม และช่วยให้ผู้สอน ผู้บริหาร ผู้ปกครอง เห็นปัญหาต่างๆ ของเด็ก เพื่อร่วมมือกันหาทางแก้ไข หรือส่งเสริมลักษณะเด่นของเด็ก

3. ด้านการบริหาร

ช่วยในการสอบคัดเลือกหรือคัดสรรเด็ก ช่วยให้รู้สภาพทางการศึกษาที่แท้จริงของสถานศึกษา ทำให้เห็นข้อบกพร่องต่างๆ ในด้านการเรียนการสอนที่ควรปรับปรุงแก้ไข ใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ของสถานศึกษา ใช้เป็นข้อมูลสำหรับรายงานผลให้ผู้บริหารการศึกษาและประชาชนทราบ ใช้เป็นข้อมูลสำหรับงานแนะแนวของสถานศึกษา และก่อให้เกิดการวิจัย เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของสถานศึกษา

4. ด้านการวิจัย

ทำให้มองเห็นปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอน การบริหาร ที่ควร จะศึกษาหาความจริง เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา และทำให้ได้ข้อมูลต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับ ใช้วิเคราะห์ผลในกระบวนการวิจัย

5. ด้านผู้ปกครอง

ทำให้ผู้ปกครองทราบความเจริญงอกงามของเด็กตนว่าเป็นอย่างไร และ เพื่อช่วยเตรียมการสนับสนุนในการเรียนต่อ หรือการเลือกอาชีพของเด็ก

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ นักเรียน ครู ผู้บริหาร และผู้ปกครอง ซึ่งการวัดและประเมินผลการเรียนโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพจะทำให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำให้ทราบถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ของนักเรียนว่าบรรลุเป้าหมายหรือไม่ ซึ่งมีผลทำให้ทราบถึงประสิทธิภาพการสอนของคุณ และเพื่อปรับปรุงแก้ไขวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.4 การพัฒนากิจการนักศึกษา

การพัฒนากิจการนักศึกษา หมายถึง การจัดและพัฒนากิจกรรมสำหรับผู้เรียนเพื่อส่งเสริมทักษะทางวิชาการหรือวิชาชีพและความต้องการของผู้เรียน จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมสุขภาพกาย สุขภาพจิต และความรับผิดชอบต่อสังคม จัดบริการให้คำปรึกษาด้านสุขภาพจิต การเรียน และบุคลิกภาพ รวมทั้งจัดบริการและสวัสดิการต่างๆ เพื่อช่วยเหลือและแก้ปัญหาของผู้เรียน (กรมวิชาการ, 2546)

งานกิจการนักเรียนเป็นหนึ่งในหลายๆ งานของการบริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นงานที่มีความสำคัญงานหนึ่งของผู้บริหาร เพื่อส่งเสริมและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถ ทุกๆ ด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา งานวิชาการกับงานกิจกรรมนักเรียน เป็นงานที่ควรปฏิบัติควบคู่กันไป เป็นการส่งเสริมซึ่งกันและกันเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพไปพร้อมๆ กัน ถ้าพึ่งด้านวิชาการเพียงอย่างเดียวคงทำให้เกิดความสมบูรณ์ในตัวนักเรียนได้ยาก ฉะนั้นจึงควรให้ความสำคัญต่องานกิจการนักเรียนเพื่อช่วยสร้างให้นักเรียนเป็นคนที่มีคุณภาพอย่างสมบูรณ์

กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ (2533) กล่าวว่า งานกิจการนักเรียน เป็นงานที่มุ่งส่งเสริมการเรียน และชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียน ให้มีความปกติสุข พัฒนาบุคลิกภาพและความสามารถ วินัย การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมเพื่อประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

กู๊ด (Good, 1973) อธิบายว่า งานกิจการนักเรียน เป็นการบริหารของโรงเรียนทุกระดับ ที่พึงจัดให้แก่ นักเรียน ทั้งที่เป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม เช่น การให้คำปรึกษา การให้บริการและสวัสดิการนักเรียน เช่น การแนะแนวการศึกษา การแนะแนวอาชีพ การจัดหางาน การบริการหอพัก และการให้คำปรึกษาแก่องค์กรนักเรียน เป็นต้น

สรุปได้ว่า งานกิจการนักเรียน คือ งานที่โรงเรียนจัดให้แก่ นักเรียน เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ความสามารถ วินัย ของผู้เรียน รวมทั้งให้คำปรึกษา อำนวยความสะดวกและสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้เรียนกับโรงเรียนในการจัดกิจกรรม

งานกิจการนักเรียนเป็นสิ่งที่กระทำเพื่อผู้เรียนโดยตรง โดยมีความมุ่งหวังในเรื่องต่างๆ ต่อไปนี้ (ดำรง ประเสริฐกุล, 2542)

1. เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรม เลือกทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยความสมัครใจ
2. เพื่อให้นักเรียนนำความรู้ ความสามารถมาใช้ในการพัฒนาตนเองให้เกิดความเจริญในทุกๆ ด้าน ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
3. เพื่อให้นักเรียนนำความรู้ ความสามารถไปใช้ในการจัดกิจกรรมต่างๆ โดยมีครูอาจารย์เป็นที่ปรึกษา
4. เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่าง ผู้บริหาร ครูอาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครองและบุคคลอื่น ในเรื่องของงานกิจการนักเรียน
5. เพื่อฝึกให้นักเรียนทำหน้าที่เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
6. เพื่อสร้างวินัยให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย กฎข้อบังคับของนักเรียน
7. เพื่อให้การบริการและสวัสดิการแก่นักเรียน ในขณะที่ได้เข้ามาใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนอย่างมีความสุข
8. เพื่อเป็นการปลูกฝังประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในตัว of นักเรียน
9. เพื่อให้นักเรียนสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและสังคมภายนอกได้
10. เพื่อให้นักเรียนเกิดความรัก เชิดชูและยกย่องโรงเรียนของตนและสร้างชื่อเสียงให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป

งานกิจการนักเรียนมีประโยชน์ต่อนักเรียนและต่อโรงเรียนหลายประการ ดังที่ กฤษณ์ ศิริพงษ์ (ม.ป.ป.) กล่าวถึงประโยชน์ของงานกิจการนักเรียนว่า

1. ช่วยส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักเรียน
2. ส่งเสริมการดำรงชีวิตร่วมกันในโรงเรียนตามระบอบประชาธิปไตย
3. ส่งเสริมความถนัดและศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน
4. เป็นการช่วยเหลือนักเรียนที่ยากจนขาดทุนทรัพย์ในการเล่าเรียน
5. ปลูกฝังความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ขึ้นในตัวนักเรียน
6. สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง
7. ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักเสียสละและทำงานเพื่อส่วนรวม
8. ส่งเสริมให้รักษาประเพณีวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและชาติ

9. ส่งเสริมให้เป็นคนมีวินัยในตนเอง
10. ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

กระทรวงศึกษาธิการ (อ้างถึงใน ปรียาพรวงศ์ อนุตรโรจน์, 2542) ได้นำเสนอหลักการจัดกิจกรรมนักเรียน ไว้ดังนี้

1. กิจกรรมที่จัดขึ้นควรเกิดจากความริเริ่มของนักเรียน
2. คำนึงถึงความสนใจและความสามารถของนักเรียนเป็นจุดเริ่มต้น
3. มีคณะกรรมการดำเนินงานอย่างมีระเบียบแบบแผน
4. มีครูอาจารย์เป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษา
5. มีการแสดงผลงานให้ปรากฏเด่นชัดขณะจัดทำ
6. เป็นงานที่ฝึกความเสียสละเพื่อส่วนรวม และเพื่อพัฒนาตัวบุคคลด้วย
7. เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับสภาพการเรียน และส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนในด้านต่างๆ ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

จากจุดมุ่งหมายและหลักการจัดงานกิจกรรมนักเรียนพบว่า ขอบข่ายของงานกิจกรรมนักเรียนนั้น กว้างขวาง แต่อย่างไรก็ตามขอบข่ายของงานกิจกรรมนักเรียนตามที่ กฤษณ์ ศิริพงษ์ (ม.ป.ป.) และ ดำรง ประเสริฐกุล (2542) มีความเห็นสอดคล้องกัน สรุปได้ 3 หมวดใหญ่ๆ ดังนี้

1. งานกิจกรรมนักเรียน ได้แก่ กิจกรรมต่างๆ นอกเหนือจากกิจกรรมการเรียนการสอนโดยตรง เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จะพัฒนาผู้เรียนในทุกๆ ด้าน เช่น กิจกรรมด้านวิชาการ กิจกรรมด้านศาสนา กิจกรรมด้านวัฒนธรรม กิจกรรมด้านกีฬา กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น
2. งานวินัยและปกครอง เป็นการสร้างวินัยให้เกิดขึ้นในตัว of นักเรียนเพื่อความ เป็นระเบียบเรียบร้อย มีความสงบสุขในการอยู่ร่วมกัน ประพฤติและปฏิบัติตามขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ เช่น แต่งกายเรียบร้อยถูกระเบียบ เคารพในกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ
3. งานบริการและสวัสดิการ เป็นการอำนวยความสะดวกและช่วยเหลือให้นักเรียนได้ใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนอย่างมีความสุข มีสุขภาพดีทั้งทางกายและจิตใจ เช่น การบริการสุขภาพอนามัย อาหารกลางวัน บริการแนะแนว ทุนการศึกษา สโมสรนักเรียน

ในการจัดกิจกรรมนักเรียนนั้น ผู้บริหารมีหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบ สนับสนุนและส่งเสริมให้เป็นไปในทางที่ถูกต้องและเหมาะสม ในการจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียน จำเป็นจะต้องพิจารณาให้รอบคอบ โดยถือหลักการดังนี้ (กรรณิกา พันธ์อำพล อ้างถึงใน ดำรง ประเสริฐกุล, 2542)

1. กิจกรรมแต่ละประเภทที่จัดขึ้น ควรมีการกำหนดความหมายและความมุ่งหมายไว้ชัดเจนและเขียนไว้เป็นหลักฐาน
2. วางระเบียบกฎเกณฑ์ให้ชัดเจนในการเข้าร่วมกิจกรรม
3. ทุกกิจกรรมต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาการของเด็กนักเรียนเป็นสำคัญ
4. ผู้บริหารต้องถือว่าภารกิจของครูที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาหรือบุคลากรที่มีส่วนร่วมในงานกิจกรรมนักเรียนเป็นการปฏิบัติงานตามปกติ
5. ผู้บริหารจะต้องมีอำนาจเด็ดขาดในการพิจารณากิจกรรมต่างๆ ว่าจะอนุมัติหรือไม่อนุมัติ
6. การกำหนดชนิดและประเภทของกิจกรรม ต้องคำนึงถึงสัดส่วนจำนวนนักเรียนและความต้องการของนักเรียน
7. คำนึงถึงเวลาและสถานที่ในการจัดกิจกรรมว่าจะเป็นผลดีผลเสียแก่นักเรียนหรือไม่
8. คำนึงถึงเศรษฐกิจ และงบประมาณในการจัดกิจกรรมนักเรียน
9. โรงเรียนจะต้องควบคุมดูแลและแนะนำเกี่ยวกับ การเงิน พัสดุ และการบัญชีของกิจกรรมทุกประเภท
10. ควรมีการประเมินผลในการจัดกิจกรรมทุกประเภท ทุกชนิด

สำหรับประเภทของกิจกรรมนักเรียนนั้น ได้ระบุไว้ในประมวลสาระชุมนุมวิชาการวิจัย การบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (อ้างถึงใน สุรียพร ระดมกิจ, 2542) แบ่งไว้ 4 ลักษณะ ดังนี้

1. กิจกรรมทางด้านวิชาการ ได้แก่ ชุมนุมวิชาการต่างๆ
2. กิจกรรมทางด้านความถนัดและความสามารถ ได้แก่ ชุมนุมกีฬา ชุมนุมดนตรี ชุมนุมนาฏศิลป์ เป็นต้น
3. กิจกรรมทางด้านประสบการณ์อาชีพ ได้แก่ ชุมนุมเกษตรกร ชุมนุมสหกรณ์ โรงเรียน เป็นต้น
4. กิจกรรมทางด้านสังคม ศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ ชุมนุมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ชุมนุมมารยาทไทย เป็นต้น

การสร้างวินัยและการปกครองที่ดีมีประสิทธิภาพต้องสามารถป้องกันไม่ให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และต้องส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีให้พัฒนายิ่งขึ้น ซึ่งในปัจจุบัน วินัยในโรงเรียนเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการรู้จักปกครองตนเอง กระทำตามกฎระเบียบ ด้วยความสมัครใจ มิใช่การขู่บังคับ วินัยมุ่งที่จะให้นักเรียนควบคุมตนเอง มีวินัยในตนเอง ซึ่งวิธีการที่โรงเรียนอาจใช้ดำเนินการป้องกันการกระทำผิดทางวินัย ดังนี้ (พนัส หันนาคินทร์, 2529)

1. การส่งเสริมให้เกิดความสนใจในบทเรียน
2. การสร้างความรักโรงเรียนให้เกิดขึ้นในหมู่นักเรียน
3. การรักษาความสัมพันธ์อันดีระหว่างคณะครูด้วยกัน
4. พยายามขจัดสิ่งยั่วยุที่จะก่อให้เกิดความผิดทางวินัย
5. การให้รางวัลเพื่อช่วยุ้ให้กระทำควมดี
6. สร้างความร่วมมืออันดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน
7. การชี้แจงตักเตือนเป็นรายบุคคลหรือเป็นหมู่คณะ
8. การจัดกิจกรรมนักเรียน

ในการจัดสวัสดิการนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องคำนึงถึงผลที่นักเรียนจะได้รับด้วย และผลนี้จะต้องส่งผลสะท้อนกลับไปยังโรงเรียน ซึ่งจะทำให้โรงเรียนเจริญก้าวหน้าและมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไป

ปฏิญญา สารธร (2517) ได้กล่าวถึง หลักการจัดสวัสดิการนักเรียน ไว้ดังนี้

1. หลักแห่งความเสมอภาค การให้บริการและสวัสดิการนักเรียนทุกชนิดทุกวิธี ต้องคำนึงถึงให้นักเรียนมีโอกาสเท่าเทียมกัน
2. หลักแห่งผลประโยชน์ การจัดบริการและสวัสดิการ ควรคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้รับว่าคุ้มค่าต่อผู้เรียนและโรงเรียนหรือไม่
3. หลักแห่งความสนใจ ไม่ว่าจะจัดบริการและสวัสดิการใด ต้องเป็นสิ่งที่เกิดกำลังใจ และมีความพอใจที่จะกระทำงานนั้นๆ ให้เกิดผลดีแก่ตนเองและโรงเรียน
4. หลักแห่งการตอบสนองของความต้องการ การจัดบริการและสวัสดิการต้องคำนึงถึงว่าสิ่งที่จัดเพื่อเกื้อกูลแก่นักเรียนได้ตรงตามความต้องการที่แท้จริงของนักเรียน
5. หลักแห่งประสิทธิภาพ การจัดบริการและสวัสดิการนั้น ต้องคำนึงถึงว่าเมื่อจัดแล้วต้องได้ผลดีที่สุด เกิดประโยชน์แก่นักเรียนมากที่สุด ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ
6. หลักแห่งความประหยัด การจัดบริการและสวัสดิการ ควรคำนึงถึงหลักของความสิ้นเปลือง ต้องสิ้นเปลืองเวลาและลงทุนน้อยที่สุด

7. หลักแห่งการบำรุงขวัญและกำลังใจ การจัดบริการและสวัสดิการเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่นักเรียนที่มีปัญหา ได้รับบริการเพื่อให้เกิดขวัญและกำลังใจศึกษาเล่าเรียนให้ได้เต็มที่

8. หลักแห่งความสะอาด การจัดบริการและสวัสดิการ ถ้าจะให้เกิดผลดี การจัดต้องมีระเบียบแบบแผน ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างมีระเบียบเรียบร้อย คล่องตัว

9. หลักแห่งงบประมาณ ในการจัดบริการและสวัสดิการให้แก่นักเรียนต้องคำนึงถึงงบประมาณว่า การจัดทำโครงการใด เรื่องใดที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียน มีงบประมาณสนับสนุนเพียงพอหรือไม่

งานสวัสดิการนักเรียน เป็นภารกิจหนึ่งที่สำคัญอย่างยิ่งของการพัฒนากิจการนักเรียน งานสวัสดิการจะช่วยให้นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ทำให้นักเรียนสามารถใช้ชีวิตอย่างมีความสุขในโรงเรียน สวัสดิการนักเรียนมีบริการที่โรงเรียนสามารถจัดได้หลายประการ ดังที่ พิชัย เสงี่ยมจิตต์ (2542) ได้กำหนดไว้ คือ

1. บริการแนะแนว
2. บริการทางการเงิน
3. บริการสุขภาพอนามัย
4. บริการอาหารในสถาบัน
5. บริการด้านความปลอดภัย
6. บริการรับส่งนักเรียน
7. บริการไปรษณีย์และโทรศัพท์
8. บริการการเรียนวิชาทหารและการผ่อนผันการตรวจคัดเลือกรับราชการ
9. บริการร้านค้าในสถาบัน
10. บริการศิษย์เก่า

สรุปได้ว่าการจัดกิจการนักศึกษา เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ส่งเสริมการดำเนินงานวิชาการในการพัฒนาและช่วยเหลือผู้เรียนให้มีการพัฒนาครบทุกด้าน และพัฒนาตามความถนัดและความสนใจของตัวนักเรียนเอง เพื่อให้เป็นคนที่มีความสมบูรณ์ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา

2.5 การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ หมายถึง การจัดแหล่งสืบค้นข้อมูลที่ทันสมัย เช่น อินเทอร์เน็ต ห้องสมุดหรือศูนย์วิทยบริการที่มีปริมาณสื่อ เทคโนโลยี (รวมทั้งหนังสือ) เพียงพอ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการใฝ่หาความรู้ มีห้องปฏิบัติการต่างๆ ครบถ้วนเพียงพอและใช้ประโยชน์คุ้มค่า รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมภายในบริเวณสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ร่วมรื่น สะอาด และปลอดภัย (กรมวิชาการ, 2546)

แหล่งเรียนรู้มีบทบาทต่อการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก สถานศึกษาต้องจัดและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด แหล่งเรียนรู้ที่สำคัญและใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด คือ แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน

รัจจวน อินทรกำแหง (2518) ได้ให้ความหมายของห้องสมุดไว้ว่า ห้องสมุดคือ สถานที่รวบรวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เป็นแหล่งวิทยากรความรู้ ความเห็นของนักปราชญ์ นักวิชาการ

ห้องสมุดมีวัตถุประสงค์ 5 ประการ คือ

1. เพื่อให้การศึกษา เป็นแหล่งที่ให้การศึกษาแก่บุคลากรในสถานศึกษา ได้แก่ ครู อาจารย์ และนักเรียน
2. เพื่อความรู้และข่าวสาร ห้องสมุดที่ทันสมัย นอกจากจะเป็นที่รวบรวมตำรา หนังสือ และวัสดุอุปกรณ์อื่นๆ แล้ว ยังเป็นแหล่งที่จะให้บริการในด้านข่าวสาร ความรู้ทั่วไป
3. เพื่อการศึกษาค้นคว้า ห้องสมุดจะเป็นแหล่งหนังสืออ้างอิง ที่ใช้ในการค้นคว้า การทำวิจัย เป็นต้น
4. เพื่อความจรรโลงใจ เป็นแหล่งที่มีหนังสือที่เป็นหนังสือบันเทิง หรือการจัดกิจกรรม การฉายภาพยนตร์ วิดีทัศน์เพื่อความจรรโลงใจ
5. เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ มีมุมที่จะจัดกิจกรรมต่างๆ และเป็นที่พักผ่อนคลายจากการเรียนในห้องเรียน

ปัจจุบันห้องสมุดมีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างมากเพราะเป็นศูนย์รวมความรู้ที่ส่งเสริมงานวิชาการ ที่จะช่วยส่งเสริมการสอนของผู้สอนให้ดียิ่งขึ้น ห้องสมุดได้จัดบริการเกี่ยวกับหนังสือและวัสดุต่างๆ ทุกสาขาวิชาที่สถานศึกษาเปิดสอน โดยครอบคลุมเนื้อหาวิชาต่างๆ เพื่อให้ผู้สอนผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ทั้งยังเป็นแหล่งที่จะปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน แสวงหาความรู้ และรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

พิชญ์ ฉายายนต์ (2539) ได้กล่าวถึงการจัดห้องสมุดและแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ไว้ว่า การศึกษาในสถานศึกษาอาชีวะและเทคนิคศึกษา ห้องสมุดและแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้เป็นปัจจัยที่สำคัญในกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ซึ่งคุณลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากห้องสมุดในสถานศึกษาทั่วไป คือ

1. บรรณารักษ์ห้องสมุดในสถานศึกษาอาชีวะและเทคนิคศึกษา ต้องมีคุณวุฒิ และประสบการณ์เกี่ยวกับความรู้ด้านอาชีวะและเทคนิคศึกษา และควรให้บรรณารักษ์ห้องสมุดได้มีโอกาสไปเยี่ยมเยียนห้องสมุดตามสถานประกอบการใหญ่ๆ นอกจากนั้นบรรณารักษ์ควรมีโอกาสประสานงานกับครูอาจารย์ที่สอนวิชาชีพเพื่อจะได้นำข้อมูลมาใช้ในการจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุดตามความต้องการของผู้เรียน

2. ศูนย์ทรัพยากรการเรียนรู้ มีหน้าที่จัดหา สร้าง และพัฒนาสื่อต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการการเรียนการสอนของผู้เรียนและครูอาจารย์ แต่ละแห่งมีทั้งตำราและสิ่งพิมพ์พร้อมทั้งอุปกรณ์ต่างๆ ซึ่งควรมีลักษณะพิเศษเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการง่ายๆ สร้างง่าย ใช้ง่าย และให้มีความคล้ายคลึงหรือเหมือนของจริงที่ใช้ในโรงงานอุตสาหกรรม

เชาวน์ มณีวงษ์ (2529) กล่าวถึงบทบาทผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญแก่ห้องสมุด ไม่น้อยกว่าห้องปฏิบัติการทางวิชาการอื่นๆ โดยจะต้องสนับสนุนช่วยเหลือ ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านสถานที่ ควรจัดให้มีห้องสมุดที่มีขนาดและพื้นที่ ตลอดจนอุปกรณ์ต่างๆ ประจำห้องสมุด ให้มีจำนวนมากพอแก่ขนาดของโรงเรียนและระดับของโรงเรียน หรือเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของห้องสมุดโรงเรียน

2. ด้านหนังสือ วัสดุ อุปกรณ์ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญและเรียนรู้ถึงประโยชน์และการใช้อย่างถ่องแท้ และต้องมีจำนวนมากพอที่จะสนับสนุนการเรียนการสอนรายวิชาในหลักสูตร

3. ด้านบุคลากร นับเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องจัดหาบุคลากรประจำห้องสมุด ตั้งแต่บรรณารักษ์ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ คณงาน บุคลากรต่างๆ และต้องสร้างขวัญกำลังใจด้วย เพื่อให้มีกำลังใจทำงานบริการได้อย่างเต็มที่

การจัดกิจกรรมอื่นๆ เพื่อส่งเสริมการศึกษาและการค้นคว้า เป็นการส่งเสริมนักเรียนนักศึกษา ในด้านการเรียน ห้องสมุดสามารถจัดทำกิจกรรมต่อไปนี้ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2543)

1. การจัดนิทรรศการ ควรจะมีเป็นประจำและผลัดเปลี่ยนเวียนไป เช่น สัปดาห์หนังสือวิทยาศาสตร์ สัปดาห์การ์ตูน เป็นต้น รวมทั้งการจัดนิทรรศการในวันสำคัญ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันลอยกระทง เป็นต้น
2. จัดให้มีการประกวดการแต่ง การเขียนภาพจากการอ่านหนังสือ
3. จัดให้มีการเล่นเกมและการทายปัญหาจากการอ่านหนังสือ
4. จัดให้มีการเล่านิทาน และการวิพากษ์วิจารณ์หนังสือ
5. การอภิปราย ตอบปัญหา โดยเชิญนักเขียนหรือวิทยากรมาบรรยาย
6. การประกวดเรียงความ นิทาน คำขวัญต่างๆ ทั้งจากการอ่านหนังสือ และจากวันสำคัญต่างๆ
7. การจัดการเล่นละคร หุ่นกระบอก หนังสติ๊กจากวรรณคดี

นอกจากนี้ สิทธิพงษ์ อัมพันวงศ์ (อ้างถึงใน ใจจริง บุญเรืองรอด, 2540) ยังได้เสนอกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการใฝ่หาความรู้ของผู้เรียนที่อาจจัดในห้องสมุด ได้อีกมากมาย เช่น จัดชั่วโมงเล่านิทาน จัดนิทรรศการในโอกาสสำคัญ จัดชั่วโมงสนทนาเรื่องหนังสือ จัดประกวดเขียนภาพในหนังสือที่อ่านแล้ว จัดประกาศเกียรติคุณนักอ่าน จัดแสดงละคร จัดทำสมุดภาพ จัดประกวดเรียงความ จัดสนทนาหรือวิจารณ์หนังสือในความนิยม จัดฉายภาพยนตร์หรือสื่ออื่นๆ ให้ชม จัดชมรมห้องสมุด จัดแข่งขันข้อความที่เป็นคติจากการอ่าน จัดหาซื้อหนังสือและผู้แต่ง จัดแสดงหุ่นกระบอก จัดทำหุ่นกระบอกและมุ่มตุ๊กตา และจัดมุมหนังสือเด็ก

การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการใฝ่หาความรู้ นั้น มีความจำเป็น และเป็น การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เมื่อผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองแล้ว ผู้เรียนก็จะรู้วิธีที่จะแสวงหาความรู้และผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต การจัดกิจกรรมเหล่านี้ จึงควรจัดอย่างหลากหลายและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

การจัดอาคารสถานที่ และห้องปฏิบัติการต่างๆ นั้น สุเมิตร์ คุณากร และคณะ (อ้างถึงใน ปรนิตดา พรพิชเนต, 2540) ได้เสนอรายละเอียดไว้ดังนี้

1. อาคารเรียน ควรเป็นอาคารถาวร ใช้การได้ทุกฤดูกาล ถูกสุขลักษณะ จำนวน และขนาดอาคารเรียนพอเหมาะกับจำนวนนักเรียน
2. ห้องเรียน ควรอยู่ในสภาพที่ใช้การเป็นสัดส่วนเรียบร้อย มีอุปกรณ์ครุภัณฑ์ ประจำห้องครบครันและอยู่ในสภาพดี ขนาดของห้องเรียนควรเพียงพอกับจำนวนนักเรียน
3. อาคารประกอบและห้องพิเศษ โรงเรียนต้องมีห้องพิเศษ เช่น ห้องสมุด ห้องพยาบาล ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องศิลปะและดนตรี ห้องต่างๆ เหล่านี้ ควรต้องมีอุปกรณ์ที่จำเป็น ครบครัน
4. บริเวณโรงเรียน ควรคำนึงถึงสภาพความปลอดภัยของนักเรียน มีรั้วล้อมรอบ ไม่มีน้ำขัง ตกแต่งบริเวณให้สวยงามร่มรื่น เหมาะในการจัดกิจกรรมและเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของนักเรียน ควรมีบริเวณพอเหมาะกับจำนวนนักเรียน

พิชญ์ ฉายายนต์ (2539) ได้กล่าวถึงการจัดอาคารสถานที่ของสถานศึกษาอาชีวะและเทคนิคศึกษาไว้ว่า มีลักษณะแตกต่างจากอาคารเรียนทั่วไป โดยกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการใช้อาคารให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตามทฤษฎีที่โครงสร้างอาคารเปิดเผย มีท่อลมปรับอากาศและสถานศึกษาจะต้องเน้นความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความสะอาดร่มรื่น สวยงาม รวมทั้งความพร้อมด้านห้องเรียน ห้องสมุด ห้องประลองและโรงฝึกงาน การตกแต่งภายในอาคารควรเน้นให้มีสภาพเหมือนกับสถานประกอบการให้มากที่สุด

องค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาโรงเรียน และสามารถมีผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนการสอน คือ การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน ดังที่ โกวิท วรพิพัฒน์ (อ้างถึงใน วินนา พูลสวัสดิ์, 2537) ได้กล่าวถึงบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียนที่มีส่วนเสริมสร้างความคิด จิตใจ และคุณสมบัติต่างๆ อันพึงประสงค์ได้ โรงเรียนที่สะอาดร่มรื่น เรียบง่าย สดชื่น สงบ แจ่มใส มีชีวิตชีวา วัสดุ อาคารสถานที่ซึ่งได้รับการดูแลและให้มีความเป็นปัจจุบัน พร้อมทั้งจะให้ครูและนักเรียนได้ใช้ตลอดเวลา ย่อมทำให้ครูนักเรียนได้รับอิทธิพล ทำให้เป็นคนละเอียดอ่อน จิตใจแจ่มใส รักสวยรักงาม รักความสะอาด รักความสงบ เรียบง่าย และรักความร่มรื่นไปด้วย ถ้าวรรณกรรมต่างๆ อันพึงประสงค์ตามหลักสูตรจะเกิดขึ้นในตัวนักเรียนได้เป็นอย่างมาก

สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน รวมถึงสถานที่หรือบุคคล ความสัมพันธ์กับผู้อื่น คุณภาพ การสอนของครู และบรรยากาศภายในห้องเรียน สิ่งเหล่านี้ล้วนมีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนและมี อิทธิพลต่อนักเรียน เพราะนักเรียนได้ใช้ชีวิตช่วงหนึ่งของแต่ละวันอยู่ในโรงเรียน สิ่งแวดล้อม ภายในโรงเรียนจึงมีอิทธิพลในการหล่อหลอมจิตใจ เจตคติ ค่านิยม สติปัญญา และบุคลิกภาพของ นักเรียน โรงเรียนจึงควรตระหนักถึงบทบาทของตนที่จะส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนในด้าน ต่างๆ จึงจำเป็นต้องจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนและพัฒนา ผู้เรียน

พิชัย เสงี่ยมจิตต์ (2542) ได้เสนอข้อพิจารณาในการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมใน โรงเรียน ดังนี้

การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนนั้น ต้องอาศัยบุคคลที่เกี่ยวข้องมาร่วมวางแผนจัดการ ภายในอาคารเรียนและภายนอกอาคารเรียน เพื่อให้โรงเรียนน่าอยู่ ซึ่งประกอบด้วย

1. บริเวณประชาสัมพันธ์ หรือบริเวณสาธารณะ
2. บริเวณบริการ
3. บริเวณพักผ่อนหย่อนใจ

บริเวณดังกล่าวควรพิจารณาถึงสภาพของพื้นที่ ขนาด ทิศทาง สภาพความเหมาะสม ทั่วไป การตกแต่งอาจตกแต่งบริเวณให้ดูงดงาม เช่น การรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบ เรียบร้อย การจัดทำสวนดอกไม้ การปลูกไม้ยืนต้น การจัดทำสวนหย่อม การตกแต่งบริเวณให้ กลมกลืนกับอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของสถานศึกษาที่ดี ในด้าน อาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ไว้ดังนี้

1. มีเนื้อที่เพียงพอ หมายถึง ห้องเรียน อาคารต่างๆ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ
2. มีความเหมาะสม หมายถึง ความเหมาะสมในการเลือกที่ตั้งลักษณะของพื้นที่ และการจัดห้องต่างๆ เป็นต้น
3. มีความปลอดภัย มีบันไดที่แข็งแรง มีรั้วกันสามารถป้องกันอุบัติเหตุได้
4. ถูกสุขลักษณะ ในด้านความสะอาด อากาศ เสียง สี โดยพิจารณาจากการ ถูกสุขลักษณะอนามัยของนักเรียนนักศึกษา
5. มีความยืดหยุ่น หมายถึง สามารถดัดแปลงเพื่อใช้ในกิจการต่างๆ ได้

6. สามารถเป็นสถานที่ให้ชุมชนได้ใช้ประโยชน์
7. มีประสิทธิภาพ หมายถึง การใช้พื้นที่ได้เต็มที่รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ด้วย
8. ความประหยัด หมายถึง การลงทุนน้อยแต่ใช้ประโยชน์ได้มาก
9. การขยายอาคารและบริเวณ ขยายตัวได้ง่ายและสิ้นเปลืองน้อย
10. รูปแบบอาคารสวยงามตามลักษณะทางสถาปัตยกรรม บำรุงรักษาได้ง่าย สะดวกแก่การใช้

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดแหล่งการเรียนรู้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งส่งเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี แหล่งการเรียนรู้ที่ดีต้องมีความทันสมัย มีปริมาณเพียงพอ เหมาะสมกับผู้เรียน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนต้องจัดแหล่งการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนหรือส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการ ให้ดำเนินไปได้ด้วยดีและบรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา

2.6 การค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

การค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุนบุคลากรและผู้เรียนให้ทำวิจัยเพื่อพัฒนาความรู้ใหม่ในรูปแบบต่างๆ ที่ชัดเจน มีแผนงาน/โครงการในการค้นคว้าและส่งเสริมการวิจัย ถ่ายทอดเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่สอดคล้องกับภารกิจของสถานศึกษา ผลงานวิจัยหรือการพัฒนาเทคโนโลยีมีคุณภาพ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของสถานศึกษา และการนำผลการวิจัยหรือการพัฒนาเทคโนโลยีไปใช้ให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่า (กรมวิชาการ, 2546)

เราสามารถนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ในทุกสาขาวิชา ไม่ว่าจะเป็นด้านเกษตร ธนาคาร วงการธุรกิจและอุตสาหกรรม ตลอดจนจนถึงด้านการศึกษา เพื่อเป็นการปรับปรุงระบบต่างๆ ของการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เมื่อมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในวงการศึกษาก็มีชื่อเรียกเฉพาะว่า เทคโนโลยีการศึกษา

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีการศึกษาไว้ดังนี้

กูด (Good, 1973) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เทคโนโลยีการศึกษา หมายถึง การนำหลักการทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้เพื่อการออกแบบและส่งเสริมระบบการเรียนการสอน โดยเน้นที่วัตถุประสงค์ทางการศึกษาที่สามารถวัดได้อย่างถูกต้องแน่นอน มีการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียนมากกว่ายึดเนื้อหาวิชา มีการใช้การศึกษาเชิงปฏิบัติโดยผ่านการวิเคราะห์และการใช้ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ รวมถึงเทคนิคการสอนโดยใช้อุปกรณ์ต่างๆ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ สื่อการสอนต่างๆ ในลักษณะของสื่อประสม และการศึกษาด້วยตนเอง

วิจิตร ศรีสอาน (2517) ได้ให้ความหมายว่า เทคโนโลยีการศึกษานั้นเป็นการประยุกต์เอาเทคนิค วิธีการ แนวความคิด อุปกรณ์และเครื่องมือใหม่ๆ มาใช้เพื่อช่วยแก้ปัญหาทางการศึกษา ทั้งในด้านการขยายงานและด้านการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ตามนัยนี้ เทคโนโลยีการศึกษาจึงครอบคลุมเรื่องต่างๆ 3 ด้าน คือ การนำเอาเครื่องมือใหม่ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน การผลิตวัสดุการสอนแนวใหม่ รวมทั้งใช้เทคนิคและวิธีการใหม่ๆ

กิดานันท์ มลิทอง (2543) กล่าวไว้ว่า เทคโนโลยีการศึกษาเป็นการประยุกต์เอาเทคนิค วิธีการ แนวคิด วัสดุ อุปกรณ์และสิ่งต่างๆ อันสืบเนื่องมาจากเทคโนโลยีมาใช้ในวงการศึกษ เทคโนโลยีเหล่านั้นถึงแม้ในบางครั้งจะเป็นการคิดค้นเพื่อใช้ในวงการอื่นโดยเฉพาะก็ตาม แต่สามารถนำมาใช้ในวงการศึกษาก็ได้เช่นกัน

เทคโนโลยีทางการศึกษาส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในด้านเนื้อหา รูปแบบและบรรยากาศทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง ก่อนวางแผนนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ในการเรียนการสอน นักการศึกษาจึงได้เสนอให้มีการจัดแบ่งประเภทของเทคโนโลยีการศึกษา ดังนี้

มีนส์ และคณะ (Means and Others, 1993) อ้างถึงใน เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์ (2545) ได้แบ่งประเภทของเทคโนโลยีทางการศึกษา ไว้ 4 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. เทคโนโลยีทางการศึกษาประเภทช่วยสอน (Tutorial) เช่น การสาธิต การฝึกปฏิบัติการ คอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบต่างๆ โทรทัศน์ศึกษา การใช้เทคโนโลยีทำการเรียนการสอน เป็นต้น

2. เทคโนโลยีทางการศึกษาประเภทช่วยค้นคว้า (Exploratory) คือ เทคโนโลยีที่ให้อิสระผู้เรียนในการสำรวจค้นหาความรู้ด้วยวิธีสอนแบบค้นคว้า ไม่ว่าจะมีการชี้แนะหรือไม่ เช่น ซีดีรอม อินเทอร์เน็ต ไลบรารีมีเดีย เครือข่ายข้อมูลคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

3. เทคโนโลยีทางการศึกษาประเภทเครื่องมือหรือสื่อช่วยการเรียนรู้ (Tools/Application) ได้แก่ เทคโนโลยีทางการศึกษาที่ช่วยผู้เรียนในการทำงานหรือทำกิจกรรมการเรียนรู้ การวิเคราะห์ข้อมูล การค้นคว้าและจัดทำฐานข้อมูล การพิมพ์การคำนวณและงานนำเสนอเครือข่ายสืบค้นข้อมูล การบันทึกและตัดต่อวิดีโอ เป็นต้น

4. เทคโนโลยีทางการศึกษาประเภทการสื่อสาร (Communication) เทคโนโลยีที่ช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนติดต่อกันโดยผ่านหรือข้ามเครือข่ายด้วยเทคโนโลยีที่หลากหลาย เช่น การสอนทางไกลเชิงปฏิสัมพันธ์ผ่านดาวเทียม คอมพิวเตอร์และโมเด็ม เคเบิลทีวี จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

คณะกรรมการเกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการศึกษาแห่งสหรัฐอเมริกา (The Commission on Instructional Technology) อ้างถึงใน เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์ (2545) ได้สรุปสาระสำคัญของเทคโนโลยีทางการศึกษาว่ามีความสำคัญต่อระบบการศึกษา ดังนี้

1. ทำให้การเรียนการสอนการจัดการศึกษามีความหมายมากขึ้น
2. สามารถสนองตอบเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลได้
3. ทำให้การจัดการศึกษาดังอยู่บนรากฐานของวิธีการทางวิทยาศาสตร์
4. ช่วยให้การจัดการศึกษามีพลังมากขึ้น
5. ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างกว้างขวางมากขึ้น
6. ช่วยทำให้เกิดความเสมอภาคในทางการศึกษา

นอกจากนั้นเทคโนโลยีทางการศึกษายังเปิดโอกาสให้ทุกคนศึกษาได้อย่างมีอิสระเสรีตามความสนใจ ตามความต้องการและความสามารถของตนเองได้ ทั้งยังทำให้การศึกษาของผู้พิการเป็นไปได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เมื่อนำเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ ทำให้การศึกษามีความสมบูรณ์อย่างเต็มรูปแบบ ทำให้สามารถลดช่องว่างหรือลดความแตกต่างในสังคมได้อย่างมาก

ในวงการศึกษามีความตื่นตัวตอบสนองความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเข้ามา แต่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษายังต้องรับผิดชอบการจัดการศึกษาให้กับประชาชนของประเทศให้สอดคล้องและทันกับความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ครูอาจารย์ต้องกระตือรือร้นและต้องเข้าใจการใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาอย่างสูงสุด เพราะเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าเทคโนโลยี

สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในเชิงผลิตผลทางการศึกษาได้อย่างดี ดังนั้นก่อนนำเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ควรพิจารณาให้เหมาะสมดังต่อไปนี้ (เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์, 2545)

1. ตรงจุดมุ่งหมาย
2. เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน
3. สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ
4. เหมาะกับสภาพท้องถิ่น
5. เหมาะกับงบประมาณที่ได้รับ
6. ความยากง่ายในการใช้
7. สะดวกต่อการซื้อหาและการบริการจากแหล่งผลิต

ในด้านการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนต้องก้าวหน้าไปในทางที่ให้ประโยชน์แก่ผู้เรียนมากที่สุด จึงต้องค้นหาแนวการสอนหรือนวัตกรรมการสอนที่เหมาะสมกับพื้นฐานความรู้และความสนใจของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยความสามารถของตนเอง โดยมีผู้สอนคอยให้ความช่วยเหลือแนะนำ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามความต้องการของสังคม วิธีการวิจัยและผลการวิจัยการศึกษา จึงเป็นเรื่องที่ผู้อยู่ในวงการศึกษาทั่วไป ควรศึกษา เพราะถ้าได้นำผลการวิจัยไปใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของงานและหน้าที่แล้วจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

เทคโนโลยีการศึกษาเป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยวิธีการ ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการศึกษา ด้วยองค์ประกอบสำคัญ 6 ประการ อันได้แก่ การวิจัย การออกแบบ การผลิต การประเมิน การสนับสนุนช่วยเหลือ และการนำไปใช้และเผยแพร่ ซึ่งต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับเทคโนโลยีผลิตผล อันได้แก่ทรัพยากรการเรียนทั้งหลาย เพื่อเกื้อหนุนให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กรอบแนวคิดในการวิจัยเทคโนโลยีทางการศึกษา จึงเกี่ยวข้องกับเรื่องสำคัญ ดังนี้ (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2533)

1. การออกแบบและพัฒนการสอน
2. สื่อและการผลิตสื่อ
3. การบริการสารสนเทศ
4. การจัดการและการบริหารงานด้านเทคโนโลยีการศึกษา

หรืออาจจะพิจารณาในลักษณะของการวิจัยทรัพยากรการเรียนรู้ก็ได้ ซึ่งประกอบด้วยการศึกษาวิจัยในเรื่องเกี่ยวกับสิ่งต่อไปนี้

1. วัสดุ
2. เครื่องมือ
3. เทคนิค
4. เนื้อหาวิชาหรือหลักสูตร
5. การติดตั้ง/อาคารสถานที่ หรือสิ่งแวดล้อม
6. บุคคล

ดังนั้น การวิจัยเทคโนโลยีการศึกษา จึงมีขอบเขตกว้างขวางเกี่ยวข้องกับระบบการศึกษา และระบบการเรียนการสอนทั้งหมด

เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษาจะส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงในรูปแบบการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการสอน อีกทั้งยังประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับผู้สอน ในด้านการถ่ายทอดความรู้ และเกิดกับผู้เรียน ในด้านการเรียนรู้ตามความสนใจและตามความสามารถ ทำให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและสมบูรณ์แบบมากยิ่งขึ้น

3. การประเมินสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน

3.1 ความเป็นมา

งานคัดเลือกนักเรียน นักศึกษาและสถานศึกษา เพื่อรับรางวัลพระราชทานนี้ เกิดขึ้นจากน้ำพระทัยอันเปี่ยมด้วยพระเมตตาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ที่ทรงมีพระราชปรารภ แก่ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ม.ล.ปิ่น มาลากุล) ในปี 2506 เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดงานแสดงศิลปหัตถกรรมนักเรียน ประจำปีการศึกษา 2506 และพระราชทานรางวัลแก่โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามซึ่งจัดการศึกษาดีเด่น ใจความของพระราชปรารภมีว่า มีนักเรียนจำนวนมากซึ่งมีความประพฤติดีและมีความมานะพยายาม ศึกษาเล่าเรียนได้ผลดี รวมทั้งมีโรงเรียนซึ่งจัดการศึกษาดีจนนักเรียนสอบได้ผลดีมากเป็นส่วนรวม นักเรียนและโรงเรียนที่มีคุณภาพดังกล่าวสมควรจะได้รับรางวัลพระราชทานและทรงยินดีจะพระราชทานรางวัลให้ด้วย กระทรวงศึกษาธิการ (โดยกรมวิชาการ) ได้รับพระราชปรารภมา พิจารณาดำเนินการด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นและถือเป็นภารกิจสำคัญที่

ปฏิบัติสืบต่อมาช้านาน เพราะนอกจากจะเป็นโอกาสอันดีในการทำกิจกรรมที่สนองพระราชปราชญ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแล้ว รางวัลพระราชทานยังเป็นเครื่องกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของชาติให้ดียิ่งขึ้นด้วย จึงเป็นที่ตระหนักชัดว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั้นทรงมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ทรงเล็งเห็นความสำคัญในการส่งเสริมการศึกษาของชาติ พระราชทานขวัญกำลังใจแก่นักเรียน นักศึกษาที่มีความประพฤติดี มีผลการเรียนดี ตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาได้มาตรฐานดีเด่นด้วยการพระราชทานรางวัลให้ ซึ่งในระยะแรกทรงพระราชทานด้วยพระองค์เอง จวบจนบัดนี้เป็นเวลาเกือบ 40 ปี กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการและพัฒนางานมาโดยตลอด จนถึงปัจจุบันมีนักเรียน นักศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทานไปแล้วกว่า 3,000 คน มีสถานศึกษาที่เป็นผู้นำทางวิชาการประมาณ 2,000 กว่าแห่ง

ในการคัดเลือกนั้น แต่เดิมกระทรวงศึกษาธิการคัดเลือกนักเรียนจากกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ.5) ที่สอบได้ลำดับที่ 1 – 50 ของประเทศ และให้รางวัลแก่โรงเรียนที่มีนักเรียนได้รับรางวัลพระราชทานมากที่สุด ต่อมามีการพิจารณาเพิ่มประเภทรางวัลและจำนวนรางวัลมากขึ้น มีการปรับเปลี่ยนวิธีการประเมินนักเรียน นักศึกษาและสถานศึกษา โดยเน้นการพิจารณาอย่างรอบด้าน สำหรับสถานศึกษานั้นกำหนดสิ่งที่จะประเมินครอบคลุมการบริหารงานทั้งองค์กร เพิ่มความดีเด่นของสถานศึกษาที่จะต้องแสดงเด่นชัดสมควรต่อการได้รับรางวัลพระราชทาน

ปัจจุบันมีกระแสการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาเข้มข้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มุ่งเน้นให้เกิดคุณภาพที่ผู้เรียนและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอย่างแท้จริง แม้สาระสำคัญที่นำมาประเมินสถานศึกษาที่ใช้อยู่ในปัจจุบันและครอบคลุมทุกด้านแล้วก็ตาม แต่เพื่อให้เกิดความเหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และได้นำหลักวิธีการประเมินผลที่ทันสมัยมาใช้ในการประเมินและคัดเลือก กรมวิชาการจึงมีการปรับปรุงและพัฒนาแบบประเมินและคู่มือประเมินขึ้นใหม่

งานคัดเลือกนักเรียน นักศึกษาและสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทานนี้ เป็นงานที่มีเกียรติ เป็นสิริมงคล สมควรที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องดำเนินการด้วยความรอบคอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินและการคัดเลือก คณะกรรมการต้องกระทำอย่างมีหลักเกณฑ์ บริสุทธิ์ ยุติธรรม ใช้ความสามารถและดุลยพินิจในการพิจารณาตัดสินอย่างถูกต้องตามหลักการ

มีใจเป็นกลาง ไม่นิยมเอียงไปฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เพื่อให้ได้บุคคลหรือสถานศึกษาที่สมควรได้รับรางวัลพระราชทานอย่างแท้จริง

นักเรียน นักศึกษาและสถานศึกษาที่ผ่านการตัดสินต้องมีสิ่ง que แสดงความยอดเยี่ยมดีเด่น ได้อย่างชัดเจนและดีจริง ทุกคนต้องตระหนักไว้เสมอว่ารางวัลพระราชทานเป็นสิ่งที่ทรงคุณค่าและเป็นเกียรติประวัติต่อผู้รับอย่างสูงสุด คุณความดีจะถูกประกาศและเผยแพร่ไปยังสาธารณชนทั่วไป สมควรที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องกระทำอย่างรอบคอบและผู้ที่ได้รับรางวัลไปแล้วจะต้องดำรงรักษาคุณความดีนั้นให้ยาวนานสืบไป

3.2 คุณสมบัติของสถานศึกษาที่เข้าข่ายสถานศึกษารางวัลพระราชทาน

คุณสมบัติของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่มีสิทธิ์เข้ารับการประเมินและคัดเลือกเพื่อรับรางวัลพระราชทาน ต้องเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับที่สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา ตามแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบัน และอยู่ในความดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งสามารถจัดการศึกษาได้มาตรฐานดีเด่นในด้านต่อไปนี้

- ด้านที่ 1 คุณภาพนักศึกษา
- ด้านที่ 2 การบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ
- ด้านที่ 3 การบริหารการจัดการ
- ด้านที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน
- ด้านที่ 5 บุคลากรและการบริหารงานบุคลากร
- ด้านที่ 6 ความดีเด่นของสถานศึกษา

ทั้งนี้สถานศึกษาดังกล่าวต้องไม่เคยได้รับรางวัลพระราชทาน หรือ เคยได้รับรางวัลพระราชทานไม่น้อยกว่า 3 ปี และให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ จึงจะมีสิทธิ์ส่งเข้ารับการประเมิน ยกเว้นสถานศึกษานั้นจะเปลี่ยนแปลง

3.3 การดำเนินการคัดเลือกสถานศึกษารางวัลพระราชทาน

ในการประเมินและคัดเลือกสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทานมีรายละเอียดการดำเนินงานตามลำดับดังนี้

1. การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการคัดเลือกสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน

ส่วนกลาง กระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการ และคณะกรรมการประเมิน คณะกรรมการประกอบด้วย อธิบดีกรมวิชาการ เป็นประธาน ผู้อำนวยการสำนักงานทดสอบทางการศึกษา เป็นรองประธาน ผู้แทนกรมวิชาการ ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนหน่วยงานต่างๆ ที่มีสถานศึกษาอยู่ในความควบคุมดูแล นักวิชาการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานต่างๆ เป็นกรรมการ หัวหน้ากลุ่มพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ เป็นกรรมการและเลขานุการ ส่วนคณะกรรมการประเมิน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องชาญด้านการประเมินจากหน่วยงานต่างๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ นักวิชาการศึกษาและนักวิชาการทดสอบ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ เป็นกรรมการ และนักวิชาการสอบ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ เป็นเลขานุการ

ส่วนภูมิภาค แยกตามระดับดังนี้

ระดับจังหวัด คณะกรรมการประกอบด้วย ศึกษาธิการจังหวัดเป็นประธาน ผู้แทนหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัดที่มีสถานศึกษาอยู่ในความควบคุมดูแลและผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นกรรมการ นักวิชาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหรือผู้ที่ศึกษาธิการจังหวัดเห็นสมควร เป็นกรรมการและเลขานุการ

ระดับเขตการศึกษา คณะกรรมการประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเขตการศึกษา เป็นประธาน ศึกษาธิการเขต ผู้แทนหน่วยงานที่มีสถานศึกษาอยู่ในความควบคุมดูแลในเขตการศึกษานั้นๆ และผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นกรรมการ นักวิชาการศึกษา สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเขตการศึกษา หรือผู้ที่ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาฯ เขตการศึกษาเห็นสมควร เป็นกรรมการและเลขานุการ

2. ขั้นตอนการคัดเลือกสถานศึกษา

ส่วนกลาง ให้หน่วยงานต้นสังกัดคัดเลือกสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับต่ำกว่าปริญญาตรี (อนุปริญญา) จำนวน 1 แห่ง และระดับปริญญาตรี จำนวน 1 แห่ง ส่งให้สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ คณะกรรมการ ตามข้อ 1. ดำเนินการคัดเลือกสถานศึกษาจากแต่ละสังกัด และเรียงลำดับรายชื่อสถานศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกจากลำดับที่ 1 ถึงลำดับสุดท้าย พร้อมแนบแบบประเมินที่กรอกคะแนนและข้อมูลอื่นๆ เพื่อเสนอให้คณะกรรมการอำนวยการคัดเลือกนักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษา เพื่อรับรางวัลพระราชทาน ซึ่งมีปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ เป็นประธาน พิจารณาตัดสิน ตามจำนวนรางวัลที่กำหนด

ส่วนภูมิภาค ให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด คัดเลือกสถานศึกษาจากทุกสังกัดที่เปิดสอนระดับต่ำกว่าปริญญาตรี (อนุปริญญา) จำนวน 1 แห่ง และระดับปริญญาตรี จำนวน 1 แห่ง ส่งให้สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตการศึกษา คณะกรรมการระดับเขตการศึกษา ตามข้อ 2. ดำเนินการคัดเลือกสถานศึกษาแต่ละระดับ และเรียงลำดับรายชื่อสถานศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกระดับเขตการศึกษาจากลำดับที่ 1 ถึงลำดับสุดท้าย พร้อมแนบแบบประเมินที่กรอกคะแนนและข้อมูลอื่นๆ ไปยังกรมวิชาการ เพื่อเสนอให้คณะกรรมการอำนวยการคัดเลือกนักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษา เพื่อรับรางวัลพระราชทาน พิจารณาตัดสินตามจำนวนรางวัลที่กำหนด

3.4 ขอบเขตการประเมินสถานศึกษารางวัลพระราชทาน

ในการประเมินสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทานระดับอุดมศึกษานั้น สถานศึกษา จะได้รับการประเมินด้านปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต รวม 6 ด้าน รายละเอียดในแต่ละด้าน มีดังนี้

ด้านที่ 1 คุณภาพนักศึกษา

- 1.1 นักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
- 1.2 นักศึกษามีความรู้ ความสามารถและทักษะพื้นฐานที่จำเป็น
- 1.3 นักศึกษามีบุคลิกภาพดี มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ และมีสุนทรียภาพด้าน ศิลปะ ดนตรีและกีฬา

ด้านที่ 2 การบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ

- 2.1 การพัฒนาหลักสูตร
- 2.2 การพัฒนาการเรียนการสอน

- 2.3 การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน
- 2.4 การพัฒนากิจการนักศึกษา
- 2.5 การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
- 2.6 การค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

ด้านที่ 3 การบริหารการจัดการ

- 3.1 การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ
- 3.2 การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา
- 3.3 การบริหารงบประมาณและการบริการ
- 3.4 การบริหารงานอาคารสถานที่
- 3.5 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน

ด้านที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

- 4.1 การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการศึกษา
- 4.2 ความร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

ด้านที่ 5 บุคลากรและการบริหารงานบุคลากร

- 5.1 คุณลักษณะของผู้บริหาร
- 5.2 คุณลักษณะของอาจารย์
- 5.3 คุณลักษณะของบุคลากรสนับสนุน
- 5.4 การบริหารงานและการพัฒนาบุคลากร

ด้านที่ 6 ความดีเด่นของสถานศึกษา

- 6.1 ผลงานทางวิชาการหรือผลงานวิจัยของอาจารย์และนักศึกษา
- 6.2 อัตราการมีงานทำและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

น้ำหนักของคะแนนแต่ละด้านมีสัดส่วนดังนี้ คือ

ด้านที่ 1 : ด้านที่ 2 : ด้านที่ 3 : ด้านที่ 4 : ด้านที่ 5 : ด้านที่ 6 เท่ากับ 3 : 2 : 2 : 2 : 1 : 2

แต่ละรายการประเมินในแต่ละด้านมีคะแนนเท่ากับ 4 คะแนน

3.5 เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน

สถานศึกษาที่มีสิทธิ์รับรางวัลพระราชทาน จะต้องผ่านเกณฑ์ ดังนี้

1. ได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนการจัดการศึกษาตามแบบประเมินสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา แต่ละด้านไม่ต่ำกว่า 2.00
2. ได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมการจัดการศึกษาตามรายการในแบบประเมินสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาทุกด้านไม่ต่ำกว่า 3.50
3. ได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมการจัดการศึกษาทุกด้านสูงสุด

สถานศึกษาที่มีสิทธิ์รับรางวัลชมเชย

สถานศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกเป็นลำดับที่ 2 และ 3 หรือกรณีที่มีสถานศึกษาแห่งเดียว เข้ารับการประเมิน แต่ได้ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมไม่ถึง 3.50 จะได้รับรางวัลชมเชย (มีเพียง 2 รางวัล) ซึ่งต้องพิจารณาคัดเลือกในระดับเขตการศึกษา (ส่วนภูมิภาค) หรือกรมวิชาการ (ส่วนกลาง) เมื่อผ่านเกณฑ์ต่อไปนี้

1. ได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนการจัดการศึกษาตามแบบประเมินสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา แต่ละด้านไม่ต่ำกว่า 2.00
2. ได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมการจัดการศึกษาตามรายการในแบบประเมินสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาทุกด้านไม่ต่ำกว่า 3.00

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุชาติ อ่อนไสว (2534) ศึกษาเรื่อง ปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน อาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทช่างอุตสาหกรรม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินงานวิชาการ ใน 5 ด้าน มีปัญหาระดับปานกลาง ซึ่งได้แก่ ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ปัญหาที่พบมากคือ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำใบงานประกอบการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหามากคือ ปัญหาการจัดเวลาเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติแต่ละวัน ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากร ปัญหาที่พบมากคือ การได้มีโอกาสศึกษาต่ออย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงคุณภาพของผู้ปฏิบัติงาน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอน ปัญหาที่พบมากคือ ความเหมาะสมของเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในโรงเรียนกับสถานประกอบการ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ปัญหาที่พบมากคือ การนำผลการติดตามมาปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับงาน

ศศิพร พจนายน (2536) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ได้รับรางวัลพระราชทานในกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยมีการประชุมชี้แจงและประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับหลักสูตร และการจัดทำแผนการสอน โดยการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาของโรงเรียน โดยมีการติดตามผลและรายงานผลการดำเนินงานตามสายการบังคับบัญชา ในด้านการจัดบุคลากรให้ตรงตามหน้าที่ จัดตามวุฒิการศึกษา ความสามารถ ประสบการณ์ ความถนัด ความสนใจ และความสมัครใจของครู วิธีการในการพัฒนาบุคลากรให้มีการอบรม สัมมนา ศึกษา ดูงาน อนุญาตให้ลาศึกษาต่อ มีการนิเทศ ฝึกปฏิบัติการในโรงเรียน การให้บริการเพื่อการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นความสะดวกรวดเร็วในการจัดให้บริการ จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ให้เพียงพอและดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพดี ส่วนการจัดการเรียนการสอน ครูมีการทำแผนการสอนและเตรียมสื่อการเรียนการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีการเชิญวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้ มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ในด้านการวัดและประเมินผล ใช้วิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้เหมาะสมกับสิ่งที่จะวัดเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการสอนซ่อมเสริม แนะนำ และการปรับปรุงการเรียนการสอน ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ได้แก่ งานและโครงการไม่เป็นไปตามแผน บุคลากรไม่เพียงพอและไม่ตรงตามความต้องการของโรงเรียน อาคารสถานที่คับแคบ สื่อและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนไม่เพียงพอ

จุไรรัตน์ สุตรุ่ง (2538) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานในกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียน ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ด้านสภาพทั่วไปของโรงเรียน ด้านผู้บริหาร ด้านครู และด้านผู้ปกครอง ซึ่งในแต่ละองค์ประกอบมีตัวแปรต่างๆ ดังนี้ องค์ประกอบด้านสภาพทั่วไปของโรงเรียน ประกอบด้วย ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ บรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมทางวิชาการ องค์ประกอบผู้บริหาร ประกอบด้วย ประสบการณ์และระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งในโรงเรียน ความรู้เรื่องการบริหารงานวิชาการ คุณลักษณะของผู้บริหาร การพัฒนาครูทางด้านวิชาการ การจัดบุคลากรทางด้านวิชาการ การนิเทศติดตามผล การสร้างขวัญและกำลังใจ องค์ประกอบด้านครู ประกอบด้วย วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการสอน ทักษะคติต่อวิชาชีพครู การได้รับการอบรม ความรู้เรื่องหลักสูตรและการสอน การจัดการเรียนการสอน การใช้เวลาของครู ความร่วมมือระหว่างครู และองค์ประกอบด้านผู้ปกครอง ประกอบด้วย การให้ความร่วมมือของผู้ปกครอง การสนับสนุนช่วยเหลือของสมาคมผู้ปกครองและครู

เกลิณี ชิวปรีชา (2540) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานทางวิชาการในสถานศึกษา ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดกรมอาชีวศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษามีการดำเนินงานวิชาการดังนี้ ด้านการบริหารงานวิชาการ ให้สอดคล้องกับหลักการและจุดหมายของหลักสูตร มีการกำหนดนโยบายการดำเนินงานทางวิชาการ ประชุมปฏิบัติการทำแผนปฏิบัติงานวิชาการและปฏิทินปฏิบัติงานวิชาการ มีการติดตามผลการปฏิบัติงาน โดยผู้ปฏิบัติรายงานตามสายการบังคับบัญชา และผู้บริหารตรวจเยี่ยมด้วยตนเอง ด้านการจัดบุคลากรตรงตามหน้าที่ จัดตามวุฒิการศึกษา ความสามารถ และประสบการณ์ ประเมินผลจากการรายงานและพิจารณาจากผลการปฏิบัติงาน ด้านการพัฒนาบุคลากร มีการจัดนิเทศ อบรม สัมมนา และฝึกปฏิบัติการในสถานศึกษา ส่งเสริมให้อาจารย์ไปศึกษาดูงานหรือศึกษาต่อ ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน มีการจัดหา ผลิต และนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ ด้านการจัดบริการเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน จัดบริการแนะแนวและห้องสมุด มีอาคารสถานที่เพียงพอ สะอาดร่มรื่นเป็นระเบียบสวยงาม ด้านการจัดการเรียนการสอน มีการเตรียมการสอน ส่งผู้เรียนไปศึกษาหรือฝึกงานในสถานประกอบการ ประเมินผลจากการเยี่ยมชั้นเรียน และจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จัดตามความต้องการของผู้เรียนและความพร้อมของสถานศึกษาและให้ผู้ปฏิบัติรายงานผล ด้านการวัดและประเมินผล ใช้วิธีการวัดผลหลายวิธี วิธี ให้เหมาะสมกับสิ่งที่จะวัด จัดทำสถิติข้อมูล จัดทำคลังข้อสอบ นำผล

การวัดผลและประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและวิธีการวัดผลและประเมินผล ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนไม่สามารถปฏิบัติตามนโยบายการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรได้อย่างเต็มที่ สื่อและวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอ ไม่สามารถจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้หลากหลายตามความต้องการของผู้เรียน และขาดบุคลากร

บุษราคัม จรรย์นาฎย์ (2544) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในโครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ผลการวิจัยพบว่า ด้านการวางแผนงานวิชาการ โรงเรียนมีการทำเอกสารวิชาการ กำหนดแนวปฏิบัติตามลักษณะของหมวด/งาน/ฝ่าย ในการจัดทำแผนงานวิชาการโรงเรียนกำหนดกรอบนโยบายและมอบให้หมวด/งาน/ฝ่าย ประชุมเพื่อเขียนแผนร่วมกัน ด้านการจัดงานวิชาการ โรงเรียนจัดบุคลากรตามความรู้ความสามารถและประสบการณ์ จัดกลุ่มการเรียนรู้โดยกำหนดวิชาบังคับและวิชาเลือกตามโครงสร้างของหลักสูตร มีการศึกษาสภาพของท้องถิ่นและความต้องการของชุมชน กำหนดวิชาเรียนและเวลาเรียนให้ครบตามหลักสูตร จัดครูเข้าสอนตามตารางสอน โดยพิจารณาจากวุฒิการศึกษา ความรู้ความสามารถและความถนัดของผู้สอน มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและเนื้อหาวิชา กำหนดเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้เชื่อมโยงกับชีวิตจริง และกำหนดกิจกรรม สื่อการสอน การประเมินผลที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ มีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามแผนการสอนโดยสังเกตการสอนของครู ด้านการพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ โรงเรียนจัดให้มีการประชุมอบรม สัมมนาก่อนเปิดภาคเรียน จัดสอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียน โดยจัดให้มีห้องเรียนเฉพาะเพื่อการสอนซ่อมเสริม นอกเวลา จัดกิจกรรมนักเรียนทั้งในและนอกหลักสูตร มีนโยบายให้ครูเข้ารับการประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน ส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สนับสนุนครูทำผลงานทางวิชาการและเข้าร่วมใน โครงการครูต้นแบบ ครูเครือข่าย รวมทั้งสร้างบรรยากาศทางวิชาการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน โรงเรียนส่งเสริมให้ครูสร้างเครื่องมือประเมินผลตามสภาพจริง ครูผู้สอนแต่ละรายวิชาสร้างเครื่องมือการวัดผลให้เป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้และตามสภาพจริงครบทุกรายวิชา โรงเรียนมีเจ้าหน้าที่ทะเบียน วัดผล ทำหน้าที่จัดทำหลักฐานเกี่ยวกับประวัตินักเรียนและมีการจัดข้อมูลสารสนเทศของนักเรียน ด้านการประเมินผลการจัดงานวิชาการ โรงเรียนมีแนวปฏิบัติในการประเมินผล โดยการจัดประชุม สัมมนา สรุปผลงานประจำปี ศึกษาจากผลงานที่ปรากฏและมีการ

ประเมินผลในระดับหน่วยงานย่อยเป็นระยะ ส่วนปัญหาพบว่า เวลาในการดำเนินกิจกรรม การเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญมีไม่เพียงพอ ครูผู้สอนขาดความตระหนักในการพัฒนาตนเอง นักเรียนไม่ติดตามแก้ไขผลการเรียน ครูผู้สอนบางคนขาดความรู้และทักษะในการประเมินตามสภาพจริง ครูมีจำนวนน้อยและมีภาระงานมากจึงทำให้มีผลงานวิชาการไม่ดีเท่าที่ควร

วิทยา ขาวขจร (2546) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนภาคใต้ โดยศึกษาใน 4 ด้าน คือ การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดการบริการเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานวิชาการโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนภาคใต้ ตามความคิดเห็นของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ใน 4 ด้าน มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ดังนี้

1. ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ และด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน และค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางคือ ด้านการจัดการบริการเกี่ยวกับการเรียนการสอน

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนภาคใต้ ตามความคิดเห็นของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ใน 4 ด้าน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ด้านการวัดผลและประเมินผล ส่วนด้านอื่นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สุมาลี พ่วงคำ (2546) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 1 โดยศึกษาด้านการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ การจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 1 มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการปฏิบัติในระดับมาก ส่วนในด้าน การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ การจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2. ครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 1 มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในภาพรวม ครูที่มีประสบการณ์ทางการสอนต่างกัน มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทางการสอนแตกต่างกัน มีการปฏิบัติในด้านการจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้ต่างกัน ส่วนในด้าน การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

3. ครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 1 มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในภาพรวม ครูที่สอนในแผนกวิชาที่แตกต่างกันมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ครูที่สอนในแผนกวิชาที่แตกต่างกัน มีการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรแตกต่างกัน ส่วนในด้าน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ การจัดสื่อเพื่อการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

จากสาระสำคัญของทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานวิชาการ จะเห็นได้ว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีขอบเขตกว้างและเปรียบเสมือนหัวใจของโรงเรียน และการดำเนินงานวิชาการให้ประสบความสำเร็จนั้นต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้สอน และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานวิชาการ พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ยังประสบกับปัญหาในการดำเนินงานวิชาการ ทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญของการดำเนินงานวิชาการ โดยผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2545 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยมีรายละเอียดในขั้นตอนต่างๆ ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้สอน ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2545 จำนวน 5 โรงเรียน คือ

1. โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชยการ กรุงเทพมหานคร
2. โรงเรียนสุราษฎร์เทคโนโลยี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. โรงเรียนอุตรดิตถ์เทคโนโลยี จังหวัดอุตรดิตถ์
4. โรงเรียนลำปางพาณิชยการและเทคโนโลยี จังหวัดลำปาง
5. โรงเรียนดาราสมุทรบริหารธุรกิจ จังหวัดชลบุรี

โดยมีผู้ให้ข้อมูลคือ

1. ผู้บริหาร ประกอบด้วย

ครูใหญ่หรืออาจารย์ใหญ่	จำนวน 5 คน
ผู้ช่วยครูใหญ่หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ฝ่ายวิชาการ	จำนวน 5 คน
รวมผู้บริหารที่ให้ข้อมูล	จำนวน 10 คน

2. หัวหน้าแผนกวิชา

โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชยการ	จำนวน 5 คน
โรงเรียนสุราษฎร์เทคโนโลยี	จำนวน 6 คน
โรงเรียนอุตรดิตถ์เทคโนโลยี	จำนวน 8 คน
โรงเรียนลำปางพาณิชยการและเทคโนโลยี	จำนวน 10 คน
โรงเรียนดาราสมุทรบริหารธุรกิจ	จำนวน 5 คน

รวมหัวหน้าแผนกวิชาที่ให้ข้อมูล จำนวน 34 คน

3. ครูผู้สอน

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) มีขั้นตอนดังนี้

1. คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมกับประชากรครูผู้สอน จากสูตรคำนวณของ ยามาเน่ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 จากประชากรจำนวน 503 คน และได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมจำนวน 223 คน

2. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของครูผู้สอนในแต่ละโรงเรียน โดยคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมกับประชากรในแต่ละโรงเรียน โดยใช้วิธีการ Proportional stratified random sampling

3. คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมกับประชากรในแต่ละแผนกวิชา และสุ่มตัวอย่างครูผู้สอนในแต่ละแผนกวิชาของทุกโรงเรียน เข้ามาเป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยมีรายละเอียด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนครูผู้สอนที่ให้ข้อมูล จำแนกตามโรงเรียน

โรงเรียน	ประชากร ครูผู้สอน	ขนาด กลุ่มตัวอย่าง ที่เหมาะสม	จำนวน แผนกวิชา	ขนาด กลุ่มตัวอย่าง แต่ละ แผนกวิชา	รวม กลุ่มตัวอย่าง ครูผู้สอน ที่ให้ข้อมูล
1. ไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ	105	47	5	10	50
2. สุราษฎร์เทคโนโลยี	91	40	6	7	42
3. อุดรดิตต์เทคโนโลยี	82	36	8	5	40
4. ลำปางพาณิชยการและเทคโนโลยี	180	80	10	8	80
5. ดาราสมุทรบริหารธุรกิจ	45	20	5	4	20
รวม	503	223	***	***	232

รวมกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนที่ให้ข้อมูล จำนวน 232 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ มี 3 ประเภท คือ

1. แบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi – Structured) จำนวน 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหาร แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการ

ฉบับที่ 2 สำหรับหัวหน้าแผนกวิชา แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการ

2. แบบสอบถาม ที่ประกอบด้วยแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open – ended) จำนวน 1 ฉบับ

สำหรับครูผู้สอน แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการ

3. แบบศึกษาเอกสาร (Documentary Study Form) จำนวน 1 ฉบับ

ซึ่งเอกสารที่ศึกษา ได้แก่ แผนปฏิบัติงานวิชาการ ปฏิทินปฏิบัติงานวิชาการ บันทึกการประชุม คำสั่งของโรงเรียน แผนการสอน บันทึกการสอน และบันทึกการนิเทศ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง แบบสอบถาม และแบบศึกษาเอกสาร ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้า หลักการ ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล กำหนดเป็นขอบเขตและเนื้อหาของเครื่องมือ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. สร้างเครื่องมือตามขอบเขตและเนื้อหาที่กำหนด โดยให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดและขอบเขตของการวิจัย

4. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ และนำมาปรับปรุงแก้ไข

5. นำเครื่องมือเสนอผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความครอบคลุมในเนื้อหาและความถูกต้องของภาษาที่ใช้ และนำมาปรับปรุงแก้ไข

6. นำเครื่องมือที่แก้ไขปรับปรุงเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง เพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

7. นำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ เสนอต่อสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยและขออนุญาตเก็บข้อมูลจากโรงเรียนในสังกัด

2. ผู้วิจัยนำหนังสืออนุญาตจากสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ถึงผู้บริหารโรงเรียน 5 โรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยและนัดหมายการสัมภาษณ์ผู้บริหารและหัวหน้าแผนกวิชา ศึกษาเอกสาร และเก็บข้อมูลจากครูผู้สอนด้วยแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้บริหารและหัวหน้าแผนกวิชา ศึกษาเอกสาร และส่งแบบสอบถามให้ครูผู้สอนตอบและเก็บกลับคืน ด้วยตนเองในทุกโรงเรียน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 10 คน หัวหน้าแผนกวิชา จำนวน 34 คน และครูผู้สอน จำนวน 232 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ 276 คน ซึ่งผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้บริหารได้ครบ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 สัมภาษณ์หัวหน้าแผนกวิชาได้ครบ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่วนแบบสอบถามครูผู้สอน ผู้วิจัยได้ส่งให้ครูผู้สอน จำนวน 232 ฉบับ ได้รับกลับคืนและสมบูรณ์ จำนวน 228 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.27 รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 272 คน คิดเป็นร้อยละ 98.55 ส่วนแบบศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร จำนวนทั้งสิ้น 4 โรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล มาวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ จากแบบสัมภาษณ์ทั้ง 2 ฉบับ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ จำแนกตามกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์และ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการ จากแบบสัมภาษณ์ทั้ง 2 ฉบับ วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ จำแนกตามกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

2. ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

3. ข้อมูลจากแบบศึกษาเอกสาร

วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ (ประคอง กรรณสูต, 2538)

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ให้ข้อมูลในรายการนั้น}}{\text{จำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด}} \times 100$$

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาคาร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จะนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยายตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล โดยจำแนกการนำเสนอตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย ตารางการสัมภาษณ์ผู้บริหาร หัวหน้าแผนกวิชา และการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน

ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2545 โดยจำแนกการนำเสนอตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย ตารางการสัมภาษณ์ผู้บริหาร หัวหน้าแผนกวิชา และการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน

ตอนที่ 3 ข้อมูลปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2545 โดยจำแนกการนำเสนอตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย ตารางการสัมภาษณ์ผู้บริหาร หัวหน้าแผนกวิชา และการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน

ตอนที่ 4 ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2545

โดยข้อมูลที่นำเสนอในแต่ละตอน ประกอบด้วย

1. การพัฒนาหลักสูตร
2. การพัฒนาการเรียนการสอน
3. การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน
4. การพัฒนากิจการนักศึกษา
5. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
6. การค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหาร หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้สอน ในด้าน เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ดังรายละเอียดในตารางที่ 3 – 5

ตารางที่ 3 ข้อมูลสถานภาพของผู้บริหาร

ผู้บริหาร	จำนวน (N = 10)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	4	40.00
หญิง	6	60.00
2. อายุ		
36 – 40 ปี	3	30.00
41 – 45 ปี	2	20.00
46 – 50 ปี	3	30.00
56 – 60 ปี	1	10.00
มากกว่า 60 ปี	1	10.00
3. ตำแหน่ง		
ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่	5	50.00
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ ฝ่ายวิชาการ	5	50.00
4. วุฒิทางการศึกษา		
ปริญญาตรี	1	10.00
ปริญญาโท	8	80.00
ปริญญาเอก	1	10.00
5. ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารในโรงเรียนนี้		
1 – 5 ปี	5	50.00
6 – 10 ปี	4	40.00
16 – 20 ปี	1	10.00
6. ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งผู้บริหาร		
1 – 5 ปี	3	30.00
6 – 10 ปี	3	30.00
11 – 15 ปี	1	10.00
16 – 20 ปี	2	20.00
21 – 25 ปี	1	10.00

จากตารางที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.00 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 40.00

พิจารณาด้านอายุ พบว่า ผู้บริหาร ส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 36 – 40 ปี และ 46 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.00 เท่ากัน รองลงมา มีอายุระหว่าง 41 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.00 และมีอายุระหว่าง 56 – 60 ปี และมากกว่า 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.00 เท่ากัน

ทางด้านตำแหน่งในการบริหาร พบว่า ผู้บริหารที่ให้ข้อมูลดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ฝ่ายวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 50.00 เท่ากัน

สำหรับวุฒิทางการศึกษา พบว่า ผู้บริหาร ส่วนใหญ่ มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมา มีวุฒิกการศึกษาระดับปริญญาตรี และปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 10.00 เท่ากัน

เกี่ยวกับระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารในโรงเรียนแห่งนี้ พบว่า ผู้บริหาร ส่วนใหญ่ มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนแห่งนี้ 1 – 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมา มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารในโรงเรียนนี้ 6 – 10 ปี และ 16 – 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.00 และ 10.00 ตามลำดับ

เกี่ยวกับประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน พบว่า ผู้บริหาร ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารโรงเรียนในช่วงเวลา 1 – 5 ปี และ 6 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.00 เท่ากัน รองลงมา มีประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารในช่วงเวลา 16 – 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.00 และมีประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารในช่วงเวลา 11 – 15 ปี และ 21 – 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.00 เท่ากัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 ข้อมูลสถานภาพของหัวหน้าแผนกวิชา

หัวหน้าแผนกวิชา	จำนวน (N = 34)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	11	32.35
หญิง	23	67.65
2. อายุ		
น้อยกว่า 26 ปี	1	2.94
26 – 30 ปี	6	17.65
31 – 35 ปี	10	29.41
36 – 40 ปี	6	17.65
41 – 45 ปี	7	20.59
46 – 50 ปี	3	8.82
56 – 60 ปี	1	2.94
3. วุฒิทางการศึกษา		
ปริญญาตรี	24	70.59
ปริญญาโท	10	29.41
4. ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกวิชาในโรงเรียนนี้		
1 – 5 ปี	28	82.35
6 – 10 ปี	4	11.77
11 – 15 ปี	2	5.88
5. ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งหัวหน้าแผนกวิชา		
1 – 5 ปี	27	79.41
6 – 10 ปี	4	11.77
11 – 15 ปี	2	5.88
16 – 20 ปี	1	2.94

จากตารางที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของหัวหน้าแผนกวิชา พบว่า หัวหน้าแผนกวิชา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 67.65 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 32.35

เมื่อพิจารณาด้านอายุของหัวหน้าแผนกวิชา พบว่า หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ มีอายุ ระหว่าง 31 – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.41 รองลงมา มีอายุระหว่าง 41 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.39 และ มีอายุระหว่าง 26 – 30 ปี และ 36 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.65 เท่ากัน

ทางด้านวุฒิทางการศึกษา พบว่า หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 70.59 และ วุฒิทางการศึกษาระดับระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 29.41

เกี่ยวกับระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกวิชาในโรงเรียนนี้ พบว่า หัวหน้าแผนกวิชา ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งในโรงเรียนนี้ ในช่วงระหว่าง 1 – 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 82.35 รองลงมาอยู่ใน ช่วงระหว่าง 6 – 10 ปี และ 11 – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.77 และ 5.88 ตามลำดับ

สำหรับประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งหัวหน้าแผนกวิชา พบว่า หัวหน้าแผนกวิชา ส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งหัวหน้าแผนกวิชา ในช่วง 1 – 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 79.41 รองลงมาอยู่ในช่วง 6 – 10 ปี และ 11 – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.77 และ 5.88 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ข้อมูลสถานภาพของครูผู้สอน

ครูผู้สอน	จำนวน (n = 228)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	65	28.51
หญิง	163	71.49
2. อายุ		
น้อยกว่า 26 ปี	39	17.11
26 – 30 ปี	77	33.77
31 – 35 ปี	55	24.12
36 – 40 ปี	18	7.89
41 – 45 ปี	25	10.97
46 – 50 ปี	10	4.39
มากกว่า 50 ปี	4	1.75
3. วุฒิทางการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3	1.32
ปริญญาตรี	206	90.35
ปริญญาโท	19	8.33
4. ระยะเวลาที่ทำงานสอนในโรงเรียนนี้		
1 – 5 ปี	105	46.05
6 – 10 ปี	72	31.58
11 – 15 ปี	33	14.47
16 – 20 ปี	8	3.51
มากกว่า 20 ปี	10	4.39

จากตารางที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 71.49 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 28.51

ทางด้านอายุของครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 26 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.77 รองลงมา มีอายุระหว่าง 31 – 35 ปี และน้อยกว่า 26 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.12 และ 17.11 ตามลำดับ

สำหรับวุฒิการศึกษาของครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 90.35 รองลงมา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท และระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 8.33 และ 1.32 ตามลำดับ

เกี่ยวกับระยะเวลาที่ทำงานสอนของครูผู้สอนในโรงเรียนนี้ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่ทำงานสอนอยู่ในช่วง 1 – 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.05 รองลงมาอยู่ในช่วง 6 – 10 ปี และ 11 – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.58 และ 14.47 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร หัวหน้าแผนกวิชา และการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน ตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2545 โดยแบ่งเป็นข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ดังรายละเอียดในตารางที่ 6 – 11 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์หัวหน้าแผนกวิชา ดังรายละเอียดในตารางที่ 12 – 17 และข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน ดังรายละเอียดในตารางที่ 18 – 23

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน
ด้านการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตร	จำนวน (N = 10)	ร้อยละ
1. นโยบายการพัฒนาหลักสูตร		
- สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม	6	60.00
- สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน	7	70.00
- สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน สถานประกอบการ	10	100.00
- สอดคล้องกับหลักการ จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตร	10	100.00
- สอดคล้องกับนโยบายของต้นสังกัด	2	20.00
- สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง	8	80.00
- ความพร้อมของโรงเรียนด้าน บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่	8	80.00
- เหมาะสมกับการศึกษาต่อ	3	30.00
- หลักสูตรมีความทันสมัย	6	60.00
2. วิธีการวิเคราะห์และวางแผนเปิดสอนรายวิชาต่างๆ		
- คณะกรรมการวิชาการร่วมกันวิเคราะห์และวางแผน	4	40.00
- หัวหน้าแผนกวิชาและครูร่วมกันวิเคราะห์และวางแผนและนำเสนอ ฝ่ายวิชาการ	10	100.00
- มีผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่างๆ ร่วมกันวิเคราะห์และวางแผน	2	20.00
3. ข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์และวางแผน		
- สภาพเศรษฐกิจและสังคม	6	60.00
- ความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน	7	70.00
- ความต้องการของตลาดแรงงาน สถานประกอบการ	10	100.00
- หลักการ จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตร	10	100.00
- นโยบายต้นสังกัด	2	20.00
- ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง	8	80.00
- ความพร้อมของโรงเรียน บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่	8	80.00

ตารางที่ 6 (ต่อ)

การพัฒนาหลักสูตร	จำนวน (N = 10)	ร้อยละ
4. การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร		
- แบบสอบถามความคิดเห็น ความพึงพอใจของผู้เรียน ผู้ปกครอง	6	60.00
- แบบสอบถามความคิดเห็น ความพึงพอใจของสถานประกอบการ	4	40.00
- สอบถามความคิดเห็น ความพึงพอใจของครู	8	80.00
- การนิเทศการสอน	10	100.00
- ตรวจสอบแผนการสอนและบันทึกการสอน	10	100.00
- การวิจัยในชั้นเรียน	2	20.00
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	5	50.00
5. การนำผลการประเมินไปใช้		
- ปรับปรุงรายวิชาในหลักสูตร	4	40.00
- ปรับปรุงเนื้อหาวิชา	9	90.00
- ปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอน	10	100.00
- ปรับปรุง พัฒนาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์	6	60.00
- วางแผนจัดบุคลากร	4	40.00

จากตารางที่ 6 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านการพัฒนาหลักสูตร

ในด้านนโยบายการพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน สถานประกอบการ รองลงมาคือ สอดคล้องกับหลักการ จุดหมายและโครงสร้างของหลักสูตร และความพร้อมของโรงเรียนในด้านบุคลากรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ คิดเป็นร้อยละ 90.00 และ 80.00 ตามลำดับ

ในด้านวิธีการวิเคราะห์และวางแผนเปิดสอนรายวิชาต่างๆ ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า หัวหน้าแผนกวิชาและครูร่วมกันวิเคราะห์และวางแผนและนำเสนอฝ่ายวิชาการ รองลงมาคือ มีคณะกรรมการวิชาการ ร่วมกันวิเคราะห์และวางแผน และมีผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่างๆ ร่วมกันวิเคราะห์และวางแผน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และ 20.00 ตามลำดับ

สำหรับข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์และวางแผนนั้น ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า ใช้ข้อมูลความต้องการของตลาดแรงงาน สถานประกอบการ และหลักการ จุดหมาย และโครงสร้างของหลักสูตร รองลงมา คือ ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และความพร้อมของโรงเรียน ด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ คิดเป็นร้อยละ 80.00 เท่ากัน และความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน คิดเป็นร้อยละ 70.00

ในด้านวิธีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า ใช้วิธีการนิเทศการสอน และตรวจแผนการสอนและบันทึกการสอน รองลงมาคือ สอบถามความคิดเห็น ความพึงพอใจของครู และใช้แบบสอบถามความคิดเห็น ความพึงพอใจของผู้เรียน ผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ 60.00 ตามลำดับ

สำหรับการนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรไปใช้ประโยชน์นั้น ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า นำไปใช้ปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ ปรับปรุงเนื้อหาวิชา และปรับปรุงพัฒนาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 90.00 และ 60.00 ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน
ด้านการพัฒนาการเรียนการสอน

การพัฒนาการเรียนการสอน	จำนวน (N = 10)	ร้อยละ
1. นโยบายการพัฒนาการเรียนการสอน		
- กิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับจุดประสงค์รายวิชา	2	20.00
- กิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	7	70.00
- กิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับผู้เรียน	9	90.00
- ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย	8	80.00
- ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีประสบการณ์จริง	10	100.00
- ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน	2	20.00
- สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ที่ทันสมัยและเพียงพอต่อความต้องการ	10	100.00
- นำ E - Learning มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	2	20.00
- นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	6	60.00
- ครูผู้สอนมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	6	60.00
- ทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน	8	80.00
2. การส่งเสริม สนับสนุนครูในการจัดการเรียนการสอน		
- จัดอบรมและส่งครูเข้ารับการอบรมด้านการจัดการเรียนการสอน	10	100.00
- จัดทัศนศึกษา ดูงานการจัดการเรียนการสอน	6	60.00
- จัดเอกสารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนให้ครูศึกษา	8	80.00
- จัดสรรทุนการศึกษา ทุนกู้ยืมแก่ครูที่ศึกษาต่อ	4	40.00
- จัดสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ที่ทันสมัยและเพียงพอต่อความต้องการ	10	100.00
- จัดการนิเทศภายในโรงเรียน	10	100.00
- ส่งครูเข้ารับการทดสอบเพื่อยกระดับฝีมือแรงงาน	2	20.00
3. การส่งเสริม สนับสนุนครูในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้		
- จัดอบรมและส่งครูเข้ารับการอบรมด้านการทำวิจัย	10	100.00
- จัดเอกสารวิชาการด้านการจัดการทำวิจัยให้ครูศึกษา	10	100.00
- จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการวิจัย	7	70.00
- จัดสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ในการวิจัย	8	80.00

ตารางที่ 7 (ต่อ)

การพัฒนาการเรียนการสอน	จำนวน (N = 10)	ร้อยละ
- ให้คำปรึกษา แนะนำในการทำวิจัยแก่ครู	2	20.00
- ส่งผลงานวิจัยเข้าร่วมประกวดกับหน่วยงานภายนอก	2	20.00
4. การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้		
- การรายงานผลจากคณะกรรมการวิชาการ	8	80.00
- การรายงานผลการดำเนินงานของครูเป็นระยะ	7	70.00
- การสอบถามครูเป็นระยะตามแผนการดำเนินงาน	2	20.00
- แบบสอบถามความคิดเห็นของครู	2	20.00
- การนิเทศการสอน	5	50.00
- คุณภาพของการวิจัย	6	60.00
- สังเกตการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์	4	40.00
- ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน	8	80.00
5. วิธีการส่งเสริม สนับสนุนครูในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้		
- จัดอบรมและส่งครูเข้าอบรมในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้	4	40.00
- จัดทัศนศึกษา ดูงานการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้	2	20.00
- จัดเอกสารวิชาการในด้านการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้	2	20.00
- จัดสรรงบประมาณในการดำเนินการ	10	100.00
- จัดวัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	4	40.00
- จัดสรรเวลาในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้	6	60.00
- แนะนำ จัดหาแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น	8	80.00
- ประสานงาน ติดต่อแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น	8	80.00
- แต่งตั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นครูพิเศษ	2	20.00
- จัดนิทรรศการแสดงผลงานของผู้เรียน	5	50.00

ตารางที่ 7 (ต่อ)

การพัฒนาการเรียนการสอน	จำนวน (N = 10)	ร้อยละ
6. วิธีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้		
- สอบถามความคิดเห็นของครู	10	100.00
- แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน	8	80.00
- สอบถามความคิดเห็นของภูมิปัญญาท้องถิ่น	3	30.00
- ตรวจแผนการสอนและบันทึกการสอน	6	60.00
- รายงาน สรุปผลโครงการของผู้รับผิดชอบ	8	80.00
- การนิเทศการสอน	4	40.00
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	2	20.00
7. วิธีการส่งเสริม สนับสนุนครูในการใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์		
- จัดอบรมและส่งครูเข้าอบรมในการใช้และผลิตสื่อการเรียนการสอน	8	80.00
- จัดทัศนศึกษา ดูงาน การใช้และผลิตสื่อการเรียนการสอน	2	20.00
- จัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อและผลิตสื่อการเรียนการสอน	10	100.00
- จัดสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ที่ทันสมัยและเพียงพอกับความต้องการ	10	100.00
- จัดวัสดุ อุปกรณ์ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน	9	90.00
- จัดบุคลากรรับผิดชอบ ดูแล สื่อ อุปกรณ์ ของโรงเรียน	8	80.00
- มีศูนย์บริการ สื่อ อุปกรณ์ การเรียนการสอนของโรงเรียน	4	40.00
- สำรวจความต้องการใช้สื่อ อุปกรณ์ของครู	6	60.00
8. วิธีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์		
- การรายงานผลของฝ่ายที่รับผิดชอบดูแล สื่อ วัสดุ อุปกรณ์	7	70.00
- การรายงานผลของศูนย์บริการสื่อของโรงเรียน	4	40.00
- แบบสอบถามความคิดเห็นของครู	5	50.00
- แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน	6	60.00
- บันทึก การยืมคืนและการใช้สื่อ	9	90.00
- ตรวจแผนการสอนและบันทึกการสอน	9	90.00
- การนิเทศการสอน	10	100.00
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	3	30.00

ตารางที่ 7 (ต่อ)

การพัฒนาการเรียนการสอน	จำนวน (N = 10)	ร้อยละ
9. วิธีการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของคุณ		
- ผู้บริหารสังเกตและประเมินครู	7	70.00
- หัวหน้าแผนกวิชาประเมินครู	8	80.00
- เพื่อนครูประเมินครู	2	20.00
- ผู้เรียนประเมินครู	10	100.00
- ผลการนิเทศการสอน	10	100.00
- คุณภาพของแผนการสอนและบันทึกการสอน	7	70.00
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	6	60.00

จากตารางที่ 7 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน ในด้าน
การพัฒนาการเรียนการสอน

ในด้านนโยบายการพัฒนาการเรียนการสอน ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า โรงเรียนมี
การพัฒนาการเรียนการสอนโดยจัดซื้อ วัสดุอุปกรณ์ ที่ทันสมัยและเพียงพอกับความต้องการของ
ผู้เรียน และผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีประสบการณ์จริง ร่องลงมาคือ จัดกิจกรรมการเรียน
การสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 90.00 และใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย และทำวิจัย
เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 80.00 เท่ากัน

สำหรับการส่งเสริม สนับสนุนครูในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า
ได้ส่งเสริม สนับสนุนครูโดยจัดอบรมและส่งครูเข้ารับการอบรมด้านการจัดการเรียนการสอน
จัดซื้อ อุปกรณ์ที่ทันสมัยและเพียงพอกับความต้องการ และจัดการนิเทศภายในโรงเรียน ร่องลงมา
คือ จัดเอกสารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนให้ครูศึกษา และจัดทัศนศึกษาดูงานด้านการ
จัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ 60.00 ตามลำดับ

ส่วนในด้านการส่งเสริม สนับสนุนครูในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ผู้บริหารทุกคน
ระบุว่า ได้ส่งเสริม สนับสนุนโดย จัดอบรมและส่งครูเข้ารับการอบรมด้านการทำวิจัย และ
จัดเอกสารวิชาการด้านการทำวิจัยให้ครูศึกษา ร่องลงมาคือ จัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำ
วิจัย และจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการทำวิจัย คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ 70.00 ตามลำดับ

ส่วนวิธีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ผู้บริหารส่วนใหญ่ ระบุว่า ได้ติดตามและประเมินจากการรายงานผลของคณะกรรมการวิชาการ และผลการเรียนของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 80.00 เท่ากัน รองลงมาคือ จากการรายงานผลการดำเนินงานของครูเป็นระยะ และจากคุณภาพของผลการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 70.00 และ 60.00 ตามลำดับ

ในด้านการส่งเสริม สนับสนุนครูในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า ได้ส่งเสริม สนับสนุนโดยจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการ รองลงมาคือ แนะนำ จัดหาแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น และประสานงาน ติดต่อแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 80.00 เท่ากัน และจัดสรรเวลาในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ คิดเป็นร้อยละ 60.00

ส่วนการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า ติดตามจากการสอบถามความคิดเห็นของครู รองลงมาคือ แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน และจากรายงาน สรุปผลโครงการของผู้รับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 80.00 เท่ากัน และจากการตรวจแผนการสอนและบันทึกการสอน คิดเป็นร้อยละ 60.00

สำหรับวิธีการส่งเสริม สนับสนุนครูในการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า ส่งเสริม สนับสนุนโดยจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อและผลิตสื่อการเรียนการสอน และจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยและเพียงพอกับความต้องการ รองลงมาคือ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ สำหรับผลิตสื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 90.00 และจัดอบรมและส่งครูเข้ารับการอบรมในการผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอน และจัดบุคลากรรับผิดชอบ ดูแล สื่อ อุปกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 80.00 เท่ากัน

ส่วนวิธีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า ติดตาม ประเมินผลจากการนิเทศการสอน รองลงมาคือ การตรวจแผนการสอนและบันทึกการสอน และบันทึกการเยี่ยมคืน การใช้สื่อ คิดเป็นร้อยละ 90.00 เท่ากัน และจากการรายงานของฝ่ายที่รับผิดชอบ ดูแล สื่อ วัสดุอุปกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 70.00

สำหรับวิธีการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า มีวิธีการประเมินคุณภาพครูโดยให้ผู้เรียนประเมินครู และการนิเทศการสอน รองลงมาคือ หัวหน้าแผนกวิชาประเมินครู คิดเป็นร้อยละ 80.00 และผู้บริหารสังเกตและประเมินครู และคุณภาพของแผนการสอนและบันทึกการสอน คิดเป็นร้อยละ 70.00 เท่ากัน

ตารางที่ 8 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน
ด้านการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน

การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน	จำนวน (N = 10)	ร้อยละ
1. นโยบายการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผล		
- วิธีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร	8	80.00
- วิธีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	6	60.00
- วิธีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน	4	40.00
- วิธีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับผู้เรียน	6	60.00
- วัดและประเมินผลตามสภาพจริง	7	70.00
- วัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	10	100.00
- วัดและประเมินผลพฤติกรรมผู้เรียนหลายด้าน	10	100.00
- ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	9	90.00
- ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพ	4	40.00
- มีหลักฐานการวัดและประเมินผลถูกต้อง ครบถ้วน	2	20.00
- เน้นการวัดและประเมินผลเพื่อการพัฒนาผู้เรียน	2	20.00
2. วิธีดำเนินการด้านการวัดและประเมินผล		
- ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ	10	100.00
- กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผล	10	100.00
- ควบคุม ดูแลความถูกต้องของการวัดและประเมินผล	8	80.00
- ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผล	5	50.00
3. วิธีการส่งเสริม สนับสนุนครูด้านการวัดและประเมินผล		
- จัดอบรมและส่งครูเข้าอบรมในด้านการวัดและประเมินผล	10	100.00
- จัดคู่มือ เอกสารวิชาการ ด้านการวัดและประเมินผลให้ครูศึกษา	10	100.00
- จัดสรรงบประมาณในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล	4	40.00
- จัดหาวิธีและเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพ	6	60.00
- ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินการด้านการวัดและประเมินผล	7	70.00

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน	จำนวน (N = 10)	ร้อยละ
4. วิธีการติดตาม ประเมินผล ด้านการวัดและประเมินผล		
- การรายงานของฝ่ายวัดผลและประเมินผล	8	80.00
- การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผล	8	80.00
- สอบถามการดำเนินการของครูเป็นระยะ	6	60.00
- ตรวจแผนการสอนและบันทึกการสอน	4	40.00
- ตรวจหลักฐานการวัดและประเมินผล	10	100.00
- การนิเทศการสอน	6	60.00
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	6	60.00
5. หลักการกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน		
- เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	10	100.00
- เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	10	100.00
- เหมาะสมกับวิธีการวัดและประเมินผล	6	60.00
- เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน	8	80.00
- เหมาะสมกับคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผล	4	40.00
6. วิธีการรายงานผลการเรียน		
- จัดทำเอกสารรายงานผลการเรียนต่อผู้เรียน	10	100.00
- จัดทำเอกสารรายงานผลการเรียนต่อผู้ปกครองทางไปรษณีย์	10	100.00
- รายงานผลการเรียนทางเว็บไซต์ของโรงเรียน	8	80.00
- ประชุมผู้ปกครองเพื่อรายงานผลการเรียน	6	60.00
- ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อรายงานผลการเรียน	2	20.00
- จัดทำวารสารโรงเรียนเพื่อแสดงผลงานผู้เรียน	8	80.00
7. การนำผลการเรียนไปใช้ประโยชน์		
- ปรับปรุงรายวิชาในหลักสูตร	2	20.00
- ปรับปรุงพัฒนาแผนการสอน	6	60.00
- ปรับปรุงเนื้อหาวิชา	4	40.00
- ปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	10	100.00

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน	จำนวน (N = 10)	ร้อยละ
- ปรับปรุง พัฒนาสื่อ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน	8	80.00
- ปรับปรุง พัฒนาวิธีการวัดและประเมินผล	7	70.00
- จัดสอนซ่อมเสริมและสอบแก้ตัวให้กับผู้เรียน	8	80.00
- ทำวิจัยในชั้นเรียน	2	20.00
- พิจารณาจัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือผู้เรียน	3	30.00
- เป็นข้อมูลในการแนะแนว	6	60.00
- พัฒนานาบุคลากร	5	50.00

จากตารางที่ 8 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน ในด้านการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน

สำหรับนโยบายด้านการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผล ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า โรงเรียนมีนโยบายด้านการวัดและประเมินผลคือ ดำเนินการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และวัดและประเมินผลพฤติกรรมผู้เรียนหลายด้าน รองลงมาคือ ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และวิธีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 90.00 และ 80.00 ตามลำดับ

ในด้านวิธีดำเนินการด้านการวัดและประเมินผล ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ และ กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผล รองลงมาคือ ควบคุม ดูแลความถูกต้องของการวัดและประเมินผล และติดตาม ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ 50.00 ตามลำดับ

ในด้านการส่งเสริม สนับสนุนครูด้านการวัดและประเมินผล ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า ให้การส่งเสริม สนับสนุนโดยจัดอบรมและส่งครูเข้ารับการอบรมด้านการวัดและประเมินผล จัดเอกสารวิชาการ คู่มือด้านการวัดและประเมินผลให้ครูศึกษา รองลงมาคือ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินการด้านการวัดและประเมินผล และจัดหาวิธีและเครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพ คิดเป็นร้อยละ 70.00 และ 60.00 ตามลำดับ

ส่วนการติดตาม ประเมินผลการวัดและประเมินผลการเรียน ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า ติดตามจากการตรวจหลักฐานการวัดและประเมินผลการเรียน รองลงมาคือ จากการรายงานของ

ฝ่ายวัดผลและประเมินผล และการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 80.00 เท่ากัน

สำหรับหลักการกำหนดเกณฑ์ตัดสินผลการเรียน ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า ต้องเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รองลงมาคือ เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 80.00 และเหมาะสมกับวิธีการวัดและประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 40.00

ในด้านการรายงานผลการเรียนของผู้เรียน ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า มีวิธีการรายงานผลการเรียนโดยจัดทำเอกสารรายงานผลการเรียนต่อผู้เรียน และจัดทำเอกสารรายงานผลการเรียนต่อผู้ปกครองส่งทางไปรษณีย์ รองลงมาคือ รายงานผลการเรียนทางเว็บไซต์ของโรงเรียน และจัดทำวารสารโรงเรียนเพื่อแสดงผลงานผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 80.00 และประชุมผู้ปกครองเพื่อรายงานผลการเรียน คิดเป็นร้อยละ 40.00

สำหรับการนำผลการเรียนไปใช้ประโยชน์นั้น ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า ได้นำไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ ปรับปรุง พัฒนาสื่อ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน และจัดสอนซ่อมเสริมและสอบแก้ตัวให้กับผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 80.00 เท่ากัน และปรับปรุง พัฒนาวิธีการวัดและประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 70.00

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน
ด้านการพัฒนากิจการนักศึกษา

การพัฒนากิจการนักศึกษา	จำนวน (N = 10)	ร้อยละ
1. นโยบายด้านการพัฒนากิจการนักศึกษา		
- ส่งเสริมความรู้และทักษะทางวิชาการ	10	100.00
- ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	10	100.00
- ส่งเสริมทักษะทางวิชาชีพ	10	100.00
- ส่งเสริมด้านสุขภาพ ร่างกาย	8	80.00
- ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย	6	60.00
- กิจกรรมหลากหลายตรงตามความต้องการของผู้เรียน	10	100.00
- สอดคล้องกับปรัชญาและนโยบายของโรงเรียน	6	60.00
2. ประเภทกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะทางวิชาการหรือวิชาชีพ		
- ชมรมวิชาชีพ	10	100.00
- การแข่งขันทักษะวิชาชีพ	10	100.00
- การอบรมวิชาชีพ	8	80.00
- การทัศนศึกษา ดูงาน	8	80.00
- จัดนิทรรศการ แสดงผลงาน	4	40.00
- การแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการ	8	80.00
3. ประเภทกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน		
- กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ	10	100.00
- กิจกรรมด้านการกีฬา	10	100.00
- กิจกรรมด้านดนตรี	10	100.00
- กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน	10	100.00
- กิจกรรมส่งเสริมความเป็นผู้นำ	8	80.00
- กิจกรรมด้านสัมพันธ์ชุมชน	6	60.00
- กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	10	100.00

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การพัฒนากิจการนักศึกษา	จำนวน (N = 10)	ร้อยละ
4. วิธีการส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมนักศึกษา		
- จัดอบรมและส่งครูเข้าอบรมด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา	2	20.00
- จัดสรรงบประมาณ ในการจัดกิจกรรม	10	100.00
- จัดวัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดกิจกรรม	10	100.00
- จัดสรรสถานที่ ในการจัดกิจกรรม	10	100.00
- จัดสรรเวลา ในการจัดกิจกรรม	8	80.00
- จัดบุคลากรที่เหมาะสม ในการจัดกิจกรรม	6	60.00
- จัดนิทรรศการแสดงผลงานของแต่ละกิจกรรม	8	80.00
5. วิธีการติดตาม ประเมินผล การจัดกิจกรรมนักศึกษา		
- การรายงานผลการดำเนินงานจากฝ่ายกิจการนักศึกษา	7	70.00
- การรายงานผลของครูที่ปรึกษากิจกรรมเป็นระยะ	8	80.00
- รายงาน สรุปผลโครงการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้น	10	100.00
- แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม	6	60.00
- สังเกต ติดตามการดำเนินการเป็นระยะตามแผนงาน	10	100.00
- การสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน	8	80.00
- คุณภาพผลงานของผู้เรียน	6	60.00
6. นโยบายการจัดบริการและสวัสดิการด้านต่างๆ		
- การให้บริการอย่างทั่วถึงและเพียงพอ	10	100.00
- ตรงตามความต้องการของผู้เรียนและผู้ปกครอง	8	80.00
- มีคุณภาพ และใช้ประโยชน์คุ้มค่า	10	100.00
- สร้างขวัญและกำลังใจในการเรียนให้กับผู้เรียน	6	60.00
- เหมาะสมกับงบประมาณของโรงเรียน	4	40.00
7. ประเภทของการจัดบริการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน		
- การเรียน การศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ	10	100.00
- ปัญหาส่วนตัว สุขภาพจิต	10	100.00
- บุคลิกภาพ พฤติกรรม	10	100.00
- บริการจัดหาข่าวสารด้านต่างๆ	4	40.00

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การพัฒนากิจกรรมนักศึกษา	จำนวน (N = 10)	ร้อยละ
8. วิธีการจัดบริการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน		
- มีศูนย์บริการให้คำปรึกษาโดยครูที่มีความรู้ความสามารถ	6	60.00
- จัดครูที่ปรึกษาแต่ละห้องเรียน	10	100.00
- เชิญจิตแพทย์มาให้บริการเดือนละ 1 – 2 ครั้ง	2	20.00
- จัดทำระเบียบสะสมของผู้เรียน	10	100.00
9. วิธีการติดตาม ประเมินผลการจัดบริการให้คำปรึกษา		
- การรายงานผลการดำเนินงานของผู้รับผิดชอบเป็นระยะ	10	100.00
- บันทึกการให้คำปรึกษาของผู้ให้คำปรึกษา	6	60.00
- สอบถามการดำเนินการของครูที่ปรึกษาเป็นระยะ	4	40.00
- แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ	4	40.00
- สังเกต ติดตาม พฤติกรรมของผู้เรียน	8	80.00
10. ประเภทของการจัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือนักศึกษา		
- ทูนกการศึกษา	10	100.00
- การรักษาพยาบาล	10	100.00
- ประกันภัย ประกันชีวิต	8	80.00
- ร้านค้า ร้านอาหาร	10	100.00
- ธนาคารโรงเรียน ที่ทำการไปรษณีย์	2	20.00
- การเรียนวิชาทหารและการผ่อนผันทหาร	10	100.00
11. วิธีการติดตาม ประเมินผล การจัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือนักศึกษา		
- การรายงานผลจากฝ่ายที่รับผิดชอบเป็นระยะ	10	100.00
- สอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ	8	80.00
- รายงาน สรุปผลการดำเนินงานของฝ่ายที่รับผิดชอบ	10	100.00
- สังเกตการใช้บริการของผู้เรียน	6	60.00
- ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ คำร้องเรียนของผู้เรียน	2	20.00

จากตารางที่ 9 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน ในด้านการพัฒนากิจการนักศึกษา

ในด้านนโยบายการพัฒนากิจการนักศึกษา ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า นโยบายการพัฒนากิจการนักศึกษา คือ ส่งเสริมความรู้และทักษะทางวิชาการ ส่งเสริมทักษะทางวิชาชีพ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และจัดกิจกรรมหลากหลายตามความต้องการของผู้เรียน รองลงมา คือ ส่งเสริมด้านสุขภาพร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 80.00 เท่ากัน และส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย และสอดคล้องกับปรัชญาและนโยบายของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 60.00 เท่ากัน

สำหรับประเภทของกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะทางวิชาการหรือวิชาชีพที่โรงเรียนจัดขึ้น ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า กิจกรรมที่จัดคือ ชมรมวิชาชีพ และการแข่งขันทักษะวิชาชีพ รองลงมา คือ การอบรมวิชาชีพ การทัศนศึกษาดูงาน และการแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 80.00 เท่ากัน และจัดนิทรรศการแสดงผลงานทางวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 40.00

ในส่วนประเภทกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนนั้น ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า กิจกรรมที่จัดคือ กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ กิจกรรมด้านการกีฬา กิจกรรมด้านดนตรี กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน และกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม รองลงมา คือ กิจกรรมส่งเสริมความเป็นผู้นำ และกิจกรรมด้านสัมพันธ์ชุมชน คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ 60.00 ตามลำดับ

ในส่วนของการส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมนักศึกษา ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า ได้ส่งเสริม สนับสนุนโดยจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรม จัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม และจัดสรรสถานที่ในการจัดกิจกรรม รองลงมา คือ จัดสรรเวลาในการจัดกิจกรรม และจัดนิทรรศการแสดงผลงานของแต่ละกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 80.00 เท่ากัน และจัดบุคลากรที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 60.00

สำหรับวิธีการติดตาม ประเมินผลการจัดกิจกรรมนักศึกษา ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า ติดตามจากการรายงาน สรุปผลโครงการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้น และสังเกต ติดตามการดำเนินงานเป็นระยะตามแผนงาน รองลงมา คือ จากการรายงานผลของครูที่ปรึกษากิจกรรมเป็นระยะ และการสังเกต การเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 80.00 เท่ากัน และจากการรายงานผลการดำเนินงานของฝ่ายกิจการนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 70.00

ในด้านนโยบายการจัดบริการและสวัสดิการด้านต่างๆ แก่นักศึกษา ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า นโยบายคือ จัดบริการอย่างทั่วถึงและเพียงพอ และมีคุณภาพ ใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า รองลงมา คือ ตรงตามความต้องการของผู้เรียนและผู้ปกครอง และ สร้างขวัญและกำลังใจในการเรียนให้กับผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ 60.00 ตามลำดับ

สำหรับประเภทของการจัดบริการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนนั้น ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า ได้จัดบริการให้คำปรึกษาด้านการเรียน การศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ ด้านปัญหาส่วนตัว สุขภาพจิต และด้านบุคลิกภาพ พฤติกรรม รองลงมาคือ บริการจัดหาข่าวสารต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 40.00

ในส่วนของวิธีการจัดบริการให้คำปรึกษากับผู้เรียนนั้น ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า ได้จัดครู ที่ปรึกษาประจำแต่ละห้องเรียน และจัดทำระเบียบสะสมของผู้เรียน รองลงมาคือ จัดศูนย์บริการ ให้คำปรึกษาโดยครูที่มีความรู้ความสามารถ คิดเป็นร้อยละ 60.00

ในด้านการติดตาม ประเมินผลการจัดบริการให้คำปรึกษา ผู้บริหารทุกคน ติดตามจากการ รายงานผลการดำเนินงานของผู้รับผิดชอบเป็นระยะ รองลงมาคือ สังเกต ติดตามพฤติกรรมของผู้เรียน และติดตามจากบันทึกการให้คำปรึกษาของผู้ให้คำปรึกษา คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ 60.00 ตามลำดับ

สำหรับประเภทของการจัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือนักศึกษา ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า ได้จัดทุนการศึกษา การรักษาพยาบาล ร้านค้า ร้านอาหาร และการเรียนวิชาทหารและการผ่อนผันการ ตรวจคัดเลือกรับราชการ รองลงมาคือ ทำประกันภัย ประกันชีวิต และธนาคารโรงเรียน ที่ทำการ ไปรษณีย์ คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ 20.00 ตามลำดับ

ในด้านการติดตาม ประเมินผล การจัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือนักศึกษา ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า ติดตามจากการรายงาน สรุปผลการดำเนินงานของฝ่ายที่รับผิดชอบ และการรายงานผล จากฝ่ายที่รับผิดชอบเป็นระยะ รองลงมาคือ สอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ และสังเกต การใช้บริการของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ 60.00 ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน
ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้	จำนวน (N = 10)	ร้อยละ
1. นโยบายการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้		
- สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4	40.00
- สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	8	80.00
- มีบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้	6	60.00
- แหล่งเรียนรู้เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน	10	100.00
- แหล่งเรียนรู้ทันสมัยและมีคุณภาพ	10	100.00
- ใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า	7	70.00
2. หลักการจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุด		
- สื่อ อุปกรณ์เพียงพอและตรงตามความต้องการของผู้เรียน	10	100.00
- สื่อ อุปกรณ์เพียงพอและตรงตามความต้องการของครู	2	20.00
- สื่อ อุปกรณ์ สืบค้นข้อมูลที่ทันสมัยและมีคุณภาพ	10	100.00
- มีบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้	6	60.00
- มีเจ้าหน้าที่ให้บริการและดูแลรับผิดชอบ	9	90.00
3. วิธีการติดตาม ประเมินผลการจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุด		
- การรายงานผลจากผู้รับผิดชอบเป็นระยะ	8	80.00
- แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ	10	100.00
- สถิติการใช้แหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุด	10	100.00
- รายงาน สรุปผลการดำเนินงานจากฝ่ายที่รับผิดชอบ	4	40.00
- สังเกตการใช้บริการแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุดของผู้เรียน	6	60.00
4. ประเภทกิจกรรมที่ส่งเสริมการใฝ่หาความรู้ของผู้เรียน		
- ประกวดเรียงความ คำขวัญ	6	60.00
- การศึกษาค้นคว้ารายงาน	8	80.00
- ตอบปัญหาชิงรางวัล	8	80.00
- จัดนิทรรศการวันสำคัญ	10	100.00
- จัดแสดงหนังสือใหม่	10	100.00

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้	จำนวน (N = 10)	ร้อยละ
- สัปดาห์ห้องสมุด	6	60.00
- ห้องสมุดเคลื่อนที่	4	40.00
5. การส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการใฝ่หาความรู้		
- จัดสรรงบประมาณ ในการจัดกิจกรรม	10	100.00
- จัดวัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดกิจกรรม	10	100.00
- จัดสรรสถานที่ ในการจัดกิจกรรม	9	90.00
- จัดสรรเวลา ในการจัดกิจกรรม	8	80.00
- จัดบุคลากรที่เหมาะสม ในการจัดกิจกรรม	6	60.00
6. วิธีการติดตาม ประเมินผล การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการใฝ่หาความรู้		
- รายงาน สรุปผลโครงการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้น	10	100.00
- การรายงานผลการดำเนินงานของครูที่รับผิดชอบเป็นระยะ	7	70.00
- แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม	6	60.00
- การสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน	10	100.00
- ผลงานของผู้เรียน	8	80.00
7. หลักการจัดห้องปฏิบัติการต่างๆ		
- มีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน	10	100.00
- สื่อ อุปกรณ์ตรงตามจุดประสงค์ของรายวิชาและหลักสูตร	10	100.00
- สื่อ อุปกรณ์ประจำห้องมีคุณภาพและทันสมัย	5	50.00
- มีบรรยากาศที่ดี ส่งเสริมการเรียนรู้	10	100.00
- ใช้ประโยชน์คุ้มค่าและหลากหลาย	8	80.00
- มีการบำรุงรักษาให้มีสภาพที่ดีอยู่เสมอ	7	70.00
8. วิธีการติดตาม ประเมินผลการจัดห้องปฏิบัติการต่างๆ		
- สอบถามการดำเนินงานจากผู้รับผิดชอบ	4	40.00
- สอบถามความพึงพอใจของครู	8	80.00
- รายงาน สรุปผลการดำเนินงานจากฝ่ายที่รับผิดชอบ	6	60.00
- สังเกตการใช้ห้องปฏิบัติการของครูผู้สอน	10	100.00

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้	จำนวน (N = 10)	ร้อยละ
9. หลักการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน		
- เหมาะสมและตรงตามความต้องการของผู้เรียน	4	40.00
- สถานที่พักผ่อนเพียงพอกับความต้องการ	10	100.00
- สภาพแวดล้อมสะอาด ร่มรื่น	10	100.00
- สภาพแวดล้อมสะดวก ปลอดภัย	8	80.00
- บรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้	6	60.00
- ปรับเปลี่ยนรูปแบบที่หลากหลาย	2	20.00
- มีการบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่ดี	8	80.00
10. วิธีการติดตาม ประเมินผลการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน		
- สอบถามการดำเนินงานจากผู้รับผิดชอบ	8	80.00
- สอบถามความพึงพอใจของครู	4	40.00
- สอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน	10	100.00
- สังเกตการใช้พื้นที่ บริเวณโรงเรียนของผู้เรียน	10	100.00

จากตารางที่ 10 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน ในด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

ในด้านนโยบายการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า แหล่งเรียนรู้มีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน และแหล่งเรียนรู้ทันสมัยและมีคุณภาพ รองลงมาคือ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ 70.00 ตามลำดับ

สำหรับหลักการจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุด ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า สื่อ อุปกรณ์เพียงพอและตรงตามความต้องการของผู้เรียน และมีสื่อ อุปกรณ์ สำหรับสืบค้นข้อมูลที่ทันสมัยและมีคุณภาพ รองลงมาคือ มีเจ้าหน้าที่ให้บริการและดูแล รับผิดชอบโดยเฉพาะ และมีบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 90.00 และ 60.00 ตามลำดับ

ในการติดตามประเมินผลการจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุด ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า ติดตามจากสถิติการใช้แหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุด และแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้

บริการ รองลงมาคือ การรายงานผลจากผู้รับผิดชอบเป็นระยะ และสังเกตการใช้บริการแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุดของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ 60.00 ตามลำดับ

ในส่วนของประเภทกิจกรรมที่ส่งเสริมการใฝ่หาความรู้ของผู้เรียน ผู้บริหารทุกคน ระบุว่ากิจกรรมที่จัดคือจัดนิทรรศการวันสำคัญ และจัดแสดงหนังสือใหม่ รองลงมาคือ การศึกษาค้นคว้ารายงาน และตอบปัญหาชิงรางวัล คิดเป็นร้อยละ 80.00 เท่ากัน และประกวดเรียงความ คำขวัญ และสัปดาห์ห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ 60.00 เท่ากัน

ในส่วนของการส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการใฝ่หาความรู้ของผู้เรียน ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า ได้จัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรม และจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม รองลงมาคือ จัดสรรสถานที่ในการจัดกิจกรรม และ จัดสรรเวลาในการจัดกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 90.00 และ 80.00 ตามลำดับ

สำหรับวิธีการติดตาม ประเมินผล การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการใฝ่หาความรู้ของผู้เรียน ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า ติดตามจากการรายงาน สรุปผลโครงการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้น และสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน รองลงมาคือ คุณภาพผลงานของผู้เรียน และจากการรายงานผลการดำเนินงานของผู้รับผิดชอบเป็นระยะ คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ 70.00 ตามลำดับ

ในด้านการห้องปฏิบัติการต่างๆ ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า มีหลักการจัดห้องปฏิบัติการคือ มีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน สื่อ อุปกรณ์ตรงตามจุดประสงค์ของรายวิชาและหลักสูตร และมีบรรยากาศที่ดี ส่งเสริมการเรียนรู้ รองลงมาคือ ใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่าและหลากหลาย และมีการบำรุงรักษาให้มีสภาพที่ดีอยู่เสมอ คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ 70.00 ตามลำดับ

ส่วนวิธีติดตาม ประเมินผลการจัดห้องปฏิบัติการต่างๆ ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า ติดตามจากการสังเกตการใช้ห้องปฏิบัติการของครูผู้สอน รองลงมาคือ สอบถามความพึงพอใจของครู และจากรายงาน สรุปผลการดำเนินงานจากฝ่ายที่รับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ 60.00 ตามลำดับ

สำหรับการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า มีหลักการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนคือ สถานที่พักผ่อนเพียงพอกับความต้องการ และสะอาด ร่มรื่น รองลงมาคือ สภาพแวดล้อมมีความสะอาดและปลอดภัย และมีการบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่ดีอยู่เสมอ คิดเป็นร้อยละ 80.00 เท่ากัน

ในด้านการติดตาม ประเมินผลการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า ติดตามจากการสังเกตการใช้พื้นที่ บริเวณโรงเรียนของผู้เรียน และสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน รองลงมาคือ สอบถามการดำเนินงานจากผู้รับผิดชอบ และสอบถามความพึงพอใจของครู คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ 40.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน
ด้านการค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

การค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา	จำนวน (N = 10)	ร้อยละ
1. นโยบายการค้นคว้า วิจัย		
- สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา	4	40.00
- สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดของครูผู้สอน	6	60.00
- พัฒนาการจัดการเรียนการสอน	10	100.00
- นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า	8	80.00
2. วิธีการจัดทำแผนงาน/โครงการส่งเสริมการค้นคว้า วิจัย		
- จัดทำเป็นแผนงานระยะสั้น	4	40.00
- จัดทำเป็นแผนงานระยะยาว	6	60.00
- แต่ละแผนกวิชาจัดทำโครงการค้นคว้า วิจัย	10	100.00
3. วิธีการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาบุคลากรทางการค้นคว้าวิจัย		
- จัดอบรมและส่งครูเข้าอบรมการค้นคว้า วิจัย	10	100.00
- จัดทัศนศึกษา ดูงานด้านการค้นคว้า วิจัย	6	60.00
- จัดเอกสารวิชาการด้านการค้นคว้า วิจัยให้ครูศึกษา	8	80.00
- จัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการค้นคว้า วิจัย	10	100.00
- จัดวัสดุ อุปกรณ์เพื่อใช้ในการค้นคว้า วิจัย	10	100.00
- ทุนการศึกษา เพื่อศึกษาต่อ	4	40.00
- จัดประกวดและส่งผลงานการค้นคว้า วิจัยเข้าประกวด	2	20.00
4. การนำผลการค้นคว้า วิจัย ไปใช้ประโยชน์		
- ประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	10	100.00
- เผยแพร่ต่อสาธารณชน แสดงผลงาน	10	80.00
- เผยแพร่ต่อเพื่อนครู	4	40.00
- เป็นต้นแบบในการพัฒนานวัตกรรม เทคโนโลยี	6	60.00
- ส่งผลงานค้นคว้า วิจัยเข้าประกวด	2	20.00

จากตารางที่ 11 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านการ
คั่นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

ในด้านนโยบายการคั่นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา
ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า เน้นพัฒนาการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ นำผลการวิจัยไปใช้
ประโยชน์อย่างคุ้มค่า และสอดคล้องกับความสามารถและความถนัดของครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ
80.00 และ 60.00 ตามลำดับ

การจัดทำแผนงาน/โครงการส่งเสริมการคั่นคว้า วิจัยวิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและ
นวัตกรรมทางการศึกษา ผู้บริหารทุกคนระบุว่า แต่ละแผนกวิชาจัดทำโครงการคั่นคว้า วิจัย
รองลงมาคือ จัดทำเป็นแผนงานระยะยาว และแผนงานระยะยาวสั้น คิดเป็นร้อยละ 60.00 และ
40.00 ตามลำดับ

ในส่วนของวิธีการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาบุคลากรทางการวิจัย ผู้บริหารทุกคน
ระบุว่า ได้จัดอบรมและส่งครูเข้ารับการอบรมด้านการทำวิจัย จัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการวิจัย
และ จัดวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการคั่นคว้าวิจัย รองลงมาคือ จัดเอกสารวิชาการด้านการคั่นคว้า
วิจัย ให้ครูศึกษา และจัดทัศนศึกษา ดูงานด้านการคั่นคว้าวิจัย คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ 60.00
ตามลำดับ

ในด้านการนำผลการคั่นคว้า วิจัยไปใช้ประโยชน์ ผู้บริหารทุกคน ระบุว่า ประยุกต์ใช้ในการ
การจัดการเรียนการสอน และเผยแพร่ต่อสาธารณชน รองลงมาคือ เป็นต้นแบบในการพัฒนา
นวัตกรรม เทคโนโลยี และเผยแพร่ต่อเพื่อนครู คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ 60.00 ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์หัวหน้าแผนกวิชา เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน
ด้านการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตร	จำนวน (N = 34)	ร้อยละ
1. วิธีการวิเคราะห์และวางแผนเปิดสอนรายวิชา		
- หัวหน้าแผนกวิชาและครู ร่วมกันวิเคราะห์และวางแผนและนำเสนอ ฝ่ายวิชาการ	34	100.00
- คณะกรรมการวิชาการ ร่วมกันวิเคราะห์และวางแผน	26	76.47
- มีผู้เชี่ยวชาญ ในสาขาวิชาต่างๆ ร่วมวิเคราะห์และวางแผน	10	29.41
2. ข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์		
- ความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน	24	70.59
- ความพร้อมของแผนกวิชา ด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ สถานที่	25	73.53
- ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง	26	76.47
- ความต้องการของตลาดแรงงาน สถานประกอบการ	30	88.24
- หลักการ จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตร	28	82.35
- การศึกษาต่อ	10	29.41
- สภาพเศรษฐกิจ สังคม	8	23.53
- นโยบายของโรงเรียน	15	44.12
3. วิธีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร		
- การนิเทศการสอน	28	82.35
- แบบสอบถามความพึงพอใจผู้เรียน	20	58.82
- สอบถามความคิดเห็น ความพึงพอใจของครู	21	61.76
- ตรวจสอบการสอนและบันทึกการสอน	24	70.59
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	15	44.12
- สถิติการทำงาน การศึกษาต่อของผู้เรียน	4	11.77
- แบบสอบถามความพึงพอใจของสถานประกอบการ	17	50.00
- การรายงานผลของคณะกรรมการวิชาการ	6	17.65
- การวิจัยในชั้นเรียน	2	5.88

ตารางที่ 12 (ต่อ)

การพัฒนาหลักสูตร	จำนวน (N = 34)	ร้อยละ
4. การนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรไปใช้ประโยชน์		
- ปรับปรุง รายวิชาในหลักสูตร	10	29.41
- ปรับปรุง เนื้อหาวิชา	26	76.47
- ปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอน	31	91.18
- ปรับปรุง พัฒนา สื่อ วัสดุอุปกรณ์	22	64.71
- วางแผนการจัดบุคลากร	11	32.35
- วางแผนการจัดการเรียนการสอน	3	8.82

จากตารางที่ 12 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์หัวหน้าแผนกวิชา เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านการพัฒนาหลักสูตร

สำหรับวิธีการวิเคราะห์และวางแผนเปิดสอนรายวิชาต่างๆ หัวหน้าแผนกวิชาทุกคนระบุว่า ดำเนินการโดยหัวหน้าแผนกวิชาและครูร่วมกันวิเคราะห์และวางแผนและนำเสนอฝ่ายวิชาการ รองลงมาคือ คณะกรรมการวิชาการร่วมกันวิเคราะห์และวางแผน และมีผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่างๆ ร่วมกันวิเคราะห์และวางแผน คิดเป็นร้อยละ 76.47 และ 29.41 ตามลำดับ

ส่วนข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์นั้น หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า ใช้ข้อมูลความต้องการของตลาดแรงงาน สถานประกอบการ คิดเป็นร้อยละ 88.24 รองลงมาคือ หลักการ จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียนและผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 82.35 และ 76.47 ตามลำดับ

ในด้านวิธีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า ติดตามจากการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 82.35 รองลงมาคือ จากการตรวจแผนการสอน และบันทึกการสอน และสอบถามความคิดเห็น ความพึงพอใจของครู คิดเป็นร้อยละ 70.59 และ 61.76 ตามลำดับ

สำหรับการนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรไปใช้ประโยชน์ หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า นำไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 91.18 รองลงมา นำไปปรับปรุงเนื้อหาวิชา และปรับปรุงพัฒนา สื่อ วัสดุอุปกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 76.47 และ 64.71 ตามลำดับ

ตารางที่ 13 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์หัวหน้าแผนกวิชา เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน
ด้านการพัฒนาการเรียนการสอน

การพัฒนาการเรียนการสอน	จำนวน (N = 34)	ร้อยละ
1. หลักการจัดการเรียนการสอน		
- ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย	26	76.47
- เลือกกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน	28	82.35
- จัดครูตามความสามารถ ความถนัด	14	41.18
- เลือกวิธีสอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหาวิชา	25	73.53
- มีการเตรียมการสอน	25	73.53
- ใช้สื่อ อุปกรณ์ ที่ทันสมัยและมีคุณภาพ	29	85.29
- ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้จริง	24	70.59
- นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	17	50.00
- กิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	9	26.47
- ผู้เรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้เอง	10	29.41
2. จุดประสงค์ของการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ		
- พัฒนาการจัดการเรียนการสอน	34	100.00
- แก้ปัญหาพฤติกรรมผู้เรียน	32	94.18
- พัฒนาสื่อการเรียนการสอน	8	23.53
- พัฒนาวิธีการวัดและประเมินผล	2	5.88
- การจัดสภาพแวดล้อม ห้องเรียน	5	14.71
3. วิธีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ		
- ครูพิจารณาและกำหนดหัวข้อวิจัยเอง	34	100.00
- ครูที่มีปัญหาใกล้เคียงกันให้ร่วมกันทำวิจัย	24	70.59
- จัดทำโครงการเสนอฝ่ายวิชาการ	5	14.71
- ครูทำวิจัยอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 เรื่อง	34	100.00
4. วิธีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ		
- การรายงานผลการวิจัยของครู	28	82.35
- สอบถามการดำเนินการของครูเป็นระยะ	27	79.41
- สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน	10	29.41

ตารางที่ 13 (ต่อ)

การพัฒนาการเรียนการสอน	จำนวน (N = 34)	ร้อยละ
- การนิเทศการสอน	16	47.06
- คุณภาพของผลการวิจัย	21	61.76
- การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์	5	14.71
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	19	55.88
5. วิธีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน		
- เชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	19	55.88
- นำผู้เรียนไปศึกษายังแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น	31	91.18
- นำเนื้อหาสาระ กิจกรรมของภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดกิจกรรม	32	94.12
- นำทรัพยากรในท้องถิ่นมาจัดทำสื่อการสอน	3	8.82
6. วิธีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้		
- สอบถามความคิดเห็นของครู	29	85.29
- แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน	22	64.71
- สอบถามความคิดเห็นของภูมิปัญญาท้องถิ่น	16	47.06
- ตรวจสอบการสอนและบันทึกการสอน	20	58.82
- รายงาน สรุปผลโครงการของผู้รับผิดชอบ	25	73.53
- การนิเทศการสอน	18	52.94
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	10	29.41
7. วิธีการจัดบริการสื่อ วัสดุอุปกรณ์ การเรียนการสอน		
- จัดทำโครงการเพื่อเสนอจัดซื้อ	34	100.00
- ครูผลิตสื่อการเรียนการสอน	33	97.06
- ผู้เรียนผลิตสื่อการเรียนการสอน	9	26.47
- มีสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ประจำของแผนกวิชา	17	50.00
- จัดสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ของแต่ละรายวิชาและห้องเรียน	24	70.59
- จัดผู้รับผิดชอบ ติดตาม ดูแล สื่อ วัสดุอุปกรณ์	19	55.88
- ใช้บริการจากศูนย์บริการสื่อของโรงเรียน	16	47.06

ตารางที่ 13 (ต่อ)

การพัฒนาการเรียนการสอน	จำนวน (N = 34)	ร้อยละ
8. วิธีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล การใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์		
- การรายงานผลของศูนย์บริการสื่อ	7	20.59
- แบบสอบถามความพึงพอใจ การใช้สื่อของครู	21	61.76
- แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน	13	38.24
- บันทึกการเยี่ยมคืน การใช้สื่อ	27	79.41
- ตรวจสอบการสอนและบันทึกการสอน	29	85.29
- การนิเทศการสอน	25	73.53
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	6	17.65
9. การมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู		
- เป็นคณะกรรมการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอน	14	41.18
- เป็นผู้ประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูในแผนกวิชา	29	85.29
- เป็นผู้สรุปและจัดทำรายงานการประเมินของแผนกวิชา	20	58.82
- ให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะในการจัดการประเมินคุณภาพ การจัดการเรียนการสอน	10	29.41

จากตารางที่ 13 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์หัวหน้าแผนกวิชา เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านการพัฒนาการเรียนการสอน

สำหรับหลักการจัดการเรียนการสอนของแผนกวิชา หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า ต้องใช้สื่อ อุปกรณ์ที่ทันสมัยและมีคุณภาพ คิดเป็นร้อยละ 85.29 รองลงมาคือ เลือกรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน และใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย คิดเป็นร้อยละ 82.35 และ 76.47 ตามลำดับ

ในด้านจุดประสงค์ของการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้นั้น หัวหน้าแผนกวิชาทุกคน ระบุว่า เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู รองลงมาคือแก้ปัญหาพฤติกรรมผู้เรียน และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 94.18 และ 23.53 ตามลำดับ

ส่วนวิธีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้นั้น หัวหน้าแผนกวิชาทุกคน ระบุว่า ครูเป็นผู้พิจารณา และกำหนดหัวข้อการวิจัย และให้ครูทำวิจัยอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 เรื่อง รองลงมาคือ ครูที่มี

ปัญหาวิจัยใกล้เคียงกันให้ร่วมกันทำวิจัย และจัดทำโครงการวิจัยเสนอฝ่ายวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 70.59 และ 14.71 ตามลำดับ

สำหรับวิธีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อุ้ หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ติดตามจากการรายงานผลการวิจัยของครู คิดเป็นร้อยละ 82.35 รองลงมาคือ สอบถามการดำเนินการของครูเป็นระยะ และคุณภาพของผลการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 79.41 และ 61.76 ตามลำดับ

เกี่ยวกับวิธีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า ดำเนินการโดยนำเนื้อหาสาระ กิจกรรมของภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 94.12 รองลงมาคือ นำผู้เรียนไปศึกษาแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น และเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 91.18 และ 55.88 ตามลำดับ

สำหรับวิธีการนิเทศ ติดตามการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า ติดตามจากการสอบถามความคิดเห็นของครู คิดเป็นร้อยละ 85.29 รองลงมาคือ รายงาน สรุปผลโครงการของผู้รับผิดชอบ และแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 73.53 และ 64.71 ตามลำดับ

ในส่วนของการจัดบริการสื่อ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน หัวหน้าแผนกวิชาทุกคน ระบุว่า ได้จัดทำโครงการเพื่อเสนอจัดซื้อ รองลงมาคือ ครูผลิตสื่อการเรียนการสอน และจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ของแต่ละรายวิชาและห้องเรียน คิดเป็นร้อยละ 97.06 และ 70.59 ตามลำดับ

ส่วนวิธีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ของครู หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า ติดตามจากการตรวจแผนการสอนและบันทึกการสอน คิดเป็นร้อยละ 85.29 รองลงมาคือ จากบันทึกการเยี่ยมคืน การใช้สื่อ และการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 79.41 และ 73.53 ตามลำดับ

สำหรับการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า เป็นผู้ประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูในแผนกวิชา คิดเป็นร้อยละ 85.29 รองลงมาคือ เป็นผู้สรุปและจัดทำรายงานการประเมินของแผนกวิชา และเป็นคณะกรรมการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 58.82 และ 41.18 ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์หัวหน้าแผนกวิชา เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน
ด้านการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน

การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน	จำนวน (N = 34)	ร้อยละ
1. หลักการวัดและประเมินผล		
- ใช้วิธีการวัดที่หลากหลายและมีคุณภาพ	29	85.29
- วิธีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาวิชา	28	82.35
- วิธีการวัดและประเมินผลเหมาะสมกับผู้เรียน	31	91.18
- เน้นการประเมินตามสภาพจริง	13	38.24
- วัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	30	88.24
- วัดและประเมินผลพฤติกรรมผู้เรียนหลายด้าน	29	85.29
2. วิธีดำเนินการด้านการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล		
- ให้ครูออกแบบและสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลให้เหมาะสม	34	100.00
- ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผล	28	82.35
- ติดตาม กระตุ้นให้ครูจัดทำหลักฐานเอกสารการวัดและประเมินผล	22	64.71
- ควบคุม ดูแลความถูกต้องของการวัดและประเมินผล	18	52.94
3. วิธีการติดตาม ประเมินผล การใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล		
- การรายงานของฝ่ายวัดผลและประเมินผล	2	5.88
- การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผล	31	91.18
- สอบถามการดำเนินการของครูเป็นระยะ	14	41.18
- ตรวจสอบแผนการสอนและบันทึกการสอน	29	85.29
- การตรวจหลักฐานการวัดและประเมินผล	26	76.47
- การนิเทศการสอน	14	41.18
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	13	38.24
4. วิธีการกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน		
- ฝ่ายวิชาการเป็นผู้กำหนดเกณฑ์	26	76.47
- ครูผู้สอนและหัวหน้าแผนกวิชา ร่วมกันกำหนดเกณฑ์	15	44.12
- ครูผู้สอนในแต่ละวิชาเป็นผู้กำหนดเกณฑ์	8	23.53

ตารางที่ 14 (ต่อ)

การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน	จำนวน (N = 34)	ร้อยละ
5. วิธีการติดตาม ประเมินผลการใช้เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน		
- การรายงานผลของฝ่ายวัดและประเมินผล	14	41.18
- การรายงานผลของครู	7	20.59
- สอบถามความพึงพอใจของครูผู้สอน	19	55.88
- สอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน	3	8.82
- ผลการเรียนของผู้เรียน	32	94.12
6. การมีส่วนร่วมในระบปรายงานผลการเรียน		
- ติดตาม รวบรวมข้อมูลผลการเรียนจากครู	34	100.00
- ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลผลการเรียน	33	97.06
- แจ้งผลการเรียนแก่ผู้เรียนและผู้ปกครอง	17	50.00
- ติดตามการแจ้งผลการเรียนของครูที่ปรึกษา	10	29.41
- จัดทำโปรแกรมตรวจสอบผลการเรียน	1	2.94
7. การนำผลการเรียนไปใช้ประโยชน์		
- ปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอน	34	100.00
- ปรับปรุง พัฒนาสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน	12	35.29
- ปรับปรุง พัฒนาวิธีการวัดและประเมินผล	19	55.88
- วางแผนการจัดการเรียนการสอน	11	32.35
- จัดสอนซ่อมเสริมและสอบแก้ตัว	26	76.47
- ส่งเสริมการศึกษาต่อ เน้นแนวอาชีพ	16	47.06
- พิจารณาทุนการศึกษา	5	14.71
- จัดกลุ่มผู้เรียน	2	5.88
- จัดบุคลากร	4	11.77
- ทำวิจัยในชั้นเรียน	4	11.77

จากตารางที่ 14 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์หัวหน้าแผนกวิชา เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผล

ในส่วนของหลักการวัดและประเมินผลการเรียน หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า เลือกรูปแบบการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 91.18 รองลงมาคือ วัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 88.24 และใช้วิธีการวัดที่หลากหลายและมีคุณภาพ และวัดและประเมินผลพฤติกรรมผู้เรียนหลายด้าน คิดเป็นร้อยละ 85.29 เท่ากัน

สำหรับวิธีดำเนินการด้านการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล หัวหน้าแผนกวิชาทุกคน ระบุว่า ให้ครูออกแบบและสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลให้เหมาะสม รองลงมาคือ ติดตามตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผล และ ติดตามกระตุ้นให้ครูจัดทำหลักฐานเอกสารการวัดและประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 82.35 และ 64.71 ตามลำดับ

ในส่วนของวิธีการติดตามประเมินผล การใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า ติดตามจากการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 91.18 รองลงมาคือ ตรวจแผนการสอนและบันทึกการสอน และการตรวจหลักฐานการวัดและประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 85.29 และ 76.47 ตามลำดับ

สำหรับวิธีการกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า ฝ่ายวิชาการเป็นผู้กำหนดเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 76.47 รองลงมาคือ ครูและหัวหน้าแผนกวิชา ร่วมกันกำหนดเกณฑ์ และครูผู้สอนในแต่ละวิชาเป็นผู้กำหนดเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 44.12 และ 23.53 ตามลำดับ

ส่วนวิธีการติดตาม ประเมินผลการใช้เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า ติดตามจากผลการเรียนของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 94.12 รองลงมาคือ สอบถามความพึงพอใจของครูผู้สอน และการรายงานผลของฝ่ายวัดผลและประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 55.88 และ 41.18 ตามลำดับ

ในด้านการมีส่วนร่วมในการจัดระบบรายงานผลการเรียน หัวหน้าแผนกวิชาทุกคน ระบุว่า มีส่วนร่วมโดยติดตาม รวบรวมข้อมูลผลการเรียนจากครู รองลงมาคือ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลผลการเรียน และแจ้งผลการเรียนแก่ผู้เรียนและผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 97.06 และ 50.00 ตามลำดับ

สำหรับการนำผลการเรียนของผู้เรียนไปใช้ประโยชน์ หัวหน้าแผนกวิชาทุกคน ระบุว่า นำไปปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ จัดสอนซ่อมเสริมและสอบแก้ตัวให้ผู้เรียน และปรับปรุง พัฒนารูปแบบการวัดและประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 76.47 และ 55.88 ตามลำดับ

ตารางที่ 15 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์หัวหน้าแผนกวิชา เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน
ด้านการพัฒนากิจการนักศึกษา

การพัฒนากิจการนักศึกษา	จำนวน (N = 34)	ร้อยละ
1. วิธีการจัดกิจกรรมนักศึกษา		
- จัดทำแผนการดำเนินงานกิจกรรมประจำปีการศึกษา	34	100.00
- ผู้รับผิดชอบจัดทำโครงการเสนอตามแผนที่วางไว้	34	100.00
- ผู้รับผิดชอบจัดทำโครงการเสนอเพิ่มเติมจากแผนที่วางไว้	12	35.29
- จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานของแต่ละกิจกรรม	34	100.00
- การรายงานผลการดำเนินงานของแต่ละกิจกรรมเป็นระยะ	25	73.53
- สอดแทรกในการจัดการเรียนการสอน	10	29.41
2. วิธีการจัดครูที่ปรึกษากิจกรรม		
- พิจารณาตามความสามารถและความเหมาะสมของครู	34	100.00
- จัดตามความต้องการและความสมัครใจของครู	25	73.53
- จัดตามระดับชั้นที่ครูทำการสอน	12	35.29
- กระจายความรับผิดชอบและเฉลี่ยครูในแต่ละกิจกรรม	27	79.41
- จัดตามความต้องการของผู้เรียน	3	8.82
3. วิธีการติดตาม ประเมินผล การจัดกิจกรรมนักศึกษา		
- การรายงานผลการดำเนินงานจากฝ่ายกิจการนักศึกษา	12	35.29
- การรายงานผลของครูที่ปรึกษากิจกรรมเป็นระยะ	28	82.35
- รายงาน สรุปผลโครงการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้น	32	94.12
- แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม	26	76.47
- สังเกต ติดตามการดำเนินการเป็นระยะตามแผนงาน	23	67.65
- การสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน	24	70.59
- สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน	24	70.59
- คุณภาพผลงานของผู้เรียน	22	64.71

ตารางที่ 15 (ต่อ)

การพัฒนากิจกรรมนักศึกษา	จำนวน (N = 34)	ร้อยละ
4. การมีส่วนร่วมในการจัดบริการให้คำปรึกษา		
- เป็นครูที่ปรึกษา	12	35.29
- ให้คำปรึกษากับผู้เรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ	32	94.12
- จัดครูที่ปรึกษาประจำชั้นให้กับผู้เรียน	21	61.76
- สำรวจความต้องการใช้บริการของผู้เรียน	21	61.76
- ให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะกับฝ่ายที่รับผิดชอบ	25	73.53
- แนะนำให้ผู้เรียนใช้บริการการให้คำปรึกษา	13	38.24
- ติดตาม สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนหลังใช้บริการ	8	23.53
5. การมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการ		
- พิจารณาผู้เรียนเพื่อรับทุนการศึกษา	10	29.41
- สำรวจความต้องการการให้บริการของผู้เรียน	29	85.29
- ให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะกับฝ่ายที่รับผิดชอบ	32	94.12
- แนะนำให้ผู้เรียนใช้บริการสวัสดิการต่างๆ	14	41.18
- ประชาสัมพันธ์ข่าวสารด้านสวัสดิการให้ผู้เรียนทราบ	17	50.00
- ติดตามผลการดำเนินงานด้านสวัสดิการ	1	2.94

จากตารางที่ 15 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์หัวหน้าแผนกวิชา เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านการพัฒนากิจกรรมนักศึกษา

ส่วนวิธีการจัดกิจกรรมนักศึกษาของแผนกวิชา หัวหน้าแผนกวิชาทุกคน ระบุว่า จัดทำแผนการดำเนินงานกิจกรรมประจำปีการศึกษา ผู้รับผิดชอบจัดทำโครงการเสนอตามแผนที่วางไว้ และจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานของแต่ละกิจกรรม ร่องลงมาคือ การรายงานผลการดำเนินงานของแต่ละกิจกรรมเป็นระยะ และผู้รับผิดชอบจัดทำโครงการเสนอเพิ่มเติมจากแผนที่วางไว้ คิดเป็นร้อยละ 73.53 และ 35.29 ตามลำดับ

สำหรับวิธีการจัดครูที่ปรึกษากิจกรรม หัวหน้าแผนกวิชาทุกคน ระบุว่า พิจารณาตามความสามารถและความเหมาะสมของครู ร่องลงมาคือ กระจายความรับผิดชอบและเฉลี่ยครูในแต่ละ

กิจกรรม และจัดตามความต้องการและความสมัครใจของครู คิดเป็นร้อยละ 79.41 และ 73.53 ตามลำดับ

ในส่วนวิธีการติดตาม ประเมินผลการจัดกิจกรรมนักศึกษา หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า ติดตามจากรายงาน สรุปผลโครงการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้น คิดเป็นร้อยละ 94.12 รองลงมา คือ การรายงานผลของครูที่ปรึกษากิจกรรมเป็นระยะ และจากแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 82.35 และ 76.47 ตามลำดับ

ในด้านการมีส่วนร่วมในการจัดบริการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า มีส่วนร่วมโดยให้คำปรึกษากับผู้เรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ คิดเป็นร้อยละ 94.12 รองลงมาคือ ให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะการจัดบริการกับฝ่ายที่รับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 73.53 และ จัดครูที่ปรึกษาประจำชั้นให้กับผู้เรียน และสำรวจความต้องการใช้บริการของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 61.76 เท่ากัน

ในส่วนของการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการนักศึกษา หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า มีส่วนร่วมโดยให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะการจัดสวัสดิการกับฝ่ายที่รับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 94.12 รองลงมาคือ สำรวจความต้องการใช้บริการสวัสดิการของผู้เรียน และประชาสัมพันธ์ข่าวสาร ด้านสวัสดิการให้ผู้เรียนทราบ คิดเป็นร้อยละ 85.29 และ 50.00 ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์หัวหน้าแผนกวิชา เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน
ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้	จำนวน (N = 34)	ร้อยละ
1. การมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุด		
- เป็นคณะกรรมการดำเนินการจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล	1	2.94
- ให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะในการจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล	32	94.12
- สำรวจความต้องการของครูในการใช้แหล่งสืบค้นข้อมูล	34	100.00
- สำรวจความต้องการของผู้เรียนในการใช้แหล่งสืบค้นข้อมูล	25	73.53
- ร่วมพิจารณาคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด	10	29.41
- ประชาสัมพันธ์การใช้แหล่งสืบค้นข้อมูล	7	20.59
- จัดหา แนะนำหนังสือใหม่เข้าห้องสมุด	14	41.18
2. การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการใฝ่หาความรู้		
- ประชาสัมพันธ์ให้ผู้เรียนทราบถึงกิจกรรมที่จัดขึ้น	21	61.76
- แนะนำผู้เรียนให้เข้าร่วมกิจกรรม	30	88.24
- ร่วมวางแผนและดำเนินการจัดกิจกรรม	7	20.59
- ให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะการจัดกิจกรรมแก่ผู้รับผิดชอบ	22	64.71
- ติดตาม ประเมินผลการจัดกิจกรรม	5	14.71
3. การมีส่วนร่วมในการจัดห้องปฏิบัติการต่างๆ		
- จัดตารางการใช้ห้องปฏิบัติการของแผนกวิชา	30	88.24
- จัดหาสื่อ อุปกรณ์ประจำห้องปฏิบัติการ	12	35.29
- สำรวจความต้องการของครูในการใช้ห้องปฏิบัติการ	18	52.94
- ร่วมวางแผนการจัดห้องปฏิบัติการกับฝ่ายที่รับผิดชอบ	5	14.71
- ให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะการจัดห้องปฏิบัติการกับฝ่ายที่รับผิดชอบ	25	73.53
- ติดตาม ประเมินผลการใช้ห้องปฏิบัติการของครู	20	58.82

ตารางที่ 16 (ต่อ)

การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้	จำนวน (N = 34)	ร้อยละ
4. การมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมภายในบริเวณโรงเรียน		
- ให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะกับฝ่ายที่รับผิดชอบ	33	97.06
- สำรวจความต้องการใช้บริการของผู้เรียน	25	73.53
- ร่วมวางแผนการจัดสภาพแวดล้อมกับฝ่ายที่รับผิดชอบ	2	5.88
- ติดตาม ประเมินผลการจัดสภาพแวดล้อม	2	5.88
- ดูแลพื้นที่ในส่วนที่ได้รับมอบหมาย	10	29.41

จากตารางที่ 16 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์หัวหน้าแผนกวิชา เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

ในด้านการมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุด หัวหน้าแผนกวิชาทุกคนระบุว่า มีส่วนร่วมโดยสำรวจความต้องการของครูในการใช้แหล่งสืบค้นข้อมูล รองลงมาคือให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะในการจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล และสำรวจความต้องการของผู้เรียนในการใช้แหล่งสืบค้นข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 94.12 และ 73.53 ตามลำดับ

สำหรับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใฝ่หาความรู้ หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า แนะนำให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 88.24 รองลงมาคือให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะการจัดกิจกรรมแก่ผู้รับผิดชอบ และประชาสัมพันธ์ให้ผู้เรียนทราบถึงกิจกรรมที่จัดขึ้น คิดเป็นร้อยละ 64.71 และ 61.76 ตามลำดับ

ในส่วนของ การมีส่วนร่วมในการจัดห้องปฏิบัติการ หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า มีส่วนร่วมในการจัดตารางการใช้ห้องปฏิบัติการของแผนกวิชา คิดเป็นร้อยละ 88.24 รองลงมาคือให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะการจัดห้องปฏิบัติการกับฝ่ายที่รับผิดชอบ และ ติดตาม ประเมินผลการใช้ห้องปฏิบัติการของครู คิดเป็นร้อยละ 73.53 และ 58.82 ตามลำดับ

ในด้านการมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมภายในบริเวณโรงเรียน หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า มีส่วนร่วมโดยให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะการจัดสภาพแวดล้อมกับฝ่ายที่รับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 97.06 รองลงมาคือ สำรวจความต้องการของผู้เรียนในการใช้บริการ และดูแลพื้นที่ในส่วนที่ได้รับมอบหมาย คิดเป็นร้อยละ 73.53 และ 29.41 ตามลำดับ

ตารางที่ 17 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์หัวหน้าแผนกวิชา เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านการค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

การค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา	จำนวน (N = 34)	ร้อยละ
1. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน โครงการค้นคว้า วิจัย		
- ร่วมจัดทำแผนงาน โครงการค้นคว้า วิจัย	10	29.41
- จัดทำโครงการค้นคว้า วิจัย ของแผนกวิชา	29	85.29
- สำรวจความพร้อม ความต้องการของครูในแผนกวิชา	21	61.76
- ให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะในการจัดทำแผนงาน	14	41.18
2. ประเภทของการค้นคว้า วิจัย		
- สื่อการเรียนการสอน	33	97.06
- รูปแบบวิธีการสอน	22	64.71
- โครงการสิ่งประดิษฐ์	12	35.29
- เอกสารประกอบการเรียนการสอน	1	2.94
3. วิธีดำเนินการค้นคว้า วิจัย		
- จัดทำแผนการดำเนินงานค้นคว้า วิจัยของแผนกวิชา	29	85.29
- ผู้รับผิดชอบจัดทำโครงการเสนอตามแผนที่วางไว้	27	79.41
- จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานของแต่ละโครงการ	17	50.00
- การรายงานผลการดำเนินงานของแต่ละโครงการเป็นระยะ	20	58.82
4. วิธีการติดตาม ประเมินผลการค้นคว้า วิจัย		
- การรายงานผลของศูนย์บริการสื่อ	14	41.18
- ติดตามการดำเนินงานเป็นระยะตามแผนที่วางไว้	26	76.47
- สอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน	12	35.29
- การนิเทศการสอน	5	14.71
- การนำผลการค้นคว้า วิจัย ไปใช้ประโยชน์	14	41.18
- รายงาน สรุปผลโครงการค้นคว้าวิจัย	29	85.29
- คุณภาพของผลการค้นคว้า วิจัย	22	64.71
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	7	20.59

ตารางที่ 17 (ต่อ)

การค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา	จำนวน (N = 34)	ร้อยละ
5. การนำผลการค้นคว้า วิจัย ไปใช้ประโยชน์		
- ประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	33	97.06
- เผยแพร่ต่อสาธารณชน จัดแสดงผลงาน	29	85.29
- นำไปใช้ประโยชน์ในชุมชน ท้องถิ่น	1	2.94
- เป็นต้นแบบการพัฒนา นวัตกรรมและเทคโนโลยี	8	23.53
- เผยแพร่ต่อเพื่อนครู	4	11.77

จากตารางที่ 17 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์หัวหน้าแผนกวิชา เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านการค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

สำหรับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน โครงการค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า มีส่วนร่วมโดยจัดทำโครงการค้นคว้า วิจัย ของแผนกวิชา คิดเป็นร้อยละ 85.29 รองลงมาคือ สัมรวจความพร้อม ความต้องการของครูในแผนกวิชา และให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะในการจัดทำแผนงาน คิดเป็นร้อยละ 61.76 และ 41.18 ตามลำดับ

ในส่วนประเภทของการค้นคว้า วิจัย ที่แผนกวิชาได้จัดทำ หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า ได้ค้นคว้า วิจัยประเภทสื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 97.06 รองลงมาคือ รูปแบบวิธีการสอน และโครงการสิ่งประดิษฐ์ คิดเป็นร้อยละ 64.71 และ 35.29 ตามลำดับ

สำหรับวิธีดำเนินการค้นคว้า วิจัย ของแผนกวิชา หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า จัดทำแผนการดำเนินงานค้นคว้า วิจัยของแผนกวิชา คิดเป็นร้อยละ 85.29 รองลงมาคือ ผู้รับผิดชอบจัดทำโครงการเสนอตามแผนที่วางไว้ และมีการรายงานผลการดำเนินงานแต่ละโครงการเป็นระยะ คิดเป็นร้อยละ 79.41 และ 58.82 ตามลำดับ

ส่วนวิธีการติดตาม ประเมินผลการค้นคว้า วิจัย หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า ติดตามจากรายงาน สรุปผลโครงการค้นคว้า วิจัย คิดเป็นร้อยละ 85.29 รองลงมาคือ ติดตามการดำเนินงานเป็นระยะตามแผนที่วางไว้ และจากคุณภาพของผลการค้นคว้า วิจัย คิดเป็นร้อยละ 76.47 และ 64.71 ตามลำดับ

ในส่วนของการนำผลการค้นคว้า วิจัยไปใช้ประโยชน์ หัวหน้าแผนกวิชา ระบุว่า ได้นำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 97.06 รองลงมาคือ เผยแพร่ต่อสาธารณชน จัดแสดงผลงาน และเป็นต้นแบบในการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 85.29 และ 23.53 ตามลำดับ

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน
ด้านการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตร	จำนวน (n = 228)	ร้อยละ
1. การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และวางแผน		
- ไม่มีส่วนร่วม	128	56.14
- มีส่วนร่วม (n = 100)	100	43.86
- เป็นคณะกรรมการในการวิเคราะห์และวางแผน	18	18.00
- เป็นคนทำงานสำรวจข้อมูลเพื่อใช้วิเคราะห์และวางแผน	31	31.00
- เป็นผู้ให้ข้อมูลในการวิเคราะห์และวางแผน	76	76.00
- ร่วมพิจารณาคัดเลือกรายวิชา	2	2.00
2. การมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร		
- ไม่มีส่วนร่วม	111	48.68
- มีส่วนร่วม (n = 117)	117	51.32
- ร่วมจัดทำแผนการดำเนินงานนิเทศ ติดตามและประเมินผล การใช้หลักสูตร	15	12.82
- เป็นผู้นิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร	27	23.08
- เป็นผู้ให้ข้อมูล ความคิดเห็นในการใช้หลักสูตร	81	69.23
- เป็นผู้วิเคราะห์ข้อมูลการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร	15	12.82
- เป็นผู้สรุปและรายงานผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผล การใช้หลักสูตร	24	20.51
3. การนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์		
- ไม่ใช่	28	12.28
- นำไปใช้ (n = 200)	200	87.72
- พัฒนาหลักสูตรรายวิชา	80	40.00
- วางแผนการจัดเรียนการสอน	155	77.50
- ปรับปรุงแผนการสอน	167	83.50
- ปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	148	74.00
- ปรับปรุงสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การสอน	143	71.50
- จัดทำนวัตกรรมทางการศึกษา	1	0.50

จากตารางที่ 18 ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านการพัฒนาหลักสูตร

ด้านการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และวางแผนเปิดสอนรายวิชาต่างๆ จากแบบสอบถามครูผู้สอน พบว่า ไม่มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 56.14 มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 43.86 โดยครูผู้สอนส่วนน้อย ระบุว่า มีส่วนร่วมโดยเป็นผู้ให้ข้อมูลในการวิเคราะห์และวางแผน คิดเป็นร้อยละ 76.00 รองลงมาคือ เป็นคนะทำงานในการสำรวจข้อมูลเพื่อใช้ในการวิเคราะห์และวางแผน และเป็นคณะกรรมการในการวิเคราะห์และวางแผน คิดเป็นร้อยละ 31.00 และ 18.00 ตามลำดับ

ในด้านการมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร จากแบบสอบถามครูผู้สอน พบว่า ไม่มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 48.68 มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 51.32 โดยครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระบุว่า มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ความคิดเห็นในการใช้หลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 69.23 รองลงมาคือ เป็นผู้นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร และเป็นผู้สรุปและรายงานผลการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 23.08 และ 20.51 ตามลำดับ

สำหรับการนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรไปใช้ประโยชน์ จากแบบสอบถามครูผู้สอน พบว่า ไม่นำมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 12.28 นำไปใช้ คิดเป็นร้อยละ 87.82 โดยครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระบุว่า นำไปปรับปรุงแผนการสอน คิดเป็นร้อยละ 83.50 รองลงมาคือ วางแผนการจัดการเรียนการสอน และปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 77.50 และ 74.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 19 ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน
ด้านการพัฒนาการเรียนการสอน

การพัฒนาการเรียนการสอน	จำนวน (n = 228)	ร้อยละ
1. การเตรียมการสอน		
- ไม่มีการเตรียมการสอน	4	1.75
- มีการเตรียมการสอน (n = 224)	224	98.25
- จัดทำโครงการสอน/แผนการสอน	207	92.41
- จัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	208	92.86
- จัดทำสื่อการเรียนการสอน	25	11.16
2. วิธีการสอนที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน		
- วิธีสอนแบบสาธิต	152	66.67
- วิธีสอนแบบอภิปราย	149	65.35
- วิธีสอนแบบบรรยาย	205	89.91
- วิธีสอนทักษะปฏิบัติ	197	86.40
- วิธีสอนแบบทดลอง	82	35.96
- วิธีสอนแบบศูนย์การเรียนรู้	102	44.74
- วิธีสอนแบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	71	31.14
- วิธีสอนแบบโครงการ	46	20.18
- วิธีสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์	109	47.81
- วิธีสอนแบบทัศนศึกษาออกสถานที่	79	34.65
- วิธีสอนแบบจิ๊กซอว์	1	0.44
3. หลักการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอน		
- เลือกให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ของการสอน	191	83.77
- เลือกให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน	215	94.30
- เลือกให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะ ความสามารถของผู้เรียน	161	70.61
- เลือกให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นและสังคม	99	43.42
- เลือกกิจกรรมการเรียนการสอนตามความต้องการของผู้เรียน	102	44.74
- เลือกกิจกรรมที่ทำให้เกิดการเรียนรู้เร็วและมีคุณภาพ	134	58.77
- เลือกตามความพร้อมหรือความถนัดของครูผู้สอน	55	24.12

ตารางที่ 19 (ต่อ)

การพัฒนาการเรียนการสอน	จำนวน (n = 228)	ร้อยละ
4. การสอนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียน		
- ไม่ได้จัดสอนซ่อมเสริม	32	14.04
- จัดสอนซ่อมเสริม (n = 196)	196	85.96
- จัดสอนหลังการทดสอบก่อนเรียน	60	30.61
- จัดสอนระหว่างการเรียนการสอน	104	53.06
- จัดสอนหลังการประเมินผล	80	40.82
- จัดสอนเด็กเรียนอ่อนหรือเรียนรู้ช้า	80	40.82
- จัดสอนเด็กเรียนเก่งหรือเรียนรู้เร็ว	11	5.06
- จัดสอนหลังการเรียนปกติ	58	29.60
- จัดสอนในคาบว่าง	87	44.39
- จัดสอนเด็กที่เข้าเรียนช้า	1	0.51
5. การทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ		
- ไม่ได้ทำวิจัย	33	14.47
- ทำวิจัย (n = 195)	195	85.53
- การวิจัยในชั้นเรียน	187	95.90
- การวิจัยเชิงสำรวจ	15	7.69
- การวิจัยเชิงสหสัมพันธ์	6	3.08
- การวิจัยเชิงทดลอง	8	4.10
- การศึกษาเฉพาะกรณี	34	17.44
- การศึกษาเฉพาะรายบุคคล	55	28.21

ตารางที่ 19 (ต่อ)

การพัฒนาการเรียนการสอน	จำนวน (n = 228)	ร้อยละ
6. การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน		
- ไม่ใช้	53	23.25
- นำมาใช้ (n = 175)	175	76.67
- นำเนื้อหาสาระ กิจกรรมของภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาหลักสูตรรายวิชา	37	21.14
- นำเนื้อหาสาระ กิจกรรมของภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	111	63.43
- เชิญเจ้าของภูมิปัญญามาร่วมพัฒนาหลักสูตรรายวิชา	19	10.86
- เชิญเจ้าของภูมิปัญญามาร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	67	36.57
- นำผู้เรียนไปศึกษายังแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น	78	44.57
7. การประสานงานกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ชุมชนหรือสถานประกอบการ		
- ไม่มีการประสานงาน	80	35.09
- มีการประสานงาน (n = 148)	148	64.91
- ติดต่อชุมชนหรือสถานประกอบการผ่านทางผู้เรียน	68	45.95
- ติดต่อชุมชนหรือสถานประกอบการผ่านทางผู้บริหารโรงเรียน	38	25.68
- ติดต่อกับชุมชนหรือสถานประกอบการโดยตรง	112	75.68
8. การใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา		
- ไม่ใช้	6	2.63
- ใช้ เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ (n = 222)	222	97.37
- ใช้ประจำทุกครั้ง	65	29.28
- นานๆ ครั้ง	19	8.56
- ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ เนื้อหาวิชา	152	68.47
- ใช้ในบางเรื่องที่ผู้เรียนไม่เข้าใจบทเรียน	41	18.47
- ใช้ตามวัสดุ และสื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่	87	39.19

ตารางที่ 19 (ต่อ)

การพัฒนาการเรียนการสอน	จำนวน (n = 228)	ร้อยละ
9. หลักการเลือกใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อและเทคโนโลยี		
- ทันสมัย	111	48.68
- มีความปลอดภัย	89	39.04
- จัดหาหรือผลิตได้ง่าย	116	50.88
- เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	196	85.96
- เหมาะสมกับจุดประสงค์ของการสอน	178	78.07
- สามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ที่เร็วและมีคุณภาพ	148	64.91
- เหมาะสมกับวุฒิภาวะและความสามารถของผู้เรียน	119	52.19
10. วิธีการจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยีทางการเรียนการสอน		
- ร่วมเป็นคณะกรรมการในการจัดซื้อ	21	9.21
- ร่วมพิจารณาและของบประมาณสำหรับแผนกวิชา	51	22.37
- ครูในแผนกวิชาร่วมกันสร้างอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน	105	46.05
- ครูผลิตอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนขึ้นใช้เอง	127	55.70
- มอบหมายให้ผู้เรียนผลิตอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน	79	34.65
- เสนอโครงการต่อผู้บริหารเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน	98	42.98
- ขอรับบริการอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนจากหน่วยงานภายนอก	5	2.19
- ดำเนินการจัดซื้ออุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนเอง	1	0.44
11. การมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอน		
- ไม่มีส่วนร่วม	102	44.74
- มีส่วนร่วม (n = 123)	123	55.26
- เป็นคณะกรรมการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอน	23	18.25
- เป็นผู้ประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของเพื่อนครู	101	80.16
- เป็นผู้วิเคราะห์ข้อมูลการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอน	20	15.87
- เป็นผู้สรุปและจัดทำรายงานการประเมิน	25	19.84

ตารางที่ 19 (ต่อ)

การพัฒนาการเรียนการสอน	จำนวน (n = 228)	ร้อยละ
12. การนำผลการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนไปใช้		
- ไม่ใช้	21	9.21
- นำไปใช้ (n = 207)	207	90.79
- วางแผนการจัดทำแผนการสอน	143	69.08
- ปรับปรุงแผนการสอน	165	79.71
- ปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	162	78.26
- ปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน	150	72.46
- ปรับปรุงวิธีการวัดและประเมินผล	104	50.24

จากตารางที่ 19 ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านการพัฒนาการเรียนการสอน

ในด้านการเตรียมการสอน จากแบบสอบถามครูผู้สอน พบว่า ไม่มีการเตรียมการสอน คิดเป็นร้อยละ 1.75 มีการเตรียมการสอน คิดเป็นร้อยละ 98.25 ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระบุว่า มีการเตรียมการสอนโดยจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 92.86 รองลงมาคือ จัดทำโครงการสอน/แผนการสอน และจัดทำสื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 92.41 และ 11.16 ตามลำดับ

สำหรับวิธีการสอนที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จากแบบสอบถามครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ใช้วิธีสอนแบบบรรยาย คิดเป็นร้อยละ 89.91 รองลงมาคือ วิธีสอนทักษะปฏิบัติ และวิธีสอนแบบสาธิต คิดเป็นร้อยละ 86.40 และ 66.67 ตามลำดับ

ส่วนหลักการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอน จากแบบสอบถามครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ มีหลักการเลือกโดยเลือกให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน คิดเป็นร้อยละ 94.30 รองลงมาคือ เลือกให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ของการสอน และเลือกให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะความสามารถของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 83.77 และ 70.61 ตามลำดับ

เกี่ยวกับการจัดสอนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียน จากแบบสอบถามครูผู้สอน พบว่า ไม่ได้จัดสอนซ่อมเสริม คิดเป็นร้อยละ 14.04 จัดสอนซ่อมเสริม คิดเป็นร้อยละ 85.96 ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระบุว่า ได้จัดสอนซ่อมเสริมโดยจัดสอนระหว่างการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 53.06 รองลงมา

คือ จัดสอนในคาบว่าง คิดเป็นร้อยละ 44.39 และจัดสอนหลังการประเมินผล และจัดสอนเด็กเรียนอ่อนหรือเรียนรู้อ่อน คิดเป็นร้อยละ 40.82 เท่ากัน

ในด้านการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ จากแบบสอบถามครูผู้สอน พบว่า ไม่ได้ทำการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 14.47 ทำการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 85.53 ครูผู้สอนส่วนใหญ่ทำวิจัยในชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 95.90 รองลงมาคือ การศึกษาเฉพาะรายบุคคล และการศึกษาเฉพาะกรณี คิดเป็นร้อยละ 28.21 และ 17.44 ตามลำดับ

ในด้านการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน จากแบบสอบถามครูผู้สอน พบว่า ไม่ได้นำมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 23.25 นำมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 76.67 ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระบุว่า นำมาใช้โดยนำเนื้อหาสาระ กิจกรรมของภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 63.43 รองลงมาคือ นำผู้เรียนไปศึกษาแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น และเชิญเจ้าของภูมิปัญญามาร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 44.57 และ 36.57 ตามลำดับ

ในส่วนของงานประสานงานกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ชุมชน หรือสถานประกอบการ จากแบบสอบถามครูผู้สอน พบว่า ไม่มีการประสานงาน คิดเป็นร้อยละ 35.09 มีการประสานงาน คิดเป็นร้อยละ 64.91 ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระบุว่า ติดต่อชุมชนหรือสถานประกอบการโดยตรง คิดเป็นร้อยละ 75.68 รองลงมาคือ ติดต่อชุมชนหรือสถานประกอบการผ่านทางผู้เรียน และติดต่อชุมชนหรือสถานประกอบการผ่านทางผู้บริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 45.95 และ 25.68 ตามลำดับ

ด้านการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา จากแบบสอบถามครูผู้สอน พบว่า ไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 2.63 ใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 97.37 ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระบุว่า ใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์โดยขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ เนื้อหาวิชา คิดเป็นร้อยละ 68.47 รองลงมาคือ ใช้ตามวัสดุและสื่อการสอนที่มีอยู่ และใช้ประจำทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 39.19 และ 29.28 ตามลำดับ

สำหรับหลักการเลือกใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อและเทคโนโลยี จากแบบสอบถามครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ มีหลักการเลือกคือเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา คิดเป็นร้อยละ 85.96 รองลงมาคือ เหมาะสมกับจุดประสงค์ของการสอน และเลือกสื่อที่สามารถทำให้เกิดการเรียนรู้เร็ว และมีคุณภาพ คิดเป็นร้อยละ 78.07 และ 64.91 ตามลำดับ

ส่วนในด้านวิธีการจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อและเทคโนโลยี จากแบบสอบถามครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีวิธีการคือ ครูผลิตเครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนขึ้นเอง คิดเป็นร้อยละ 55.70 รองลงมาคือ ครูในแผนกวิชาร่วมกันผลิตเครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อการเรียน

การสอน และจัดทำโครงการเสนอต่อผู้บริหารเพื่อจัดซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 46.05 และ 42.98 ตามลำดับ

ในด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอน จากแบบสอบถาม ครูผู้สอน พบว่า ไม่มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 44.74 มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 55.26 ครูผู้สอน ส่วนใหญ่ ระบุว่า มีส่วนร่วมโดยเป็นผู้ประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของเพื่อนครู คิดเป็นร้อยละ 80.16 รองลงมาคือ เป็นผู้สรุปและจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และเป็นคณะกรรมการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 19.84 และ 18.25 ตามลำดับ

สำหรับการนำผลการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนไปใช้ประโยชน์ จากแบบสอบถามครูผู้สอน พบว่า ไม่นำไปใช้ คิดเป็นร้อยละ 9.21 นำไปใช้ คิดเป็นร้อยละ 90.79 ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระบุว่า นำไปใช้ในการปรับปรุงแผนการสอน คิดเป็นร้อยละ 79.71 รองลงมาคือ ปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 78.26 และ 72.46 ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20 ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน
ด้านการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน

การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน	จำนวน (n = 228)	ร้อยละ
1. หลักการเลือกเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียน		
- สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร	148	64.91
- ตรงตามจุดประสงค์รายวิชา	177	77.63
- เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน	186	81.58
- สอดคล้องและตรงตามสภาพจริง	141	61.84
- เหมาะสมกับวุฒิภาวะและความสามารถของผู้เรียน	119	52.19
- ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพ	70	30.70
2. เครื่องมือ เทคนิค ที่ใช้วัดและประเมินผลการเรียน		
- การทดสอบ	205	89.91
- การสังเกต	192	84.21
- การซักถาม สัมภาษณ์	175	76.75
- การใช้แฟ้มสะสมงาน	123	53.95
- ผลงาน	7	3.07
3. วิธีการวัดและประเมินผลการเรียน		
- วัดและประเมินผลทุกสัปดาห์	48	21.05
- วัดและประเมินผลทุกหน่วยการเรียนรู้	164	71.93
- วัดและประเมินผลทุกแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	100	43.86
- วัดและประเมินอย่างเป็นทางการ 1 – 2 ครั้ง	51	22.37
- เก็บคะแนนและประเมินผลอย่างเป็นทางการ 1 – 2 ครั้ง	118	51.75
- สอบปลายภาคเรียนเพียงครั้งเดียว	33	14.47
- ประเมินผลก่อนเรียน	1	0.44

ตารางที่ 20 (ต่อ)

การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน	จำนวน (n = 228)	ร้อยละ
4. วิธีการกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน		
- ตามเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนของหลักสูตร	81	35.53
- ตามที่ฝ่ายวิชาการโรงเรียนกำหนด	153	67.11
- มีคณะกรรมการในการกำหนดเกณฑ์	23	10.09
- กำหนดร่วมกับครูในแผนกวิชา/ประเภทวิชา	74	32.46
- กำหนดเองตามความเหมาะสมในแต่ละรายวิชา	52	22.81
5. การมีส่วนร่วมในระบบการรายงานผลการเรียน		
- ไม่มีส่วนร่วม	28	12.28
- มีส่วนร่วม (n = 200)	200	87.72
- วิเคราะห์ผลการเรียนในรายวิชาที่สอน	101	50.50
- สรุปรายงานผลการวัดและประเมินผลต่อผู้บริหาร	108	54.00
- ชี้แจงผลการเรียนต่อผู้เรียน	151	75.50
- รายงานผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ	132	66.00
6. การนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนไปใช้ประโยชน์		
- ไม่ใช้	12	5.26
- นำไปใช้ (n = 216)	216	94.74
- วางแผนการจัดทำแผนการสอน	155	71.76
- ปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	171	79.17
- ปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน	130	60.19
- เป็นข้อมูลในการสอนซ่อมเสริม	105	48.61
- ปรับปรุงเครื่องมือวัดและประเมินผล	93	43.06
- ปรับปรุงวิธีการวัดและประเมินผล	104	48.15

จากตารางที่ 20 ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผล

สำหรับหลักการเลือกเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระบุว่า มีหลักการเลือกโดยเหมาะสมกับกับเนื้อหาวิชาที่สอน คิดเป็นร้อยละ 81.58 รองลงมาคือ ตรงตามจุดประสงค์รายวิชา และสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 77.63 และ 64.91 ตามลำดับ

ในด้านเครื่องมือ เทคนิค ที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระบุว่า ใช้การทดสอบ คิดเป็นร้อยละ 89.91 รองลงมาคือ การสังเกต และการซักถาม สัมภาษณ์ คิดเป็นร้อยละ 84.21 และ 76.75 ตามลำดับ

ส่วนวิธีการวัดและประเมินผลการเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระบุว่า วัดและประเมินผลทุกหน่วยการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 71.93 รองลงมาคือ เก็บคะแนนและประเมินผล อย่างเป็นทางการ 1 – 2 ครั้ง และประเมินผลทุกแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 51.75 และ 43.86 ตามลำดับ

ส่วนด้านวิธีการกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระบุว่า ใช้เกณฑ์ตามที่ฝ่ายวิชาการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 67.11 รองลงมาคือ ใช้ตามเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนของหลักสูตร และกำหนดร่วมกับครูในแผนกวิชา คิดเป็นร้อยละ 35.53 และ 32.46 ตามลำดับ

ในด้านการมีส่วนร่วมในการจัดระบบรายงานผลการเรียน จากแบบสอบถามครูผู้สอนพบว่า ไม่มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 12.28 มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 87.72 ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระบุว่า มีส่วนร่วมโดยชี้แจงผลการเรียนต่อผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 75.50 รองลงมาคือ รายงานผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ และสรุปรายงานผลการวัดและประเมินผลต่อผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 66.00 และ 54.00 ตามลำดับ

ส่วนการนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนไปใช้ประโยชน์ จากแบบสอบถามครูผู้สอนพบว่า ไม่นำไปใช้ คิดเป็นร้อยละ 5.26 นำไปใช้ คิดเป็นร้อยละ 94.74 ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระบุว่า นำไปใช้ปรับปรุงแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 79.17 รองลงมาคือ วางแผนการจัดทำแผนการสอน และปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 71.76 และ 60.19 ตามลำดับ

ตารางที่ 21 ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน
ด้านการพัฒนากิจการนักศึกษา

การพัฒนากิจการนักศึกษา	จำนวน (n = 228)	ร้อยละ
1. การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนักศึกษา		
- ไม่มีส่วนร่วม	24	10.53
- มีส่วนร่วม (n = 204)	204	89.47
- ร่วมวางแผนและกำหนดแนวปฏิบัติของกิจกรรมนักศึกษา	70	34.31
- เป็นครูที่ปรึกษากิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น	166	81.37
- สำรวจความต้องการของผู้เรียนในด้านกิจกรรมนักศึกษา	72	35.29
- จัดหาวัสดุอุปกรณ์ สำหรับผู้เรียนใช้ปฏิบัติกิจกรรม	88	43.14
- ควบคุมดูแล การจัดกิจกรรมนักศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมาย	134	65.69
- ประสานงานกับฝ่ายงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	109	53.43
- วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อหา ทางแก้ไข	77	37.75
- ติดตาม ประเมินผลการจัดกิจกรรมนักศึกษา	65	31.86
2. การมีส่วนร่วมในการจัดบริการให้คำปรึกษาด้านต่างๆ		
- ไม่มีส่วนร่วม	50	21.93
- มีส่วนร่วม (n = 178)	178	78.07
- ร่วมวางแผนกับฝ่ายงานที่จัดบริการให้คำปรึกษา	31	17.42
- สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนในระดับชั้นที่ทำการสอน	109	61.24
- สำรวจความต้องการของผู้เรียนในการใช้บริการ	56	31.46
- ให้คำปรึกษาแนะนำผู้เรียนที่มีปัญหาด้านการเรียน	145	81.46
- ประสานงานระหว่างผู้เรียนและฝ่ายแนะแนว	69	38.76
- ประเมินผลการจัดบริการให้คำปรึกษา	27	15.17
- เป็นครูที่ปรึกษาประจำชั้น	152	85.39

ตารางที่ 21 (ต่อ)

การพัฒนากิจกรรมนักศึกษา	จำนวน (n = 228)	ร้อยละ
3. การมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการ		
- ไม่มีส่วนร่วม	102	44.74
- มีส่วนร่วม (n = 126)	126	55.26
- ร่วมวางแผนกับฝ่ายงานที่จัดสวัสดิการ	22	17.46
- ให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะกับฝ่ายที่รับผิดชอบ	96	76.19
- แนะนำให้ผู้เรียนใช้บริการสวัสดิการต่างๆ	83	65.87
- สำรวจความต้องการของผู้เรียนในการใช้บริการ	51	40.48
- ประเมินผลการจัดสวัสดิการ	11	8.73

จากตารางที่ 21 ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านการพัฒนากิจกรรมนักศึกษา

ในด้านการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนักศึกษา จากแบบสอบถามครูผู้สอน พบว่าไม่มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 10.53 มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 89.47 ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระบุว่ามีส่วนร่วมโดยเป็นครูที่ปรึกษากิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น คิดเป็นร้อยละ 81.37 รองลงมาคือ ควบคุมดูแลการจัดกิจกรรมนักศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมาย และประสานงานกับฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง คิดเป็นร้อยละ 65.69 และ 53.43 ตามลำดับ

สำหรับการมีส่วนร่วมในการจัดบริการให้คำปรึกษา จากแบบสอบถามครูผู้สอน พบว่าไม่มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 21.93 มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 78.07 ครูผู้สอน ส่วนใหญ่ระบุว่ามีส่วนร่วมโดยเป็นครูที่ปรึกษาประจำชั้น คิดเป็นร้อยละ 85.39 รองลงมาคือ ให้คำปรึกษาแนะนำผู้เรียนที่มีปัญหาด้านการเรียน และสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนในระดับชั้นที่ทำการสอน คิดเป็นร้อยละ 81.46 และ 61.24 ตามลำดับ

ส่วนการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการต่างๆ จากแบบสอบถามครูผู้สอน พบว่าไม่มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 44.74 มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 55.26 ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระบุว่ามีส่วนร่วมโดยให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะกับฝ่ายที่รับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 76.19 รองลงมาคือ แนะนำให้ผู้เรียนใช้บริการสวัสดิการต่างๆ และสำรวจความต้องการของผู้เรียนในการใช้บริการ คิดเป็นร้อยละ 65.87 และ 40.48 ตามลำดับ

ตารางที่ 22 ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน
ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้	จำนวน (n = 228)	ร้อยละ
1. การมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุด ศูนย์วิทยบริการ		
- ไม่มีส่วนร่วม	54	23.68
- มีส่วนร่วม (n = 174)	174	76.32
- ร่วมวางแผนการจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุดโรงเรียน	20	11.49
- เป็นคณะกรรมการคัดเลือกแบบเรียน หนังสือเพื่อจัดในห้องสมุด	49	28.16
- ส่งเสริม แนะนำให้ผู้เรียนใช้บริการแหล่งสืบค้นข้อมูล	128	73.56
- สำรวจ ความต้องการของผู้เรียนในการใช้แหล่งสืบค้นข้อมูล	101	58.05
- ให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะในการจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล	80	45.98
- ดำเนินการจัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดเอง	40	22.99
2. การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่หาความรู้		
- ไม่มีส่วนร่วม	63	27.63
- มีส่วนร่วม (n = 165)	165	72.37
- ร่วมวางแผนกับฝ่ายงานที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม การใฝ่หาความรู้	70	42.42
- สำรวจความต้องการของผู้เรียนในด้านกิจกรรม	66	40.00
- ประสานงานกับฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรม	110	66.67
- ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานการจัดกิจกรรม	41	24.85
- จัดกิจกรรม นิทรรศการ	3	1.82
3. การมีส่วนร่วมในการจัดห้องปฏิบัติการต่างๆ ในโรงเรียน		
- ไม่มีส่วนร่วม	78	34.21
- มีส่วนร่วม (n = 150)	150	65.79
- เป็นคณะกรรมการดำเนินการจัดห้องปฏิบัติการ	26	17.33
- สำรวจความต้องการของครูในการจัดห้องปฏิบัติการ	48	32.00
- เสนอความคิดเห็นการจัดห้องปฏิบัติการกับฝ่ายที่รับผิดชอบ	94	62.67
- ติดตามและประเมินผลการใช้ห้องปฏิบัติการ	59	39.33
- ดูแลรักษาห้องปฏิบัติการในส่วนที่รับผิดชอบ	4	2.67

ตารางที่ 22 (ต่อ)

การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้	จำนวน (n = 228)	ร้อยละ
4. การมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน		
- ไม่มีส่วนร่วม	98	42.98
- มีส่วนร่วม (n = 130)	130	57.02
- เป็นคณะกรรมการดำเนินการจัดสภาพแวดล้อม	30	23.08
- สำรวจความต้องการของครูและนักเรียนในการใช้ บริเวณโรงเรียน	49	37.69
- เสนอความคิดเห็นการจัดสภาพแวดล้อมกับฝ่ายที่รับผิดชอบ	93	71.54
- ติดตามและประเมินผลการใช้สถานที่บริเวณโรงเรียน	26	20.00

จากตารางที่ 22 ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

ในด้านการมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุด หรือศูนย์วิทยบริการ จากแบบสอบถามครูผู้สอน พบว่า ไม่มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 23.68 มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 76.32 ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระบุว่า มีส่วนร่วมโดยส่งเสริม แนะนำให้ผู้เรียนใช้บริการแหล่งสืบค้นข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 73.56 รองลงมาคือ สำรวจความต้องการของผู้เรียนในการใช้แหล่งสืบค้นข้อมูล และให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะในการจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 58.05 และ 45.98 ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการใฝ่หาความรู้ จากแบบสอบถามครูผู้สอน พบว่า ไม่มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 27.63 มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 72.37 ครูผู้สอนส่วนใหญ่ระบุว่า มีส่วนร่วมในการประสานงานกับฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือ ร่วมวางแผนกับฝ่ายงานที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการใฝ่หาความรู้ และ สำรวจความต้องการของผู้เรียนในด้านกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 42.42 และ 40.00 ตามลำดับ

ในด้านการมีส่วนร่วมในการจัดห้องปฏิบัติการต่างๆ ในโรงเรียน จากแบบสอบถามครูผู้สอน พบว่า ไม่มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 34.21 มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 65.79 ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระบุว่า มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นการจัดห้องปฏิบัติการกับฝ่ายที่รับผิดชอบ

คิดเป็นร้อยละ 62.67 รองลงมาคือ ติดตามและประเมินผลการใช้ห้องปฏิบัติการ และสำรวจความต้องการของครูผู้สอนในการจัดห้องปฏิบัติการ คิดเป็นร้อยละ 39.33 และ 32.00 ตามลำดับ

สำหรับการมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน จากแบบสอบถามครูผู้สอนพบว่า ไม่มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 42.98 มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 57.02 ครูผู้สอนส่วนใหญ่ระบุว่า มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นด้านการจัดสภาพแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 71.54 รองลงมาคือ สำรวจความต้องการของครูและนักเรียนในการใช้บริเวณโรงเรียน และเป็นคณะกรรมการดำเนินการจัดสภาพแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 37.69 และ 23.08 ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 23 ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านการค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

การค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา	จำนวน (n = 228)	ร้อยละ
1. ประเภทของการค้นคว้า วิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา		
- การออกแบบและพัฒนาวิธีการสอน	104	46.85
- การผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน	148	66.67
- การวัดผลและประเมินผล	88	39.64
2. การนำผลการค้นคว้า วิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาไปใช้ประโยชน์		
- ไม่ใช่	21	9.21
- นำไปใช้ (n = 207)	207	90.79
- ประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	187	90.34
- เผยแพร่ต่อสาธารณชน	52	25.12
- เป็นต้นแบบเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา	53	25.60

จากตารางที่ 23 ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านการค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

ส่วนประเภทของการค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระบุว่า ได้ค้นคว้า วิจัยด้านการผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือ การออกแบบและพัฒนาวิธีการสอน และการวัดผลประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 46.85 และ 39.64 ตามลำดับ

สำหรับการนำผลการค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาไปใช้ประโยชน์ จากแบบสอบถามครูผู้สอน พบว่า ไม่นำมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 9.21 นำมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 90.79 ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระบุว่า นำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 90.34 รองลงมาคือ เป็นต้นแบบเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา และเผยแพร่ต่อสาธารณชน คิดเป็นร้อยละ 25.60 และ 25.12 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร หัวหน้าแผนกวิชา และการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน ได้ระบุถึงปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2545 ซึ่งการนำข้อมูลในส่วนนี้ แบ่งเป็น 3 ตาราง คือ ปัญหาการดำเนินงานวิชาการจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน รายละเอียดดังตารางที่ 24 ปัญหาการดำเนินงานวิชาการจากการสัมภาษณ์หัวหน้าแผนกวิชา รายละเอียดดังตารางที่ 25 และปัญหาการดำเนินงานวิชาการจากแบบสอบถามครูผู้สอน รายละเอียดดังตารางที่ 26

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 24 ปัญหาการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหาร

ปัญหาการดำเนินงานวิชาการ	จำนวน (N = 10)	ร้อยละ
1. การพัฒนาหลักสูตร		
การวิเคราะห์และวางแผนเปิดสอนรายวิชาต่างๆ		
- ขาดความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตร	4	40.00
- หลักสูตรไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	2	20.00
การนิเทศ ติดตาม และประเมินการใช้หลักสูตร		
- การนิเทศ ติดตาม การใช้หลักสูตรขาดความต่อเนื่อง	6	60.00
การนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์		
- ขาดการนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรไปใช้อย่างคุ้มค่า	4	40.00
2. การพัฒนาการเรียนการสอน		
การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		
- ขาดการนำเทคนิค วิธีสอนใหม่ๆ มาใช้	6	60.00
การทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ		
- ขาดความรู้ ความเข้าใจในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ	5	50.00
- ผลการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อยังไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร	4	40.00
- การทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ ขาดการติดตาม ประเมินผล อย่างต่อเนื่อง	2	20.00
การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน		
- เวลาไม่เอื้ออำนวยต่อการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ ในการเรียนการสอน	8	80.00
- แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร	4	40.00
การใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยี		
- ผลิตสื่อการเรียนการสอนน้อย	8	80.00
- การติดตาม ประเมินผลการใช้สื่อ อุปกรณ์ของครูไม่ต่อเนื่อง	3	30.00
- ครูใช้ประโยชน์จากสื่อ อุปกรณ์ไม่คุ้มค่า	2	20.00

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ปัญหาการดำเนินงานวิชาการ	จำนวน (N = 10)	ร้อยละ
การประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอน		
- เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ยังไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร	2	20.00
- ขาดการติดตาม ประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง	4	40.00
- ขาดการนำผลการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูมาใช้ประโยชน์	4	40.00
3. การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผล		
การใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียน		
- เครื่องมือวัดและประเมินผลที่ครูสร้างยังไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร	6	60.00
- วิธีการวัดและประเมินผลที่ครูใช้ไม่หลากหลาย	2	20.00
- การวัดและประเมินผลผู้เรียนไม่ต่อเนื่อง	2	20.00
การรายงานความก้าวหน้าทางการเรียน		
- ผู้ปกครองไม่ทราบผลการเรียนของผู้เรียน	4	40.00
การนำข้อมูลจากผลการเรียนไปใช้ประโยชน์		
- ขาดการนำผลการเรียนของผู้เรียนมาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า	4	40.00
4. การพัฒนาบริการนักศึกษา		
การจัดกิจกรรมนักศึกษา		
- ผู้เรียนไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมเท่าที่ควร	8	80.00
- ไม่สามารถจัดกิจกรรมได้หลากหลายตามความต้องการของผู้เรียน	2	20.00
- ขาดการติดตาม ประเมินผลการจัดกิจกรรมนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4	40.00

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ปัญหาการดำเนินงานวิชาการ	จำนวน (N = 10)	ร้อยละ
การจัดบริการให้คำปรึกษาด้านสุขภาพจิต การเรียน บุคลิกภาพ		
- ผู้เรียนไม่สนใจใช้บริการการให้คำปรึกษาเท่าที่ควร	6	60.00
- ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการให้คำปรึกษากับผู้เรียน	4	40.00
การจัดสวัสดิการต่างๆ เพื่อสนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือนักศึกษา		
- ผู้เรียนไม่สนใจใช้บริการสวัสดิการเท่าที่ควร	6	60.00
5. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้		
การจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุด หรือศูนย์วิทยบริการ		
- ผู้เรียนใช้ประโยชน์ห้องสมุด และแหล่งสืบค้นข้อมูลไม่คุ้มค่า	4	40.00
- หนังสือและอุปกรณ์สืบค้นข้อมูล เกิดการเสียหายมาก	2	20.00
การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่หาความรู้		
- ผู้เรียนไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการใฝ่หาความรู้	6	60.00
การจัดห้องปฏิบัติการต่างๆ		
- อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการเกิดการเสียหาย	2	20.00
การจัดสภาพแวดล้อมภายในบริเวณโรงเรียน		
- สถานที่พักผ่อนไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน	2	20.00
6. การค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา		
การจัดทำแผนงาน โครงการส่งเสริมการค้นคว้า วิจัย		
- ครูไม่เห็นความสำคัญของการค้นคว้า วิจัย	6	60.00
การส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาบุคลากรด้านการค้นคว้า วิจัย		
- วัสดุอุปกรณ์ สำหรับการค้นคว้า วิจัยในท้องถิ่นหายาก	4	40.00
การนำผลการวิจัย หรือการพัฒนาเทคโนโลยี ไปใช้ประโยชน์		
- ผลการค้นคว้า วิจัยไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร	2	20.00

จากตารางที่ 24 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานวิชาการ ปัญหาในด้านการพัฒนาหลักสูตร ในส่วนของปัญหาการวิเคราะห์และวางแผนเปิดสอน รายวิชาต่างๆ ผู้บริหารส่วนใหญ่ ระบุว่า ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ หลักสูตรไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ส่วนปัญหาการนิเทศ ติดตามและประเมินการใช้หลักสูตร ผู้บริหารส่วนใหญ่ ระบุว่า การนิเทศ ติดตาม การใช้หลักสูตร ขาดความต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 60.00 สำหรับปัญหา การนำผลการประเมินไปใช้ ผู้บริหาร ระบุว่า ขาดการนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรไปใช้อย่าง คุ่มค่า คิดเป็นร้อยละ 40.00

ส่วนปัญหาด้านการพัฒนาการเรียนการสอน ในด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ผู้บริหารส่วนใหญ่ ระบุว่า ครูขาดการนำเทคนิค วิธีสอนใหม่ๆ มาใช้ คิดเป็นร้อยละ 60.00 ส่วนปัญหาการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ ผู้บริหารส่วนใหญ่ พบว่า ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ ผลการวิจัยเพื่อ พัฒนาการเรียนรู้อยังไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร และขาดการติดตาม ประเมินผลการทำวิจัยเพื่อ พัฒนาการเรียนรู้ออย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 40.00 และ 20.00 ตามลำดับ ปัญหาการนำ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารส่วนใหญ่ พบว่า เวลาไม่เอื้อ อำนวยต่อการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาคือ แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร คิดเป็นร้อยละ 40.00 สำหรับปัญหาการใช้ เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี ผู้บริหารส่วนใหญ่ พบว่า ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนน้อย คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาคือ การติดตามประเมินผลการใช้สื่อ อุปกรณ์ของครูขาดความ ต่อเนื่อง และครูใช้ประโยชน์จากสื่อ อุปกรณ์ไม่คุ้มค่า คิดเป็นร้อยละ 30.00 และ 20.00 ตามลำดับ ในส่วนของปัญหาการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารส่วนใหญ่ พบว่า ขาดการ ติดตาม ประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง และ ขาดการนำผล การประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูมาใช้ประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 40.00 เท่ากัน รองลงมาคือ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนยังไม่มีคุณภาพ เท่าที่ควร คิดเป็นร้อยละ 20.00

ในด้านการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผล ปัญหาการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล การเรียน ผู้บริหารส่วนใหญ่ พบว่า เครื่องมือวัดและประเมินผลที่ครูสร้างยังไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือ วิธีการวัดและประเมินผลที่ครูใช้ยังไม่หลากหลาย และการวัด และประเมินผลผู้เรียนไม่ต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 20.00 เท่ากัน ส่วนปัญหาการรายงาน ความก้าวหน้าทางการเรียน ผู้บริหาร พบว่า ผู้ปกครองไม่ทราบผลการเรียนของผู้เรียน คิดเป็น

ร้อยละ 40.00 สำหรับปัญหาการนำข้อมูลจากผลการเรียนไปใช้ประโยชน์ ผู้บริหารส่วนใหญ่พบว่า ขาดการนำผลการเรียนของผู้เรียนมาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า คิดเป็นร้อยละ 40.00

สำหรับปัญหาด้านการพัฒนากิจการนักศึกษา ในส่วนของปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษา ผู้บริหารส่วนใหญ่พบว่า ผู้เรียนไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมเท่าที่ควร คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาคือ ขาดการติดตาม ประเมินผลการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และไม่สามารถจัดกิจกรรมได้หลากหลายตามความต้องการของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และ 20.00 ตามลำดับ ส่วนปัญหาการจัดบริการให้คำปรึกษาด้านสุขภาพจิต การเรียน บุคลิกภาพ ผู้บริหารส่วนใหญ่พบว่า ผู้เรียนไม่สนใจใช้บริการการให้คำปรึกษาเท่าที่ควร คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการให้คำปรึกษากับผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 40.00 สำหรับปัญหาการจัดสวัสดิการเพื่อสนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือนักศึกษา ผู้บริหารส่วนใหญ่พบว่า ผู้เรียนไม่สนใจใช้บริการสวัสดิการเท่าที่ควร คิดเป็นร้อยละ 60.00

ส่วนปัญหาด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ในส่วนของปัญหาการจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุด หรือศูนย์วิทยบริการ ผู้บริหารส่วนใหญ่พบว่า ผู้เรียนใช้ประโยชน์จากแหล่งสืบค้นข้อมูลไม่คุ้มค่า คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ หนังสือและอุปกรณ์สืบค้นข้อมูลเกิดการเสียหายมาก คิดเป็นร้อยละ 20.00 ส่วนปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการใฝ่หาความรู้ ผู้บริหารส่วนใหญ่พบว่า ผู้เรียนไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการใฝ่หาความรู้เท่าที่ควร คิดเป็นร้อยละ 60.00 ส่วนปัญหาการจัดห้องปฏิบัติการต่างๆ ผู้บริหารส่วนใหญ่พบว่า อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการเกิดการเสียหายมาก คิดเป็นร้อยละ 20.00 สำหรับปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมภายในบริเวณโรงเรียน ผู้บริหารส่วนใหญ่พบว่า สถานที่พักผ่อนไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 20.00

ส่วนในด้านการค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา ปัญหาการจัดทำแผนงาน โครงการส่งเสริมการค้นคว้า วิจัย ผู้บริหารส่วนใหญ่พบว่า ครูไม่เห็นความสำคัญของการค้นคว้า วิจัย คิดเป็นร้อยละ 60.00 ส่วนปัญหาการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาบุคลากรด้านการค้นคว้า วิจัย ผู้บริหารส่วนใหญ่พบว่า วัสดุอุปกรณ์ สำหรับการค้นคว้า วิจัย ในห้องถิ่นหายาก คิดเป็นร้อยละ 40.00 และสำหรับปัญหาการนำผลการวิจัย หรือการพัฒนาเทคโนโลยีไปใช้ประโยชน์ ผู้บริหารส่วนใหญ่พบว่า ผลการค้นคว้า วิจัยไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร คิดเป็นร้อยละ 20.00

ตารางที่ 25 ปัญหาการดำเนินงานวิชาการของหัวหน้าแผนกวิชา

ปัญหาการดำเนินงานวิชาการ	จำนวน (N = 34)	ร้อยละ
1. การพัฒนาหลักสูตร		
การวิเคราะห์และวางแผนเปิดสอนรายวิชาต่างๆ		
- หลักสูตรไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน		
สถานประกอบการ	12	35.29
- ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตร	15	44.12
การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร		
- การนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรขาดความต่อเนื่อง	11	32.35
การนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์		
- ขาดการนำผลการประเมินการใช้หลักสูตร มาใช้อย่างคุ้มค่า	8	23.53
2. การพัฒนาการเรียนการสอน		
การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		
- ครูขาดการนำเทคนิค วิธีสอนใหม่ๆ มาใช้	16	47.06
- ครูขาดการเตรียมการสอน	2	5.88
การทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ		
- ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ	14	41.18
- การติดตาม ประเมินผลการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ		
ขาดความต่อเนื่อง	10	29.41
การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน		
- แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่ให้ความร่วมมือ	8	23.53
- แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยากรหายาก	6	17.65
- ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยากรขาดทักษะการถ่ายทอดความรู้	13	38.24
การใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี		
- สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอ	11	32.35
- ครูผลิตสื่อการสอนน้อยและไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร	17	50.00
- สื่อ อุปกรณ์ ข้ำรูด ขาดการบำรุงรักษา	7	20.59
- ครูใช้สื่อ อุปกรณ์ไม่คุ้มค่าเท่าที่ควร	10	29.41

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ปัญหาการดำเนินงานวิชาการ	จำนวน (N = 34)	ร้อยละ
การประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอน		
- เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ยังไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร	5	14.71
- ขาดการติดตาม ประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง	9	26.47
- ขาดการนำผลการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูมาใช้ประโยชน์	6	17.65
3. การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผล		
การใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียน		
- เครื่องมือวัดและประเมินผลที่ครูสร้างยังไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร	12	35.29
- วิธีการวัดและประเมินผลที่ครูใช้ไม่หลากหลาย	11	32.35
- ขาดการติดตาม ประเมินผลการใช้เครื่องมือวัดผลอย่างต่อเนื่อง	10	29.41
การกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน		
- เกณฑ์การประเมินผลไม่เหมาะสมกับผู้เรียนบางกลุ่ม	6	17.65
การรายงานความก้าวหน้าทางการเรียน		
- ผู้ปกครองไม่ทราบผลการเรียนของผู้เรียน	17	50.00
การนำข้อมูลจากผลการเรียนไปใช้ประโยชน์		
- ขาดการนำผลการเรียนไปใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า	4	11.77
4. การพัฒนากิจการนักศึกษา		
การจัดกิจกรรมนักศึกษา		
- ครูมีภาระการสอนมาก จึงให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมได้ไม่เต็มที่	6	17.65
- ผู้เรียนไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมเท่าที่ควร	24	70.59
- กิจกรรมไม่ตรงตามความต้องการของผู้เรียน	11	32.35

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ปัญหาการดำเนินงานวิชาการ	จำนวน (N = 34)	ร้อยละ
การจัดบริการให้คำปรึกษาด้านสุขภาพจิต การเรียน บุคลิกภาพ		
- ผู้เรียนไม่สนใจใช้บริการการให้คำปรึกษาเท่าที่ควร	13	38.24
- ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการให้คำปรึกษา	16	47.06
การจัดสวัสดิการเพื่อสนับสนุนส่งเสริม ช่วยเหลือ ผู้เรียน		
- ผู้เรียนไม่สนใจใช้บริการสวัสดิการเท่าที่ควร	18	52.94
5. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้		
การจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุด ศูนย์วิทยบริการ		
- หนังสือและอุปกรณ์สืบค้นข้อมูลไม่เพียงพอต่อความต้องการ	12	35.29
- ผู้เรียนใช้ประโยชน์ห้องสมุดและแหล่งสืบค้นข้อมูลไม่คุ้มค่า	15	44.12
- หนังสือและอุปกรณ์เสียหาย ขาดการบำรุงรักษา	9	26.47
- บรรยากาศแหล่งสืบค้นข้อมูลไม่ส่งเสริมการเรียนรู้	3	8.82
การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการใฝ่หาความรู้		
- ผู้เรียนไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการใฝ่หาความรู้	17	50.00
- กิจกรรมที่ส่งเสริมการใฝ่หาความรู้ไม่ตรงตามความต้องการ ของผู้เรียน	12	35.29
การจัดห้องปฏิบัติการต่างๆ		
- อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการเกิดการเสียหายมาก	8	23.53
การจัดสภาพแวดล้อมภายในบริเวณโรงเรียน		
- สถานที่พักผ่อนไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน	5	14.71
6. การค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา		
การจัดทำแผนงาน โครงการส่งเสริมการค้นคว้า วิจัย		
- ครูมีภาระการสอนมาก ไม่มีเวลาค้นคว้า วิจัย	11	32.35
การส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาบุคลากรด้านการค้นคว้า วิจัย		
- ครูขาดความรู้ ความชำนาญในการค้นคว้า วิจัย	19	55.88
- วัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ในการค้นคว้า วิจัย ในท้องถิ่นหายาก	7	20.59

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ปัญหาการดำเนินงานวิชาการ	จำนวน (N = 34)	ร้อยละ
การนำผลการวิจัยหรือการพัฒนาเทคโนโลยีไปใช้ประโยชน์		
- ผลการค้นคว้า วิจัย ไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร	10	29.41
- ขาดการเผยแพร่ ผลการค้นคว้า วิจัย	5	14.71

จากตารางที่ 25 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์หัวหน้าแผนกวิชา เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานวิชาการ

การพัฒนาหลักสูตร ปัญหาในการวิเคราะห์และวางแผนเปิดสอนรายวิชาต่างๆ หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 44.12 รองลงมาคือ หลักสูตรไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน สถานประกอบการ คิดเป็นร้อยละ 35.29 ส่วนปัญหาการนิเทศ ติดตาม การใช้หลักสูตร หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า การนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตร ขาดความต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 32.35 และปัญหาการนำผลการประเมินมาใช้ประโยชน์ หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า ขาดการนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรมาใช้อย่างคุ้มค่า คิดเป็นร้อยละ 23.53

ในด้านการพัฒนาการเรียนการสอน สำหรับปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า ครูขาดการนำเทคนิค วิธีสอนใหม่ๆ มาใช้ คิดเป็นร้อยละ 47.06 รองลงมาคือ ครูขาดการเตรียมการสอน คิดเป็นร้อยละ 5.88 ส่วนปัญหาการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อุ หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อุ คิดเป็นร้อยละ 41.18 รองลงมาคือ การติดตาม ประเมินผลการทำวิจัย ขาดความต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 29.41 ส่วนปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยากรขาดทักษะการถ่ายทอดความรู้ คิดเป็นร้อยละ 38.24 รองลงมาคือ แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่ให้ความร่วมมือ และแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยากรหายาก คิดเป็นร้อยละ 23.53 และ 17.65 ตามลำดับ ส่วนปัญหาการใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยี หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า ครูผลิตสื่อการสอนน้อยและไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ สื่อ อุปกรณ์การสอน มีไม่เพียงพอ และครูใช้สื่อ อุปกรณ์ไม่คุ้มค่าเท่าที่ควร คิดเป็นร้อยละ 32.35 และ 29.41 ตามลำดับ และปัญหาการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอน หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่

ระบุว่า ขาดการติดตาม ประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 26.47 รองลงมาคือ ขาดการนำผลการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูมาใช้ประโยชน์ และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ยังไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร คิดเป็นร้อยละ 17.65 และ 14.71 ตามลำดับ

สำหรับในด้านการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผล ปัญหาการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียน หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า เครื่องมือวัดและประเมินผลที่ครูสร้าง ยังไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร คิดเป็นร้อยละ 35.29 รองลงมาคือ วิธีการวัดและประเมินผลที่ครูใช้ ไม่หลากหลาย และขาดการติดตาม ประเมินผลการใช้เครื่องมือวัดผลอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 32.35 และ 29.41 ตามลำดับ ส่วนปัญหาการกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า เกณฑ์การประเมินผลไม่เหมาะสมกับผู้เรียนบางกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 17.65 สำหรับปัญหาการรายงานความก้าวหน้าทางการเรียน หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า ผู้ปกครองไม่ทราบผลการเรียนของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และปัญหาการนำข้อมูลจากผลการเรียนไปใช้ประโยชน์ หัวหน้าแผนกวิชา ระบุว่า ขาดการนำผลการเรียนไปใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า คิดเป็นร้อยละ 11.77

ในด้านการพัฒนากิจการนักศึกษา ปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษา หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า ผู้เรียนไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมเท่าที่ควร คิดเป็นร้อยละ 70.59 รองลงมาคือ กิจกรรมไม่ตรงตามความต้องการของผู้เรียน และครูมีภาระการสอนมาก จึงให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมไม่เต็มที่ คิดเป็นร้อยละ 32.35 และ 17.65 ตามลำดับ ส่วนปัญหาการจัดบริการให้คำปรึกษาด้านสุขภาพจิต การเรียน บุคลิกภาพ หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการให้คำปรึกษา คิดเป็นร้อยละ 47.06 รองลงมาคือ ผู้เรียนไม่สนใจใช้บริการการให้คำปรึกษาเท่าที่ควร คิดเป็นร้อยละ 38.24 และปัญหาการจัดสวัสดิการเพื่อส่งเสริม สนับสนุนช่วยเหลือผู้เรียน หัวหน้าแผนกวิชา ระบุว่า ผู้เรียนไม่สนใจใช้บริการสวัสดิการเท่าที่ควร คิดเป็นร้อยละ 52.94

ในด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ปัญหาการจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุด หรือศูนย์วิทยบริการ หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า ผู้เรียนใช้ประโยชน์แหล่งสืบค้นข้อมูลและห้องสมุดไม่คุ้มค่า คิดเป็นร้อยละ 44.12 รองลงมาคือ หนังสือและอุปกรณ์สืบค้นข้อมูลไม่เพียงพอต่อความต้องการ และหนังสือและอุปกรณ์สืบค้นข้อมูลเสียหายขาดการบำรุงรักษา คิดเป็นร้อยละ 35.29 และ 26.47 ตามลำดับ ส่วนปัญหาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใฝ่หาความรู้ หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า ผู้เรียนไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการใฝ่หาความรู้ คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ กิจกรรมที่ส่งเสริมการใฝ่หาความรู้ไม่ตรงตามความต้องการของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 35.29 ส่วนปัญหาการจัดห้องปฏิบัติการต่างๆ หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า

อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการเกิดการเสียหายมาก คิดเป็นร้อยละ 23.53 และในด้านปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมภายในบริเวณโรงเรียน หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า สถานที่พักผ่อนไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 14.71

ส่วนในด้านการค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา ปัญหาการจัดทำแผนงาน โครงการส่งเสริมการค้นคว้า วิจัย หัวหน้าแผนกวิชา ระบุว่า ครูมีภาระการสอนมาก ไม่มีเวลาค้นคว้า วิจัย คิดเป็นร้อยละ 32.35 ส่วนปัญหาการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาบุคลากรทางการวิจัย หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า ครูขาดความรู้ ความชำนาญในการค้นคว้า วิจัย คิดเป็นร้อยละ 55.88 รองลงมาคือ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการค้นคว้า วิจัย ในท้องถิ่นหายาก คิดเป็นร้อยละ 20.59 และปัญหาการนำผลการวิจัย หรือการพัฒนาเทคโนโลยีไปใช้ประโยชน์ หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ระบุว่า ผลการค้นคว้า วิจัย ไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร คิดเป็นร้อยละ 29.41 รองลงมาคือ ขาดการเผยแพร่ผลการค้นคว้า วิจัย คิดเป็นร้อยละ 14.71

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 26 ปัญหาการดำเนินงานวิชาการของครูผู้สอน

ปัญหาการดำเนินงานวิชาการ	จำนวน (n = 228)	ร้อยละ
1. การพัฒนาหลักสูตร		
การวิเคราะห์และวางแผนเปิดสอนรายวิชาต่างๆ		
- บุคลากรในโรงเรียนไม่เข้าใจหลักการ จุดหมายและโครงสร้างของหลักสูตร	72	31.58
- บุคลากรในโรงเรียนไม่สนใจศึกษาเอกสารหลักสูตรที่มีอยู่	36	15.79
- หลักสูตรไม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น	68	29.83
- เอกสารหลักสูตรในโรงเรียนมีไม่เพียงพอ	49	21.49
- การให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรแก่ครูยังไม่ทั่วถึง	95	41.67
การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร		
- ขาดบุคลากรทำหน้าที่นิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตร	64	28.07
- ขาดการนิเทศ ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	56	24.56
การนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์		
- ขาดการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์	70	30.70
2. การพัฒนาการเรียนการสอน		
การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		
- ขาดความรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	60	26.32
- ขาดความรู้ ทักษะในการจัดทำแผนการสอน	31	13.60
- มีภาระการสอนมาก จึงขาดการเตรียมการสอน	81	35.53
- ขาดความชำนาญในวิชาที่สอน	23	10.09
- ขาดการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการสอนซ่อมเสริม	76	33.33
- มีกิจกรรมมาก สอนไม่ทันเวลา	4	1075
- เนื้อหาวิชาไม่สัมพันธ์กับเวลาเรียน	3	1.32

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ปัญหาการดำเนินงานวิชาการ	จำนวน (n = 228)	ร้อยละ
การทำวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้		
- ขาดการส่งเสริม สนับสนุนการทำวิจัยจากผู้บริหาร	29	12.72
- ขาดความรู้ ความเข้าใจในการทำวิจัย	77	33.77
- งบประมาณสนับสนุนการทำวิจัยมีไม่เพียงพอ	68	29.82
- ขาดวัสดุ อุปกรณ์ในการทำวิจัย	62	27.19
- ขาดการติดตามผลการดำเนินงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง	97	42.54
- ขาดการนำผลการวิจัยไปใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน	62	27.19
การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน		
- โรงเรียนไม่สนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน	10	4.39
- ขาดความร่วมมือจากชุมชน สถานประกอบการ	36	15.79
- แหล่งทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นอยู่ไกลจากโรงเรียน	57	25.00
- เวลาไม่เอื้ออำนวยที่จะให้ผู้เรียนออกไปศึกษาหรือฝึกปฏิบัติงาน	128	56.14
- ขาดงบประมาณที่จะส่งเสริมการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้	57	25.00
- ขาดการติดตามและประเมินผลการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	35	15.35
การใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี		
- ขาดบุคลากรผู้รับผิดชอบการให้บริการเครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี	63	27.63
- ขาดบุคลากรที่ให้ความรู้แก่ครูในการผลิตและใช้อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี	63	27.63
- ขาดความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี	46	20.18
- เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยีมีจำนวนไม่เพียงพอ	143	62.72
- เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยีชำรุด ขาดการบำรุงรักษา	79	34.65
- ขาดงบประมาณจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยีที่ดีและทันสมัย	49	21.49
- ขาดการติดตามและประเมินผลการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี	37	16.23

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ปัญหาการดำเนินงานวิชาการ	จำนวน (n = 228)	ร้อยละ
การประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอน		
- ครูไม่ให้ความร่วมมือในการประเมินคุณภาพการสอนของครู	18	7.89
- ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการประเมินคุณภาพจึงไม่พร้อมรับการประเมิน	63	27.63
- ระยะเวลาในการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูไม่เหมาะสม	79	34.65
- วิธีการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนไม่เหมาะสม	56	24.56
- ขาดงบประมาณสนับสนุนการประเมินคุณภาพการสอนของครู	29	12.72
- ขาดการติดตามและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	63	27.63
- ขาดการนำผลการประเมินคุณภาพการการสอนไปใช้ประโยชน์	45	19.74
3. การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผล		
การใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียน		
- ขาดความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผล	34	14.91
- ขาดเอกสาร คู่มือด้านการวัดและประเมินผล	42	18.42
- เครื่องมือวัดและประเมินผลไม่มีคุณภาพ	33	14.47
- เครื่องมือวัดและประเมินผลไม่หลากหลายครอบคลุมพฤติกรรม	95	41.67
- การวัดผลและประเมินผลไม่ต่อเนื่อง	55	24.12
- ขาดการติดตามและประเมินผลการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียน	47	20.61

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ปัญหาการดำเนินงานวิชาการ	จำนวน (n = 228)	ร้อยละ
การกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน		
- ขาดความรู้ความเข้าใจในการกำหนดเกณฑ์ตัดสินผลการเรียน	26	11.40
- เกณฑ์ที่กำหนดไม่เหมาะสมในการนำมาใช้ตัดสินผลการเรียน	71	31.14
- เกณฑ์ตัดสินผลการเรียนไม่ยกระดับและทำลายความสามารถของผู้เรียน	102	44.74
- ขาดการติดตามและประเมินผลการใช้เกณฑ์ตัดสินผลการเรียน	40	17.54
การรายงานความก้าวหน้าทางการเรียน		
- การรายงานผลการเรียนล่าช้า	47	20.61
- ข้อมูลผลการเรียนขาดความถูกต้องและชัดเจน	47	20.61
- ขาดการรายงานผลการเรียนต่อผู้ปกครองโดยตรง	53	23.25
- ขาดการพัฒนาและปรับปรุงวิธีการรายงานผลการเรียน	60	26.32
4. การพัฒนากิจการนักศึกษา		
การจัดกิจกรรมนักศึกษา		
- ขาดความร่วมมือจากครูในการจัดกิจกรรมนักศึกษา	38	16.67
- ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมนักศึกษา	33	14.47
- กิจกรรมไม่สนองตามความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน	84	36.84
- ผู้เรียนไม่ให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรม	137	60.09
- ขาดงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมนักศึกษา	76	33.33
- ขาดสถานที่ในการจัดกิจกรรมนักศึกษา	69	30.26
- ขาดการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	37	16.22

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ปัญหาการดำเนินงานวิชาการ	จำนวน (n = 228)	ร้อยละ
การจัดบริการให้คำปรึกษาและสวัสดิการต่างๆ		
- ผู้เรียนขาดความสนใจใช้บริการจัดสวัสดิการและให้คำปรึกษา	105	46.05
- ขาดครูที่มีความรู้ความสามารถรับผิดชอบการจัดสวัสดิการและให้คำปรึกษา	62	27.19
- ขาดการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในการจัดสวัสดิการและให้คำปรึกษา	92	40.35
- ขาดงบประมาณสนับสนุนการจัดสวัสดิการและให้คำปรึกษา	62	27.19
- ขาดการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	49	21.49
5. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้		
การจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุด		
- ผู้เรียนขาดความสนใจใช้แหล่งสืบค้นข้อมูลใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า	157	68.86
- ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล	43	18.86
- ปริมาณสื่อ อุปกรณ์ สืบค้นข้อมูลไม่เพียงพอต่อความต้องการ	97	42.54
- ขาดการบำรุงรักษาสื่อ อุปกรณ์ สืบค้นข้อมูลให้อยู่ในสภาพดี	64	28.07
การจัดห้องปฏิบัติการต่างๆ และสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน		
- ขาดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	68	29.82
- ขาดการติดตามประเมินผลการจัดแหล่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	46	20.18
6. การค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา		
การจัดทำแผนงาน โครงการส่งเสริมการค้นคว้า วิจัย		
- ครูขาดความสนใจและไม่เห็นความสำคัญในการค้นคว้า วิจัย	79	34.65
- มีภาระการสอนมาก ไม่มีเวลาค้นคว้า วิจัย	3	1.32

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ปัญหาการดำเนินงานวิชาการ	จำนวน (n = 228)	ร้อยละ
การส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาบุคลากรด้านการค้นคว้า วิจัย		
- ขาดความรู้ ความเข้าใจในการค้นคว้า วิจัย	96	42.11
- ขาดงบประมาณสนับสนุนการค้นคว้า วิจัย	91	39.91
- ขาดวัสดุอุปกรณ์ในการค้นคว้า วิจัย	69	30.26
การนำผลการวิจัยหรือการพัฒนาเทคโนโลยีไปใช้ประโยชน์		
- ผลการค้นคว้า วิจัย ไม่มีคุณภาพ	52	22.81

จากตารางที่ 26 ข้อมูลจากแบบสอบถามครูผู้สอน เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานวิชาการ ในด้านการพัฒนาหลักสูตร ปัญหาการวิเคราะห์และวางแผนเปิดสอนรายวิชาต่างๆ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระบุว่า การให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรแก่ครูยังไม่ทั่วถึง คิดเป็นร้อยละ 41.67 รองลงมาคือ บุคลากรในโรงเรียนไม่เข้าใจหลักการ จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตร และหลักสูตรไม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 31.58 และ 29.83 ตามลำดับ ส่วนปัญหาการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระบุว่า ขาดบุคลากรที่ทำหน้าที่นิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 28.07 รองลงมาคือ ขาดการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 24.56 และปัญหาการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ ครูผู้สอน ระบุว่า ขาดการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 30.70

ส่วนในด้านการพัฒนาการเรียนการสอน ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระบุว่า มีภาระการสอนมาก จึงขาดการเตรียมการสอน คิดเป็นร้อยละ 35.53 รองลงมาคือ ขาดการส่งเสริม สนับสนุนการจัดสอนซ่อมเสริม และ ขาดความรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คิดเป็นร้อยละ 33.33 และ 26.32 ตามลำดับ สำหรับปัญหาการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อาจารย์ส่วนใหญ่ ระบุว่า ขาดการติดตามผลการดำเนินงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 42.54 รองลงมาคือ ขาดความรู้ ความเข้าใจในการทำวิจัย และงบประมาณในการสนับสนุนการทำวิจัยมีไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 33.77 และ 29.82 ตามลำดับ ส่วนปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระบุว่า เวลาไม่เอื้ออำนวยที่จะให้ผู้เรียนออกไปศึกษาหรือฝึกปฏิบัติงาน คิดเป็น

ร้อยละ 56.14 รองลงมาคือ แหล่งทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นอยู่ไกลจากโรงเรียน และขาดงบประมาณที่จะส่งเสริมการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 25.00 เท่ากัน ส่วนปัญหาการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระบุว่า เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยีมีจำนวนไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 62.72 รองลงมาคือ เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยีชำรุด ขาดการบำรุงรักษา คิดเป็นร้อยละ 34.65 และขาดบุคลากรผู้รับผิดชอบการให้บริการเครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี และขาดบุคลากรที่ให้ความรู้แก่ครูในการผลิตและใช้ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี คิดเป็นร้อยละ 27.63 เท่ากัน และปัญหาการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอน ระบุว่า ระยะเวลาในการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 34.65 รองลงมาคือ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการประเมินคุณภาพจึงไม่พร้อมรับการประเมิน และขาดการติดตามและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 27.63 เท่ากัน

สำหรับด้านการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผล ปัญหาการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระบุว่า เครื่องมือวัดและประเมินผลไม่หลากหลาย ครอบคลุมพฤติกรรม คิดเป็นร้อยละ 41.67 รองลงมาคือ การวัดและประเมินผลไม่ต่อเนื่อง และขาดการติดตามและประเมินผลการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียน คิดเป็นร้อยละ 24.12 และ 20.61 ตามลำดับ ส่วนปัญหาการกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระบุว่า เกณฑ์การตัดสินผลการเรียนไม่ยกระดับและท้าทายความสามารถของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 44.74 รองลงมาคือ เกณฑ์ที่กำหนดไม่เหมาะสมในการนำมาใช้ตัดสินผลการเรียน และขาดการติดตามและประเมินผลการใช้เกณฑ์ตัดสินผลการเรียน คิดเป็นร้อยละ 31.14 และ 17.54 ตามลำดับ และปัญหาการรายงานความก้าวหน้าทางการเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระบุว่า ขาดการพัฒนาและปรับปรุงวิธีรายงานผลการเรียน คิดเป็นร้อยละ 26.32 รองลงมาคือ ขาดการรายงานผลการเรียนต่อผู้ปกครองโดยตรง คิดเป็นร้อยละ 23.25 และ การรายงานผลการเรียนล่าช้า และข้อมูลผลการเรียนขาดความถูกต้องและชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 20.61 เท่ากัน

ในส่วนของการพัฒนากิจกรรมนักศึกษา ปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษา ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระบุว่า ผู้เรียนไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 60.09 รองลงมาคือ กิจกรรมไม่สนองความต้องการของผู้เรียน และขาดงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 36.84 และ 33.33 ตามลำดับ ส่วนปัญหาการจัดบริการให้คำปรึกษาและสวัสดิการต่างๆ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระบุว่า ผู้เรียนขาดความสนใจใช้บริการการให้คำปรึกษาและสวัสดิการ คิดเป็นร้อยละ 46.05 รองลงมาคือ ขาดการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในการจัดสวัสดิการและให้คำปรึกษา คิดเป็นร้อยละ 40.35 และขาดครูที่มีความรู้ ความสามารถรับผิดชอบการจัดสวัสดิการ

และให้คำปรึกษา และขาดงบประมาณสนับสนุนการจัดสวัสดิการและให้คำปรึกษา คิดเป็นร้อยละ 27.19 เท่ากัน

ส่วนในด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ปัญหาการจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุด หรือ ศูนย์วิทยบริการ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระบุว่า ผู้เรียนขาดความสนใจใช้แหล่งสืบค้นข้อมูลและใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า คิดเป็นร้อยละ 68.86 รองลงมาคือ ปริมาณสื่อ อุปกรณ์สืบค้นข้อมูลไม่เพียงพอต่อความต้องการ และ ขาดการบำรุงรักษาสื่อ อุปกรณ์สืบค้นข้อมูลให้อยู่ในสภาพดี คิดเป็นร้อยละ 42.54 และ 28.07 ตามลำดับ ส่วนปัญหาการจัดห้องปฏิบัติการและสภาพแวดล้อมภายในบริเวณโรงเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระบุว่า ขาดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 29.82 รองลงมาคือ ขาดการติดตาม ประเมินผลการจัดแหล่งการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 20.18

ในส่วนของการค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา ปัญหาการจัดทำแผนงาน โครงการค้นคว้า วิจัย ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ระบุว่า ครูขาดความสนใจและไม่เห็นความสำคัญในการค้นคว้า วิจัย คิดเป็นร้อยละ 34.65 รองลงมาคือ มีภาระการสอนมากไม่มีเวลา ค้นคว้า วิจัย คิดเป็นร้อยละ 1.32 ส่วนปัญหาการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาบุคลากรทางการวิจัย ครูผู้สอนส่วนใหญ่ พบว่า ขาดความรู้ ความเข้าใจในการค้นคว้า วิจัย คิดเป็นร้อยละ 42.11 รองลงมาคือ ขาดงบประมาณสนับสนุนการค้นคว้า วิจัย และขาดวัสดุอุปกรณ์ในการค้นคว้า วิจัย คิดเป็นร้อยละ 39.91 และ 30.26 ตามลำดับ และปัญหาการนำผลการวิจัยหรือการพัฒนาเทคโนโลยีไปใช้ประโยชน์ ครูผู้สอน ระบุว่า ผลการค้นคว้า วิจัยไม่มีคุณภาพ คิดเป็นร้อยละ 22.81

ตอนที่ 4 ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน อาชีวศึกษาเอกชน ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2545 ซึ่งเอกสารที่นำมาศึกษา ได้แก่ แผนการเรียน แผนปฏิบัติงานวิชาการ ปฏิทินปฏิบัติงานวิชาการ คำสั่งของโรงเรียน บันทึกการประชุม แผนการสอนและบันทึกการสอน และบันทึกการนิเทศ ซึ่งพบเอกสารที่ต้องการศึกษา จำนวน 4 โรงเรียน รายละเอียดข้อมูลดังตารางที่ 27

ตารางที่ 27 ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการ

การดำเนินงานวิชาการ	จำนวน (N = 4)	ร้อยละ
1. การพัฒนาหลักสูตร		
แผนการเรียน		
- มีการจัดรายวิชาตามโครงสร้างของหลักสูตรของแต่ละสาขาวิชา ประกอบด้วยวิชาพื้นฐาน วิชาสามัญ วิชาชีพ วิชาชีพเลือก และ วิชาเลือกเสรี	4	100.00
แผนปฏิบัติงานวิชาการ		
- มีโครงการนิเทศการสอน เยี่ยมชั้นเรียน เพื่อติดตาม การใช้หลักสูตร	4	100.00
- มีการประเมินการใช้หลักสูตรในแต่ละภาคเรียน	1	25.00
คำสั่งของโรงเรียน		
- มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อวิเคราะห์และวางแผนเปิดสอน รายวิชา	2	50.00
- มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตาม การใช้หลักสูตร	4	100.00
บันทึกการประชุม		
- มีการพิจารณารายวิชาที่สามารถจัดเพิ่มเติมในแต่ละแผนกวิชา	1	25.00
- มีการให้แต่ละแผนกวิชาวิเคราะห์ วางแผน และจัดทำเป็น แผนการเรียนของแต่ละสาขาวิชา	4	100.00
2. การพัฒนาการเรียนการสอน		
แผนปฏิบัติงานวิชาการ		
- มีโครงการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการเรียนการสอน	4	100.00
- มีโครงการนิเทศภายใน	4	100.00
- มีโครงการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอน	2	50.00
- มีโครงการจัดสอนซ่อมเสริม/สอบแก้ตัวผู้เรียน	4	100.00

ตารางที่ 27 (ต่อ)

การดำเนินงานวิชาการ	จำนวน (N = 4)	ร้อยละ
ปฏิทินปฏิบัติงานวิชาการ		
- มีการระบุระยะเวลาและผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนงาน/ โครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน	4	100.00
คำสั่งของโรงเรียน		
- มีคำสั่งให้ครูเข้ารับการอบรมด้านการพัฒนาการเรียนการสอน	4	100.00
บันทึกการประชุม		
- มีการส่งเสริมการใช้/ผลิตสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย	4	100.00
- มีการสำรวจความต้องการใช้สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน	2	50.00
- มีการแจ้งให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน 1 เรื่อง/ภาคเรียน	3	75.00
แผนการสอนและบันทึกการสอน		
- มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีสอนที่หลากหลาย	4	100.00
- มีการนำผู้เรียน ศึกษาดูงานยังชุมชน แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น	2	50.00
- มีการนำเนื้อหาสาระ กิจกรรมของภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้	3	75.00
- มีการนำสื่อ อุปกรณ์ที่หลากหลายและทันสมัยมาใช้	4	100.00
บันทึกการนิเทศ		
- มีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4	100.00
- มีการนิเทศการใช้สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน	4	100.00
- มีการนิเทศการนำผลการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้	1	25.00
- มีการให้ข้อเสนอแนะครูในการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อ อุปกรณ์	4	100.00

ตารางที่ 27 (ต่อ)

การดำเนินงานวิชาการ	จำนวน (N = 4)	ร้อยละ
3. การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน		
ปฏิทินปฏิบัติงานวิชาการ		
- มีการกำหนดระยะเวลาในการวัดและประเมินผล และการรายงานผลการเรียน	4	100.00
- มีการระบุระยะเวลาและผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนงาน/โครงการด้านการวัดและประเมินผล	4	100.00
บันทึกการประชุม		
- มีการติดตามการดำเนินการด้านการวัดและประเมินผล	4	100.00
- มีการให้ครูผู้สอนกำหนดเกณฑ์ตัดสินผลการเรียนตามความเหมาะสม	2	50.00
- มีการแจ้งให้นำผลการเรียนมาวิเคราะห์และนำไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน	3	75.00
แผนการสอนและบันทึกการสอน		
- มีการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	4	100.00
- มีการวัดและประเมินผลการเรียนอย่างต่อเนื่อง	4	100.00
- มีการนำผลการทดสอบมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน	2	50.00
บันทึกการนิเทศ		
- มีการนิเทศด้านการวัดและประเมินผล	4	100.00
- มีการให้ข้อเสนอแนะครูด้านการวัดและประเมินผล	4	100.00
4. การพัฒนากิจการนักศึกษา		
แผนปฏิบัติงานวิชาการ		
- มีการกำหนดแผนดำเนินงาน/โครงการกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะทางวิชาการและวิชาชีพ	4	100.00

ตารางที่ 27 (ต่อ)

การดำเนินงานวิชาการ	จำนวน (N = 4)	ร้อยละ
ปฏิทินปฏิบัติงานวิชาการ		
- มีการระบุระยะเวลาและผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนงาน/ โครงการด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา	4	100.00
คำสั่งของโรงเรียน		
- มีคำสั่งแต่งตั้งครูที่ปรึกษา รับผิดชอบการจัดกิจกรรมนักศึกษา	4	100.00
- มีคำสั่งแต่งตั้งครูที่ปรึกษาแต่ละชั้นเรียน	4	100.00
- มีคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบติดตาม ประเมินผลกิจกรรม	1	25.00
5. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้		
แผนปฏิบัติงานวิชาการ		
- มีโครงการพัฒนาแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุด	3	75.00
- มีโครงการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการใฝ่หาความรู้ของผู้เรียน	4	100.00
บันทึกการประชุม		
- มีการสำรวจความต้องการหนังสือของครู	4	100.00
- มีการแจ้งให้ครูดูแล รักษาห้องปฏิบัติการและสภาพแวดล้อม	2	50.00
6. การค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา		
แผนปฏิบัติงานวิชาการ		
- มีโครงการส่งเสริมการค้นคว้า วิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรม	4	100.00
บันทึกการประชุม		
- มีการชี้แจงให้ครูค้นคว้า วิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรม	4	100.00
- มีการสำรวจความต้องการของครูในการค้นคว้า วิจัยเทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการศึกษา	1	25.00

จากตารางที่ 27 ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการ

การดำเนินงานด้านการพัฒนาหลักสูตร จากการศึกษาเอกสารแผนการเรียน พบว่าโรงเรียนทุกแห่งมีการจัดรายวิชาตามโครงสร้างหลักสูตรของแต่ละสาขาวิชา ประกอบด้วยวิชาพื้นฐาน วิชาสามัญ วิชาชีพ วิชาชีพเลือก และวิชาเลือกเสรี ในเอกสารแผนการปฏิบัติงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนทุกแห่งมีโครงการนิเทศการสอน เยี่ยมชั้นเรียนเพื่อติดตามการใช้หลักสูตร และมีการประเมินการใช้หลักสูตรในแต่ละภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 25.00 สำหรับเอกสารคำสั่งของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนทุกแห่งมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตาม การใช้หลักสูตร รองลงมาคือ มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อวิเคราะห์และวางแผนเปิดสอนรายวิชา คิดเป็นร้อยละ 50.00 และในเอกสารบันทึกการประชุม พบว่า โรงเรียนทุกแห่ง มีการให้แต่ละแผนกวิชา วิเคราะห์ วางแผน และจัดทำแผนการเรียนของแต่ละสาขาวิชา รองลงมาคือ มีการพิจารณา รายวิชาที่สามารถจัดเพิ่มเติมในแต่ละแผนกวิชา คิดเป็นร้อยละ 25.00

การพัฒนาการเรียนการสอน จากการศึกษาเอกสารแผนปฏิบัติงานวิชาการ พบว่าโรงเรียนทุกแห่งมีโครงการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการเรียนการสอน มีโครงการนิเทศภายใน และมีโครงการจัดการสอนซ่อมเสริม/สอบแก้ตัวผู้เรียน รองลงมาคือ มีโครงการประเมินคุณภาพ การจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ส่วนเอกสารปฏิทินปฏิบัติงานวิชาการ พบว่าโรงเรียนทุกแห่งมีการระบุระยะเวลาและผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนงาน/โครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน สำหรับเอกสารคำสั่งของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนทุกแห่งมีคำสั่งให้ครูผู้สอนเข้ารับการอบรมด้านการพัฒนาการเรียนการสอน ส่วนเอกสารบันทึกการประชุม พบว่าโรงเรียนทุกแห่งมีการส่งเสริมการใช้/ผลิตสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย รองลงมาคือ มีการแจ้งให้ครูผู้สอนทำวิจัยในชั้นเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 75.00 ในส่วนของเอกสารแผนการสอนและบันทึกการสอน พบว่า ทุกโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และมีการนำสื่อ อุปกรณ์ที่ทันสมัยมาใช้ รองลงมาคือ มีการนำเนื้อหาสาระ กิจกรรมของภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และมีการนำผู้เรียนไปศึกษาดูงานยังชุมชน แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นคิดเป็นร้อยละ 75.00 และ 50.00 ตามลำดับ และในเอกสารบันทึกการนิเทศ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการนิเทศในด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน และมีการให้ข้อเสนอแนะครูในการจัดการเรียน การสอน การใช้สื่อ อุปกรณ์ รองลงมาคือ มี และมีการนิเทศการนำผลการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 25.00

การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน จากการศึกษาเอกสารปฏิทินปฏิบัติงาน วิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการกำหนดระยะเวลาในการวัดและประเมินผลและการรายงานผล การเรียน และมีการระบุระยะเวลาและผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนงาน/โครงการด้านการวัดและ

ประเมินผล ส่วนเอกสารบันทึกการประชุม พบว่า โรงเรียนทุกแห่งมีการติดตามการดำเนินการด้านการวัดและประเมินผล รองลงมาคือ มีการแจ้งให้นำผลการเรียนมาวิเคราะห์และปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และให้ครูกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนตามความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 75.00 และ 50.00 ด้านเอกสารแผนการสอนและบันทึกการสอน พบว่า ทุกโรงเรียนมีการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และมีการวัดและประเมินผลการเรียนอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ มีการนำผลการทดสอบมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และในบันทึกการนิเทศ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการนิเทศด้านการวัดและประเมินผล และมีการให้ข้อเสนอแนะครูด้านการวัดและประเมินผล

การพัฒนาวิชาการนักศึกษา จากการศึกษาเอกสารแผนปฏิบัติงานวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการกำหนดแผนดำเนินงาน/โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะทางวิชาการและวิชาชีพ ส่วนเอกสารปฏิทินปฏิบัติงานวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการระบุระยะเวลาและผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนงานโครงการด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา และในส่วนของเอกสารคำสั่งของโรงเรียน พบว่า ทุกโรงเรียน มีคำสั่งแต่งตั้งครูที่ปรึกษากิจกรรมและรับผิดชอบการจัดกิจกรรม มีคำสั่งแต่งตั้งครูที่ปรึกษาแต่ละชั้นเรียน รองลงมาคือมีคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบติดตาม ประเมินผลการจัดกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 25.00

การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ จากการศึกษาเอกสารแผนปฏิบัติงานวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียน มีโครงการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการใฝ่หาความรู้ของผู้เรียน รองลงมาคือ มีโครงการพัฒนาแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ 75.00 และในเอกสารบันทึกการประชุม พบว่า ทุกโรงเรียนมีการสำรวจความต้องการหนังสือของครู รองลงมาคือ มีการแจ้งให้ครูดูแล รักษาห้องปฏิบัติการและสภาพแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 50.00

การค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา จากการศึกษาเอกสารแผนปฏิบัติงานวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนมีโครงการส่งเสริมการค้นคว้า วิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา และในเอกสารบันทึกการประชุม พบว่าโรงเรียนทุกแห่งมีการชี้แจงให้ครูผู้สอนค้นคว้า วิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา รองลงมาคือ มีการสำรวจความต้องการของครูผู้สอนในด้านการค้นคว้า วิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 25.00

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานและปัญหาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2545 จำนวน 5 แห่ง โดยมีผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหาร จำนวน 10 คน หัวหน้าแผนกวิชา จำนวน 34 คน และครูผู้สอน ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จำนวน 232 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น 276 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง แบบสอบถาม และแบบศึกษาเอกสาร ซึ่งผู้วิจัยได้ สัมภาษณ์ผู้บริหาร และหัวหน้าแผนกวิชา ได้ครบทุกคน และส่งแบบสอบถามไปยังครูผู้สอน จำนวน 232 ฉบับ ซึ่งได้รับกลับคืนมาและสมบูรณ์ จำนวน 228 ฉบับ รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 272 คน คิดเป็นร้อยละ 98.55 สำหรับแบบศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร จำนวน 4 โรงเรียน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ โดยนำเสนอในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์และผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 36 – 40 ปี และ 46 – 50 ปี มีตำแหน่งผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่/ครูใหญ่ และผู้ช่วยผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่/ครูใหญ่ ฝ่ายวิชาการ มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารในโรงเรียนระหว่าง 1 – 5 ปี และมีประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนระหว่าง 1 – 5 ปี และ 6 – 10 ปี

1.2 หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31 – 35 ปี มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกวิชาในโรงเรียนนี้ ระหว่าง 1 – 5 ปี และมีประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งหัวหน้าแผนกวิชา ระหว่าง 1 – 5 ปี

1.3 ครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 26 – 30 ปี มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีระยะเวลาที่ทำงานสอนในโรงเรียนนี้ 1 – 5 ปี

2. สภาพการดำเนินงานและปัญหาการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียน ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้าแผนกวิชา จากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน และจากแบบศึกษาเอกสาร ดังนี้

2.1 การพัฒนาหลักสูตร

การดำเนินงานเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายในการพัฒนาหลักสูตร ทุกโรงเรียนคำนึงถึงความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน สถานประกอบการ และสอดคล้องกับหลักการ จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตร รองลงมาคือ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และความพร้อมของโรงเรียนด้าน บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่

ส่วนวิธีการวิเคราะห์และวางแผนเปิดสอนรายวิชาต่างๆ โรงเรียนทุกแห่งดำเนินการโดยหัวหน้าแผนกวิชาและครูในแต่ละแผนกวิชาร่วมกันวิเคราะห์และวางแผนและนำเสนอฝ่ายวิชาการ รองลงมาคือ มีคณะกรรมการวิชาการร่วมกันวิเคราะห์และวางแผน โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ให้ข้อมูลในการวิเคราะห์ ซึ่งข้อมูลที่โรงเรียนทุกแห่ง นำมาใช้ในการวิเคราะห์และวางแผน คือ ข้อมูลความต้องการของตลาดแรงงาน สถานประกอบการ หลักการ จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตร รองลงมาคือ ความพร้อมของโรงเรียน บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ และความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง

ในแผนการเรียนของทุกโรงเรียนมีการจัดรายวิชาตามโครงสร้างหลักสูตรของ แต่ละสาขาวิชา ประกอบด้วยวิชาพื้นฐาน วิชาสามัญ วิชาชีพ วิชาชีพเลือก และวิชาเลือกเสรี

สำหรับวิธีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร โรงเรียนทุกแห่ง ติดตามจากการนิเทศการสอน ซึ่งจัดทำเป็นโครงการนิเทศการสอน เยี่ยมชั้นเรียน โดยตั้งเป็นคณะกรรมการเพื่อติดตามการใช้หลักสูตร และการตรวจแผนการสอนและบันทึกการสอน รองลงมาคือ สอบถามความคิดเห็นและความพึงพอใจของครู ซึ่งครูผู้สอนส่วนใหญ่ มีส่วนร่วม โดยเป็นผู้ให้ข้อมูล ความคิดเห็นในการใช้หลักสูตร รองลงมาคือ เป็นผู้นิเทศติดตามและประเมินการใช้หลักสูตร

ส่วนการนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรไปใช้ประโยชน์ ผู้บริหารทุกคน และหัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ นำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ นำไปใช้ปรับปรุงเนื้อหาวิชา และปรับปรุง พัฒนาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ส่วนครูผู้สอนส่วนใหญ่ นำผลการประเมินการใช้หลักสูตร ไปใช้ในการปรับปรุงแผนการสอน รองลงมาคือ วางแผนการจัดการเรียนการสอนและ ปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ในส่วนของปัญหาในด้านการพัฒนาหลักสูตร ปัญหาที่ผู้บริหารส่วนใหญ่พบคือ ขาดความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตร การนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรขาดความต่อเนื่อง และ ขาดการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า ส่วนปัญหาที่หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่พบคือ ขาดความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตร การนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตร ขาดความต่อเนื่อง และ ขาดการนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรมาใช้อย่างคุ้มค่า สำหรับปัญหาที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่พบคือ การให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรแก่ครูยังไม่ทั่วถึง ขาดบุคลากรที่ทำหน้าที่นิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตร และขาดการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์

2. การพัฒนาการเรียนการสอน

นโยบายด้านการพัฒนาการเรียนการสอน โรงเรียนทุกแห่ง มีนโยบาย จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ทันสมัยและเพียงพอกับความต้องการ ผู้เรียนได้ลงปฏิบัติจริง มีประสบการณ์จริง รองลงมาคือ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน

ส่วนหลักการในการจัดการเรียนการสอน หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ มีหลักการว่าต้องใช้สื่อ อุปกรณ์ที่ทันสมัยและมีคุณภาพ รองลงมาคือ เลือกกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน

ในด้านการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ มีการเตรียมการสอน โดยจัดทำแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อ รองลงมาคือ จัดทำโครงการสอน/แผนการสอน สำหรับวิธีสอนที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ใช้วิธีสอนแบบบรรยาย รองลงมาคือ วิธีสอนทักษะปฏิบัติ ส่วนหลักการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนส่วนใหญ่ จะเลือกให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน รองลงมาคือ เลือกให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ของการสอน สำหรับการจัดการสอนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียน โรงเรียนได้จัดทำโครงการสอนซ่อมเสริม โดยครูผู้สอน ส่วนใหญ่จัดสอนซ่อมเสริมระหว่างการเรียนการสอน รองลงมาคือ สอนในคาบว่าง

ส่วนการส่งเสริม สนับสนุนครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนทุกแห่ง ได้จัดอบรมและส่งครูเข้ารับการอบรมด้านการจัดการเรียนการสอน จัดสื่อ อุปกรณ์ที่ทันสมัยและเพียงพอกับความต้องการ และจัดการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งจัดทำเป็นโครงการพัฒนาบุคลากร และจัดทำโครงการนิเทศภายใน รองลงมาคือ จัดเอกสารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนให้ครูศึกษา

จุดประสงค์ของการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียน โรงเรียนทุกแห่ง ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ แก้ปัญหาพฤติกรรมผู้เรียน ส่วนวิธี

การทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้นั้น ส่วนใหญ่ครูผู้สอนพิจารณาและกำหนดหัวข้อในการวิจัยเอง และให้ครูผู้สอนทำวิจัยอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 เรื่อง รองลงมาคือ ครูผู้สอนที่มีปัญหาใกล้เคียงกันให้ร่วมกันทำวิจัย ซึ่งประเภทของการวิจัยที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้สำหรับการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้นั้นคือ การวิจัยในชั้นเรียน รองลงมาคือ การศึกษาเฉพาะรายบุคคล

วิธีการส่งเสริม สนับสนุนครูผู้สอนในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้นั้น โรงเรียนทุกแห่งให้การส่งเสริม สนับสนุนโดยจัดอบรมและส่งครูเข้ารับการอบรมด้านการทำวิจัย และจัดเอกสารวิชาการด้านการทำวิจัยให้ครูได้ศึกษา รองลงมาคือ จัดสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย

ในด้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้นั้น โรงเรียนส่วนใหญ่ ติดตามจากการรายงานผลจากคณะกรรมการวิชาการ และผลการเรียนของผู้เรียน รองลงมาคือ การรายงานผลการดำเนินงานของครูเป็นระยะ

ในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนส่วนใหญ่ มีวิธีการ คือ นำเนื้อหาสาระ กิจกรรมของภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดกิจกรรม รองลงมาคือ นำผู้เรียนไปศึกษาแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น

ส่วนการประสานงานกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ชุมชน หรือสถานประกอบการ โรงเรียนส่วนใหญ่ มีการประสานงานโดยครูผู้สอนติดต่อกับชุมชนหรือสถานประกอบการโดยตรง รองลงมาคือ ครูผู้สอนติดต่อชุมชนหรือสถานประกอบการผ่านทางผู้เรียน

การส่งเสริม สนับสนุนครูในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนทุกแห่งให้การส่งเสริม สนับสนุนโดยจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการ รองลงมาคือ แนะนำ จัดหาวิทยากร แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น และประสานงานติดต่อแหล่งภูมิปัญญา

สำหรับการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ ผู้บริหารทุกคน ติดตามจากการสอบถามความคิดเห็นของครู รองลงมาคือ แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน และรายงาน สรุปผลโครงการ ส่วนหัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ติดตามจากการสอบถามความคิดเห็นของครู รองลงมาคือ จากรายงานสรุปผลโครงการของผู้รับผิดชอบ

วิธีการจัดบริการสื่อ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน โรงเรียนทุกแห่ง มีวิธีการจัดบริการสื่อ อุปกรณ์โดยจัดทำโครงการเสนอต่อผู้บริหารโรงเรียนเพื่อจัดซื้อสื่อ วัสดุอุปกรณ์ รองลงมาคือ ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนขึ้นใช้เอง

การใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อและเทคโนโลยี ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการใช้สื่อการเรียนการสอน โดยขึ้นอยู่กับจุดประสงค์และเนื้อหาวิชา รองลงมาคือ ใช้ตามวัสดุและสื่อ

การเรียนการสอนที่มีอยู่ ส่วนหลักการเลือกใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อและเทคโนโลยี ครูผู้สอน ส่วนใหญ่ เลือกโดยให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา รองลงมาคือ เหมาะสมกับจุดประสงค์ของการสอน สำหรับวิธีการจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อและเทคโนโลยี ครูผู้สอนส่วนใหญ่ มีการจัดหาโดยผลิตสื่อการเรียนการสอนขึ้นใช้เอง รองลงมาคือ ร่วมกับครูในแผนกวิชาผลิตสื่อการเรียนการสอน

การส่งเสริม สนับสนุนครูผู้สอนในการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ โรงเรียนทุกแห่ง ให้การส่งเสริม สนับสนุนโดยจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อและผลิตสื่อการเรียนการสอน และ จัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยและเพียงพอกับความต้องการ รองลงมาคือ จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน

ส่วนวิธีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ของครูผู้สอน ผู้บริหารทุกคน ติดตามจากกรณีศึกษาการสอน รองลงมาคือ การตรวจแผนการสอนและบันทึก การสอน และบันทึกการเยี่ยมคืน การใช้สื่อ ซึ่งหัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ติดตามจากการตรวจ แผนการสอนและบันทึกการสอน รองลงมาคือ จากบันทึกการเยี่ยมคืน การใช้สื่อของครู

การประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู โรงเรียนทุกแห่ง มีวิธีการ ประเมินโดยให้ผู้เรียนประเมินครู และประเมินจากกรณีศึกษาการสอน รองลงมาคือ หัวหน้า แผนกวิชาประเมินครู โดยหัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในการเป็นผู้ประเมินคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนของครูในแผนกวิชา รองลงมาคือ เป็นผู้สรุปและรายงานผลการประเมิน ของแผนกวิชา ในส่วนของครูผู้สอนส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมโดยเป็นผู้ประเมินคุณภาพการจัดการเรียน การสอนของเพื่อนครู รองลงมาคือ เป็นผู้สรุปและจัดทำรายงานการประเมิน

การนำผลการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนไปใช้ประโยชน์ ครูผู้สอน ส่วนใหญ่ ได้นำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแผนการสอน รองลงมาคือ ปรับปรุงแผนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้

ในด้านปัญหาการพัฒนาการเรียนการสอน ปัญหาที่ผู้บริหารส่วนใหญ่พบคือ ครูขาดการนำเทคนิค วิธีสอนใหม่ๆ มาใช้ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการทำวิจัยเพื่อพัฒนา การเรียนรู้ เวลาไม่เอื้ออำนวยต่อการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนน้อย ขาดการติดตามประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู อย่างต่อเนื่อง และขาดการนำผลการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูมาใช้ ประโยชน์ ส่วนปัญหาที่หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่พบคือ ครูขาดการนำเทคนิค วิธีสอนใหม่ๆ มาใช้ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อื่นๆ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ขาดทักษะการถ่ายทอดความรู้ ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนน้อยและไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร และ

ขาดการติดตาม ประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง สำหรับปัญหาของครูผู้สอนส่วนใหญ่ พบว่า มีภาระการสอนมาก จึงขาดการเตรียมการสอน ขาดการติดตามผลการดำเนินการวิจัยอย่างต่อเนื่อง เวลาไม่เอื้ออำนวยที่จะให้ผู้เรียนออกไปศึกษาหรือฝึกปฏิบัติงาน เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยีมีจำนวนไม่เพียงพอ และระยะเวลาในการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนไม่เหมาะสม

3. การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน

นโยบายในการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน โรงเรียนทุกแห่ง มีนโยบาย วัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และวัดและประเมินผลพฤติกรรมผู้เรียนหลายด้าน รองลงมาคือ ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย

สำหรับวิธีการดำเนินการด้านการวัดและประเมินผล โรงเรียนทุกแห่ง มีการดำเนินการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการวัดผลประเมินผล กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผล รองลงมาคือ ควบคุม ดูแลความถูกต้องของการวัดและประเมินผล ส่วนหัวหน้าแผนกวิชาทุกคน ระบุว่า ให้ครูผู้สอนออกแบบและสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลให้เหมาะสม รองลงมาคือ มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผล

ส่วนหลักการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับผู้เรียน รองลงมาคือ วัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ส่วนหลักการเลือกเครื่องมือวัดและประเมินผล ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีหลักการเลือกคือ เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน รองลงมาคือ ตรงตามจุดประสงค์รายวิชา สำหรับเครื่องมือ เทคนิคที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนคือ การทดสอบ รองลงมาคือ การสังเกต ครูผู้สอนส่วนใหญ่ วัดและประเมินผลการเรียนในทุกหน่วยการเรียนรู้ รองลงมาคือ เก็บคะแนนและประเมินอย่างเป็นทางการ 1 – 2 ครั้ง

ส่วนการส่งเสริม สนับสนุนครูผู้สอนในด้านการวัดและประเมินผล โรงเรียนทุกแห่ง ให้การส่งเสริม สนับสนุนโดยจัดอบรมและส่งครูเข้ารับการอบรมในด้านการวัดและประเมินผล และจัดคู่มือ เอกสารด้านการวัดและประเมินผลให้ครูศึกษา รองลงมาคือ ติดตามตรวจสอบการดำเนินการด้านการวัดและประเมินผล

วิธีการติดตามและประเมินผลการดำเนินการวัดและประเมินผล ผู้บริหารทุกคน ติดตามจากการตรวจหลักฐานการวัดและประเมินผล รองลงมาคือ การรายงานของฝ่ายวัดผลและประเมินผล และการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียน หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ติดตามจากและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผล รองลงมาคือ จากการตรวจแผนการสอนและบันทึกการสอน

การกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน โรงเรียนทุกแห่ง กำหนดว่าเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนต้องเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รองลงมาคือ เกณฑ์ตัดสินผลการเรียนต้องเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน

ส่วนวิธีการกำหนดเกณฑ์ตัดสินผลการเรียน หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ มีวิธีการกำหนดเกณฑ์ตัดสินผลการเรียน โดยฝ่ายวิชาการเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน รองลงมาคือ ครูผู้สอนและหัวหน้าแผนกวิชา ร่วมกันกำหนดเกณฑ์

วิธีการติดตาม ประเมินผลการใช้เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ติดตามจากผลการเรียนของผู้เรียน รองลงมาคือ สอบถามความพึงพอใจของครูผู้สอน

การรายงานผลการเรียน ทุกโรงเรียน มีวิธีการรายงานผลการเรียนโดยจัดทำเอกสารรายงานผลการเรียนต่อผู้เรียน จัดทำเอกสารรายงานผลการเรียนต่อผู้ปกครองโดยส่งทางไปรษณีย์ รองลงมาคือ รายงานผลการเรียนทางเว็บไซต์ของโรงเรียน โดยหัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในการติดตาม รวบรวมข้อมูลผลการเรียนจากครู รองลงมาคือ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลผลการเรียน สำหรับครูผู้สอนส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในระบบรายงานผลการเรียนโดยชี้แจงผลการเรียนต่อผู้เรียน รองลงมาคือ รายงานผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ

ในด้านการนำผลการเรียนของผู้เรียนไปใช้ประโยชน์ ผู้บริหารทุกคน มีการนำไปใช้ปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ ปรับปรุง พัฒนาสื่อ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน และจัดสอนซ่อมเสริมและสอบแก้ตัว หัวหน้าแผนกวิชาทุกคน มีการนำไปใช้ปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ จัดสอนซ่อมเสริมและสอบแก้ตัวให้กับผู้เรียน สำหรับครูผู้สอนส่วนใหญ่ นำผลการเรียนของผู้เรียนไปใช้ปรับปรุงแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อ รองลงมาคือ วางแผนการจัดทำแผนการสอน

ส่วนปัญหาในการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผล ปัญหาที่ผู้บริหารส่วนใหญ่ พบคือ เครื่องมือวัดและประเมินผลที่ครูสร้างยังไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร ผู้ปกครองไม่ทราบผลการเรียนของผู้เรียน และขาดการนำผลการเรียนของผู้เรียนมาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า ปัญหาที่หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่พบคือ เครื่องมือวัดและประเมินผลที่ครูสร้างยังไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร เกณฑ์การประเมินผลไม่เหมาะสมกับผู้เรียนบางกลุ่ม ผู้ปกครองไม่ทราบผลการเรียนของผู้เรียน และขาดการนำผลการเรียนไปใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า สำหรับปัญหาที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่พบคือ เครื่องมือวัดและประเมินผลไม่หลากหลายครอบคลุมพฤติกรรม เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน ไม่ยกระดับและทำลายความสามารถของผู้เรียน และขาดการพัฒนาและปรับปรุงวิธีการรายงานผลการเรียน

4. การพัฒนากิจการนักศึกษา

สำหรับนโยบายการพัฒนากิจการนักศึกษา ทุกโรงเรียนมีนโยบายว่า ต้องส่งเสริมความรู้และทักษะทางวิชาการ ส่งเสริมทักษะทางวิชาชีพ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และจัดกิจกรรมหลากหลายตามความต้องการของผู้เรียน รองลงมาคือ ส่งเสริมด้านสุขภาพ ร่างกาย

ส่วนประเภทกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะทางวิชาการหรือวิชาชีพที่ทุกโรงเรียนจัดคือ ชมรมวิชาชีพ การแข่งขันทักษะวิชาชีพ รองลงมาคือ การอบรมวิชาชีพ ทักษะศึกษา ศึกษาน และแข่งขันตอบปัญหาวิชาการ

สำหรับประเภทกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนที่โรงเรียนทุกแห่งจัดคือ กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ กิจกรรมด้านการกีฬา กิจกรรมด้านดนตรี กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย และกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม รองลงมาคือ และกิจกรรมส่งเสริมความเป็นผู้นำ

วิธีการจัดกิจกรรมนักศึกษา โรงเรียนทุกแห่ง มีการจัดทำแผนการดำเนินงานกิจกรรมประจำปีการศึกษา โดยผู้รับผิดชอบจัดทำโครงการเสนอตามแผนที่วางไว้ และจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานของแต่ละกิจกรรม รองลงมาคือ มีการรายงานผลการดำเนินงานของแต่ละกิจกรรม ในด้านการจัดครูที่ปรึกษากิจกรรม ทุกโรงเรียนพิจารณาตามความสามารถและความเหมาะสมของครู รองลงมาคือ กระจายความรับผิดชอบและเฉลี่ยครูในแต่ละกิจกรรม โดยครูผู้สอนส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาโดยการเป็นครูที่ปรึกษากิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น รองลงมาคือ ควบคุม ดูแลการจัดกิจกรรมนักศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมาย

ในส่วนของการส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมนักศึกษา โรงเรียนทุกแห่ง ได้จัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรม จัดวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม และ จัดสรรสถานที่ในการจัดกิจกรรม รองลงมาคือ จัดสรรเวลาในการจัดกิจกรรม และ จัดนิทรรศการแสดงผลงานของแต่ละกิจกรรม

สำหรับวิธีการติดตาม ประเมินผลการจัดกิจกรรมนักศึกษา ผู้บริหารทุกคนติดตามจากการรายงาน สรุปผลโครงการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้น และสังเกต ติดตามการดำเนินการเป็นระยะตามแผนงาน รองลงมาคือ การรายงานผลของครูที่ปรึกษากิจกรรมเป็นระยะ และสังเกต การเข้าร่วม กิจกรรมของผู้เรียน สำหรับหัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ ติดตามจากการรายงาน สรุปผลโครงการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้น รองลงมาคือ การรายงานผลของครูที่ปรึกษากิจกรรมเป็นระยะ

นโยบายการจัดบริการและสวัสดิการต่างๆ แก่นักศึกษา ทุกโรงเรียนกำหนดนโยบายว่าการจัดบริการและสวัสดิการต่างๆ ต้องให้บริการอย่างทั่วถึงและเพียงพอ และมีคุณภาพใช้ประโยชน์คุ้มค่า รองลงมาคือ ตรงตามความต้องการของผู้เรียนและผู้ปกครอง

ประเภทของการจัดบริการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน โรงเรียนทุกแห่งมีบริการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนในด้านการเรียน การศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ ปัญหาส่วนตัว สุขภาพจิต บุคลิกภาพ พฤติกรรม สำหรับวิธีการจัดบริการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน ทุกโรงเรียนมีครูที่ปรึกษาประจำชั้นให้กับผู้เรียน และจัดทำระเบียบสะสมของผู้เรียน รองลงมาคือ มีศูนย์บริการให้คำปรึกษาโดยครูที่มีความรู้ความสามารถ

สำหรับการมีส่วนร่วมในการจัดบริการให้คำปรึกษา หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่มีส่วนร่วมโดยให้คำปรึกษากับผู้เรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ รองลงมาคือ ให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะกับฝ่ายที่รับผิดชอบ สำหรับครูผู้สอนมีส่วนร่วมโดยเป็นครูที่ปรึกษาประจำชั้น รองลงมาคือ ให้คำปรึกษา แนะนำผู้เรียนที่มีปัญหาด้านการเรียน

ในด้านของการติดตาม ประเมินผลการจัดบริการให้คำปรึกษา โรงเรียนทุกแห่งติดตามจากการรายงานผลการดำเนินงานของผู้รับผิดชอบเป็นระยะ รองลงมาคือ สังเกต ติดตาม พฤติกรรมของผู้เรียน

ประเภทของการจัดสวัสดิการเพื่อส่งเสริม ช่วยเหลือนักศึกษา ทุกโรงเรียนได้จัดทุนการศึกษา การรักษาพยาบาล ร้านค้า ร้านอาหาร การเรียนวิชาทหารและการผ่อนผันการตรวจคัดเลือกทหาร รองลงมาคือ ประกันภัย ประกันชีวิต

สำหรับการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการ หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่มีส่วนร่วมโดยให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะ กับฝ่ายที่รับผิดชอบ รองลงมาคือ สำรวจความต้องการใช้บริการของผู้เรียน ส่วนครูผู้สอนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการโดยให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะกับฝ่ายที่รับผิดชอบ รองลงมาคือ แนะนำให้ผู้เรียนใช้บริการสวัสดิการต่างๆ

ส่วนการติดตาม ประเมินผลการจัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือนักศึกษา โรงเรียนทุกแห่ง ติดตามจากการรายงาน สรุปผลการดำเนินงานของฝ่ายที่รับผิดชอบ การรายงานผลจากฝ่ายที่รับผิดชอบเป็นระยะ รองลงมาคือ สอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

ในด้านปัญหาการพัฒนากิจการนักศึกษา ผู้บริหารส่วนใหญ่ พบว่า ผู้เรียนไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมเท่าที่ควร ผู้เรียนไม่สนใจใช้บริการการให้คำปรึกษาเท่าที่ควร และผู้เรียนไม่สนใจใช้บริการสวัสดิการเท่าที่ควร ส่วนปัญหาที่หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่พบคือ ผู้เรียนไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมเท่าที่ควร ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการให้คำปรึกษา และผู้เรียน

ไม่สนใจให้บริการสวัสดิการเท่าที่ควร ส่วนปัญหาที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่พบคือ ผู้เรียนไม่ให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรม และผู้เรียนขาดความสนใจให้บริการการให้คำปรึกษาและสวัสดิการ

5. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

นโยบายด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ทุกโรงเรียนมีนโยบายว่า การจัดแหล่งการเรียนรู้ ต้องเพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน และแหล่งการเรียนรู้ทันสมัยและมีคุณภาพ รองลงมาคือ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สำหรับหลักการจัดแหล่งสืบค้นข้อมูลโรงเรียน มีหลักการว่า สื่อ อุปกรณ์ต้องเพียงพอและตรงตามความต้องการของผู้เรียน และสื่อ อุปกรณ์สืบค้นข้อมูลทันสมัยและมีคุณภาพ รองลงมาคือ มีเจ้าหน้าที่ให้บริการและดูแล รับผิดชอบ โดยเฉพาะ

การมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุด หัวหน้าแผนกวิชาทุกคน มีส่วนร่วมในการสำรวจความต้องการของครูในการใช้แหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุด รองลงมาคือ ให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะในการจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุด สำหรับครูผู้สอนส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในการส่งเสริม แนะนำให้ผู้เรียนใช้บริการแหล่งสืบค้นข้อมูล รองลงมาคือ สำรวจความต้องการของผู้เรียนในการใช้แหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุด

ส่วนวิธีการติดตาม ประเมินผลการจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล โรงเรียนทุกแห่ง ติดตามจากสถิติการใช้บริการแหล่งสืบค้นข้อมูล และแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ รองลงมาคือ การรายงานผลจากผู้รับผิดชอบเป็นระยะ

การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่หาความรู้ ทุกโรงเรียนมีกิจกรรมที่จัด ได้แก่ จัดนิทรรศการวันสำคัญ และจัดแสดงหนังสือใหม่ รองลงมาคือ การศึกษาค้นคว้ารายงาน และตอบปัญหาชิงรางวัล

การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่หาความรู้ หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในการแนะนำผู้เรียนให้เข้าร่วมกิจกรรม รองลงมาคือ ให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะการจัดกิจกรรมแก่ผู้รับผิดชอบ ในส่วนของครูผู้สอน ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่หาความรู้โดยประสานงานกับฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรม รองลงมาคือ ร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่หาความรู้

ในส่วนของการส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่หาความรู้ โรงเรียนทุกแห่ง ให้การส่งเสริม สนับสนุนโดยจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรม และจัดวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม รองลงมาคือ จัดสรรสถานที่ในการจัดกิจกรรม

สำหรับการติดตาม ประเมินผล การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่หาความรู้ โรงเรียนทุกแห่ง ติดตามจากรายงาน สรุปผลโครงการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้น และการสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน รองลงมาคือ จากผลงานของผู้เรียน

หลักการจัดห้องปฏิบัติการต่างๆ โรงเรียนทุกแห่ง มีหลักการว่าห้องปฏิบัติการ ต้องมีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน ห้องปฏิบัติการต้องมีสื่อ อุปกรณ์ตรงตาม จุดประสงค์ของรายวิชาและหลักสูตร และมีบรรยากาศที่ดีส่งเสริมการเรียนรู้ รองลงมาคือ ใช้ ประโยชน์ได้คุ้มค่าและหลากหลาย

การมีส่วนร่วมในการจัดห้องปฏิบัติการต่างๆ หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมโดยจัดตารางการใช้ห้องของแผนกวิชา รองลงมาคือ ให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะการจัด ห้องปฏิบัติการกับฝ่ายที่รับผิดชอบ ในส่วนของครูผู้สอน ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมโดยเสนอความคิดเห็นการจัดห้องปฏิบัติการกับฝ่ายที่รับผิดชอบ รองลงมาคือ ติดตามและประเมินผลการใช้ห้อง ปฏิบัติการ

สำหรับวิธีการติดตาม ประเมินผลการจัดห้องปฏิบัติการต่างๆ โรงเรียนทุกแห่ง ติดตามโดยสังเกตการใช้ห้องปฏิบัติการของครูผู้สอน รองลงมาคือ สอบถามความพึงพอใจของครู ผู้สอน

หลักการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนนั้น โรงเรียนทุกแห่ง มีหลักการว่า สภาพแวดล้อมใน โรงเรียนต้องมีสถานที่พักผ่อนเพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน และสะอาด ร่มรื่น รองลงมาคือ สภาพแวดล้อมมีความสะดวก และปลอดภัย และบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่ดี

การมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน หัวหน้าแผนกวิชา ส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะกับฝ่ายที่รับผิดชอบ รองลงมาคือ สำนวจ ความต้องการใช้บริการของผู้เรียน สำหรับครูผู้สอน ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อม ในโรงเรียนโดยเสนอความคิดเห็นการจัดสภาพแวดล้อมกับฝ่ายที่รับผิดชอบ รองลงมาคือ สำนวจ ความต้องการของครูและผู้เรียนในการใช้บริเวณโรงเรียน

ส่วนวิธีการติดตาม ประเมินผลการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน โรงเรียนทุกแห่ง ติดตามจากการสังเกตการใช้พื้นที่บริเวณโรงเรียนของนักเรียน และสอบถามความพึงพอใจของ ผู้เรียน รองลงมาคือ สอบถามการดำเนินงานจากฝ่ายที่รับผิดชอบ

ในส่วนของปัญหาการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ผู้บริหารส่วนใหญ่ พบปัญหาคือ ผู้เรียนใช้ประโยชน์ห้องสมุด และแหล่งสืบค้นข้อมูลไม่คุ้มค่า ผู้เรียนไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมที่

ส่งเสริมการเฝ้าหาความรู้ อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการเกิดการเสียหายมาก และสถานที่พักผ่อนไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน ส่วนปัญหาที่หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่พบคือ ผู้เรียนใช้ประโยชน์แหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุดไม่คุ้มค่า ผู้เรียนไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการเฝ้าหาความรู้ อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการเกิดการเสียหายมาก และสถานที่พักผ่อนไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน สำหรับปัญหาที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่พบคือ ผู้เรียนขาดความสนใจใช้แหล่งสืบค้นข้อมูลและใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า และขาดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

6. การค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

นโยบายด้านการค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา โรงเรียนทุกแห่ง มีนโยบายคือ การค้นคว้า วิจัยต้องนำไปพัฒนาการเรียนการสอน รองลงมาคือ นำผลการค้นคว้า วิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า ซึ่งโรงเรียนมีการจัดทำโครงการส่งเสริมการค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา โดยให้แต่ละแผนกวิชาจัดทำโครงการค้นคว้า วิจัย รองลงมาคือ จัดทำเป็นแผนงานระยะยาว

การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการค้นคว้า วิจัยการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมโดยจัดทำโครงการค้นคว้า วิจัยของแผนกวิชา รองลงมาคือ สรรวจความพร้อม ความต้องการของครูในแผนกวิชา

ส่วนประเภทของการค้นคว้า วิจัย แผนกวิชาส่วนใหญ่ได้ทำการค้นคว้า วิจัยในด้านสื่อการเรียนการสอน รองลงมาคือ รูปแบบวิธีการสอน ส่วนวิธีดำเนินการค้นคว้า วิจัย แผนกวิชาส่วนใหญ่ ได้จัดทำแผนการดำเนินงานค้นคว้า วิจัยของแผนกวิชา รองลงมาคือ ผู้รับผิดชอบจัดทำโครงการเสนอตามแผนที่วางไว้

สำหรับวิธีการติดตาม และประเมินผลการค้นคว้า วิจัย หัวหน้าแผนกวิชา ติดตามจากการรายงาน สรุปผลโครงการค้นคว้า วิจัย รองลงมาคือ จากการติดตามการดำเนินงานเป็นระยะตามแผนที่วางไว้

การส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนามูลฐานการค้นคว้า วิจัย โรงเรียนทุกแห่งให้การส่งเสริม สนับสนุนโดยจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการค้นคว้า วิจัย จัดวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการค้นคว้า วิจัย และ จัดอบรมและส่งครูเข้ารับการอบรมด้านการค้นคว้า วิจัย รองลงมาคือ จัดเอกสารด้านการค้นคว้า วิจัยให้ครูศึกษา

การนำผลการค้นคว้า วิจัยไปใช้ประโยชน์ ทุกโรงเรียนได้นำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน และจัดแสดงผลงาน เผยแพร่ต่อภายนอก

สำหรับปัญหาด้านการค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา ผู้บริหารส่วนใหญ่ พบว่า ครูมีภาระการสอนมากไม่มีเวลาดำเนินการค้นคว้า วิจัย ครูขาดความรู้ความชำนาญในการค้นคว้า วิจัย และผลการค้นคว้า วิจัย ไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร ส่วนปัญหาที่หัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่พบคือ ครูมีภาระการสอนมาก ไม่มีเวลาดำเนินการค้นคว้า วิจัย ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการค้นคว้า วิจัย และ ผลการค้นคว้า วิจัย ไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร ส่วนปัญหาที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่พบคือ ครูขาดความสนใจและไม่เห็นความสำคัญของการค้นคว้า วิจัย ขาดความรู้ ความเข้าใจในการค้นคว้า วิจัย และ ผลการค้นคว้า วิจัย ไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2545 มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร

การวิเคราะห์และวางแผนเปิดสอนรายวิชาต่างๆ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีวิธีการวิเคราะห์และวางแผนโดยหัวหน้าแผนกวิชาและครูร่วมกันวิเคราะห์และวางแผนและนำเสนอฝ่ายวิชาการ ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์และวางแผน คือ ความต้องการของตลาดแรงงาน สถานประกอบการ หลักการ จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตร ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการดำเนินการของโรงเรียนมีความเหมาะสม ซึ่งการวิเคราะห์และวางแผนเปิดสอนรายวิชาต่างๆ โรงเรียนแต่ละแห่งจะได้แผนการเรียนแตกต่างกันออกไป ดังที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543) กล่าวว่า สถานศึกษาต้องจัดแผนการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกเรียนได้ตามความถนัด ความสนใจและความสามารถ ซึ่งต้องอาศัยข้อมูลสภาพท้องถิ่น อุตสาหกรรม ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง สถานประกอบการ และความพร้อมของสถานศึกษาในด้านต่างๆ สำหรับวิธีการดำเนินการ ผู้วิจัยเห็นว่าควรนำผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาต่างๆ มาร่วมใน การวิเคราะห์และวางแผน ดังที่ พิชญ์ ฉายายนต์ (2539) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรอาชีวะและเทคนิคศึกษา ควรนำผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานภายนอก เช่น สมาคมวิชาชีพ ตัวแทนภาคเอกชน สถานประกอบการให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร

ด้านการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนติดตามโดยใช้การนิเทศการสอน การตรวจแผนการสอนและบันทึกการสอน ผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนมีแนวทางการดำเนินการที่ถูกต้อง เพราะขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมาก ดังที่ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวว่า ถึงแม้ว่าหลักสูตรที่สร้างขึ้นจะดีเลิศและเหมาะสมเพียงใดก็ตาม แต่การนำหลักสูตรไปใช้ยังไม่มีประสิทธิภาพที่ดี ก็ยากที่หลักสูตรนั้นๆ จะบรรลุเจตนารมณ์ที่กำหนดได้เช่นกัน สำหรับการนิเทศ ติดตาม ประเมินการใช้หลักสูตร ที่โรงเรียนได้ดำเนินการนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ควรติดตาม สอบถามความคิดเห็น ความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรด้วย ดังที่ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ที่กล่าวว่า วิธีการประเมินการใช้หลักสูตร อาจใช้การสังเกต สัมภาษณ์ และส่งแบบสอบถามให้ผู้ใช่ คือ ครูผู้สอน ผู้บริหาร ผู้เรียน ผู้ปกครอง เป็นต้น

การนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรไปใช้ประโยชน์ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนนำผลที่ได้จากการประเมินไปใช้ปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอน ปรับปรุงเนื้อหาวิชา ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนได้มีการนำผลการประเมินไปใช้เตรียมการสำหรับใช้หลักสูตร และปรับปรุงแก้ไขการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อให้หลักสูตรบรรลุจุดมุ่งหมาย ซึ่งสอดคล้องกับ ศรีสมร พุ่มสะอาด (2546) ที่กล่าวว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา สามารถใช้ผลการประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ ได้ 2 ลักษณะ คือ ใช้เพื่อพัฒนา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหลักสูตร และใช้เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการเรียนการสอนของครู โรงเรียน หรือสถานศึกษา

ส่วนปัญหาในการพัฒนาหลักสูตร พบว่า ครูขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการพัฒนาหลักสูตร ผู้วิจัยเห็นว่า การที่ครูขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการพัฒนาหลักสูตร อาจเกิดจากการที่ครูมีภาระการสอนมากหรือรับผิดชอบหลายหน้าที่ แต่ครูผู้สอนมีความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาหลักสูตร และมีความสำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปใช้ ดังนั้น ครูผู้สอนจึงต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่ง ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของครูในการนำหลักสูตรไปใช้ข้อหนึ่งว่า ครูต้องปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้อยู่ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของท้องถิ่น โรงเรียน และผู้เรียน และโรงเรียนควรให้การสนับสนุนจัดเตรียมบุคลากรโดยวิธีต่างๆ เช่น ประชุมชี้แจง ฝึกอบรม ศึกษา ดูงาน เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

2. การพัฒนาการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีการเตรียมการสอน โดยการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดทำโครงการสอน/แผนการสอน ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดี เนื่องจากแผนการสอนช่วยให้ครูมีคู่มือที่ทำด้วยตนเองล่วงหน้า เพื่อให้เกิดความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังที่ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ให้ความเห็นว่า การวางแผนการสอนเป็นการเตรียมการสอนวิชาใดวิชาหนึ่งล่วงหน้า โดยวิเคราะห์ห้หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่างๆ แล้วนำมาสร้างเป็นกำหนดการสอนและแผนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ในด้านวิธีการสอนที่ใช้ส่วนใหญ่ครูใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย วิธีสอนทักษะปฏิบัติ และแบบสาธิต ส่วนหลักการเลือกวิธีสอนของครู จะเลือกให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา จุดประสงค์การสอน และวุฒิภาวะ ความสามารถของผู้เรียน โรงเรียนให้การสนับสนุนส่งเสริมครูในการจัดการเรียนการสอน โดยจัดอบรมและส่งครูเข้ารับการอบรม จัดหาสื่อ อุปกรณ์ที่ทันสมัย และจัดการนิเทศภายใน ซึ่งในด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยเห็นว่า การสอนแบบบรรยาย แบบทักษะปฏิบัติ แบบสาธิต ยังคงเป็นวิธีการที่ครูผู้สอนนิยมนำมาใช้ โดยเฉพาะการสอนในระดับอาชีวศึกษา ซึ่งมีทั้งวิชา ทฤษฎี และวิชาปฏิบัติ แต่เมื่อศึกษาจากผลการวิจัย จะพบว่า นอกจากวิธีสอนดังกล่าวแล้ว ครูผู้สอนยังมีการใช้วิธีสอนแบบอภิปราย แบบกลุ่มสัมพันธ์ แบบศูนย์การเรียน ซึ่งเป็นหนึ่งในวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งจะเห็นว่าครูได้ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย ซึ่งจะช่วยให้บรรยากาศในห้องเรียนน่าสนใจยิ่งขึ้น ทั้งนี้ครูควรเลือกกิจกรรมให้เหมาะสมกับสิ่งที่จะสอน ดังที่ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2544) กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องจัดให้สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถ และความถนัด เน้นบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ ใช้หลากหลาย วิธีการสอน หลากหลายแหล่งความรู้ สามารถพัฒนาปัญญาอย่างหลากหลาย

การทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีจุดประสงค์ของการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดยครูผู้สอนพิจารณาหัวข้อในการทำวิจัยเอง ครูทำวิจัยอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 เรื่อง ซึ่งครูผู้สอนได้ทำการวิจัยในชั้นเรียน ในด้านการส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนให้การสนับสนุนโดย จัดอบรมและส่งครูเข้ารับการอบรม และจัดเอกสารด้านการวิจัยให้ครูศึกษา สำหรับการติดตาม ประเมินผลการดำเนินการวิจัยโรงเรียนติดตามจาก ผลการเรียนของผู้เรียน และการรายงานผลการดำเนินการจากครูเป็นระยะ ผู้วิจัยเห็นว่า การทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นการแสวงหาวิธีการแก้ปัญหาการเรียนรู้อที่เกิดขึ้น ในขณะที่การเรียนการสอนดำเนินการอยู่ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของการเรียนการสอน ซึ่งโรงเรียนมีการดำเนินการที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2544) ที่กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนนั้น จะต้องทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง

สม่ำเสมอ จึงต้องมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นการพัฒนาผู้เรียน อีกทั้งพัฒนาตัวครูเองตลอดไป

การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการนำเนื้อหาสาระ กิจกรรมของภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดกิจกรรม โดยครูผู้สอนมีการประสานงานกับชุมชนหรือสถานประกอบการโดยตรง ส่วนการส่งเสริม สนับสนุน โรงเรียนได้จัดสรรงบประมาณในการดำเนินการ ในการติดตาม ประเมินผลผล โรงเรียนติดตามจากการสอบถามความคิดเห็นของครู ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนมีความตระหนักและเห็นความสำคัญและคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น แต่ทั้งนี้โรงเรียนควรให้บทบาทภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น ดังที่ กองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ (2539) ได้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนอีกลักษณะหนึ่งที่น่าจะนอกเหนือจากที่โรงเรียนปฏิบัติ คือ โรงเรียนสามารถเชิญเจ้าของภูมิปัญญาเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน ซึ่งผู้วิจัยเห็นด้วยกับแนวทางดังกล่าว เพราะจะทำให้ได้เนื้อหาสาระของภูมิปัญญาครบถ้วนและลึกซึ้ง

การใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีวิธีการจัดบริการสื่อ อุปกรณ์ โดยการจัดทำโครงการเสนอเพื่อจัด สำหรับครูผู้สอนมีหลักการเลือกใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ โดยให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา จุดประสงค์การสอน โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุนครูในการใช้สื่อ อุปกรณ์ โดยจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อและผลิตสื่อการเรียนการสอน ส่วนการนิเทศ ติดตาม การใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ โรงเรียนติดตามจากการนิเทศ การสอน และการตรวจแผนการสอนและบันทึกการสอน ผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนมีการจัดบริการสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพราะเครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดอาชีวศึกษา เพราะจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ เข้าใจเนื้อหาวิชาได้ง่าย และเป็นการสร้างบรรยากาศประสบการณ์แห่งการเรียนรู้อีกด้วย ดังที่ พิชญ์ ฉายายนต์ (2539) ได้กล่าวถึงสื่อและอุปกรณ์การสอนว่าเป็นเครื่องช่วยในการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา แต่ต้องมีมาตรฐานที่สอดคล้องกับหลักสูตร หัวหน้าสถานศึกษาต้องเข้าใจและเห็นความสำคัญ และประสานงานกับครูผู้สอนเพื่อจัดหาให้ครบถ้วน ดังนั้นโรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีศูนย์พัฒนาสื่อการเรียนการสอนหรือจัดซื้อ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของการศึกษา โดยเน้นให้ผู้เรียนและผู้สอนได้รู้จักและสัมผัสกับอุปกรณ์ที่ใช้งานจริง

การประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการประเมินโดยผู้เรียนเป็นผู้ประเมินครู และประเมินจากการนิเทศการสอน โดยหัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้สอนมีส่วนร่วมเป็นผู้ประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูในแผนกวิชา และครูผู้สอนได้นำผลการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนไปใช้ในการปรับปรุงแผนการสอน ซึ่ง

ผู้วิจัยเห็นด้วยที่โรงเรียนมีการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูและใช้วิธีการติดตามหลายวิธี เพื่อเป็นข้อมูลให้ครูได้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังที่ อรุณศรี อนันตศิริชัย (2525) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า เป็นการประเมินผลเพื่อปรับปรุง มุ่งที่จะหาข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง การสอนของครู ข้อมูลจะเป็นกระจกเงาให้ครูมองดูวิธีการสอนของตนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ว่าตัวเอง เป็นอย่างไร ควรจะปรับปรุงส่วนไหน จึงทำให้การสอนของเขามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ในด้านปัญหาการพัฒนาการเรียนการสอน ปัญหาที่โรงเรียนพบ คือ ครูผลิตสื่อ การเรียนการสอนน้อย ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นปัญหาที่โรงเรียนต่างๆ ประสบอยู่เช่นกัน ดังนั้นแนวทางแก้ไข โรงเรียนควรจะมีการส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนให้มากขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ และตรงตามจุดประสงค์ของเนื้อหาบทเรียน เพราะครูผู้สอนสามารถที่จะกำหนดและปรับสื่อให้ เหมาะสมกับเนื้อหาได้ ดังที่ วนิดา จิ่งประสงค์ (2533) ได้กล่าวถึงประโยชน์ที่ได้จากการผลิตสื่อขึ้น ใช้เองว่า เป็นการประหยัด เพราะสามารถใช้วัสดุท้องถิ่น วัสดุเหลือใช้ มาผลิตสื่อการสอนได้ อีกทั้ง ยังผลิตได้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ได้มากที่สุด

3. การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผล

การใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการดำเนินการ ด้านการวัดและประเมินผล โดยดำเนินการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน ด้านการวัดและประเมินผล โดยให้ครูผู้สอนออกแบบและสร้างเครื่องมือวัดให้เหมาะสม ส่วนครูผู้สอนมีหลักการเลือกเครื่องมือวัดและประเมินผล คือ ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล ที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน ซึ่งเครื่องมือที่ครูใช้คือ การทดสอบ ครูผู้สอนดำเนินการวัดและ ประเมินผลในทุกหน่วยการเรียน ในด้านการสนับสนุน ส่งเสริมครูในการวัดและประเมินผล โรงเรียนให้การส่งเสริมสนับสนุน โดยจัดอบรมและส่งครูเข้ารับการอบรม จัดเอกสาร คู่มือการวัด และประเมินผลให้ครูศึกษา ส่วนวิธีการติดตาม ประเมินผล โรงเรียนติดตามจากการตรวจหลักฐาน การวัดและประเมินผล การรายงานของฝ่ายวัดและประเมินผล และการตรวจสอบคุณภาพของ เครื่องมือวัดและประเมินผล ผู้วิจัยเห็นว่า ในการดำเนินการด้านการวัดและประเมินผลของครู ผู้สอนมีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นสิ่งที่ดี ดังที่ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวไว้ว่า การวัดและประเมินผล การเรียนของนักเรียน ควรดำเนินการบ่อยครั้ง อาจดำเนินการทั้ง ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน แต่ครูผู้สอนควรใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และเลือกให้เหมาะสมกับสิ่งที่วัด ซึ่งสอดคล้องกับที่ ไพศาล หวังพานิช (2526) ได้เสนอแนะ หลักการวัดและประเมินผลไว้ว่า วัดให้ตรงกับวัตถุประสงค์ ใช้เครื่องมือที่ดี มีความยุติธรรม แปลผลได้ถูกต้องและใช้ผลการวัดได้คุ้มค่า

การกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีหลักการกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน คือ ต้องเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนวิธีการกำหนดเกณฑ์ โรงเรียนใช้เกณฑ์การตัดสินผลการเรียนตามที่ฝ่ายวิชาการกำหนด ส่วนวิธีการติดตามการใช้เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน โรงเรียนติดตามจากผลการเรียนของผู้เรียน ผู้วิจัยเห็นว่า สำหรับวิธีการกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนนั้นมีความสำคัญเช่นกัน เพราะเป็นการตัดสินคะแนนของผู้เรียน จึงควรได้กระทำอย่างรอบคอบและยุติธรรม และครูผู้สอนควรจะมีบทบาทในการกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2544) ที่กล่าวไว้ว่า ครูผู้สอนควรเป็นผู้ให้ระดับคะแนนเองเพราะรู้จักผู้เรียนได้ดีว่ามีความสามารถระดับใด การให้ระดับคะแนนจึงจะมีความเที่ยงตรงและยุติธรรม แต่ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า ครูควรต้องมีความรู้เกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนและวิธีการกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนที่ดี

การรายงานผลความก้าวหน้าทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีวิธีการรายงานความก้าวหน้าทางการเรียน โดยจัดทำเป็นเอกสารแจ้งผลการเรียนให้ผู้เรียนและผู้ปกครอง โดยมีหัวหน้าแผนกวิชาเป็นผู้รวบรวม ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลจากครู และครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการชี้แจงผลการเรียนต่อผู้เรียน ผู้วิจัยเห็นว่า ทั้งผู้เรียนและผู้ปกครองจำเป็นต้องทราบผลการเรียน เพื่อให้เกิดการปรับปรุง แก้ไขหรือพัฒนาผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีคุณภาพที่ดีขึ้น ดังที่ พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2544) กล่าวไว้ว่า การรายงานผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบเป็นการแสดงถึงความรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหรือการจัดการเรียนการสอนของครู ว่าได้จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้ผลอย่างไร

ในด้านการนำผลการเรียนไปใช้ประโยชน์ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนนำไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยเห็นว่า ผลจากการวัดและประเมินผลผู้เรียนมีประโยชน์มากมาย ซึ่งโรงเรียนสามารถนำข้อมูลจากผลการเรียนไปใช้ประโยชน์ได้อย่างหลากหลาย ไม่เฉพาะกับครูผู้สอนเท่านั้น ดังที่ พิชัย เสงี่ยมจิตต์ (2542) กล่าวไว้ว่า ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการวัดและประเมินผลผู้เรียน มีให้เกิดประโยชน์เฉพาะครูผู้สอนเท่านั้น แต่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน ประโยชน์ต่อการแนะแนว ประโยชน์ต่อการบริหาร และประโยชน์ต่อการวิจัย

ปัญหาด้านการพัฒนาระบบวัดและประเมินผลการเรียน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาคือ เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนที่ใช้ยังไม่มีคุณภาพ ผู้วิจัยเห็นว่า การทำให้ผลการวัดมีความเชื่อถือได้นั้น ต้องมาจากการใช้เครื่องมือที่ดี มีคุณภาพ และการได้มาซึ่งเครื่องมือวัดผลที่มีคุณภาพมีหลายวิธี ซึ่ง สุวิมล ว่องวานิช (2546) กล่าวไว้ว่า เครื่องมือในการวัดผลอาจมีที่มาจาก 3 แนวทาง ได้แก่ การใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพอยู่แล้ว การดัดแปลงเครื่องมือที่มีผู้สร้างไว้แล้ว หรือการสร้างเครื่องมือเองทั้งหมด หากผู้สอนจะสร้างเครื่องมือเอง ควรจะได้ศึกษาตัวอย่างของ

เครื่องมือที่เคยมีผู้สร้างไว้ก่อน และใช้ความพิถีพิถันในการดัดแปลงหรือสร้างเครื่องมือใหม่ให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน เพื่อให้สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนให้มากที่สุด และผู้สอนควรจะต้องตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้วยเสมอ อย่างน้อยที่สุดควรได้มีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา

4. การพัฒนากิจการนักศึกษา

การจัดกิจกรรมนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะทางวิชาการหรือวิชาชีพ คือ ชมรมวิชาชีพ การแข่งขันทักษะวิชาชีพ ส่วนกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ที่โรงเรียนจัด คือ กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ กิจกรรมด้านดนตรี กีฬา กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โรงเรียนมีวิธีการจัดกิจกรรมโดยจัดทำแผนการดำเนินงานกิจกรรม โดยผู้รับผิดชอบจัดทำโครงการเสนอ และจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานของแต่ละกิจกรรม ส่วนวิธีการจัดครูที่ปรึกษากิจกรรม โรงเรียนจัดโดยพิจารณาตามความสามารถและความเหมาะสมของครู โรงเรียนให้การส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมนักศึกษา โดยจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรม จัดวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม และจัดสถานที่ในการจัดกิจกรรม ส่วนการติดตามประเมินผล โรงเรียนติดตามจากการรายงานสรุปผลโครงการ การสังเกต ติดตามการดำเนินงานเป็นระยะตามแผนงาน ผู้วิจัยเห็นด้วยกับการดำเนินการของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมนักศึกษา เพราะการจัดกิจกรรมต่างๆ จำเป็นต้องจัดทำแผนงาน เพื่อความชัดเจนในการปฏิบัติ และแต่ละกิจกรรมต้องอาศัยครูที่มีความรู้ ความสามารถ และความถนัดในกิจกรรมนั้น ซึ่งถ้าครูได้เป็นที่ปรึกษากิจกรรมในหมวดวิชาที่ตนสอนเป็นประจำ อยู่ด้วยแล้ว ยิงจะทำให้เกิดทักษะและความชำนาญ ซึ่งสอดคล้องกับ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2529) ที่กล่าวว่า กิจกรรมนักเรียนที่จัดขึ้นควรสนองตอบความต้องการของนักเรียนได้อย่างแท้จริง และโรงเรียนต้องจัดให้อาจารย์ที่ปรึกษาคอยดูแล ช่วยเหลือ แนะนำอย่างใกล้ชิด และในด้านการติดตามประเมินผล ผู้วิจัยเห็นด้วยกับการดำเนินการของโรงเรียน เพราะมีทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยใช้วิธีการหลายวิธี ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย และเชื่อถือได้ ดังที่ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2529) ได้กล่าวถึงหลักการประเมินผลกิจกรรมนักเรียนและวิธีการประเมินผลกิจกรรมนักเรียนไว้ว่า การประเมินต้องใช้วิธีการหลายๆ อย่าง ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

การจัดบริการให้คำปรึกษา ด้านสุขภาพจิต การเรียน บุคลิกภาพ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีบริการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนในด้านการเรียน การศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ ปัญหาส่วนตัว สุขภาพจิต และบุคลิกภาพ พฤติกรรม โดยมีครูที่ปรึกษาคอยให้คำปรึกษากับผู้เรียน มีการจัดทำระเบียบสะสมของผู้เรียน และมีศูนย์บริการให้คำปรึกษา โดยหัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษากับผู้เรียนที่มีปัญหาและเป็นครูที่ปรึกษา มีการติดตาม

ประเมินผล จากการรายงานผลการดำเนินการจากผู้รับผิดชอบเป็นระยะ และสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน ผู้วิจัยเห็นด้วยกับวิธีดำเนินการจัดบริการให้คำปรึกษาดังกล่าว เพราะการให้คำปรึกษากับผู้เรียนจะช่วยให้ผู้เรียนแก้ปัญหาและตัดสินใจด้วยตนเองอย่างเหมาะสม ครูผู้สอนหรือครูที่ปรึกษาจึงมีส่วนสำคัญในการจัดบริการให้คำปรึกษา เพราะมีความใกล้ชิดกับผู้เรียน ดังที่ พิชัย เสงี่ยมจิตต์ (2542) กล่าวไว้ว่า บริการให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพจะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย โดยเฉพาะหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่แนะแนวเท่านั้น

การจัดสวัสดิการต่างๆ เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนได้จัดทุนการศึกษา การรักษาพยาบาล ร้านค้า ร้านอาหาร ประกันภัย ประกันชีวิต การเรียนนิสิตอาหารและการผ่อนผันการตรวจเลือกทหาร โดยหัวหน้าแผนกวิชามีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะ กับฝ่ายที่รับผิดชอบ มีการติดตาม ประเมินผลจากรายงาน สรุปผลการดำเนินงานจากฝ่ายที่รับผิดชอบ ผู้วิจัยเห็นว่า งานสวัสดิการเป็นภารกิจหนึ่งที่สำคัญของโรงเรียน งานสวัสดิการจะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ทำให้ผู้เรียนสามารถใช้ชีวิตอย่างมีความสุขในโรงเรียน โรงเรียนมีการจัดสวัสดิการที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับตำรา ประเสริฐกุล (2542) ที่กล่าวว่า การจัดสวัสดิการนักเรียนเป็นงานที่ช่วยเหลือและให้บริการเพื่ออำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ให้กับนักเรียน ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องให้การดูแลช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนในด้านต่างๆ

ส่วนปัญหาในการพัฒนากิจการนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม ผู้วิจัยมีความเห็นว่า สาเหตุมาจากกิจกรรมที่โรงเรียนจัดอาจจะไม่ตรงตามความต้องการของผู้เรียน ซึ่งในการจัดกิจกรรม มีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตามความสนใจ จึงควรจัดกิจกรรมที่สนองความต้องการของผู้เรียน ดังที่ ใจจริง บุญเรืองรอด (2540) กล่าวไว้ว่า กิจกรรมนักเรียนจะต้องเป็นไปเพื่อสนองความสนใจของนักเรียน มิใช่สนองความต้องการของสถานศึกษา และความร่วมมือของนักเรียนนั้นอาจจะได้มาจากการจูงใจหรือการเห็นคุณค่าของกิจกรรมแต่ละประเภท ดังนั้นชาวสารข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมจำเป็นต้องแพร่หลายออกไปเพื่อให้ นักเรียนได้มีส่วนร่วม

5. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

การจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุด หรือศูนย์วิทยบริการ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีหลักการจัดโดยจัดสื่อ อุปกรณ์ให้เพียงพอและตรงตามความต้องการของผู้เรียน สื่อ อุปกรณ์สืบค้นข้อมูลต้องมีความทันสมัยและมีคุณภาพ โดยหัวหน้าแผนกวิชาและครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะในการจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุด และสำรวจความต้องการของครูและผู้เรียนในการใช้แหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุด สำหรับการติดตาม ประเมินผล

การจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุด โรงเรียนติดตามจาก สถิติการใช้บริการ และแบบสอบถาม ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ผู้วิจัยเห็นว่า แหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุด ในปัจจุบันมีความสำคัญมากขึ้น เพราะการเรียนรู้ไม่เพียงแต่เกิดขึ้นในห้องเรียนเท่านั้น ครูต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนที่สำคัญที่สุดคือ ห้องสมุด ซึ่งโรงเรียนได้จัดแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุด โดยเน้นทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพของสื่อ อุปกรณ์สืบค้นข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยเห็นด้วยกับหลักการจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุดของโรงเรียน ดังที่ ใจจริง บุญเรืองรอด (2540) ได้กล่าวไว้ว่า ห้องสมุดนับเป็นบริการที่มีความสำคัญอันดับแรกๆ ในบริการเสริมวิชาการ เพราะห้องสมุด เป็นแหล่งรวมสรรพวิชาที่สำคัญที่ทุกคนสามารถจะเข้าไปศึกษาค้นคว้าได้ ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้องมีบริการนี้ไว้เสมอ

การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่หาความรู้ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนได้จัดนิทรรศการวันสำคัญ จัดแสดงหนังสือใหม่ การมีส่วนร่วมของหัวหน้าแผนกวิชาและครูผู้สอน คือให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะ ในการจัดกิจกรรม โรงเรียนให้การส่งเสริม สนับสนุน ในด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และมีการติดตาม ประเมินผลจากรายงาน สรุปผลโครงการ และสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน ผู้วิจัยเห็นด้วยกับการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการใฝ่หาความรู้ของผู้เรียนที่โรงเรียนได้จัดขึ้น เพราะกิจกรรมเหล่านี้เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ ที่ช่วยกระตุ้นส่งเสริมผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ให้กับตนเอง ดังที่ ใจจริง บุญเรืองรอด (2540) กล่าวไว้ว่า ในการจัดการเรียนการสอนนั้นจะต้องจัดให้นักเรียนได้มีประสบการณ์มากที่สุด ทั้งในและนอกห้องเรียน โดยเฉพาะนอกห้องเรียนนั้น เป็นโอกาสสำคัญที่จะต้องจัดบริการทางวิชาการเพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ที่ทั้งช่วยเสริมความรู้ให้กว้างขวางลุ่มลึกขึ้น และช่วยจูงใจและเสริมแรงให้นักเรียนได้อยากรู้ อยากเห็น รู้วิธีการเรียน และใฝ่รู้จนเป็นนิสัย

การจัดห้องปฏิบัติการต่างๆ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีหลักการจัดห้องปฏิบัติการ โดยต้องมีปริมาณเพียงพอกับความต้องการ ห้องปฏิบัติการต้องมีสื่อ อุปกรณ์ตรงตามจุดประสงค์ของหลักสูตร มีบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ โดยมีหัวหน้าแผนกวิชาและครูผู้สอนเป็นผู้จัดตารางการใช้ห้องของแผนกวิชา และให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะการจัดห้องปฏิบัติการกับฝ่ายที่รับผิดชอบ สำหรับวิธีการติดตามผล โรงเรียนติดตามจากการสังเกตการใช้ห้องปฏิบัติการของคุณ ซึ่งผู้วิจัยเห็นด้วยกับหลักการจัดห้องปฏิบัติการของโรงเรียน เพราะการจัดอาชีวศึกษา จำเป็นที่จะต้องฝึกทักษะด้านปฏิบัติให้กับผู้เรียน เพื่อผู้เรียนจะได้นำไปใช้ในการประกอบอาชีพ วัสดุอุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการ จึงต้องเพียงพอและตอบสนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ดังที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542) กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบต่างๆ ในการฝึกทักษะปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นลักษณะตัวอาคาร เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ หรือตัวครูและบุคลากรต่างๆ จำเป็นต้องมีพร้อมทั้งจำนวนและสมรรถภาพ จึงจะทำให้การฝึกฝีมือดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดสภาพแวดล้อมภายในบริเวณโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีหลักการจัดสภาพแวดล้อม โดยต้องมีสถานที่พักผ่อนเพียงพอกับความต้องการ สะอาด ร่มรื่น โดยหัวหน้าแผนกวิชาและครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะการจัดสภาพแวดล้อม กับฝ่ายที่รับผิดชอบ สสำรวจความต้องการใช้บริการของผู้เรียน ส่วนวิธีการติดตาม ประเมินผล โรงเรียนติดตามจากการสังเกตการใช้พื้นที่บริเวณโรงเรียนของผู้เรียน และสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนมีการสร้างบรรยากาศที่ดี และเอื้อต่อการเรียนการสอน ช่วยให้ ผู้เรียนเกิดความรู้สึกที่ดี ทำให้ส่งผลดีต่อการเรียนรู้ ก่อให้เกิดความรักและความภาคภูมิใจในสถาบัน ซึ่งสอดคล้องกับ อัมภา บุญช่วย (2537) ที่กล่าวไว้ว่า การจัดบรรยากาศในโรงเรียนที่ดี มีอิทธิพลในการหล่อหลอมพฤติกรรม ทักษะคนดี ค่านิยม สติปัญญา ของนักเรียนได้อย่างมากมาย ทั้งบรรยากาศในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

ส่วนปัญหาของการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ไม่คุ้มค่า และผู้เรียนไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการใฝ่หาความรู้ ผู้วิจัยเห็นว่า แหล่งเรียนรู้มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน ปัญหาการไม่ให้ความสนใจใช้แหล่งเรียนรู้ของผู้เรียน อาจเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น นักเรียนมีเวลาเรียนในห้องเรียนมาก ห้องสมุดมีกฎเกณฑ์การใช้ที่เข้มงวด ซึ่ง ดำรง ประเสริฐกุล (2542) ได้เสนอแนวทางแก้ปัญหาไว้ ดังนี้ คือ ครูผู้สอนจะต้องจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีโอกาสศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อเป็นการเสริมการปฏิบัติให้เกิดเป็นลักษณะนิสัย ฝึกให้นักเรียนรักการอ่าน รู้จักค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง

6. การค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

การจัดทำแผนงาน/โครงการส่งเสริมการค้นคว้า วิจัย จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนให้แต่ละแผนกวิชาจัดทำโครงการค้นคว้าวิจัย และมีการจัดทำเป็นแผนงานการค้นคว้า วิจัยของโรงเรียน ส่วนประเภทของการค้นคว้าวิจัย ประเภทของการค้นคว้า วิจัยนั้น ส่วนใหญ่ ทำการค้นคว้า วิจัย ด้านสื่อการเรียนการสอน โดยจัดให้มีการจัดทำแผนดำเนินการค้นคว้า วิจัย และจัดให้มีการรายงานผลการดำเนินงาน ส่วนวิธีการติดตาม ประเมินผล โรงเรียนติดตามจากรายงาน สรุปผลโครงการ ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนได้ให้ความสำคัญกับการค้นคว้า วิจัย ทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านสื่อการเรียน การสอน ซึ่งครูผู้สอนจำเป็นต้องมีการค้นคว้า วิจัยตลอดเวลา ดังที่ เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์ (2545) กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนต้องก้าวหน้าไปในทางที่เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนมากที่สุด จึงต้องค้นคว้าหาแนวทางการสอนหรือนวัตกรรมการสอนที่เหมาะสมกับความรู้พื้นฐานและความสนใจของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ได้ด้วยความสามารถของตนเอง

การส่งเสริม สนับสนุน หรือพัฒนาบุคลากรทางการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการส่งเสริม สนับสนุน โดยจัดสรรงบประมาณ จัดวัสดุอุปกรณ์ จัดอบรมและส่งครูเข้ารับการอบรมด้านการค้นคว้า วิจัย ผู้วิจัยเห็นว่า ปัจจุบันเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาได้เข้ามามีบทบาทต่อการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก ดังที่ วิจิตร ศรีธำณ (2517) ได้กล่าวไว้ว่า เทคโนโลยีทางการศึกษาครอบคลุมด้านต่างๆ 3 ด้าน คือ การนำเอาเครื่องมือใหม่ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน การผลิตวัสดุการสอนแนวใหม่ รวมทั้งการใช้เทคนิควิธีการใหม่ๆ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการสร้างและการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาต้องอาศัยทั้งความรู้ งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ ผู้วิจัยจึงเห็นด้วยกับวิธีการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาบุคลากรทางการวิจัยของโรงเรียนที่ได้ดำเนินการ

การนำผลการค้นคว้า วิจัยไปใช้ประโยชน์ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนได้นำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยเห็นว่า ผลการค้นคว้า วิจัยที่ดี มีคุณภาพ ควรได้รับการส่งเสริม สนับสนุน โดยการเผยแพร่และนำไปเป็นต้นแบบในการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาให้มีการพัฒนาในวงกว้าง เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างแพร่หลายต่อแวดวงการศึกษา ดังที่ สมบูรณ์ สงวนญาติ (2534) ได้กล่าวถึงบทบาทของเทคโนโลยีทางการศึกษาข้อหนึ่งว่า สามารถทำให้การจัดการศึกษาตั้งอยู่บนรากฐานของวิธีการทางวิทยาศาสตร์ การนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ในวงการศึกษา จึงทำให้การจัดการศึกษามีระบบมากขึ้น มีการทดลองค้นคว้า วิจัย พบวิธีการใหม่ๆ อยู่เสมอ จึงทำให้การศึกษาก้าวหน้าและเหมาะสมกับสภาพความเปลี่ยนแปลงของสังคม

ส่วนปัญหาที่พบในการค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ครูไม่เห็นความสำคัญของการค้นคว้า วิจัย และขาดความรู้ ความชำนาญในการค้นคว้า วิจัย ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนควรให้การส่งเสริม สนับสนุนครูในการให้ความรู้ ประสบการณ์ เพื่อให้ครูตระหนักถึงความสำคัญของการค้นคว้า วิจัย เพราะการอบรมอาจไม่ส่งผลให้ครูตระหนักและเห็นความสำคัญได้ โรงเรียนควรจัดทัศนศึกษา ดูงาน ด้านการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาให้มากขึ้น เพื่อให้ครูได้มีประสบการณ์ แนวคิด หลักการในการค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา และผู้วิจัยเห็นว่า นอกจากผู้บริหารจะให้การสนับสนุนดังกล่าวแล้ว ผู้บริหารควรดำเนินการดังที่ สมบูรณ์ สงวนญาติ (2534) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารจะต้องเปิดใจกว้างยอมรับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา ควรมีความรู้ความเข้าใจ และชี้ให้ครูผู้สอนตระหนักในคุณค่าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา และพร้อมที่จะให้การสนับสนุนในทุกๆ ด้าน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน

1. โรงเรียนควรเชิญผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ในสาขาวิชาที่เปิดสอนมาร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน
2. โรงเรียนควรจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในด้านการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตร และสามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้
3. โรงเรียนควรจัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อสนับสนุน ส่งเสริม พัฒนาบุคลากรทางด้านการวิจัย เพื่อให้ครูได้สร้างผลงานวิชาการที่มีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานต้นสังกัด

1. ควรจัดการอบรม สัมมนา ในด้านการพัฒนาหลักสูตร แก่โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในสังกัด เพื่อให้โรงเรียนสามารถพัฒนาหลักสูตรได้ตามความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน
2. ควรดำเนินการนิเทศ ติดตาม การใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้ทราบปัญหาในการนำหลักสูตรไปใช้ และหาแนวทางแก้ไข
3. ควรให้การสนับสนุน ส่งเสริม ในด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แก่ครูในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนอย่างทั่วถึง เพื่อให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายตามความต้องการ ความสามารถ และความถนัดของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา การดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานวิชาการ ให้กับโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนอื่นๆ
2. ควรศึกษาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่ได้รับรางวัลพระราชทานต่อเนื่อง ในเชิงคุณภาพ เพื่อเป็นแนวทางในการรักษามาตรฐานการดำเนินงานวิชาการให้กับโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กมล ภู่อประเสริฐ. **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ทิพย์ พับบลิคชั่น, 2544.

กฤษณ์ ศิริพงษ์. **บริหารกิจการนักเรียน**. ฉะเชิงเทรา: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา, ม.ป.ป.

กาญจนา ศรีกาพิสินธุ์. **การบริหารกิจการนักเรียน เล่ม 1**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.

กิดานันท์ มลิทอง. **เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

กิติมา ปรีดีดีดิก. **การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร: อักษรการพิมพ์, 2532.

เกสณี ชิวปรีชา. **การศึกษาการดำเนินงานทางวิชาการในสถานศึกษาที่ได้รับรางวัล พระราชทาน สังกัดกรมอาชีวศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **รายงานการศึกษาเอกชนระดับต่ำกว่า ปริญญาตรี**. กรุงเทพมหานคร: ทีพี พรินท์, 2538.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันส่งเสริม การวิจัยการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมแห่งชาติ สกศ., 2544.

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. **รายงานการวิจัย ภาวะการมีงานทำของผู้สำเร็จ การศึกษาจากโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา**. กองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ, 2541.

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. **แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545 – 2549)**. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ, 2545.

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. **สถิติการศึกษาเอกชน 2541**. ฝ่ายสถิติและ ประเมินผล กองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ, 2541.

- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. **สถิติการศึกษาเอกชน 2542**. ฝ่ายสถิติและประเมินผล กองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ, 2542.
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. **สถิติการศึกษาเอกชน 2543**. ฝ่ายสถิติและประเมินผล กองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ, 2543.
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. **สถิติการศึกษาเอกชน 2544**. ฝ่ายสถิติและประเมินผล กองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ, 2544.
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. **สถิติการศึกษาเอกชน 2545**. ฝ่ายสถิติและประเมินผล กองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ, 2545.
- คณะกรรมการการอาชีวศึกษา, สำนักงาน. **หลักการ ทฤษฎี และนโยบาย การปฏิรูปการอาชีวศึกษา**. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2546.
- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ม.ป.ป.
- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ม.ป.ป.
- จุไรรัตน์ สูดรุ่ง. **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- ใจจริง บุญเรืองรอด. **การบริหารกิจการนักเรียน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา, 2540.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. **การพัฒนาหลักสูตร หลักการและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: อลีน เพรส, 2539.
- เชาวน์ มณีวงษ์. **การบริหารกิจการนักเรียน**. ชลบุรี: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2529.

- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. **เทคโนโลยีการศึกษา: ทฤษฎีและการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: โอ เอส พริ้นติ้ง เฮ้าส์, 2533.
- ดำรง ประเสริฐกุล. **การบริหารกิจการนักเรียน**. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม, 2542.
- ธีรพงศ์ แก่นอินทร์. **การพัฒนาการเรียนการสอน**. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2537.
- ธำรง บัวศรี. **ทฤษฎีหลักสูตร การออกแบบและพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร: ธนัชการพิมพ์, 2542.
- บุษราคัม จรรย์นาฎย์. **การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในโครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- ปนัดดา พรพิชเนส. **สภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาเอกชน: กรณีศึกษาโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2539**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- ประคอง กวรรณสูต. **สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. **การจัดและบริหารอาชีวศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริม กรุงเทพ, 2542.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2543.
- พนัส หันนาคินทร์. **หลักการบริหารโรงเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช, 2529.
- พวงแก้ว ปุณยนก. **การประเมินการสอนระดับอุดมศึกษา**. หน่วยพัฒนาคณาจารย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- พิชญ์ ฉายายนต์. **หลักการอาชีวและเทคนิคศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันเทคโนโลยี ราชมนจล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ, 2539.
- พิชัย เสี่ยมจิตต์. **การบริหารงานเฉพาะด้านในสถาบันการศึกษา**. อุบลราชธานี: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, 2542.

พิชิต ฤทธิ์จัญญ. **หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร:

คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร, 2544.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. **การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวคิด วิธีและเทคนิค**

การสอน 2. กรุงเทพมหานคร: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์, 2544

ไพศาล หวังพานิช. **การวัดผลการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2526.

ภิญโญ สารธ. **การบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช, 2517.

ภิญโญ สารธ. **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2526.

รัญจวน อินทรกำแหง. **การบริการห้องสมุดโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย

รามคำแหง, 2518.

เรือง เจริญชัย และ เสรี ลาซโรจน์. **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยม. การจัดการโรงเรียน**

มัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2526.

วนิดา จึงประสงค์. **การบริหารและการบริการโสตทัศนศึกษา**. นครปฐม:

มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2533.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. **การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค, 2545.

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. **การพัฒนาการเรียนการสอนทางการอุดมศึกษา**.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

วิจิตร ศรีสอ้าน. **เทคนิควิทยาทางการศึกษา. นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา**.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2517.

วิชาการ, กรม. **กระบวนการนำหลักสูตรไปใช้**. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2528.

วิชาการ, กรม. **คู่มือการประเมินสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน ระดับอุดมศึกษา**.

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546.

วิชาการ, กรม. **แนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น**.

กองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2539.

วิชาการ, กรม. **ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการจัดการเรียนการสอน ในระดับประถมศึกษาและ**

มัธยมศึกษา. กองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2539.

วิชัย วงษ์ใหญ่. **การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ชวนพิมพ์, 2543.

วิทยา ขาวขจร. **การบริหารงานวิชาการโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนภาคใต้**. วิทยานิพนธ์

ปริญญาามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2546.

- วินนา พูลสวัสดิ์. การดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาตามโครงการโรงเรียน
มัธยมเสมือนบ้าน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2537.
- ศัจพร พจนายน. การศึกษาการดำเนินงานด้านวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับ
รางวัลพระราชทานในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- ศรีสมร พุ่มสะอาด. ประมวลสาระชุดวิชาการประเมินหลักสูตรและการเรียนการสอน
หน่วยที่ 13. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2546.
- สังัด อุทรานันท์. พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: เซนต์เตอร์พับลิเคชั่น,
2528.
- สมบุญ สวงนญาตี. เทคโนโลยีทางการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา,
2534.
- สุชาติ อ่อนไสว. ปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทช่างอุตสาหกรรม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2534.
- สุทธิ ประจงศักดิ์ และ ศิริกุล ไทพิทักษ์. วิธีการสอนการงานและพื้นฐานอาชีพ.
กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2525.
- สุมาลี ฟวงคำ. การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542
ของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง, 2546.
- สุมิตร คุณานุกร. หลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์,
2523.
- สุรียพร ระดมกิจ. การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนคาทอลิก สังกัด
อัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- สุวิมล ว่องวานิช. การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- อำภา บุญช่วย. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
โอเดียนสโตร์, 2537.

- อรุณศรี อนันตศิริชัย. การวิเคราะห์และประเมินผลการสอน. **เอกสารการสอนชุดวิชา**
ประสบการณ์วิชาชีพครู. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2525.
- อุทัย บุญประเสริฐ. หลักสูตรและการบริหารโรงเรียน. **เอกสารชุดความรู้พื้นฐาน**.
 กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 2539.
- อุทัย บุญประเสริฐ. หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน. **เอกสารชุดความรู้**
พื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย, 2539.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. **หลักบริหารการศึกษาทั่วไป**. ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. การบริหารวิชาการ. **รายงานการประชุมผู้ตรวจการศึกษาและศึกษาธิการ**
จังหวัด. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2516.
- เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์. **เทคโนโลยีการศึกษา: หลักการและแนวคิดสู่ปฏิบัติ**. สงขลา.
 มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2545.
- เอมอร จังศิริพรกรณ์. **การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่ง
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

ภาษาอังกฤษ

- Fisk, Robert S. **Administration Behavior in Education**. New York: Harper and Row, 1957.
- Good, Carter V. **Dictionary of Education**. New York: Mc Graw – Hill Book, 1973.
- Miller, Van. **The Public Administration of American School System**. New York:
 The Macmillan, 1965.
- Sergiovannie, Thomas J, and Others. **Educational Governance and Administration**.
 New Jersey: Prentice – Hall., 1980.
- Taba, Hilda. **Curriculum Development: Theory and Practice**. New York: Harcourt, Brace
 and World Inc, 1962.
- Yamane, Taro. **Statistic : An Introductory Analysis**. New York: Harper & Row, 1973.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เถรยอด   ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์ ดร.มาลัย จีร์วัฒนเกษตร   ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
3. อาจารย์ศลีนา วงศ์วิริยะ   ผู้อำนวยการกองโรงเรียนอาชีวศึกษา
สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา
เอกชน
4. อาจารย์ไพรวลัย พิทักษ์สาธิต   นักวิชาการสอบ 8 ว. สำนักวิชาการและมาตรฐาน
การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน
5. อาจารย์สุฤดี จันทนเสวี   ศึกษานิเทศก์ 7
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 2
6. บาทหลวงอภิสิทธิ์ กฤษเจริญ   ครูใหญ่ โรงเรียนดรุณาราชบุรีโป๊ะเทคนิค
สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา
เอกชน
7. อาจารย์ยุพา สันต์รัฐกิจ   ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
โรงเรียนพัฒนบริหารธุรกิจ สำนักบริหารงาน
คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
8. อาจารย์นภดล ลีลารุ่งโรจน์   หัวหน้าแผนกวิชาเครื่องกล โรงเรียนเทคโนโลยีสยาม
สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา
เอกชน

(สำเนา)

ที่ ศธ.0512.6(2700.0603)/...

ฝ่ายวิชาการคณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330.

9 มกราคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายศิริชัย จำรัสเลิศลักษณ์ นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชา
นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาดำเนิน
งานวิชาการใน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2545” โดยมี
รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
เครื่องมือการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ
ต่อไป และขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ
ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2680

(สำเนา)

ที่ ศธ.0512.6(2700.0603)/0319

ฝ่ายวิชาการคณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330.

19 มกราคม 2547

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายศิริชัย จำรัสเลิศลักษณ์ นิสิตชั้นปริญญาโท ภาควิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชา
นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาดำเนิน
งานวิชาการใน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2545” โดยมี
รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วย
แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบศึกษาเอกสาร กับผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าแผนก
วิชา และครูผู้สอน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายศิริชัย จำรัสเลิศลักษณ์ ได้ทำการ
เก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ
ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2680

(สำเนา)

ที่ ศธ.0211/1275

สำนักบริหารงานคณะกรรมการ
ส่งเสริมการศึกษาเอกชน
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

5 กุมภาพันธ์ 2547

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย
เรียน ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ หรือครูใหญ่โรงเรียน

ด้วย นายศิริชัย จำรัสเลิศลักษณ์ นิสิตชั้นปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาและ
พัฒนาหลักสูตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง “การ
ศึกษาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ได้รับรางวัลพระราชทานปีการศึกษา 2545”
มีความประสงค์จะขอเก็บ รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบศึกษาเอกสาร กับ
ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้สอนในโรงเรียนของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ นิสิตดำเนินการเก็บ
ข้อมูลเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรเทพ ตันประเสริฐ)

รอง ผอ.สำนัก รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

กองนโยบายและแผน

โทร. 0 2281 7112

โทรสาร 0 2282 8654

ชุดที่ 1

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา

เรื่อง

การศึกษาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน
ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2545

- รายละเอียด** แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ มีทั้งหมด 2 ตอน คือ
- ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์
- ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการ ในด้าน
1. การพัฒนาหลักสูตร
  2. การพัฒนาการเรียนการสอน
  3. การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน
  4. การพัฒนากิจการนักศึกษา
  5. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
  6. การค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

<p>อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์</p> <p>ผู้วิจัย</p>	<p>รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์</p> <p>นายศิริชัย จำรัสเลิศลักษณ์</p> <p>สาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษาและพัฒนาหลักสูตร</p> <p>ภาควิชาบริหารการศึกษา</p> <p>คณะครุศาสตร์</p> <p>บัณฑิตวิทยาลัย</p> <p>จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>
--	--

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา

เรื่อง

การศึกษาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน
ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2545

โรงเรียน.....สถานที่สัมภาษณ์.....
วันที่สัมภาษณ์.....เริ่มสัมภาษณ์เวลา.....น. สิ้นสุดเวลา.....น.

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

1. เพศ .....
2. อายุ .....
3. ตำแหน่ง .....
4. วุฒิสูงสุดทางการศึกษา.....
5. ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารในโรงเรียนนี้.....ปี
6. ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน.....ปี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการ

การพัฒนาหลักสูตร

1. โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายในการเปิดสอนรายวิชาต่างๆ หรือไม่ อย่างไร

หลักการกำหนดนโยบาย.....
 .....
 .....

2. โรงเรียนมีการวิเคราะห์และวางแผนเพื่อเปิดสอนรายวิชาต่างๆ หรือไม่ อย่างไร

วิธีดำเนินการ.....
 .....
 .....

ปัญหาที่พบ.....

3. โรงเรียนมีการนำข้อมูลพื้นฐานมาใช้ในการวิเคราะห์และวางแผน หรือไม่ อย่างไร

ข้อมูลที่น่ามาใช้ในการวิเคราะห์และวางแผน.....
 .....
 .....

ปัญหาที่พบ.....

4. โรงเรียนมีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรหรือไม่ อย่างไร

วิธีดำเนินการ.....
 .....
 .....

ข้อมูลที่ใช้ประเมิน.....

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....

ปัญหาที่พบ.....

5. โรงเรียนมีการนำผลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรไปใช้ประโยชน์หรือไม่ อย่างไร

นำไปใช้ประโยชน์ในด้าน.....

.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

การพัฒนาการเรียนการสอน

6. โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร

หลักการกำหนดนโยบาย.....

.....

.....

7. โรงเรียนให้การส่งเสริม สนับสนุน ครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร

วิธีการส่งเสริม สนับสนุน.....

.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

8. โรงเรียนให้การส่งเสริม สนับสนุน การทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ในสาขาวิชาที่เปิดสอน

หรือไม่ อย่างไร

วิธีการส่งเสริม สนับสนุน.....

.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

9. โรงเรียนมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้หรือไม่ อย่างไร

วิธีดำเนินการ.....

.....

.....

ข้อมูลที่ใช้ประเมิน.....

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....

ปัญหาที่พบ.....

10. โรงเรียนให้การส่งเสริม สนับสนุน การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรม
การเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร

วิธีการส่งเสริม สนับสนุน.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

11. โรงเรียนมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัด
การเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร

วิธีดำเนินการ.....

.....

ข้อมูลที่ใช้ประเมิน.....

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....

ปัญหาที่พบ.....

12. โรงเรียนให้การส่งเสริม สนับสนุน การใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย
ในการจัดการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร

วิธีการส่งเสริม สนับสนุน.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

13. โรงเรียนมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อและเทคโนโลยีที่
ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร

วิธีดำเนินการ.....

.....

.....

ข้อมูลที่ใช้ประเมิน.....

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....

ปัญหาที่พบ.....

14. โรงเรียนมีระบบการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของคุณครูหรือไม่ อย่างไร

วิธีดำเนินการ.....

.....

ข้อมูลที่ใช้ประเมิน.....

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....

ปัญหาที่พบ.....

การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน

15. โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายในการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียนหรือไม่
อย่างไร

หลักการกำหนดนโยบาย.....

.....

16. โรงเรียนมีการดำเนินการด้านการวัดและประเมินผลอย่างไร

วิธีดำเนินการ.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

17. โรงเรียนให้การส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาระบบการวัดผลและประเมินผลการเรียนหรือไม่
อย่างไร

วิธีการส่งเสริม สนับสนุน.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

18. โรงเรียนมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การดำเนินการด้านการวัดและประเมินผล

การเรียนหรือไม่ อย่างไร

วิธีดำเนินการ.....

.....

.....

ข้อมูลที่ใช้ประเมิน.....

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....

ปัญหาที่พบ.....

19. โรงเรียนมีการกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนอย่างไร

หลักการกำหนดเกณฑ์.....

.....

.....

20. โรงเรียนมีการรายงานผลการเรียนและความก้าวหน้าทางการเรียน ต่อนักศึกษา ผู้ปกครอง

และชุมชนหรือไม่ อย่างไร

วิธีการรายงานผลการเรียน.....

.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

21. โรงเรียนมีการนำข้อมูลจากผลการเรียนไปใช้ประโยชน์หรือไม่ อย่างไร

นำไปใช้ประโยชน์ในด้าน.....

.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

การพัฒนากิจการนักศึกษา

22. โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายในการจัดและพัฒนากิจกรรมสำหรับนักศึกษาหรือไม่ อย่างไร
หลักการกำหนดนโยบาย.....

.....

23. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมนักศึกษาหรือไม่ อย่างไร

ประเภทกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะทางวิชาการหรือวิชาชีพ.....

.....

ประเภทกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

24. โรงเรียนให้การส่งเสริม สนับสนุน การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะทางวิชาการหรือวิชาชีพของ
นักศึกษาหรือไม่ อย่างไร

วิธีการส่งเสริม สนับสนุน.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

25. โรงเรียนมีการติดตาม และประเมินผล การจัดกิจกรรมนักศึกษาหรือไม่ อย่างไร

วิธีดำเนินการ.....

.....

ข้อมูลที่ใช้ประเมิน.....

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....

ปัญหาที่พบ.....

26. โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายในการให้บริการและจัดสวัสดิการด้านต่างๆ แก่นักศึกษาหรือไม่
อย่างไร

หลักการกำหนดนโยบาย.....
.....
.....

27. โรงเรียนมีการจัดบริการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา ในด้านสุขภาพจิต การเรียน บุคลิกภาพ
หรือไม่ อย่างไร

ประเภทของการให้บริการ.....
.....
.....

28. โรงเรียนมีวิธีการจัดบริการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา ในด้านสุขภาพจิต การเรียน บุคลิกภาพ
อย่างไร

วิธีดำเนินการ.....
.....
.....

ปัญหาที่พบ.....

29. โรงเรียนมีการติดตาม ประเมินผล การให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา ในด้านสุขภาพจิต การเรียน
บุคลิกภาพหรือไม่ อย่างไร

วิธีดำเนินการ.....
.....
.....

ข้อมูลที่ใช้ประเมิน.....

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....

ปัญหาที่พบ.....

30. โรงเรียนมีการจัดสวัสดิการต่างๆ เพื่อสนับสนุน ส่งเสริมและช่วยเหลือนักศึกษาหรือไม่ อย่างไร
ประเภทของสวัสดิการ.....

.....
.....

31. โรงเรียนมีการติดตามผล การจัดสวัสดิการต่างๆ เพื่อสนับสนุน ส่งเสริมและช่วยเหลือนักศึกษา
หรือไม่ อย่างไร

วิธีดำเนินการ.....

.....
.....

ข้อมูลที่ใช้ประเมิน.....

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....

ปัญหาที่พบ.....

การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

32. โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายในการจัดแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร

หลักการกำหนดนโยบาย.....

.....
.....

33. โรงเรียนมีการจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุดหรือศูนย์วิทยบริการอย่างไร

หลักการจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุดหรือศูนย์วิทยบริการ.....

.....
.....

ปัญหาที่พบ.....

34. โรงเรียนมีการติดตาม ประเมินผล การจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุด หรือศูนย์วิทยบริการ หรือไม่ อย่างไร

วิธีดำเนินการ.....

.....

.....

ข้อมูลที่ใช้ประเมิน.....

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....

ปัญหาที่พบ.....

35. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาใฝ่หาความรู้หรือไม่ อย่างไร

ประเภทกิจกรรมที่จัด.....

.....

.....

36. โรงเรียนให้การส่งเสริม สนับสนุน การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาใฝ่หาความรู้หรือไม่ อย่างไร

วิธีการส่งเสริม สนับสนุน.....

.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

37. โรงเรียนมีการติดตาม ประเมินผล การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาใฝ่หาความรู้หรือไม่ อย่างไร

วิธีดำเนินการ.....

.....

.....

ข้อมูลที่ใช้ประเมิน.....

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....

ปัญหาที่พบ.....

38. โรงเรียนมีการจัดห้องปฏิบัติการต่างๆ ในโรงเรียนอย่างไร

หลักการจัดห้องปฏิบัติการ.....
 .....
 .....

39. โรงเรียนมีการติดตาม ประเมินผล การจัดห้องปฏิบัติการต่างๆ หรือไม่ อย่างไร

วิธีดำเนินการ.....
 .....
 .....

ข้อมูลที่ใช้ประเมิน.....
 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....
 ปัญหาที่พบ.....

40. โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมภายในบริเวณโรงเรียนอย่างไร

หลักการจัดสภาพแวดล้อม.....
 .....
 .....

41. โรงเรียนมีการติดตาม ประเมินผล การจัดสภาพแวดล้อมภายในบริเวณโรงเรียนหรือไม่

อย่างไร
 วิธีดำเนินการ.....
 .....
 .....

ข้อมูลที่ใช้ประเมิน.....
 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....
 ปัญหาที่พบ.....

การค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

42. โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายในการค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาหรือไม่ อย่างไร

หลักการกำหนดนโยบาย.....
 .....
 .....

43. โรงเรียนมีวิธีการจัดทำแผนงาน/โครงการส่งเสริมการค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาหรือไม่ อย่างไร

วิธีดำเนินการ.....
 .....
 .....

ปัญหาที่พบ.....

44. โรงเรียนมีวิธีการส่งเสริม สนับสนุน หรือพัฒนาบุคลากรทางการค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาหรือไม่ อย่างไร

วิธีการส่งเสริม สนับสนุน.....
 .....
 .....

ปัญหาที่พบ.....

45. โรงเรียนนำผลการวิจัยหรือการพัฒนาเทคโนโลยีไปใช้ประโยชน์หรือไม่ อย่างไร

นำไปใช้ประโยชน์ในด้าน.....
 .....
 .....

ปัญหาที่พบ.....

ชุดที่ 2

แบบสัมภาษณ์หัวหน้าแผนกวิชา

เรื่อง

การศึกษาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน
ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2545

- รายละเอียด** แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ มีทั้งหมด 2 ตอน คือ
- ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์
- ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการ ในด้าน
1. การพัฒนาหลักสูตร
  2. การพัฒนาการเรียนการสอน
  3. การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน
  4. การพัฒนากิจการนักศึกษา
  5. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
  6. การค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

<p>อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์</p> <p>ผู้วิจัย</p>	<p>รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์</p> <p>นายศิริชัย จำรัสเลิศลักษณ์</p> <p>สาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษาและพัฒนาหลักสูตร</p> <p>ภาควิชาบริหารการศึกษา</p> <p>คณะครุศาสตร์</p> <p>บัณฑิตวิทยาลัย</p> <p>จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>
--	--

แบบสัมภาษณ์หัวหน้าแผนกวิชา

เรื่อง

การศึกษาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน
ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2545

โรงเรียน.....สถานที่สัมภาษณ์.....
วันที่สัมภาษณ์.....เริ่มสัมภาษณ์เวลา.....น. สิ้นสุดเวลา.....น.

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

1. เพศ .....
2. อายุ .....
3. วุฒิสูงสุดทางการศึกษา.....
4. ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกวิชาในโรงเรียนนี้.....ปี
5. ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งหัวหน้าแผนกวิชา.....ปี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการ

การพัฒนาหลักสูตร

1. แผนกวิชาของท่านมีการวิเคราะห์และวางแผนในการเปิดสอนรายวิชาต่างๆ หรือไม่ อย่างไร
วิธีดำเนินการ.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

2. แผนกวิชาของท่านมีการนำข้อมูลพื้นฐานมาใช้ในการวิเคราะห์และวางแผน หรือไม่ อย่างไร
ข้อมูลที่น่ามาใช้ในการวิเคราะห์และวางแผน.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

3. แผนกวิชาของท่านมีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรหรือไม่ อย่างไร
วิธีดำเนินการ.....

.....

ข้อมูลที่ใช้ประเมิน.....

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....

ปัญหาที่พบ.....

4. แผนกวิชาของท่านมีการนำผลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรไปใช้ประโยชน์หรือไม่ อย่างไร
นำไปใช้ประโยชน์ในด้าน.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

การพัฒนาการเรียนการสอน

5. แผนกวิชาของท่านมีการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนอย่างไร

หลักการจัดการเรียนการสอน.....

.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

6. แผนกวิชาของท่านมีการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในสาขาวิชาที่เปิดสอนหรือไม่ อย่างไร

ประเภทของการวิจัย.....

.....

.....

7. แผนกวิชาของท่านมีวิธีการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในสาขาวิชาที่เปิดสอน อย่างไร

วิธีดำเนินการ.....

.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

8. แผนกวิชาของท่านมีการติดตาม ประเมินผลการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในสาขาวิชาที่

เปิดสอนหรือไม่ อย่างไร

วิธีดำเนินการ.....

.....

.....

ข้อมูลที่ใช้ประเมิน.....

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....

ปัญหาที่พบ.....

9. แผนกวิชาของท่านมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร

วิธีดำเนินการ.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

10. แผนกวิชาของท่านมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร

วิธีดำเนินการ.....

.....

ข้อมูลที่ใช้ประเมิน.....

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....

ปัญหาที่พบ.....

11. แผนกวิชาของท่านมีการจัดบริการ เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย ในการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร

วิธีดำเนินการ.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

12. แผนกวิชาของท่านมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย ในการจัดการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร

วิธีดำเนินการ.....

.....

ข้อมูลที่ใช้ประเมิน.....

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....

ปัญหาที่พบ.....

13. ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูหรือไม่ อย่างไร
มีส่วนร่วมในลักษณะ.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผล

14. แผนกวิชาของท่านมีแนวทางการดำเนินการด้านการวัดและประเมินผลอย่างไร

หลักการวัดและประเมินผล.....

.....

15. แผนกวิชาของท่านมีวิธีการดำเนินการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลอย่างไร

วิธีดำเนินการ.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

16. ท่านมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้หรือไม่
อย่างไร

วิธีดำเนินการ.....

.....

ข้อมูลที่ใช้ประเมิน.....

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....

ปัญหาที่พบ.....

17. แผนกวิชาของท่านมีวิธีการกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนอย่างไร

วิธีดำเนินการ.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

18. แผนกวิชาของท่านมีการติดตามผล การใช้เกณฑ์การตัดสินผลการเรียนที่ได้กำหนดไว้หรือไม่
อย่างไร

วิธีดำเนินการ.....

.....

ข้อมูลที่ใช้ประเมิน.....

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....

ปัญหาที่พบ.....

19. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดระบบรายงานผลการเรียนของนักศึกษา ต่อนักศึกษา ผู้ปกครอง และ
ชุมชนหรือไม่ อย่างไร

วิธีการส่งเสริม สนับสนุน.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

20 .แผนกวิชาของท่านมีการนำข้อมูลจากผลการเรียนไปใช้ประโยชน์หรือไม่ อย่างไร

นำไปใช้ประโยชน์ในด้าน.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

การพัฒนากิจการนักศึกษา

21. แผนกวิชาของท่านมีวิธีการจัดกิจกรรมนักศึกษา อย่างไร

วิธีดำเนินการ.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

22. แผนกวิชาของท่านมีวิธีการจัดครูที่ปรึกษาและผู้รับผิดชอบกิจกรรมอย่างไร

วิธีดำเนินการ.....

.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

23. แผนกวิชาของท่านมีการติดตาม ประเมินผล การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะทางวิชาการหรือ
วิชาชีพหรือไม่ อย่างไร

วิธีดำเนินการ.....

.....

.....

ข้อมูลที่ใช้ประเมิน.....

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....

ปัญหาที่พบ.....

24. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดบริการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา ในด้านสุขภาพจิต การเรียน
บุคลิกภาพหรือไม่ อย่างไร

มีส่วนร่วมในลักษณะ.....

.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

25. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการต่างๆ เพื่อสนับสนุน ส่งเสริมและช่วยเหลือนักศึกษาหรือไม่
อย่างไร

มีส่วนร่วมในลักษณะ.....

.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

26. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุดหรือศูนย์วิทยบริการหรือไม่ อย่างไร
มีส่วนร่วมในลักษณะ.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

27. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาใฝ่หาความรู้หรือไม่ อย่างไร
มีส่วนร่วมในลักษณะ.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

28. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดห้องปฏิบัติการต่างๆ อย่างไร
มีส่วนร่วมในลักษณะ.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

29. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมภายในบริเวณโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร
มีส่วนร่วมในลักษณะ.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

การค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

30. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการส่งเสริมการวิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและ
นวัตกรรมทางการศึกษาหรือไม่ อย่างไร

มีส่วนร่วมในลักษณะ.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

31. แผนกวิชาของท่านมีการค้นคว้า วิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาหรือไม่ อย่างไร
ประเภทของการวิจัย.....

.....

32. แผนกวิชาของท่านมีวิธีการค้นคว้า วิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา อย่างไร
วิธีดำเนินการ.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

33. แผนกวิชาของท่านมีการติดตาม ประเมินผลการวิจัยหรือการพัฒนาเทคโนโลยีหรือไม่ อย่างไร
วิธีดำเนินการ.....

.....

ข้อมูลที่ใช้ประเมิน.....

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....

ปัญหาที่พบ.....

34. แผนกวิชาของท่านมีการนำผลการวิจัยหรือการพัฒนาเทคโนโลยี ไปใช้ประโยชน์หรือไม่
อย่างไร

นำไปใช้ประโยชน์ในด้าน.....

.....

ปัญหาที่พบ.....

ชุดที่ 3

แบบสอบถามครูผู้สอน

เรื่อง

การศึกษาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน
ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2545

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้คือครูผู้สอนที่ปฏิบัติการสอน หมวดวิชาสามัญและ
หมวดวิชาชีพ ในโรงเรียน
2. แบบสอบถามฉบับนี้ มี 2 ตอน คือ
  - ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียน
3. ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของท่านจะใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น และจะนำเสนอ
เป็นภาพรวม โดยไม่ระบุการปฏิบัติงานเป็นรายบุคคล จึงไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่าน
แต่อย่างใด
4. กรุณาตอบแบบสอบถามนี้ให้ครบทุกข้อ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์

ผู้วิจัย

นายศิริชัย จำรัสเลิศลักษณ์

สาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

ภาควิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความหรือเติมข้อความลงในช่องว่าง
ตามความเป็นจริง

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. อายุ

- น้อยกว่า 26 ปี 26 – 30 ปี
 31 – 35 ปี 36 – 40 ปี
 41 – 45 ปี 46 – 50 ปี
 มากกว่า 50 ปี

3. วุฒิทางการศึกษา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี
 ปริญญาตรี
 ปริญญาโท
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. ประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนนี้

- 1 – 5 ปี 6 – 10 ปี
 11 – 15 ปี 16 – 20 ปี
 มากกว่า 20 ปี

สำนักงานวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความหรือเติมข้อความลงในช่องว่าง
ตามความเป็นจริง

การพัฒนาหลักสูตร

1. ท่านมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และวางแผนเปิดสอนรายวิชาต่างๆ หรือไม่ อย่างไร

- ไม่มีส่วนร่วม
- มีส่วนร่วม โดย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- เป็นคณะกรรมการในการวิเคราะห์และวางแผน
  - เป็นคณะทำงานในการสำรวจข้อมูลเพื่อใช้ในการวิเคราะห์และวางแผน
  - เป็นผู้ให้ข้อมูลในการวิเคราะห์และวางแผน
  - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2. ท่านมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มีส่วนร่วม
- มีส่วนร่วม โดย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- จัดทำแผนการดำเนินงานนิเทศ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร
  - นิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร
  - ให้ข้อมูล ความคิดเห็นในการใช้หลักสูตร
  - วิเคราะห์ข้อมูลการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร
  - สรุปและรายงานผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร
  - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3. ท่านมีการนำผลการประเมินหลักสูตรไปใช้ประโยชน์หรือไม่ อย่างไร

- ไม่ใช่
- นำไปใช้ เพื่อ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- พัฒนาหลักสูตรรายวิชา
  - วางแผนการเรียนการสอน
  - ปรับปรุงแผนการสอน
  - ปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
  - ปรับปรุงสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การสอน
  - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. ปัญหาที่ท่านพบในการพัฒนาหลักสูตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- บุคลากรในโรงเรียนไม่เข้าใจหลักการ จุดหมายและโครงสร้างของหลักสูตร
- บุคลากรในโรงเรียนไม่สนใจศึกษาเอกสารหลักสูตรที่มีอยู่
- ขาดบุคลากรทำหน้าที่นี้เทศ ติดตามการใช้หลักสูตร
- หลักสูตรไม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและ ความต้องการท้องถิ่น
- เอกสารหลักสูตรในโรงเรียนมีไม่เพียงพอ
- การให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรแก่ครู อาจารย์ยังไม่ทั่วถึง
- ขาดการนิเทศ ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง
- ขาดการนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงหลักสูตร
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

การพัฒนาการเรียนการสอน

5. ในการจัดการเรียนการสอน ท่านมีการเตรียมการสอนหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มี
- มีการเตรียมการสอน โดย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - จัดทำโครงการสอน
  - จัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
  - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6. ในการจัดการเรียนการสอนท่านใช้วิธีการสอนประเภทใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- วิธีสอนแบบสาธิต
- วิธีสอนแบบอภิปราย
- วิธีสอนแบบบรรยาย
- วิธีสอนทักษะปฏิบัติ
- วิธีสอนแบบทดลอง
- วิธีสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
- วิธีสอนแบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
- วิธีสอนแบบโครงการ
- วิธีสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์
- วิธีสอนแบบทัศนศึกษานอกสถานที่
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

7. ท่านมีหลักการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เลือกให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ของการสอน
- เลือกให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน
- เลือกให้เหมาะสมกับบุคลิกภาวะ ความสามารถของนักศึกษา
- เลือกให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นและสังคม
- เลือกกิจกรรมการเรียนการสอนตามความต้องการของผู้เรียน
- เลือกกิจกรรมที่ทำให้เกิดการเรียนรู้เร็วและมีคุณภาพ
- เลือกตามความพร้อมหรือความถนัดของครูผู้สอน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

8. ท่านได้จัดการสอนซ่อมเสริมให้กับนักศึกษาหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้จัด
- จัดสอนซ่อมเสริม โดย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - จัดสอนหลังการทดสอบก่อนเรียน
  - จัดสอนระหว่างการเรียนการสอน
  - จัดสอนหลังการประเมินผล
  - จัดสอนเด็กเรียนอ่อนหรือเรียนรู้ช้า
  - จัดสอนเด็กเรียนเก่งหรือเรียนรู้เร็ว
  - จัดสอนหลังการเรียนปกติ
  - จัดสอนในคาบว่าง
  - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

9. ปัญหาที่ท่านพบในการจัดการเรียนการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ขาดความรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- ขาดความรู้ ทักษะในการจัดทำแผนการสอน
- มีภาระการสอนมาก จึงขาดการเตรียมการสอน
- ขาดความชำนาญในวิชาที่สอน
- ขาดการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการสอนซ่อมเสริม
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

10. ท่านได้ทำวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนรู้หรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้ทำ
- ทำวิจัย ประเภท (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - การวิจัยในชั้นเรียน
  - การวิจัยเชิงสำรวจ
  - การวิจัยเชิงสหสัมพันธ์
  - การวิจัยเชิงทดลอง
  - การศึกษาเฉพาะกรณี
  - การศึกษาเฉพาะรายบุคคล
  - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

11. ปัญหาที่ท่านพบในการทำวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนรู้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ขาดการส่งเสริม สนับสนุนจากผู้บริหาร
- ขาดความรู้ ความเข้าใจในการทำวิจัย
- งบประมาณมีไม่เพียงพอ
- ขาดวัสดุ อุปกรณ์ในการทำวิจัย
- ขาดการติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
- ขาดการนำผลการวิจัยไปใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

12. ท่านได้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ใช่
- นำมาใช้ โดย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - นำกิจกรรม เนื้อหาสาระภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาหลักสูตรรายวิชา
  - นำกิจกรรม เนื้อหาสาระภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
  - เชิญเจ้าของภูมิปัญญามาร่วมพัฒนาหลักสูตรรายวิชา
  - เชิญเจ้าของภูมิปัญญามาร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
  - นำนักศึกษาไปศึกษาแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น
  - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

13. ท่านมีการประสานงานกับชุมชนหรือสถานประกอบการ เพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มี
- มีการประสานงาน โดย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - ติดต่อชุมชนหรือสถานประกอบการผ่านทางนักศึกษา
  - ติดต่อชุมชนหรือสถานประกอบการผ่านทางผู้บริหารโรงเรียน
  - ติดต่อกับชุมชนหรือสถานประกอบการโดยตรง
  - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

14. ปัญหาที่ท่านพบในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือทรัพยากร มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- โรงเรียนไม่สนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
- ขาดความร่วมมือจากชุมชน สถานประกอบการ
- แหล่งทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นอยู่ไกลจากโรงเรียน
- เวลาไม่เอื้ออำนวยที่จะให้นักศึกษาออกไปศึกษาหรือฝึกปฏิบัติงาน
- ขาดงบประมาณที่จะส่งเสริมการนำทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้
- ขาดการติดตามและประเมินผลการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

15. ท่านได้ใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ประกอบการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ใช่
- ใช้ โดย
  - ใช้ประจำทุกครั้ง
  - นานๆ ครั้ง
  - ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ เนื้อหาวิชา
  - ใช้ในบางเรื่องที่นักศึกษาไม่เข้าใจบทเรียน
  - ใช้ตามวัสดุ และสื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่
  - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

16. ท่านมีหลักการในการเลือกใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยีทางการเรียนการสอนอย่างไร
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ทันสมัย
- มีความปลอดภัย
- จัดหาหรือผลิตได้ง่าย
- เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา
- เหมาะสมกับจุดประสงค์ของการสอน
- สามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ที่เร็วและมีคุณภาพ
- เหมาะสมกับวุฒิภาวะและความสามารถของนักศึกษา
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

17. ท่านมีวิธีการจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยีทางการเรียนการสอนอย่างไร
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ร่วมเป็นคณะกรรมการในการจัดซื้อ
- ร่วมพิจารณาและของบประมาณสำหรับแผนกวิชา
- ครู อาจารย์ในแผนกวิชาร่วมกันสร้างเครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อการสอน
- ครู อาจารย์สร้างเครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อการสอนขึ้นใช้เอง
- มอบหมายให้นักศึกษาสร้างเครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อการสอน
- เสนอโครงการต่อผู้บริหารเพื่อจัดซื้อ
- ขอรับบริการจากหน่วยงานภายนอก
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

18. ปัญหาที่ท่านพบในการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยีทางการเรียนการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ขาดบุคลากรผู้รับผิดชอบการให้บริการเครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี
- ขาดบุคลากรที่ให้ความรู้แก่ครูในการผลิตและใช้ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี
- ขาดความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี
- เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยีมีจำนวนไม่เพียงพอ
- เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยีชำรุด สูญหาย ขาดการบำรุงรักษา
- ขาดงบประมาณจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยีที่ดีและทันสมัย
- ขาดการติดตามและประเมินผลการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

19. ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มี
- มีส่วนร่วม โดย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - เป็นคณะกรรมการประเมิน
  - เป็นผู้ประเมินการสอนของเพื่อนครู
  - เป็นผู้วิเคราะห์ข้อมูลการประเมิน
  - เป็นผู้สรุปและจัดทำรายงานการประเมิน
  - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

20. ท่านนำผลที่ได้จากการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนไปใช้ประโยชน์หรือไม่ อย่างไร

- ไม่ใช่
- นำไปใช้ โดย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - วางแผนการจัดทำแผนการสอน
  - ปรับปรุงแผนการสอน
  - ปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
  - ปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน
  - ปรับปรุงวิธีการวัดและประเมินผล
  - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

21. ปัญหาที่ท่านพบในการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ครูไม่ให้ความร่วมมือในการประเมิน
- ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการประเมินคุณภาพจึงไม่พร้อมรับการประเมิน
- ระยะเวลาในการประเมินไม่เหมาะสม
- วิธีการประเมินไม่เหมาะสม
- ขาดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน
- ขาดการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง
- ขาดการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน

22. ท่านมีหลักการเลือกเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร
- ตรงตามจุดประสงค์รายวิชา
- เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน
- สอดคล้องและตรงตามสภาพจริง
- เหมาะสมกับวุฒิภาวะและความสามารถของนักศึกษา
- ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

23. ในการวัดและประเมินผลการเรียน ท่านใช้เครื่องมือ เทคนิค ใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การทดสอบ
- การสังเกต
- การซักถาม สัมภาษณ์
- การใช้แฟ้มสะสมงาน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

24. ท่านดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนของนักศึกษาในระยะเวลาใดบ้าง

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ประเมินทุกสัปดาห์
- ประเมินทุกหน่วยการเรียนรู้
- ประเมินทุกแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- ประเมินอย่างเป็นทางการ 1 – 2 ครั้ง
- เก็บคะแนนและประเมินอย่างเป็นทางการ 1 – 2 ครั้ง
- สอบปลายภาคเรียนเพียงครั้งเดียว
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

25. ปัญหาที่ท่านพบในการวัดและประเมินผลการเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ขาดความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผล
- ขาดเอกสารเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล
- เครื่องมือวัดและประเมินผลไม่มีคุณภาพ
- เครื่องมือวัดและประเมินผลไม่หลากหลายและครอบคลุมพฤติกรรม
- การวัดผลและประเมินผลไม่ต่อเนื่อง
- ขาดการติดตามและประเมินผลการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

26. ท่านมีวิธีการกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนอย่างไร

- ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
- ตามที่ฝ่ายวิชาการโรงเรียนกำหนด
- มีคณะกรรมการในการกำหนดเกณฑ์
- กำหนดร่วมกับครูในแผนกวิชา/ประเภทวิชา
- กำหนดเองตามความเหมาะสมในแต่ละรายวิชา
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

27. ท่านมีหลักการกำหนดเกณฑ์ตัดสินผลการเรียนอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร
- เหมาะสมกับจุดประสงค์รายวิชา
- เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน
- เหมาะสมกับลักษณะการจัดการเรียนการสอน
- เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของนักศึกษา
- มีความชัดเจน เข้าใจง่าย ยุติธรรม
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

28. ปัญหาที่ท่านพบในการกำหนดเกณฑ์ตัดสินผลการเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ขาดความรู้ความเข้าใจในการกำหนดเกณฑ์ตัดสินผลการเรียน
- เกณฑ์ที่กำหนดไม่เหมาะสมในการนำมาใช้ตัดสินผลการเรียน
- เกณฑ์ตัดสินผลการเรียนไม่ยกระดับและทำลายความสามารถของนักศึกษา
- ขาดการติดตามและประเมินผลการกำหนดเกณฑ์ตัดสินผลการเรียน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

29. ท่านมีส่วนร่วมในระบบการรายงานผลการเรียนและความก้าวหน้าทางการเรียนหรือไม่
อย่างไร

- ไม่มีส่วนร่วม
- มีส่วนร่วม โดย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - วิเคราะห์ผลการเรียนในรายวิชาที่สอน
  - สรุปรายงานผลการวัดและประเมินผลต่อผู้บริหาร
  - ชี้แจงผลการเรียนต่อนักศึกษา
  - รายงานผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ
  - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

30. ปัญหาที่ท่านพบในการรายงานผลการเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การรายงานผลการเรียนล่าช้า
- ข้อมูลผลการเรียนขาดความถูกต้องและชัดเจน
- ขาดการรายงานผลการเรียนต่อผู้ปกครองโดยตรง
- ขาดการพัฒนาและปรับปรุงวิธีการรายงานผลการเรียน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

31. ท่านได้นำผลการวัดและประเมินผลการเรียนไปใช้ประโยชน์หรือไม่ อย่างไร

- ไม่ใช่
- นำไปใช้ ในด้าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - วางแผนการจัดทำแผนการสอน
  - ปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
  - ปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน
  - เป็นข้อมูลในการสอนซ่อมเสริม
  - ปรับปรุงเครื่องมือวัดและประเมินผล
  - ปรับปรุงวิธีการวัดและประเมินผล
  - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

การพัฒนากิจกรรมนักศึกษา

32. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนักศึกษาหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มี
- มีส่วนร่วมโดย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - ร่วมวางแผนและกำหนดแนวปฏิบัติของกิจกรรมนักศึกษา
  - เป็นอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น
  - สสำรวจความต้องการของนักศึกษาและเสนอต่อผู้เกี่ยวข้อง
  - จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ สำหรับนักศึกษาใช้ปฏิบัติกิจกรรม
  - ควบคุมดูแล การจัดกิจกรรมนักศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมาย
  - ประสานงานกับฝ่ายงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
  - วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อหาทางแก้ไข
  - ประเมินผลการจัดกิจกรรมนักศึกษา เพื่อนำเสนอต่อผู้บริหาร
  - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

33. ปัญหาที่ท่านพบในการจัดกิจกรรมนักศึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ขาดความร่วมมือจากครูในการจัดกิจกรรมนักศึกษา
- ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมนักศึกษา
- กิจกรรมไม่สนองตามความต้องการ ความสนใจของนักศึกษา
- นักศึกษาไม่ให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรม
- ขาดงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมนักศึกษา
- ขาดสถานที่ในการจัดกิจกรรมนักศึกษา
- ขาดการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

34. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดบริการให้คำปรึกษาด้านต่างๆ แก่นักศึกษาหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มี
- มีส่วนร่วม โดย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - ร่วมวางแผนกับฝ่ายงานที่เกี่ยวข้องในการจัดสวัสดิการและให้คำปรึกษา
  - สืบหาข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาในระดับชั้นที่ทำการสอน
  - สืบหาความต้องการของนักศึกษาในด้านต่างๆ และนำเสนอผู้บริหาร
  - ให้คำปรึกษาแนะนำนักศึกษาที่มีปัญหาด้านการเรียน
  - ประสานงานระหว่างนักศึกษาและอาจารย์แนะแนว
  - ประเมินผลการจัดสวัสดิการและให้คำปรึกษา เพื่อนำเสนอต่อผู้บริหาร
  - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

35. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการเพื่อส่งเสริม ช่วยเหลือนักศึกษาหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มีส่วนร่วม
- มีส่วนร่วม โดย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - ร่วมวางแผนกับฝ่ายงานที่จัดสวัสดิการ
  - ให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะกับฝ่ายที่รับผิดชอบ
  - แนะนำให้ผู้เรียนใช้บริการสวัสดิการต่างๆ
  - สืบหาความต้องการของผู้เรียนในการใช้บริการ
  - ประเมินผลการจัดสวัสดิการ
  - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

36. ปัญหาที่ท่านพบในการจัดสวัสดิการและบริการให้คำปรึกษาด้านต่างๆ แก่นักศึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- นักศึกษาขาดความสนใจใช้บริการ
- ขาดครูที่มีความรู้ความสามารถรับผิดชอบโดยตรง
- ขาดการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในการจัดสวัสดิการและให้คำปรึกษา
- ขาดงบประมาณสนับสนุนการจัดสวัสดิการและให้คำปรึกษา
- ขาดการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

37. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุดหรือศูนย์วิทยบริการหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มี
- มีส่วนร่วม โดย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - ร่วมวางแผนการบริหารแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุดโรงเรียน
  - เป็นคณะกรรมการคัดเลือกแบบเรียน หนังสือ เพื่อจัดในห้องสมุด
  - ส่งเสริม แนะนำให้นักศึกษาใช้บริการแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุด
  - ให้ข้อเสนอแนะ ความต้องการของนักศึกษาแก่บรรณารักษ์
  - ดำเนินการจัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดเอง
  - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

38. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาใฝ่หาความรู้หรือไม่ อย่างไร

- ไม่มี
- มีส่วนร่วม โดย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - ร่วมวางแผนกับฝ่ายงานที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้
  - สสำรวจความต้องการของนักศึกษาและนำเสนอผู้บริหาร
  - ประสานงานกับฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
  - ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน
  - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

39. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดห้องปฏิบัติการต่างๆ ในโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มี
- มีส่วนร่วม โดย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- เป็นคณะกรรมการดำเนินการจัดห้องปฏิบัติการ
  - สำรวจความต้องการของครูอาจารย์ในการจัดห้องปฏิบัติการ
  - เสนอความคิดเห็นในการจัดห้องปฏิบัติการกับฝ่ายที่รับผิดชอบ
  - ติดตามและประเมินผลการใช้ห้องปฏิบัติการ
  - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

40. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มี
- มีส่วนร่วม โดย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- เป็นคณะกรรมการจัดสภาพแวดล้อม
  - สำรวจความต้องการของครูอาจารย์และนักศึกษาในการใช้บริเวณโรงเรียน
  - เสนอความคิดเห็นในการจัดสภาพแวดล้อมกับฝ่ายที่รับผิดชอบ
  - ติดตามและประเมินผลการใช้สถานที่บริเวณโรงเรียน
  - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

41. ปัญหาที่ท่านพบในการจัดแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- นักศึกษาขาดความสนใจ ใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า
- ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการดำเนินการ
- ปริมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการ
- ขาดการบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพดี
- ขาดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการให้บริการ
- ขาดการติดตามและประเมินผลการจัดแหล่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

การค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

42. ท่านได้ทำการค้นคว้า วิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาประเภทใด

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การออกแบบและพัฒนาวิธีการสอน
- การผลิตและพัฒนาสื่อ
- การวัดผลและประเมินผล
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

43. ท่านได้นำผลการค้นคว้า วิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาไปใช้ประโยชน์หรือไม่
อย่างไร

- ไม่ใช่
- นำไปใช้ โดย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - ประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
  - เผยแพร่ต่อสาธารณชน
  - เป็นต้นแบบเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา
  - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

44. ปัญหาที่ท่านพบในการค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ครูขาดความสนใจและไม่เห็นความสำคัญในการค้นคว้า วิจัย
- ขาดความรู้ ความเข้าใจในการค้นคว้า วิจัย
- ผลการค้นคว้า วิจัย ไม่มีคุณภาพ
- ขาดงบประมาณสนับสนุนการค้นคว้า วิจัย
- ขาดวัสดุ อุปกรณ์ในการค้นคว้าวิจัย
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

เมื่อตอบแบบสอบถามครบทุกข้อแล้ว กรุณาส่งคืนผู้รวบรวม

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ได้ให้ความร่วมมือ

ชุดที่ 4
แบบศึกษาเอกสาร

เรื่อง

การศึกษาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน
ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2545

- รายละเอียด** แบบศึกษาเอกสารชุดนี้ ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการ ในด้าน
1. การพัฒนาหลักสูตร
  2. การพัฒนาการเรียนการสอน
  3. การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน
  4. การพัฒนากิจการนักศึกษา
  5. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
  6. การค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์
ผู้วิจัย นายศิริชัย จำรัสเลิศลักษณ์
สาขาวิชานิตศการศึกษและพัฒนาหลักสูตร
ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบศึกษาเอกสาร

เรื่อง

การศึกษาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน
ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2545

ชื่อเอกสาร .....

โรงเรียน .....

วันที่ศึกษา .....

ประเด็นที่ศึกษา

ข้อมูลที่พบ

1. การพัฒนาหลักสูตร

1.1 การวิเคราะห์และวางแผนเปิดรายวิชา .....

1.2 การนิเทศ ติดตามและประเมินผล .....

การใช้หลักสูตร .....

1.3 การนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุง .....

หลักสูตร .....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเด็นที่ศึกษา	ข้อมูลที่พบ
2. การพัฒนาการเรียนการสอน	
2.1 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
2.2 การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในสาขา วิชาที่เปิดสอน	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
2.3 การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ ในการจัดการเรียนการสอน	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
2.4 การใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี ที่ทันสมัย	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
2.5 การประเมินคุณภาพการจัดการเรียน การสอน	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ประเด็นที่ศึกษา

ข้อมูลที่พบ

3. การพัฒนาระบบการวัดและประเมิน

ผลการเรียน

3.1 การใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล

การเรียน

3.2 การกำหนดเกณฑ์ตัดสินผลการเรียน

3.3 การรายงานผลการเรียน ต่อนักศึกษา

ผู้ปกครอง และชุมชน

3.4 การนำข้อมูลจากผลการเรียนไปใช้

ประโยชน์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเด็นที่ศึกษา	ข้อมูลที่พบ
4. การพัฒนากิจการนักศึกษา	
4.1 การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะ	.....
ทางวิชาการหรือวิชาชีพ	.....
	.....
	.....
	.....
	.....
4.2 การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะ	.....
อันพึงประสงค์ของนักศึกษา	.....
	.....
	.....
	.....
	.....
	.....
4.3 การจัดบริการให้คำปรึกษา	.....
ด้านสุขภาพจิต การเรียน บุคลิกภาพ	.....
	.....
	.....
	.....
	.....
4.4 การจัดสวัสดิการด้านต่างๆ ที่ส่งเสริม	.....
สนับสนุน ช่วยเหลือนักศึกษา	.....
	.....
	.....
	.....
	.....

ประเด็นที่ศึกษา	ข้อมูลที่พบ
5. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้	
5.1 การจัดแหล่งสืบค้นข้อมูล ห้องสมุด หรือ ศูนย์วิทยบริการ	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
5.2 การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษา ใฝ่หาความรู้	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
5.3 การจัดห้องปฏิบัติการต่างๆ	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
5.4 การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายศิริชัย จำรัสเลิศลักษณ์ เกิดวันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2519 ที่จังหวัดราชบุรี สำเร็จการศึกษา ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ จากภาควิชาครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2542 เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์และการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2545

ปัจจุบันเป็นครูผู้สอน แผนกวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ โรงเรียนดรุณาราชบุรีโปลีเทคนิค จังหวัดราชบุรี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย